

Eguraldia

**Elurrak N-1
Iruñea-Donostia
eta Bilbo-Gasteiz
errepideak
itxiarazi ditu** •19

'Lasa-Zabala auzia' ♦

Galindo: «Guardia zibilek ez zituzten errefuxiatuak zelatatzen»

Garai hartan Intxaurrondoko komandantziako burua beste bat zela nabarmendu zuen

■ ENRIQUE RODRIGUEZ GALINDO Guardia Zibileko jeneralak ukatu egin zituen atzo bere eta bere agindupekoen aurkako salaketak, *Lasa-Zabala auzian* egindako lehen deklarazioan. Galindoren esanetan, guardia zibilek Ipa-

rraldean errefuxiatuak ez zituztela zelatatzen esan zuen, eta gertaera horiek jazo zirenean bera ez zela Intxaurrondoko komandantziako burua. Bayori ezer ezin diola aurpegiratu esan zuen, eta hau gaineratu: «Bayo eta Dorado guk

genituen gizon eraginkor eta leialenak ziren. Beraiek bezalako sei gizonekin Hego Amerika ere konkistatzeko gai izango ginatke». Gaur berriro deklaratu beharko du Galindok. • 6-8

Axun Erzibengoa - Eider Goenaga berriemalle bereziak

politika

■ EH: «Egungo markotik XXI. mendeko erronkei aurre egingo zaiela pentsatzea da irrealia» •10

■ Arizkurenek 46 egun daramatza gose greban, eta jarraitzeko asmoa agertu du •12

gizartea

■ Elikadurako segurtasun agentzia propioa izatearen alde agertu da Jaurilaritza •20

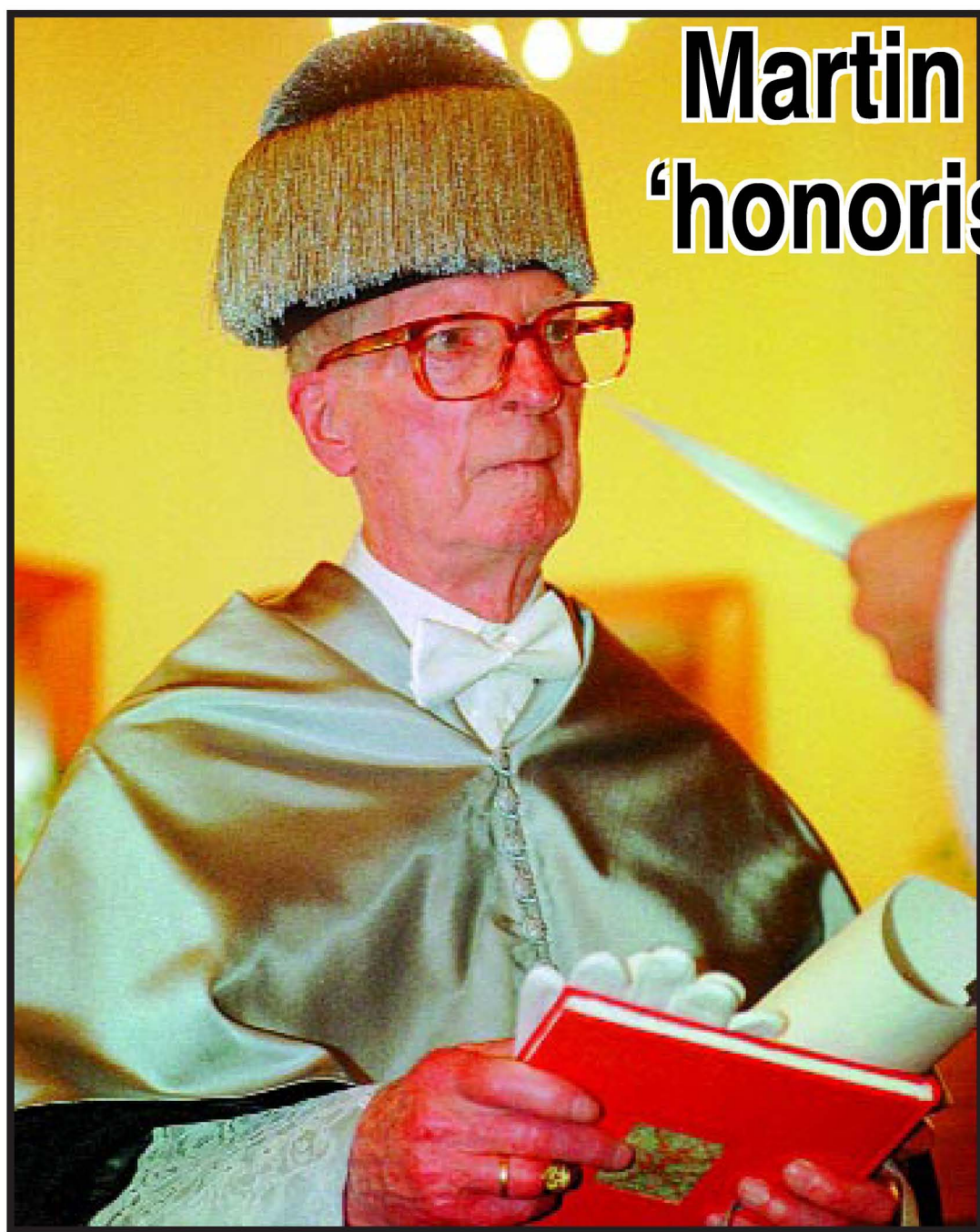
ekonomia

■ 2000ko negoziazioan soldatak jaitsi nahi izatea leporatu dio ELAk Confebaski •23

■ Bokartaren harrapaketa murriztea eztabaidatuko dute gaur eta bihar Bruselan •24

kultura

■ Aranzadik liburutegia zabaldu du Interneten, 'Munibe' aldizkariaren 50. urtemugan •42

EDURNE KOCH

Martin Ugalde 'honoris causa'

■ «*Maitasun baten historia* izan daiteke egokia euskarazko kazetaritzaren historia laburtxo honi izena emateko»

■ EUSKAL HERRIKO Unibertsitateak *honoris causa* doktore izendatu duen lehen kazetaria da Martin Ugalde atzodanik. EUSKALDUNON EGUNKARIAKO ohorezko lehendakaria «informazioaren esparruan egindako lan handiagatik eta, bereziki, euskara komunikabideetan garatzeko egindakoagatik» egin dute *honoris causa* doktore. Ekitaldian EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretxe ere izan zen. Ibarretxeren hitzetan, «sakon-sakonean bide bakarrari heldu dio Martin Ugaldek: duintasunari».

► 'Etika eta estetika?

Joan Mari Torrealdai

• 16-18

KPIren igoerak Madrilen iragarpenak gainditu ditu

■ Bizkaian %0,3 eta Araban, Gipuzkoan eta Nafarroan %0,1 igo da KPI azaroan • 23

iritzia

gaurko...

...elkarrizketa

Jorge Ibarondo

• HIRIGINTZAKO ZINEGOTZIA •

«Parkin osoa zazpi edo zortzi hilabetetan martxan egongo da»

Frantzia kaleko parkina, azaroaren 3an irekita behar bazuen arren, oraindik ezingo da erabili.

■ Nola doa parkiaren eraikuntza?

Azaroaren hiruan erabaki genuen parkinaren obra jasotzea, jadanik nolabaiteko atzerapena baitzuen, baina aldi berean Arabako Foru Aldundiak parkinaren gainean Arte Garaikideko Museoa egin behar du datozen hoge hilabetetan. Hori kontuan hartuta, eta izan diren arazoak ikusita, datorren urtarrilaren erdialdean irekiko da parkinaren azken solairua.

■ Zeintzuk izan dira arazoak?

Batez ere behar adina jende ez dela ari lan egiten, eta bestalde ez duela eguraldiak lagundu; egindako euriekin eta elurrekin lanak behin baino gehiagotan eten behar izan ditugu.

■ Zer esaten dute honi buruz auzokideen elkarteek?

Kexatu dira, noski, baina zailtasunak ezin genituen kontrolatu: eguraldia... Gainera, Museoa egin behar dutenez parkinean lanean ari diren bitartean, horrek galarazten du solairu guztiak aldi berean irekitzea, segurtasuna dela eta. Bi edo hiru hilabetetik behin solairu bat irekiko da; beraz, parkina osotasunean, zazpi edo zortzi hilabetetan irekita egongo da.

Jon Rejado
GASTEIZ

...esaera

«Kontrario samurrik ez da»

...hizpideak

Martin Ugalde, maisu

■ Martin Ugalde *honoris causa* doktore izendatu zuen atzo Euskal Herriko Unibertsitateak. Kazetaria egin zuten doktore. Venezuelako erbestean *Cuando los peces mueren de sed* erreportaia bilduma idatzi zuena, Caracasko *Elite* aldizkarian erredaktore buru izan zena. *Zeruko Argia*-n euskara batuaren auziari buruz elkarrizketa sorta sonatu hura egin zuena, *Deia* egunkarian euskarazko atalaren arduradun izan zena. *Hablando con los vascos* elkarrizketa liburua argitaratu zuena. Hasierahasieratik euskarazko egunkariaren aldeko apustu garbia egin zuena saritu zuen atzo EHUK. EGUNKARIAko ohorezko lehendakaria.

Idazteko askatasunarekin egin zuen topo Venezuelako erbestean eta, behe-behetik hasitako lanaren poderioz, sona handia lortu zuen Martin Ugaldek Vene-

zuelako kazetarigintzan eta literaturgintzan. Han egin zen kazetari, han egin zen idazle eta, gainera, han sortu eta hazi zuen familia.

Baina ospea eta segurtasun ekonomikoa bazter batera utzi, Ana Mari emazte nekaezinarekin batera familia hartu, eta Euskal Herrira itzultzea erabaki zuen Martin Ugaldek, frankismoaren zapalkuntza bizi zuen jaioterrira. Eta beste lan askorekin batera, euskara idatzian jardutea hartu zuen bide —artearen menperatzen ez bazuen ere—, eta euskarazko komunikabideak bultzatzea helburu. Eta EGUNKARIA bukatu du, bere ibilbideak eskatzen zuen bezala.

Martin Ugalde euskal kazetarigintzan aitzindari dela esan zuen Salaburuk. Bere ibilbidea eredu dela, Ibarretxek. Martin Ugalde maisua da kazetarigintzan. Eta bizitzan.

Bonilla eta bizitza pribatua

■ Victor Bonilla Realeko jokalaria auto istripua izan zuen asteartean goizeko bostetan —«egun libre» zuenean—, eta atzo ahoz aho ibili zen gertaera hura askoren artean. Bonillak esan du edozeren gainetik pertsona dela, eta nahi duena egin deza keela «egun libre» duenean. Askok diote puntako futbolarietara exijitu egin behar zaiela, baina ez da ahaztu behar Bonillak dioena: puntako futbolariak ere pertsonak dira.

Abertzale bretoien aurkako atxiloketak

■ Bretainiako Emgann alderdi abertzaleko hainbat buruzagi eta kide atxilotu ditu Frantziako Poliziak. Berri agentzien arabera, dinamita ere aurkitu omen dute ondorengo miaketetan. Abertzaleek diotenez, mugimendu nazionalistaren aurkako eraso berri bat da. Prentsaren aurka ere jo du Poliziak, izan ere, *Breman* bretoierazko hilabetekariaren urtarrikoleko edizioa harrapatu du.

Ez dirudi Frantziako Gobernuak ikuspegi berraz duenik Korsika eta Bretainiako gatazkei buruz. Izan ere, Lionel Jospin lehen ministroa Korsikako alderdiekin bilduta egon bada duel egun gutxi, arazoari irtenbideak aurkitzeko asmoz, ez dirudi Bretainiako arazoa hitzen bidez konpontzeko borondaterik duenik. Orain arte, bederen, besterik erakutsi du, eta errepresioa izan du hitz bakar.

...pertsonaiak

RAFAEL ALVAREZ EL BRUJO • Suskindek idatzitako *El Contrabajo* lana taularatuko du gaur Gasteizko antzerkialdian. Gizartearen balore eta hierarkiari kritika gogorra eta umoretsua egiten die El Brujo aktoreak.

ENRIQUE R. GALINDO • Guardia Zibileko jeneralarak atzo deklaratu zuen Lasa-Zabala auzian. Tolosar gazteen desagertzearen berri prentsaren bidez jakin zuela esan zuen Rodriguez Galindok.

ELVIRA LINDO • Ados antzerki taldeak estreinatu berri duen *Manolito Gafotas* antzezlanaren egilea Bilbon izan da bere azken liburua aurkezten. Milioi bat liburutik gora saldu ditu idazleak Manolitori esker.

...datua

116.300 milioi pezeta (4652 milioi libera) ordaindu beharko ditu Espainiako Gobernuak pentsioak eguneratzeko, KPIren azken igoeraren ondorioz.

...adierazpena

«Literatura arteen ahizpa txiroa bihurtu da»

•
Aingeru Epaltza
Idazlea

... seiko urrea

GAIZKA ARANGUREN

Karaezeko aldarrikapena

Karaez sinbolismoz beteriko herria da Bretainiako mugimendu abertzalearentzat. Frantziako estatuak ezarritako muga administratiiboetan, Finisterre deritzon departamenduan dago kokatua Karaez. Oiarztuen ondo dakiten bezala, Karaez eta Oiarztun sendituta baitaude, euskaldunak beti dira ongi etorriak Bretainiako punta honetan. Bertakoen elkartasunak mugarik ez du Euskal Herritik etorritakoendako. Berdin da etorreraren arrazoiak politikoak, kulturalak edo ekonomikoak baldin badira. «Ez dakit Espainiako inorekin negoziak eginen ote genituzkeen, baina euskaldunak

izanik, zuekin edonora». Gehiegizko konfidantza ez ote den galdetzen diot nire buruari.

Anartean, atxiloketak biderkatu dira inguru hauetan azken orduotan. «Jende gazteak, zaharren lekua hartu du; odol berria badator», erran digute.

Alta, betidanik Bretainiako kulturaren eta hizkuntzaren gaintzbizipenaren alde aritu diren haiek,

bere horretan diraute. Joan den urriaren 28an, «Appel de Carhaix» izeneko testua aurkeztu zuten hainbat herritarrek. Bertan, edozein herri gisa bizi ahal izateko beharrezkoak dituen gutxieneko eskubideak errespetatuak izan daitezela eskatzen dute. Bertzerik ez.

Testua erakutsi digunak dioskunez, «zuek duela 30 urte zeundeten

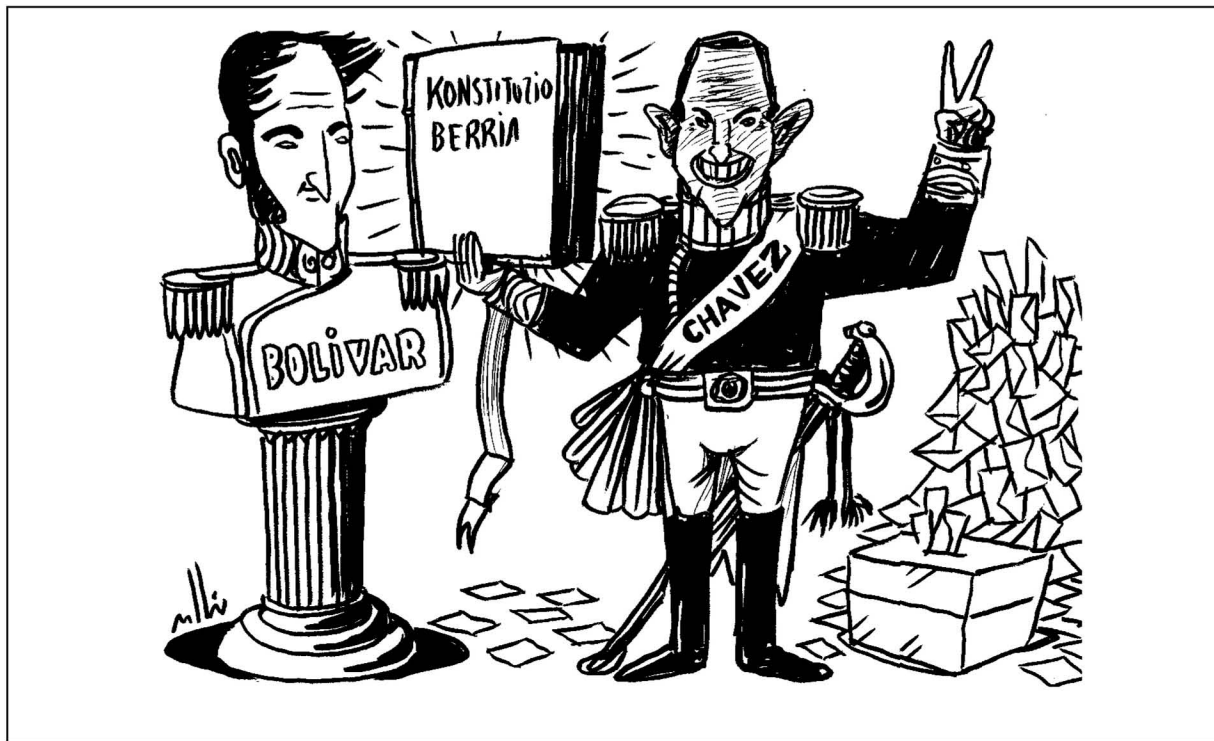
bezala gaude gu orain». Bertako ikastolen ezagutza sare publikoan, lurralde batasuna, bere gauzak kudeatzeko behar bezain bertzeko boterea...

«Collective breton pour la democracie» deitzen da *appel de Carhaix* sinatu duten herritar ezagunek osatzen duten taldea.

Elurra ari du. «Ez da oso normala dio gure lagun bretoiak. Euria bai, baina elurra ez da oso normala». Errekak bere bideetik irten nahi du eta Kastelelino argiak piztu berri dituzte.

Ordubete barru sutondo gosoaren ondoan jolas-tuko gara berriz. Etxean gaude. Mila kilometrotara. Etxean.

• MATTIN •

Ezkerraldearen etorkizuna (?)

• JOSE NAVAS •

[IUKO DIPUTATUA ESPAINIAKO KONGRESUAN]

Izquierda Unida-Ezker Batukook garbi ikusten dugu behar-beharrezkoa dela industri politika egokia lantzea, Euskadin industri krisien eta birmoldaketen kalte gogorrenak izan dituzten aldeetan diskriminazio positiboa egin ahal izateko; izan ere, leku horietan, arrunt larria da gizarte egoera, langabeziaren eta pobreziaaren ondorioz. Horregatik, industri politikak oso ondo bereizi behar ditu eskualde bateko eta besteko ezaugarriak. Administrazioek lehentasuna eman behar diote zenbait aldetan ekiteari: Nerbioiko Ezkerraldea, Aiara-ko Harana, Donostia-Irun aldea, Debabarrena, Azkoitia-Azpeitia-Legazpi eta Hernaniko eskualdea.

Orain ekonomia ondo doa, eta Estatua izugarritzko diru pila biltzen ari da pribatizazioen bitartez; ezin ahaztu dugu, ordea, pribatizazioak behin bakarrik egin daitezkeela. Zer gertatuko da ekonomia behera hasten denean? Zer tresna izango dituzte orduan Gobernuek ekonomian esku hartzeko eta lanposturik gal ez dadin modua egiteko, sektore publikoa desegin eta ekonomiaren oinarriak merkeegi saldu eta gero? Agintariek zergatik ez zuten enpresa alternatiborik sortu industria birmoldatu zenean? Nerbioiko Ezkerraldeko langabezi tasak hotzikara emateko modukoak dira; gainera, gizarte egoera larriarekin batean, hiri-herrien eta ingurumenaren egoera oso kaskarra da, eta horrek kalte egiten dio

bertako herritarren bizimoduari. Nerbioiko Ezkerraldeak Guggenheimen eta Euskalduna jauregiaren ifrentzua erakusten die Bilbon bizi direnei eta bisitariei.

Milaka lanpostu galdu dira, eta ez da berririk sortu. Gaur egun are larriagoa da hondamena: horren erakusgarri lazgarriak ditugu Sestaoko Ontziola eta Babcock Wilcox enpresa enblematikoak, arriskuan baitira biak ere. Orain Nerbioiko Ezkerraldea suspertzeko neurriak beharko lirake, baina oraingoz ez da horrelakorik; aitzitik, enpresak itxiko direla eta, beraz, lanpostuak galduko direla iragarri dute, besterik ez. Era-kunde publikoek zer esan handia dute arlo honetan, baina, gaur egun, asko egingo dutela agindu bai, eta gero ezer gutxi egiten dute. Planak bata bestearen atzetik prestatu dituzte, eta aldi berean bat baino gehiago ere izan dira. Zoritxarrez, emaitzak ez dira inoiz izan espero bezalakoak.

Aurreneko birmoldaketek erretiro aurreratu bidezkoak ekarri zituzten, baina gaur egun ez dago horrelakorik. Enpleguaren preka-

rietatearen ondorioz, jende askok ez du jasoko langabezia duintasunez eramanez ahal izateko moduko kalte-ordain edo gizarte laguntzarik. Gainera, gazteen langabezia % 50 ingurukoa den eskualde batean, oso zaila da lana aurkitzea. Ez dut inor larritu nahi, ez dut de-

“
Zer tresna izango dituzte Gobernuek ekonomian esku hartu eta lanposturik gal ez dadin modua egiteko, sektore publikoa desegin eta ekonomiaren oinarriak merkeegi saldu eta gero?”

magogiarik egin nahi. Aitzitik, Ezkerraldean bizi garenok oso jende saiatua gara, borrokalaria, eta prest gaude gogotik aldezteko gure interesak eta gure herriak. Dena dela, Euskadiko eta Estatuko Administrazio publikoen laguntza behar dugu. Eskualde honek etorkizuna izango badu, ezinbestekoa da lan gehiago egitea eta dirua jartzea bertan. Egi-

nahal guztian aritzen bagara, ez dago mugarik. Ezkerraldea, garai batean, euskal ekonomiaren motorra izan zen, eta berriz ere izan daiteke, luze gabe. Izquierda Unida-Ezker Batukoak bide horretan lanean ari gara, eta, horregatik, urtero-urtero eskatzen diogu Eusko Jaurlaritzari dirua bereiztea aurrekontuetan Ezkerralde birmoldatzeko.

• Erredakzioan itzulia

ANA URKIZA

Modan dagoena

Gaur egun, badirudi modan dagoena zer ote den ezin jakinda eta modakotzat jotzen dena ezin betez pasatzen dugula gure aisialdia (asteburuak eta oporrak batez ere).

Joan den asteburu eta zubi luzearen ondoren, lantegiko jantokian ez dut «nondik ibili zara?»

beste galderarik entzun. Aipatu asteburu eta zubia, oporretan joateko edo ohikotik kanpokoak egiteko pentsatua ote zegoen galdetzerara ere heldu naiz.

Gogorrena da, ordea, gehienak kexuka entzun ditudala: batzuk, eskiatzera joan eta egundoko itxaron beharrak sufritu dituztela; besteak, Durangoko azokara hurbildu eta ia-ia libururik ikusi ere egin gabe etxeratu behar izan dutela... Antzerako iruzkinen artean, inortxok ere ez du besteen erabakirik kritikatu. Alderantziz, *pro-gramatuta* zeuden irteera horietan pairatu beharrekoak normaltzat jo dira. Eta egoerok justifikatzeko erabilitako arrazonamendua, zera: gaur egun denok, eta ez handikiek bakarrik, daukagula leku orotara heltzeko eskubidea eta ahalmena, eta kultura zein aisia demokratizatu zaizkigun neurrian, masen efektua jasan beharra daukagula.

Baina kultura eta aisiaren demokratizazioaz ari gara ala kontsumoan oinarrituriko promozio kanpainen eraginaz?

Umea nintzenean, astelehenetako gure lanik gogokoena, lagunei asteburuan gurasoeikin bizitako abenturak eta ikasitako gauza berriez hitz egitea izaten genuela gogoratzen dut. Garai hartan balioztatzen genuena orijinalitatea zen batez ere: beste inork egiten ez zituenak egitea eta beste inor heldu ez zen lekuetara joatea. Modu hartantxe balioztatzen genuen gurasoek gugatik hartzen zituzten erabakien oinarrian zegoen aberastasuna eta handitasuna. Modu hartantxe iruditzen zitzagun ezagutu behar genuela mundua eta munduak egin behar gintuela gizon eta emakume; nork bere kabuz asteburuak nahiz bizitza programatzen, disfrutatzen ikasiz eta gozatuz.

Gaur ordea, modari jarraitu beharraren beharrez, komunikabideek eta publizitate kanpainak iragartzen digutena bete ezinik, badirudi nork bere neurrira hartutako erabakiek, modan ez dau denek, gizartearenak edo ekonomia egiturarenak baino balio gutxiago dutela.

...kornerra

MIKEL ELORZA

Marea hilak

■ Europaren egituraketa berri batean ulertu beharko litzatekeen gure soberaniaren beharraren adibide ezin neurrikoagoa egokitu zaio Gerenabarrena EAEko kontseilariari antxoaren afera. Osotasunean gainera, Gasteiztik egindako proposamena EAEn neurrira egina delako. Baina, balio al du Ipar Euskal Herriko arrantzaleekiko? Nekez, egun bereizten gaituzten mugak —administratiboak baino sakonagoak— kontuan izanda. Europan izan beharreko ahots propioaren aurka ez doa, hala ere, ustezko kontraesana. Aitzitik, agerikago egiten du beharra.

Arrantzaren kontuan, dena den, badago lanpostuena ez beste interesik, gureak zein beste mugak gainditzen dituenak. Inoiz ahots propioa lortzen dugunerako, geratuko da antxoarik? Ustiaketa basatiaren eragile nagusiak gu ez garelako izan esatea berdin izango zaio.

Gudarien etorbidea, z/g 20140 Andoain

zuzendariari@egunkaria.com

943 300 228

OHARRA: Ahalik eta iritzi gehienek izan dezaten tokia, ez da komeni makinazko 15 le-
rro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea
eta NAren zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak
bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko.

zuzendariari

Zerbitzu hobia

Izaskun Elizasu Etxaide andereak, leihatilan diru-sarrera bat egiteagatik ehun pezetako komisioa kobratu zitzaiolako, desadostasuna adieraziz idatzi duen idazkiari erantzunez, sentitzen dugu, benetan, pertsona horren atsekabea, baita ere guk, geure bezeroekiko komunikazio-ahalegin zuzen eta aurrez aurrekoetan, kasu honetan bederen, nahi genituen helburuak lortu ez izana.

Beraz, bai idazki horren egilea den bezeroari, bai Kutzako bezero guztiei oro har, informazio egokia helaraztearren, zera nahi dugu aditzera eman:

1. Kutzan aholku-lekutzat sendotu nahi dugu leihatila, bertara hurbiltzen diren bezero guztientzat. Eta asmo hori gauzatzearren, libratu nahi dugu leihatila eragiketa arrunt eta errepikakorren leku izatetik, adibidez, errezipoen ordainleku hutsa, izan ere, horrelakoak, beste bide batzuez ere ordain baitaitezke.

2. Horregatik, eta gure bezeroei, batik bat gure lankideen arreta eta aholkularitza pertsonalizatua behar dutenei, zerbitzu hobia eskaintzearren, jardunbide zehatz bat antolatu dugu, kontuan izanik ordainagiriaren jaulkitzaileak eta ordaintzaileak.

3. Errezibu edo ordainagiriaren jaulkitzaileekin (ikastetxe, etxe-administrari, erakunde publiko, irabazasmorik gabeko elkarte, eta abarrek) hamaika gestio egin ditugu, bezeroak leihatilara etorri beharrik izan gabe, ordainagiriaren kobrantza-sistema egokiak bideratzearren.

4. Irailaz geroztik, luze-zabal eman diegu informazioa horrelako eragiketarak leihatilan egiten ohituak ziren bezeroei, adieraziz zeinen komenigarria litzatekeen bestelako ordainketa-sistema batzuk erabiltzea, doako

sistemak guztiak ere: ordainagiriaren helbideratzea, agindu iraunkorra, edota autozerbitzua, kutxazain automatikoen eta Telekutxaren bidez.

Izan ere, bide hauek erabiltzen dituen bezeroak erantzun bizkor eta eraginkorra jasotzen du beti, oraintsu arte, tradizioz, leihatilan bideratu izan diren bere oinarritzako diru-harremanezko premietan. Eta erabileran hau doakoa da, ez eragotzkarri ez berantgarri gertatzen ez delarik beste premia konplexuagoak egitera leihatilara hurbiltzen direnentzat.

5. Urrikik abenduaren 31ra arte jarraipena emango diogu, zentzu honetan, ordainagiriak helbideratzeko informazio-kanpaina orokorrari.

6. Neurri hau guztiz legezkoa da eta halaxe jakinarazi zaio Espainiako Bankuari, baita honek onartu ere.

7. Aldi berean, ulertzen dugu, 65 urtetik gorako pentsiodunentzat, sistema automatikoetan jarduteak nolabaiteko zailtasuna izan dezakeela; horregatik, beraiek komisio-kobrantzatik salbuestea erabaki dugu.

Erantzun honek Kutxaren erabakia ulertarazten lagunduko duelakokan gaude, hala nahi genuke behintzat. Nolanahi ere, sentitzen dugu, benetan, gure bezero horren nahigabea, nahiz eta berriro diogun: Kutxa hartzen ari den neurri hauen helburua, hain zuzen ere, bere bezerori eskaintzen dien zerbitzua hobetzea besterik ez den. **Juan Luis Urkola Telleria** • Kutzako Zerbitzu Orokorren zuzendaria.

Materiala euskaraz

Bertze asteazkenetan bezala, atzo azaroaren 17an Koordinazio Pedagogikorako Batzordearen (KPB) bilera izan dugu; eta gure Institutuan kezka sortzen duen gaia azaldu da.

Batzilergoko 2. maila ezarri den urte honetan, berriro hasi zaizkigu ikasgai ezberdinetako koordinatzaileak bileretara deitzen. Tamalgarria bada ere, euskaraz irakasten dugunok ez daukagu ezta oinarritzako materiala gure ikasgaiekin hasteko ere. Oraindik ez daukagu programazioa bera ere, euskaraz noski! Honetaz gain, bileretan banatzen ari diren bertze material guztiak ere (Batzilergorako materialak didaktikoak, testuak praktikak, ereduak...) denak gaztelara hutsan daude.

Hau ikusita, gure lana behar den bezala betetzeko honi dagokion irtenbidea emateko eskatzen dugu. **Agustin Olabe Okariz** • (Koordinazio Pedagogikoaren Batzordeko lehendakaria)

Derechos humanos...

Arabian ikasleen kopurua 35.000 lagunetik beherakoa da. Bakeaz gobernu kanpoko erakundeak, Gasteizko Udalarekin batera, 35.000 liburu plazaratu dizkigu: *Derechos humanos. Preguntas y respuestas* izenekoak; doan banatzekoak. Aipatu liburu mardulak bereziki hemengo ikasleei zuzenduta daude. Euskarazko ale bat ere egitea ez omen zaie otu! Xelebrea, batez ere giza-eskubideen bigarren artikulua irakurrita, zera dioena: hizkuntza dela-eta ez dela inor baztertuko...

Bakeaz elkarteari atsotitza ongi egokitzen zaio, hots, besteentzat mediku eta beretzat barbero ere ez. Erakunde bakezale horri gutuna igorri diot euskararekiko errespetu falta horren zioak galdetuz. Erantzunaren zain nago.

Gasteizko Udalarari, nireari, ez diot ezer galdetzen, zertarako? **Iñigo Kastresana Palacios** • GASTEIZ

galdeiozu...

Diego Garcia
• MARATOILARIA •

Kirol-jantzi etxe handiek (Adidas, Nike...) eliteko atletei asko laguntzen diete, baina ez al liokete gehiago lagundu behar harrobiko atletismoari?

Andoni Oiarbide [Legorreta]

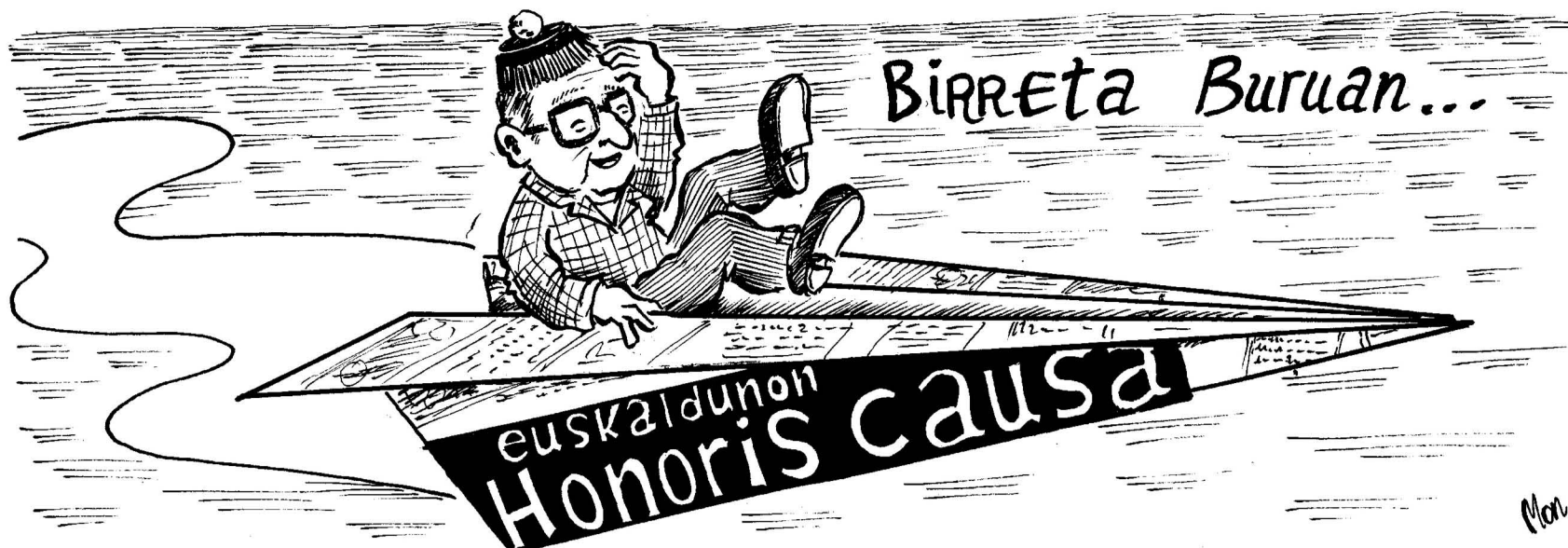
■ HORREN ARRAZOA

honakoa dela uste dut: kontuan hartu behar da multinazionalak handiak direla, eta salmenta eskaintza handiak dituztela. Horregatik, kirolari onenak aukeratzen dituzte, haiek babesteko. Eta horren bidez, haien irudia erabiltzen dute salmentak handitzeko.

Abenduaren 21etik aurrera
Odon Elorza • DONOSTIAKO
ALKATEA

izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua.
Bidaliz zure galderak ordurako.

• MONTXO •

Txetxenia edo gaurko mundu ordena

• GORKA MARTINEZ •

[HERRI BATASUNAREN KANPO HARREMANETARAKO ARDURADUNA]

Ia duela hilabete bat, OSCE Europako Segurtasun eta Kooperazio Erakundeak, Errusiak Txetxeniaren aurka daraman erasoa dela eta, bi klabe adierazgarri erakutsi zituen: alde batetik, Errusiako lurralde osotasunaren aldeko jarrera trinkoa, eta bestetik, indarkeriaren erabilpenaren zilegitasuna halako helburua ziurtatzeko; hala ere, OSCEn inork ez zuen hitz egin nahi Txetxeniak pairatzen duenaz; gaur ere ez, eta are gutxiago herri txetxeniarrari dagozkion ezkubideei buruz; aitzitik, OSCE osatzen duten estatuetako agintariek Errusiako erasoa on-tzat ematen dute. Era honetan, nazionalismoaz mintzatuz gero, garbi dago non dagoen nazionalismoaren gotorlekua.

Historian sartu gabe, gogora dezagun 1991an Txetxeniak bere independentzia aldarrikatu zuela, bere geroa eta bere eredia libreki eraikitze, bere baliabide naturalak kudeatu ahal izateko. Orduan, nazioarteko komunitateak ez zuen hitzik aipatu, ez zion ezagutza ere eman (Gamsajurdia- ren Georgiak izan ezik). Harrezkerotik Errusiak eraso mota guztiak ezarri zizkion Txetxeniari: bahitura ekonomikoa, etengabeko esku-hartzea ezegonkortasuna bilatu nahian, gerrilla bat sortu zuen eta, azkenean, 1994. urtean espero zuen emaitza ekarri ez zion gerla jaurti zuen.

Oraingo justifikazioa zakar bezain sinetsgaitza da, argi eta garbi utziz, alde batetik, Errusiaren helburua Txetxeniaren independentzia zapuztea baino ez dela, eta bestetik, Kaukasoko gainontzeko herriak mehatxatzea; izan ere, inork ez du zalantzan jartzen Moskuko populazioaren aurkako atentatu indis-

kriminatuena atzetik armada errusiarra zegola. Gerla honek zerbait erakusten badigu, hori genoizidioa da; ez dago inolako xurigarrik. Errusia, une honetan, Balkanesean NATOk erabilitako estrategia bera ezartzen ari da Txetxeniaren aurka. Egunotan Groznyk jasatzen duen egoera eredugarria da: hiria jendez hustea (deportazio masiboko gerta-

era berri bat sortuz eta herri txetxeniarrengan zigor kolektiboa ezarri), erresistenteak akabatzea, eta gerla okupazioa gauzatzeari; hori guztia ahan-tzi gabe orain arte gauzatua izan dena: populazioaren aurka-ko eraso indiskriminatuak, txikizio masiboa, hirietako setioak, suntsipen ekonomiko osoa, azpiegitura guztien desagertzea, katastrofe ekologikoa... Une honetatik aurrera, Mosku Txetxenia errusifikatzen saiatu-

ko da berriro, horrek suposatzen duenarekin maila guztietan: ekonomia, kultura, hizkuntza, giza harremanak etab. Inork espero ez beza bestelako ondorioa, inork espero ez beza, zoritxarrez, erresistentzia txetxeniarrak berreskura dezakeenik iniziatibaren bat, epe laburrera begira bederen.

Txetxenia, baliabide naturalen ikuspegitik herri estrategikoa da, petrolioagatik batik bat, Kaukasoko gainerako herriak bezala. 2. Mundu Gerlan agerian geratu zen hori, bereziki altxor horren kontrolagatik. Bitartean, behin eta berriro kaukasiarrak eta, zehatzago esanda txetxeniarrak, beraien nortasun, eskubide eta etorkizunaren alde ibili ziren (eta horregatik gogorki zigortua izaten). Oraingoan interesgarriena da, hain zuzen ere, txetxeniarrak, beste- en tutela alboratuz, demokratikoki eta autodeterminazio eskubidea gauzatuz,

hartu duten behin betiko erabakia libre izateko. Adibide hau zabal ez dadin Txetxenia kolpeatzen ari dira, Errusia ez ezik EEBB eta EB ere.

Bestalde, gogora dezagun egoera honetan dagoen beste klabe bat: Errusiak pairatzen duen egoera txarra eta larria bada ere, mundu mailan potentzia garrantzitsu bat da, eta batez ere potentzia nuklearra, jada Yeltsinek munduari ohartarazi dionez; era honetan, bai EEBBei bai EBri interesatzen zaiena da Errusiarekiko harreman ekonomikopolitikoak ahalik eta era emankorren mantentzea; ondorioz, ez dute inolako asmorik Txetxeniako kasuan eskuhartzeko, Errusiak daraman erritmoa gustuko ez duten arren.

Beraz, premiazkoa da egungo mundu ordena eraldatzea. Txetxeniako eredia harrigarria da, eta honen aurrean munduak —guztiok esango nuke nik— erakusten dugun itxurakeria askoz harrigarriagoa, batzuek euren eskuhartzeagatik, beste batzuek pasibotasunagatik. Ene ustez, ez da nahikoa gerla basati hau gelditu dezaten eskatzea; dudarik ez, ez du jarraitu behar egun bat gehiagor ere, baina horrekin ez da konpontzen arazoa; ez da nahikoa ere erantzukizunak esijitzea, egin behar den arren, jakina; ezta ere humanitarismo faltsuen ordua. Txetxeniaren ematen dena da bataila historiko bat estatutik gabeko nazio guztietarako; eta demokraziarako ere bai. Horrela ba, herriaren hitzarekiko errespetua —demokraziaren oinarria, hain zuzen— jakin al daiteke non gertatzen den? Oraingoan, eta jadanik, irtenbide justu bat ez bada lortzen, eta horrekin batera txetxeniarraren erabakia ez bada onartzen, bihar matxinada berriak ezagutuko dira, inongo zalantzarik gabe. Egoera bera beste testuinguru ezberdinetan ere errepikatuko dira, gainera. Neurri handi batean, hortaz, Txetxeniako bataila gurea da, gure etxean emanik. Txetxeniari egin diezaiokegun mesede handiena izango da askatasunaren aldeko benetako apostua egitea eta horren alde borrokatzea.

hirusta...

JASONE OSORO

Takoiak

Erotikoagoa iruditu izan zait beti emakumezko baten oina takoi luzeekin jantzita biluzik baino. Niri ere takoiak gustatu egiten zaizkit. Plataforma artifizialik gabe ditudan oinetako

bakarrak etxeko zapatilak eta igerilekuko txankletak dira. Zapatadendak ez zaizkit tentagarri egiten, baina jendeari oinetara

begiratzeko ohitura badaukat. Beharbada, «nolako zapatak, halako pertsona» entzun izan dudalako noiz edo noiz. Zergatik hau guztia? Ba, neska japoniar gaixoak erotu beharrean daudelako atera berri diren oinetakoak direla-eta. *Atuzoko* izena dute modako botek eta 20 cm-ko plataforma erraldoiak. Asko eta asko dira eskaileretan behera erori direnak, auto istripua izan dutenak balazta garaiz ezin izan dutelako zanpatu, edo lurrean plauts egin dutenak antxintxika estropozo eginda. Txorkatila bihurritzea edo besoa apurtzea ohikoa bihurtu da neskak hauen bizitzan. Baina berdin zaie. Esaten dutenez, «garrantzitsuena da, oinetako hauekin gizonezkoei sorbaldaren gainetik begiratzen diegula».

Lagun batek *Obsesión* izeneko liburu zoragarria oparitu zidan behin. Zapaten historia kontatzen du koloreetako 1.000 argazki ederren bidez. Besteak beste, Lola Pagolaren zitak datoz: «Jainkosak ez dira zeruan bizi. Ez daude zutik, ez dira oinez ibiltzen. Jainkosak barre egin eta behatz txikia bezain liraina den takoiaren gainean kulunkatu egiten dira». Nik, haunditzen naizenean, Jainkosa izan nahi dut. Bitartean, takoiarekin entrenatuko dut.

Behin betiko libre izateko erabakia hartu dute. Adibide hau zabal ez dadin Txetxenia kolpeatzen ari dira, Errusia ez ezik EEBB eta Europako Batasuna ere

...hemeroteka

Berrigara

Elikagai transgenikoak

NOELIA ALDAI

[Nekazal industrietako injinerua]

Genetikoki aldatutako jakie dagokie *elikagai transgeniko* izena, eta gutxienez ADN bidezko teknikekin lortutako osagarri bat daramate. Gizakiak aspaldi ekin zion animalia eta landareen ondare genetikoak aldatzeari, etekin han-

diagoko arraza eta barietate berriak lortuz. Ausazko teknikak erabiliz konbinazio genetiko aproposa bilatzearen probabilitatea baxua bada ere.

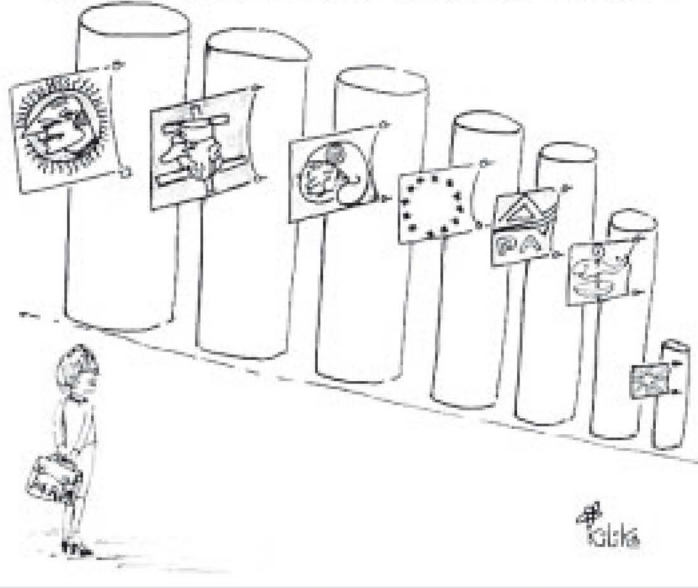
Jaki transgenikoen diseinuan injinerutza genetiko bidezko teknikak erabiltzen dira; non indibiduo emailearen genomatik interesatzen den genea isolatu, *in vitro* aldatu eta indibiduo berberaren edota organismo hartzailea den animalia, landare edo mikroorganismoaren genoman sartzen den. Ka-

su batzuetan, nahikoa izaten da aldatu nahi den ezaugarria kodifikatzen duen genearen espresioa galerazi edo zailtzearekin (...).

Hiru sailetan bana daitezke elikagaiak: alde batetik, lehengai edo primarioak; animalia eta landare jatorrizkoak.

(...) Bestalde, prozesu teknologikoa jasan duten elikagaiak daude: organismo transgeniko bidez lortu osagaien bat dutenak. Azkenik, legama eta bakterio transgenikoen bitartez hartzidura jasan dutenak.

MAM alderdi buru... eta zenbat buru hauste !

KILKA / HERRIA

GUARDIA ZIBILEKO JENERALAK DIO GARAI HARTAN INTXAURRONDON EZ ZUELA LEHENENGO TOKIA BETETZEN

Dena ukatu du Galindok, baita guardia zibilak Iparraldean aritu zirela ere

■ Lasa eta Zabala bahitu zituzten garaian Donostiako komandantziako burua beste bat zela nabarmendu zuen

■ Bera Intxaurrondoko informazio zerbitzuko buru izan zen bitartean Iparraldean informazio lanik ez zutela egiten azaldu zuen

■ Elgorriagak bezala gazte tolosarren desagerpenaren berri prentsaren bidez jakin zuela esan zuen Guardia Zibileko jeneralak

Axun Erzibengoa / Madril
Berriemaile berezia

ENRIQUE RODRIGUEZ GALINDO Guardia Zibileko jeneralak bere burua eta berarentzat lan egiten zuten guardia zibilenak errugabetu nahi izan zituen atzo epaike-tako saioan. Bezperan Julen Elgorriagak egin bezala, fiskalaren eta defentsaren galderei bakarrik erantzun zien.

Sumarioan ageri denez, Guardia Zibileko Donostiako komandantzia talde antolatu bat zegoen errefuxiatuen bahiketak egin zituena, GALen adarretako bat. Talde horren arduraduna Enrique Rodriguez Galindo zela eta harentzat lan egiten zutenen artean Bayo, Dorado eta Angel Vaquero auzipetuak zeudela esaten da, besteak beste. Akusazio horiek indargabetzera bideratu zituen Galindok atzo bere erantzunak, eta legez kanpoko ekin-tzarik ez zela agindu esan zuen. Jesus Santos fiskala bezperan baino gogorrago aritu zen arren, Joxean Lasa eta Joxi Zabalaren desager-tzearen inguruko galdera ugari utzi zituen egin gabe.

Lehenik eta behin, Donostiako komandantziako burua bera ez zela azaltzen saiatu zen Galindo. Komandantziako burua teniente koronela zela esan zuen. Hala ere, 1980an Donostiara iritsi zenetik 1988an buru egin arte denbora askoan bertako guardia zibilak haren agin-duetara egon zirela argi gera-tu zen. Ondorio horretara heltzen lagundu zuten aku-sazio partikularren galde-rek. Haietan zehazten zenez, 1983tik 1988a bitartean bi teniente koronel egon ziren Donostian: batek hiru hilabe-te egin zituen, eta besteak urtebete. Gainontzeko den-boran ez zuen inork bete ofi-zialki postu hori. Baina Galindok, fiskalari erantzute-an, onartu zuen teniente

J. HUESCA / EFE

Enrique Rodriguez Galindo jenerala Entzutegi Nazionalera iristean, deklaratzeko hitzordua iritsita.

koronela falta zenean berak betetzen zuela postu hori.

Iparraldera joatea debekatuta

Galindo 1983an informazio

zerbitzuko arduradun izatera pasatu zen, eta 30 lagunek osaturiko taldea zuen. «ETA-ren terrorismoa» kezka nagusi izan arren, lan bakoitzera-ko taldeak momentuan era-bakitzen zirela adierazi zuen

Galindok. Informazio zerbi-tzuko taldea osatzen zuten kideak Ipar Euskal Herrira joaten ziren galdetuta, Galin-dok ezezko borobila eman zuen. «Guztiz debekatuta zegoen Frantziara pasatzea,

baita erosketak egitera ere». Bayok instrukzioan deklaratu zuen Iparraldera joaten zirela informazio lanak egite-ra. Lekuko babestua den Jose Maria Velazquez Soriano guardia zibil ohiak ere dekla-

Berrehun galdera erantzunik gabe

■ Eider Goenaga / Madril
Bezperan Julen Elgo-rriaga Gipuzkoako go-bernadore zibil ohiak egin bezala, atzo Enri-que Rodriguez Galindo Generalak uko egin zion akusazio partiku-larraren eta herri aku-sazioaren galderei erantzuteari. 200 gal-deratik gora egin zi-tuzten bien artean, baina guztiak geratu

ziren erantzun gabe. Iñigo Iruinek 175 gal-dera inguru egin zi-tuen. Iruinek, bere galderekin, Galindok Lasa eta Zabalaren bahiketa, tortura eta hilketan zerikusia izan zuela azaldu zuen, erantzunik gabeko galdera horietan ema-niko datuen bidez.

Bestalde, Galindo-ren zenbait adierazpen

zalantzan jartzeko da-tuak ere eman zituen. Galindok, izan ere, Guardia Zibilak Tolo-san 1984ko urtarrila-ren 19tik aurrera egin-dako operazioa ETA politiko-militarraren kontra izan zela adie-razi zuen, eta batez ere Martin Barriosen bahiketa eta hilketa-ren inguruan egin ze-la. Iruinek, hiru galde-

ren bidez, arrazoizko zalantza bat piztu zuen. Iruinek galdetu zuen zergatik ziren atxilotu gehienak ETA militarrekoak, zergai-tik ez zen 30 atxilotue-tako inor prozesatu Martin Barriosen hil-ketagatik eta zergaitik 30 atxiloketa horien atestatuetan ez zen galdera edo aipamen bakar bat egiten Mar-

tin Barriosi buruz.

1985eko otsailean Intxaurrondoko buru ote zen galdegin zion, eta ondoren ea zer egin zuen Alacantetik bi gorpuei buruz ikerke-ta eskatzeko oharra iritsi zitzonean. Horri buruz ere, Iruinek gal-detu zion ea ez zuen aprobetxatu bera bu-ru izatea ikerketa hori «blokeatzeko».

Urriaren 15a
■■■ Elgorriagak
1983ko urriaren
15eko gauari
buruz
esandakoa eta
atzo Galindok
kontatutakoa
bat datoz
erabat

ratu zuen Iparraldera joa-
ten zirela. Guardia zibil
horrek Intxaurrondon egi-
ten zuen lan 1983an.
CESIDen agiriak ere esku-
hartze horren lekuko dira.
Galindok berak atzo esan
zuen informazioa lortzeko
modu hoberena ETako
kideengana eta senideen-
gana hurbiltzea zela.

Elgorriagaren bertsio bera

Julen Elgorriaga Gipuzko-
ako gobernadore zibil
ohiak 1983ko urriaren
15eko gauari buruz esan-
dakoa eta atzo Galindok
kontatutakoa bat datoz
erabat. Lasa eta Zabalaren
desagerpenari buruz Elgo-
rriagak emandako bertsioa
errepikatu zuen. Oñatitik
itzuli zirenean Elgorriaga,
Galindo eta Acedo elkarrekin
itzuli zirela, bidean ez zutela
deirik jaso eta ez zirela gel-
ditu, eta Zumalakarregiko
kuartelaren aurrean utzi
zituela Elgorriagak Acedo
eta bera. Atxilotuen ingur-
uan esan zuen: «Ni Donostian
egon naizen bitartean ez da
governadore zibilik joan atxilo-
tuak ikustera». Desagertzearen
berri «egunkari abertzale»
batek kaleratutako albiste-
gatiak jakin zuela azaldu
zuen.

Bayo eta Dorado erruga-
betzen ere saiatu zen. Bi
guardia zibilak Oñatin egi-
niko diligentzietan egon
zireneko ziurtasuna azal-
du zuen, baina ez zituela
han ikusi onartu zuen.

Rafael Verarekin ere
gutxitan hitz egin duela
adierazi zuen Galindok.
La Cumbreko jauregiari
buruz esan zuen 1989tik
Guardia Zibilari dagokiola
hura zaintzea, baina lehen
Espainiako Poliziak egi-
ten zuela, eta garai hartan
bera ez zela han egon.

«Ezin diot ezer aurpegiratu Bayori»

Julen Elgorriagak oso lasai erantzun zien atzo Jesus Santos fiskalaren galderei. Adierazi zuenez, harremana zuen segurtasun indarrekin, baina haien lana azalez soilik ezagutzen zuen. Esan zuenez, ez du inoiz atxiloturik bisitatu.

FISKALAK behin eta berri-
ro galdetu zion Enrique Ro-
driguez Galindo jeneralari
Felipe Bayo Leali buruz.
Bayok Galindo inputatu
zuen bere deklarazioare-
kin, eta fiskalak argitu
nahi izan zuen ea Galindo
nola saiatu zen hura pre-
sionatzen.

– **Fiskala:** Bayo eta Dorado
bisitatu al zenituen inoiz
espetxean?

– **Enrique R. Galindo:**
Ahal izan dudan aldi guz-
tietan.

– **Fiskala:** 1997ko abuz-
tuan jakin al zenuen Bayo
jaunak abokatuz aldatu
nahi zuela?

– **Galindo:** Bai, berak esan
zidan. Guztiz normala iri-
tzi nion; hainbeste denbo-
ra espetxean egonik, arra-
zoirik gabe.

– **Fiskala:** Badakizu zergaitik
nahi zuen abokatuz aldatu?

– **Galindo:** Ez zuelako askata-
suna lortzen. Bere bizia be-
rregiten saiatzen ari den gi-
zon batek, semea ia ezagu-
tzen ez duen gizon batek, nola
ez du edozer gauza egingo as-
katasuna lortzeko.

– **Fiskala:** Eta jakin al zenuen
Bayok deklarazio berri bat
egin nahi zuela instrukzio
epailearen aurrean?

– **Galindo:** Nire zalantzak
dauzkat. Ezin dut baieztatu,
baina ez litzaidake axolako
hala izango balitz. Hainbeste
urte espetxean daramatzan
gizon batek eskubidea du
nahi duena esateko, eta nik
ez dut eskubiderik hari ezer
aurpegiratzeko, nahiz eta be-
re deklarazioa aldatu.

– **Fiskala:** Bayok Entzute-
gi Nazionalera etorri behar
zuen egunean ez al zenizkion
hainbat dei egin haren andregaia-

Enrique Rodriguez Galindo, akusatuen aulkian, deklaratzeko unean.

esanak

x Enrique Rodriguez Galindo

«Bayo eta Dorado guk genituen gizon eraginkor eta leialenak ziren. Haiek bezalako sei gizonekin kapaz izango ginen baita Hego Amerika oso-osorik konkistatzeko ere»

«Bayo desesperatua zegoen, eta ez zuen norengana jo. Niregana etorri zen, baina, ziurrenik, nik ez nion eman berak behar zuen laguntza»

ri, harek deklaratzeari ekidite-
ko?

– **Galindo:** Ez, inolaz ere. Bai-
na egia da noizbait ikusi izan
dudala.

– **Fiskala:** Ez zenuen telefono
dei bat egin, hain zuzen ere,
97ko abuztuaren 4an edo
5ean edota Entzute-
gi Nazionalera etorri behar
zuen egunean bertan,
bere deklaratzeko asmoa
atzera bota zezan?

– **Galindo:** Bigarren zatia

guztiz ukatzen dut. Guztiz.
Ziurrenik noizbait hitz egin
dut harekin telefonoz, ezin
nuelako Bayo ikusi; baina bi-
garren zatia guztiz ukatzen
dut.

– **Fiskala:** Elkarriketa horie-
tan saiorik egin al duzu Ba-
yok bere deklarazio alda ze-
zan?

– **Galindo:** Inola ere ez. Alde-
rantziz, nik andereño hone-
kin hitz egin ahal izan duda-

nean eta ikusi dudanean,
beti gauza bera esan izan
diot: Bayok eskubidea du
nahi duena esateko, inoiz
ez diot ezer aurpegiratu-
ko.

– **Fiskala:** Bazenekien
zure abokatu Fuster
Fabra jaunak Bayo jauna-
rekin hitz egin zuela zuzenean,
ohartarazteko ez
zedila etorri eta ez zezala
deklaratu?

– **Galindo:** Berritoki diot,
jakin dezakedala Bayo
bisitatu duela, baina
inoiz ere ez da deklarazio
ezkartzeko eskatzeko.

– **Fiskala:** Eskatu al diozu
inoiz egun Bayoren defen-
tsako abokatu denari ildo
horretan zuzendutako
gestioak egin ditzala,
Bayok deklaratu ez dezan?

– **Galindo:** Ez nintzateke
ni naizena izango, halako
lan bat emango banio beste
pertsonei bati.

– **Fiskala:** 1991. urtean
bazenekien Bayo Entzute-
gi Nazionalen aurkeztu zela,
Instrukzio 5. Epaitegian
deklaratzeko?

– **Galindo:** Ez dakit epaitegi
hori zen, edo beste bat.
Baina, bai banuen horren
berri. Esango dut, desespe-
ratua zegoela, eta ez zuela
norengana jo, eta niregana
etorri zela, baina ziurrenik
nik ez niola eman behar zuen
laguntza. Nik ez nion utzi
disziplinari gainetik pasatzen,
eta ez dakit zer egin nuen.

– **Fiskala:** Bayok bere egoe-
raren berri emandakoa,
Argoterekin kontaktuan jarri
al zinen?

– **Galindo:** Litekeena da. Ez
bazen egun horretan, aurre-
koan edo hurrengoan; lagun-
tza beharrean zegoen, orain
dagoen bezala.

«Ziur nago Bayo eta Dorado Oñatin zeudela»

Joxean Lasa eta Joxi Zabala bahitu zituz-
ten gauean, bera eta bere gizon guztiak,
Dorado eta Bayo barne, Oñatin egon zire-
la deklaratu zuen atzo Galindok. Galin-
dok dio ez zituela Oñatin ikusi, baina ba-
dakiela han zeudela.

– **Fiskala:** Oñatik atentatua gertatu ze-
nean, nortzuk egin zituzten diligentziak,
zein funtzionariok?

– **Galindo:** Informazio Zerbitzuko gizo-
nek.

– **Fiskala:** Dorado eta Bayo han zeuden?

– **Galindo:** Ziur nago baietz.

– **Fiskala:** Baina ikusi al zenituen?

– **Galindo:** Ez nituen ikusi, baina ziur na-
go han zeudela. Ezin zuten beste leku ba-
tean egon halako garrantzia duen egoera
batean.

– **Fiskala:** Baina orduan diligentzietan
beraien izenak egon beharko lirateke?

– **Galindo:** Ez derrigorrez, ez baitziren ez
instruktorea eta ez idazkaria.

– **Fiskala:** Baina ziur ahal zaude han zeu-
dela?

– **Galindo:** Ziurtasun osoa dut. Han ez
bazeuden niri berehala jakinaraziko zida-
ten.

– **Fiskala:** Eta Velazquez Soriano han al
zegoen?

– **Galindo:** Baita ere.

– **Fiskala:** Zergaitik egon behar zuten, ba-
da, Bayok eta Doradok han?

– **Galindo:** Genituen gizon eraginkor eta
leialenak zirelako. Beraiek bezalako sei
gizonekin kapaz izango ginatke Hego
Amerika osoa ere konkistatzeko.

Jeneralaren antzezpena

Guardia Zibilaren eta bereziki Bayo eta Doradoren defentsa sutua egin zuen Rodriguez Galindok

Guardia Zibileko jeneralarena baino giza-seme hunkituaren itxura eman zuen atzo Enrique Rodriguez Galindok. Duela lau urte auzia martxan jarri zenean, Galindok esan zuen egunen batean deklaratzera joan behar bazuen militarrez jantzita eta domina guztiak soinean zituela joango zela. Garaia iritsita, ordea, nahiago izan zuen traje gris ilun batekin agertzea.

Galdeketa hasi orduko ikusi zen Galindok Felipe Bayo eta Enrique Doradoren alde egingo zuela, agian, lehenengoak orain arte eginiko deklarazioa aldatuko duen esperantzan. Izan ere, Bayok, Lasa eta Zabalaren galdeketa parte hartu zuela onartzeaz gain, Galindo, Elgorriaga eta Vaquero egin zituen horren erantzule. Deklaratzen hasi aurretik egin zituen Galindok lehenengo aldiz aipatu akusatuen aldeko hitzak: «Bihotzez sentitzen dut terrorismoaren kontrako borrokan izan ditudan bi gizonik hoberenak bizi duten egoera kaxkarra». Gero deklarazioan zehar horrelako ugari errepikatu zituen. «Nere atzean dauden gizonak ETaren biktimak dira. Ahal izan dudan guztietan galdetu dut haien egoeraren berri».

Enrique Rodriguez Galindo jenerala, fiskalaren galderei erantzunez.

Urrunago ere iritsi zen, Bayo eta Dorado tortura delituen-gatik zigortuta egon arren horrela mintzatu baitzen: «Nik baieztatzen du nire gizonek ez dutela torturatu, nahiz horregatik zigortuta egon». Bayo eta Dorado hain maiteak izanik, ordea, espediente jarri ondoren komandantzian lanean jarraitu zuten galdetuta, «ez dakit, ez dut uste», erantzun zuen.

Galindok erabilitako beste

errekurtso bat, garaiko gogortasuna azpimarratzea izan zen. 1980tik 1996ra Donostian egon zen bitartean bizi izan zituen urteak bere bizitzako gogorrenak izan zirela ere adierazi zuen Galindok. «Urtebete egin dut espetxean, baina ziurtatzen dut ez dela nere bizitzako urterik gogorrena izan». Halaber, dramatismo handiz kontatu zituen 1983ko zenbait atentatu fiskalari erantzunez.

Hasperen egin zuen Galindok kontatzen hasi aurretik: «Nola ahaztu. Guardia zibil bat hil zuten Errenterian, mehatxatua zegoen, baina Errenterian bizitzen jarraitu nahi zuela jakinarazi zidan eta esan zidan jakinarazteko goikoei ez zuela alde egin nahi. 48 ordu beranduago hilik zegoen. 48 ordu beranduago beste gizon bat Errenterian, zibil bat», hasperen sakona egin zuen eta horrela jarraitu: «okin bat hil zuten, bere okindegiaren aurrean hilik, euriak bere gorpua bustitzen zuen bitartean. Eta 48 ordu beranduago harakin bat Irunen, bakardadean eta dramatikoki bere txakurrak miazkatzen zuela, nola ez gogoratu jauna».

Guardia Zibilari buruz, ETak haien kontra eginiko atentatuak bakarrik ez, guardia zibilek bizi zuten «arriskua, soldata kaxkarra, bizileku txikiak» eta gabezia ugari aipatu zituen behin eta berriz, beti ere hasperen artean. Momentuaren larritasuna azaldu nahian esan zuen «Aberria arriskuan zegoen», eta maiatzaren 2ko fusilamendua aipatu zuen konparazioa egin nahian.

Axun Erzibengoa
MADRIL

Bi grabazio gaur entzungai

Iñigo Iruin akusazio partikularreko abokatuak bi zinten grabazioa entzutea eskatu zuen atzo, Galindorentzako galderak irakurri ostean. Bi zinta horietan Enrique Rodriguez Galindo eta Enrique Dorado Villalobosen arteko telefonozko bi elkarrizketa entzuten dira, eta Iñigo Iruinek zinta horiek entzutea eskatu zuen, ondoren horri buruzko hainbat galdera egin behar dizkiolako jeneralari. Atzo ez zituzten entzuteko prest, eta epaileak gaurko saioaren hasierarako presta zitezela eskatu zuen.

Baltasar Garzon epailea, adi-adi

Ez dira kazetari eta senideak epaigelan gertatzen denari adi-adi dauden bakarrak. Prentsarentzako egokitutako gelan, izan ere, atzo epaile eta fiskalen presentzia nabaria zen. Baina batez ere haietako batek izan zuen han bildutako kazetari guztien arreta. Baltasar Garzon epaileak fiskalak Galindori egin-dako galdera guztiak entzun zituen, adi-adi. Ia bi orduz egon zen zutik jeneralaren galderak entzuten, eta azkenerako kazetarien alboan lekua hartu zuen. Nekatuta-edo. GAL kasuko instrukzioak ez zuen galdutako nahi izan Lasa-Zabala kasuaren epaiketan gertatzen dena.

Felipe Bayok itxura hobeaz zeukan hirugarren egunean

Felipe Bayo Lealen egoera hobera egin duela dirudi. Atzo bezperan baino itxura hobeaz zuen, eta nahiko argi zegoela antzematen zitzaion. Aurreko egunarekin alderatuz, ileak ondo orraztuta eraman zituen, aulkian zuten eserita zegoen eta, itxuraz, nahiko esna. Dena dela, oraindik gorpildun aulkian dihoa. Ikusi beharko da noiz izango den gai bere kabuz sartzeko. Galindok bere deklarazioan hainbeste alditan aipatu eta gero, ikusi egin beharko da haren laudorioak Bayoren egoera zenbaterainoko eragina duten.

Argudiatu behar ez dena argudiatzen

AKUSATUEK galderei ez erantzuteko eskubidea dute, eta pentsatzekoa zen Galindok ez ziola akusazioen galderei erantzungo. Eskubidea izanik, baina, ez du arrazoitu beharrik zergatik ez duen deklaritzen. Antza, Galindok ez zekien hori. Hala, Iñigo Iruinek lehen galdera bota orduko Galindok azaldu egin zuen zergatik ez zion erantzun nahi.

«Zuk nik borrokatu dudan guztia ordezkatzan duzu, eta nik borrokatu ditudan arrazoiengatik nire ehun gizon baino gehiago hil dira. Beraz, ez dut zure galdera bakar bat ere erantzungo», adierazi zuen. Epaileak ez zuen onartu Galindok eman arrazoa:

«Akusazio partikularreko abokatu jaunak bortxaz hildako bi pertsonen amak ordezkatzan ditu. Beraz, ez du zentzurik zuk eman duzun azalpenak». Epaileak aurretik eman arrazoa balio-

Iñigo Iruin, Lasa eta Zabala sendien abokatuak, galderak egiten.

rik gabe utzi zuenez, Galindok beste arrazoi bat eman nahi izan zuen. «Errespetu osoa diet abokatu jaunak une honetan ordezkatzan dituen interesei. Baina, Iruin jauna HBko Mahai

Nazionalako kide da». Oker, berriro ere. Izan ere, Iñigo Iruin EHko legebiltzarkidea da, baina ez HBko Mahai Nazionalako kidea. Iruin hori argitzen saiatu zenean, epaileak ez zion utzi: «Ez, ez, ez. Epaitegi hau ez da eztabaida politikorako foro bat». Iruinek, hala ere, era azkar batean argitu ahal izan zuen ez zela Herri Batasunako mahaikidea.

Tolosako Udala ordezkatzan duen herri akusazioko abokatuari ez erantzuteko beste arrazoi bat eman zuen Rodriguez Galindo jeneralak: «Herri akusazio honek ez du inoiz lan hori egin Tolosako nire gizonen bat hil dutenean, eta beraz ez diot erantzungo».

Eider Goenaga
MADRIL

Arzalluz: «Madrilek esaten diguna egingo bagenu ibiliko ginateke benetan oker»

EAJk Leizaola erbestetik itzuli zeneko hogeigarren urtemuga gogoratu du

Joseba Arruti / Bilbo

Atzo hogeitau urte bete ziren Jesus Maria Leizaola lehendakaria Parisko erbestetik itzuli zenetik. Hori dela eta, EAJk ekitaldi bat egin zuen Bilboko Carlton hotelean. Ibarretxe lehendakaria Gasteiztik joatekoa zen, baina elurra zela-eta ezin izan zuen. Xabier Arzalluzek ekitaldian bildutakoei esan zenez, «atzo bezala, gaur ere Madrilen aurrean otzana ez bazara, lintxatu egiten zaituzte».

XABIER ARZALLUZ Euzkadi Buru Batzarreko lehendakariak atzo Leizaola lehendakariaren itzulera gogoratzeko bere alderdiak antolatutako ekitaldian adierazi zuenez, «EAJ apustu sendoa ari da egiten herri honetara bakea ekartzeko, eta, horren truke, Madrilen manipulatzeko eta gezurretan ari dira». EBBko presidentek aitortu zuen «bide horretan hanka sartzeko arriskua» daukela bere alderdiak, «baina argi daukagu Madrilen esaten digutena egingo bagenu ibiliko ginatekeela benetan oker». Haren iritziz, «edo otzana zara Madrilen aurrean, edo lintxatu egiten zaituzte. Hori iraganean jazo zen, eta gaur egun ere berdintsu jarraitzen dugu».

EAJk Euskal Herrian abian jarritako prozesu politikoa hartu duen jarrerarengatik jasotzen dituen kritiken inguruan, Europako beste zenbait herrialdeetako gobernuen jokabidea aipatu zuen Arzalluzek. «Erresuma Batuak ipar irlandarrei eurek nahi dutena izateko eskubi-

Goian, Garaikoetxea, Ibarretxe eta Ardanza, atzo Ajuria Enean eginiko ekitaldian; alboan, Arzalluz, EAJko kideen aurrean hitzaldia egitera zihoala.

dea aitortu die, herrialde horrek izan dituen deskolonizazio prozesu ugarietan baliatutako formula bera erabiliz. Frantzian, Jospinek

Korsikako ordezkari politikoa hartu ditu Matignonen, hango HB barne; eta hemen, bitartean, Konstituzioa eta Estatutua dira gainditu ezi-

nezko tresnak. Horiekin bueltaka ari dira behin eta berriro.

ETAren jarrera ere salatu zuen Arzalluzek. «Badakigu

ez zaigula beste 36 bat etorriko, beste marko batean bizi garelako eta armadak iraganez kontua direlako; hori da ETAK ulertzen ez duena. Autista batzuk dira».

Leizaolaren goraipamena

Jesus Maria Leizaola *lehendakari zaharra* erbestetik itzuli zenetik hogeitau urte bete ziren egunean, EAJk hura goraipatu zuen. Carlton hotelean egindako ekitaldian Ibarretxe lehendakaria, Jose Antonio Ardanza eta Leizaola sendiko zenbait kide ziren parte hartzeak, baina elurrak bertan egotea eragotzi zien.

Xabier Arzalluz, Iñaki Anasagasti eta Iñaki Azkunak hitzaldi bana eman zuten Leizaola gogoratzeko. Hirurek aipatu zuten, «Leizaolari oso garai gogorra bizitzea egokitu zitzaion eta beti jokatzen zuen duintasun handiz».

«Leizaola belaunaldi oso baten isla da», esan zuen Iñaki Anasagastik. Gerra zibilaren hasieran EAJk eginiko hautua aipatu zuen Arzalluzek. «EAJk, bere kristau joeraren gainetik, demokraziaren aldeko apustua egin zuen eta hala egin izan ez balu gaur desagertuta egongo zen».

Garai hartako EAJren barruan, «heroiak ez ezik, traidoreak, aprobeztatu zirenak eta beldurtiak ere egon» zirela aipatu zuen Xabier Arzalluzek, eta Jose Antonio Agirre eta Jesus Maria Leizaola «euren herriarenganako konpromisoaren adibidetzat» jarri zituen. Haren esanetan, «orduko arrisku nagusia beldurra izan zen, eta gaur egungoa dirua da».

Leizaolak «euskal unibertsitatea sortu» zuela ere gogoratu zuten hizlariak eta erbestetik itzuli zenean ez EHUK eta ezta Deustuko unibertsitateak ere *honoris causa* izendapena eman nahi izan ez ziotela kritikatu zuten hizlariak.

EAJko buruzagi gehienek parte hartu nahi izan zuten Leizaolaren omenaldian

■ EUSKO ALDERDI JELTZALEKO aurpegi ezagunenetako asko Carlton hoteleko Imperial aretoan bildu ziren atzo arratsaldean Leizaola lehendakaria erbestetik itzuli zeneko XX. urtemuga gogoratzeko.

Gonbidatuak arratsaldeko zazpietan hasi ziren biltzen Carlton hoteleko hallean. Ber-

tan egon ziren, besteak beste, Javier Atutxa BBBko presidentea, Gorka Agirre EBBko kidea, Iñaki Zarraoa Getxoko alkatea, Andoni Ortuzar EITBko zuzendaria edo Luis Maria Retolaza barne sailburu izandakoa.

Zazpi eta erdiak pasatxo zirenean, Iñaki Anasagasti iritsi zen, Sindikatik zuzenean.

Aipatu zuenez, Madrilen egon behar zuen kazetari parlamentarioen sari bat jasotzen, «baina nahiago izan dut hemen egotea».

Ekitaldia burutu zen aretoan, Leizaola hegazkinetik jaisten ari zen argazkiaren aurrean egon zuten berba Xabier Arzalluzek, Iñaki Anasagastik eta Iñaki Azkunak.

Ibarretxe: «Azken 14 urteetan baino gehiago aurreratu da hilabeteotan»

■ AJURIA Eneko jauregian ekitaldi instituzionala egin zen goizean Jesus Maria Leizaola zenaren omenez, eta han bai egin zuten bat Juan Jose Ibarretxek, Eusko Jaurlaritzako lehendakariak, eta haren aurretik kargu bera bete zuten Jose Antonio Ardanza eta Carlos Garaikoetxeak. Leizaolaren alaba,

Itziar, eta iloba, Joseba Leizaola (Eusko Legebiltzarreko lehendakari izandakoa), ekitaldi hartan izan ziren.

Ibarretxek hitzaldian nabarmendu zuenez, «Leizaola bere aberria izugarri maite zuen gizona zen, baina tinkotasun berarekin defenditu zuen bakea. Jazarria izan arren, ez zuen erantzun biolen-

toetarako tentaziorik izan».

Bakea Euskal Herriak duen eskubidea ez ezik, beharra ere badela esan zuen. Bide horretan, azken urtean «joandako 14 urteetan baino gehiago» egin dela bakearen alde adierazi zuen. Bestalde, Madrilek abertzaleen ideiak «deabrutzea» gaitzetsi zuen.

EH: «Egungo markotik XXI. mendeko erronkei aurre egingo zaiela pentsatzea da irreala»

Euren proposamenak eztabaida dagokion lekuan kokatu duela deritzo Otegik

Mikel Jauregi / Donostia

Joan den larunbatean jakinarazitako proposamenak eragindako erreakzioak baloratu zituen atzo Euskal Herriarrok taldeak. EHren iritzian, batzuek irrealizat jo dutena «ez da inondik ere irreala». «Beste batzuek 25 urteotan egindakoa da irrealismo politikoa, autodeterminazioaren eta lurraldetasunaren inguruko markorik ez dugulako uneon Euskal Herrian», esan zuten.

ARNALDO OTEGİK eta Joseba Permachek, Donostian emandako prentsurrekoan, argi utzi nahi izan zuten irrealismo politikotik ez duela ezer beren «euskal demokraziarako proposamenak». «Egungo marko zatikatzailerekin Euskal Herriak XXI. mendeko erronkei aurre egin diezaiekela pentsatzea da irreala». Hala, mende berriari begira, Euskal Herriaren bi erronka nagusiak zein izanen diren ere mahairatu zuen Otegik, «globalizazio ekonomiko eta kulturala kontuan harturik: bata, kulturalki nola biziraungo duen nazio ezberdindu gisa; eta bestea, neoliberalismoak eragiten dituen arazoei nola aurre egin».

Proposamenak, eztabaida faltsuak gaudituz, «eztabaida politikoa bere lekuan» jarri duela uste du Otegik. «Euskal demokraziaren aldeko propo-

Euskal demokraziarako EHk eginiko proposamenak «irrealistik» ez duela ezer esan zuten Otegik eta Permachek.

samen zehatz bati buruz eztabaidatzera beharturik sentitu dira guztiak, eta hori positiboa da. Hori baita euskal gizarteak XXI. mendearen atarian eztabaidatu beharrekoa: zein egitura juridiko-politiko-administratiboa behar duen Euskal Herriak erronka horiei modu eraginkorrean erantzuteko. Lehen aldikoz, sei lurraldeetako gizon-emakumeok etorkizunari buruzko eztabaida gauzatzen ari gara».

Erreakzioak hizpide

Proposamena plazaratuta izandako erreakzioak baloratzean, positibotzat jo zuen

EHko eledunak «alderdi aber-tzaleek mamian adostasun mailak ikusi» izana. «Izan ere, mamiaren inguruan adostasun zenbait daudela esatean, autodeterminazioaz eta lurraldetasunaz ari dira. Alegia, marko politiko berri horren aldeko apustua egiten dugula denok». Ostera, baztertu egin zuen EAJk eta EAK kritikaturako «irrealismo politikoa». Otegiren aburuz, EHren proposamena errealtatean guztiz sustraiturik dago. «Gure herriak eta euskal herritarrok ditugun arazoei aurre egiteko errealtate-tik abiatuta, behin betiko errealtate bilakatu behar

den euskal demokraziari zuzendutakoa da gure apustua». Bi estatuen jarrerak Madrilgo Kongresuan edo Parisko Asanblea Nazionalean komentzimenduz irabaz daitezkeela pentsatzea jo zuen irrealismo politikotzat.

Aldiz, PPko eta PSOEko ordezkari politikoei izandako erreakzioak «histeria kolektiboaren» baitan kokatu zituen. «Hori guztia zergatik? Euskaldunok bakean eta demokrazian bizi nahi dugulako, eta gure etorkizuna erabaki. Frankismotik oinordetzan hartutako eskema politiko-intelektualekin jarraitzen dute», gehitu zuen.

Alderdi eta eragile guztiei aurkeztuko die proposamena EHk

JOSEBA PERMACHEK atzoko agerraldian aurreratu zuenez, joan den astelehenean ekin zion EHk proposamenaren gizarteratze eta atxikimendu kanpainari; *Bai euskal demokraziari* lelopean jorratuko dute.

Alde biko bileren bitartez emanen die «Euskal Herriko eragile politiko, sozial eta sindikal guztiei» proposamen horren berri —atzo LABekin bildu zen—. «Eta eragile guztiak diogunean, RPR, UDF, PP, UPN, PSF eta abarrez ere ari gara», zehaztu zuen. «Proposamena ezaguturazteaz gain, gure asmoa da indar politiko bakoitzari adieraztea iritsi zaiola garaia bere proposamena mahai gainean jar dezan. Eta konstituzio espainiar edo frantsesa bada proposamena, azal dezatela».

Kanpaina honen helburua zein den ere eman zuen jakitera Permachek: «Euskal gizarteak ezagutzea zein den EHk mahairatutako proposamena euskal demokrazia lortzeko. Izan ere, egunotan espainiar agintariak irudikatu nahi izan dute geure proposamena independentziaren aldekoa legez. Euskal demokraziaren aldeko proposamen soila baino ez da, ordea».

Aurkezpen publikoak ere egingo ditu EHk: gaur eta bihar bitartean Hegoaldeko lau hiriburuetan (Gasteiz, gaur), eta urtaririlaren amaiera bitarte herriz herri.

EAEko IU-EBko koordinatzaile izateko bere hautagaitza aurkeztu du Amaia Martinezek

■ Egungo zuzendaritza koalizioko «aniztasuna» onartzeko gai ez dela dio

Joseba Arruti / Bilbo

AMAIA MARTINEZ Euskal Autonomia Erkidegoko IU-EBko koordinatzaile izateko osatutako hautagaitza alternatiboa aurkeztu zuten atzo Bilbon. Kandidatura honek EPK Euskadiko Partidu Komunistako eta Ezkerraren Kemena korrante alternatiboko hainbat kideren sustengua jaso du. Guztira, 50 bat militantek adierazi diote beren atxikimendua Martinezi; eta, tartean, hautetsiak, Lehendakariatzako hiru kide

eta EAEko Kontseilu Politikoko kideak agertzen dira.

Iuko koordinatzaile kargurako hautagaiak azaldu zuenez, «egungo zuzendaritzak erakutsi du ez dela gauza koalizio barruan dagoen aniztasuna onartzeko». Ildo horretatik, V. asanblea hasteko 72 ordu falta ziren arte «integraziozko kandidatura bakarra lortu nahian aritu» direla nabarmendu zuen Ivan Alvarez EPK-ko idazkari nagusiak; datorren asteburuan egitekoa da batzarra, Leioako campusean. Haren

esanetan, «hori ezinezkoa izan da, Madrazoren zuzendaritzak konfrontazioa aurreratu duelako».

Martinez taldeak batzarretik aterako den zuzendaritza berria parekidea izateko eskatu zuen, «Iuko zeregin politiko eta exekutiboari begira guztiok erantzukizuneko betebeharrak hartuta». Euren iritziz, «Asanblean nagusitzea lortzen duenak ez du bozen %55etik gora jaso, eta horregatik da beharrezkoa elkarlana».

Hautagaitza alternatiboak

MONIKA DEL VALLE

Amaia Martinez, atzoko aurkezpen agerraldian.

EAEko Iuk Estatuko Izquierda Unidarekin lotura federala eta solidarioa izateko eskatu zuen, «lotura konfederala baztertuta». Amaia Martine-

zek bat egin zuen Lehendakari-tza Federalak Lizarra-Garaziko Akordiotik alde egiteko ontzat emandako ebazpenarekin.

EAJ kritikatu du EAk «independentziari buruz jarrera desberdinak azaltzeagatik»

«Arduragabekeria da batek zuria eta besteak beltza esatea», adierazi du Erraztik

Felix Iriarte / Gasteiz

EAJn era askotako ahotsak entzun dira independentziari buruz, eta hori «larria» dela uste du EAk. Begoña Errazti EAko lehendakariak adierazi du Eusko Alkartasunak ez dela inondik inora halako ezberdintasunik azalduko, «eraikuntza nazionala bultzatzen duen alderdi independentista» delako.

XABIER ARZALLUZek eta Iñaki Anasagastik ikuspuntu ezberdinak azaldu dituzte independentziari buruz. Lehena alde azaldu da, baina bigarrenak ez du hain aldeko jarrera adierazi. EAJko buruek irratian egin dituzte adierazpenok, eta EAk uste du agerian utzi dutela EAJren barruan dauden «kontra-esanak».

«Arduragabekeria galanta da batek beltza eta besteak zuria esatea. EAren barruan ez zen horrelakorik gertatu, gure apostua independentziaren eta eraikuntza nazionalaren alde erabatekoa baita», adierazi zuen Erraztik.

Independentziaren bideari inoiz baino gehiago eutsi behar zaiola nabarmendu zuen EAko lehendakariak. Errazti prentsaren aurrean azaldu zen bere alderdiko batzorde eragileak egindako hausnarketen berri emateko. Azken asteotan «urrats garrantzitsuak» egin direla esan zuen—abenduen 3ko mobilizazioak, EAEko aurrekontuetan izandako akordioa eta kale borroka gaitzesteko ituna aipatu zituen—, eta bide beretik segitu behar dela nabarmendu zuen. «Ezin

gara geldirik egon; guri arazoak konpontzea, eraikitzea egokitu zaigu», esan zuen.

Beste muturrean «Espainiako nazionalistak» jarri zituen. Madrilek arazoak konpontzeko borondaterik ez duela azaldu eta, aldaketarik ezin dela espero adierazi zuen Erraztik. «Faxismoaren garaitik datorren nazionalismo espainiarra dago, Espainia handia eta askean pentsatzen duena oraindik», salatu zuen.

Hauteskundeetarako zerrendak

Botere horri aurre egiteko indarrak biltzeari ezinbesteko iritzi zion. Horretarako edozein foro baliagarria dela esan zuen Erraztik, eta EAk Madril, Brusela edo beste edozein bozkailu aprobetxatuko duela «Euskal Herria defenditzeko».

Kongresurako hauteskundeak datorren martxoan izango dira. EAn hasi dira jada zerrendak prestatzen; izan ere, Erraztik jakinarazi zuenez, urtarrilaren 15ean Batzar Nazionala eratuko dute eta haren lehen erabakia hauteskunde zerrendei oniritzia ematea izango da.

PAULINO ORIBE / EFE

Onintza Lasa, Begoña Errazti eta Rafa Larreina atzoko agerraldian.

Anasagasti: «ETak gehiago ez ekitea du helburua EAJren ustezko gogorkeriak»

Europa Press / Madril

EUSKAL HERRIAREN independentziaren alde Xabier Arzalluzek egin berri dituen adierazpenak direla eta, Iñaki Anasagastik atzo esan zuen EAJren «ustezko gogorkeria» ez dela benetakoa, «ETak gehiago ekin ez dezan eta desager dadin du helburu», azaldu zuen.

Anasagastiren arabera, Arzalluzek adierazpen haietan zehaztu zuen independentzia orain ez dela posible. «Hankak lurrean dituen alderdia gara. EHren planteamendua Maastrichtetik alden-dua dago, eta zentzugabea da», azaldu zuen.

Txabarrik zuzenduko du EAJren programa elektorala

■ Hilaren 27an onartuko du dokumentua EBBk

Erredakzioa / Bilbo

JOXE JOAN GONZALEZ TXABARRI izango da EAJren hauteskunde programako zuzendaria, Euzkadi Buru Batzarrak hala erabaki ostean. Txabarri Gipuzkoako zerrendaburua izango da datozen hauteskunde orokorretan eta gaur egun Kongresuko Mahaiko idazkaria da.

Diputatu jeltzaleak koordinatutako taldean hauek izango dira: Idoia Zenarruzabeitia

lehendakari ordeak; Joseba Egibar EBBko bozeramailea; Joseba Zubia Senatuko bozeramaile jeltzalea; Josu Jon Imaz, Alvaro Amann, Iñaki Gerenabarrena eta Gabriel Inclan Eusko Jaurlaritzako sailburuak; Maria Esther Solabarrieta Bizkaiko Foru Aldundiko ingurugiro diputatua; Carlos Caballero diputatua eta Jose Maria Muñoz lehendakariaren komisionatua. EBBk abenduaren 27an onartuko du dokumentua.

Euskal presoak gose greban

Arizkurennek 46 egun daramatza gose greban eta jarraitzeko asmoa agertu du

«Paris eta Madril Arizkuren hiltzeko zain al daude?», galdetu dute AABek

H. Gorostiaga- A. Iartza / Baiona-Donostia

Jose txo Arizkuren preso nafarrak, ospitalean egon arren, gose grebarekin aitzina jarraitzeko asmoa azaldu die senide eta abokatuei. Hala, gaurkoa 46. eguna izango du gose greban. Arizkurennek 25 kilo galdu ditu, 47 kilo baino ez ditu pisatzen, eta baraualdiaren luzea ikusita, edozer gauza gertatzeko arriskua du.

JOSETXO ARIZKURENEK 45. eguna bete zuen atzo gose greban. Parisko Hotel Dieuko erietxean dagoen presoendako alderdi berezian, bi poliziak zaindurik, perfusioaren laguntza ukatu zuen preso iruindarrak atzo berriz ere, eta gose grebarekin aitzina segitzeko xedea agertu zuen. 47 kilorekin, bere ohiko pisua baino 25 kilo gutiago zeuzkala ohartarazi zuen Txaro bere arrebak.

Julen Zelairain Amnistia- ren Aldeko Batzordeen eledu- nak Paris eta Madril jar- ra salatu zuen: «Arizkuren hiltzeko zain ote daude?», galdetu zuen. «Euskal gizarteak bere nahia zein den agertu du. Aitzitik, bi gober- nuek ez dute inolako asmorik euskal herritarren eskubide- rik errespetatzeko. Jarrera horrek euskal gizartearen erantzuna merezi du», azpi- marratu zuen.

Gisa horretan, larunbate- an Baionan egitekoa den manifestaldira deitu zuen.

Gaillotek eta Abeberrik ezin izan dute Josetxo Arizkuren bisitatu

■ ARIZKURENEN arrebak eta Jon Enparanzak Jose- txo Arizkuren bisitatzeko parada izan bazuten ere, horiekin batera zeudenei ez zieten sartzen utzi: Ja- ques Gaillot apezpikuari, Jakes Abeberri Miarritzeko auzapeordeari eta Nikolas Padrones Koordinaketako kideari.

Bezperan bi oren luzez egon ziren telefonoz Koor- dinaketako kideak Justizia Ministerioarekin bisita an- tolatzen. Baina Justizia Ministerioak zein Hotel

JOXE LACALLE

Presoen aldeko manifestazioak Hego Euskal Herriko campusetan. Ikasle Presoen Aldeko Ekimenak deituta, manifestazioak izan ziren atzo. Besteak beste, Leioan 250 ikasle bildu ziren, Donostian 150, Iruñean 50etik gora, Deustun 25, Irakasle Eskolan 40 eta Ingenieritzan 25.

Paula Garciak greba utzi behar izan du

Hamabost eguneko grebaren ostean, Paula Garcia presoak gose greba utzi behar izan du, osasun arazoak direla medio. Paula Garcia abenduaren 12an Gasteizko Santiagoko ospitalera eraman behar izan zuten pixaren erretentzioa zela eta. Lau orduz frogak egin ostean berritako espetxera eraman zuten, eta gose greban aurre- ra jarraitu zuen. Baina, ara- zoa areagotu egin denez, atzo protesta utzi zuen.

Bestetik, hilabeteko gose grebak eraginiko ondorioez apur bat suspertu ostean, Kepa del Hoyo presoak atzo era- man zuten ospitaletik espe- txera. Hala ere, oraindik, Arizkurenez gain, beste bost presok ospitalean jarraitzen dute: Mikel Egibar, Jose Luis Gallastegi, Angel Figueroa, Sotero Etxandi eta Xabier Etxebarria.

Azken preso hau Basauriko funtzionarioekin izan liskar baten ostean eraman zuten ospitalera, konortea galdu os- tean. Hala, atzo Senideek ja- kinarazi zuten, Basauriko

espetxean berritako eremu- modulo normalean eraman dituzte preso guztiak, eta haiek gose eta egarri greba utzi dute. Se- nideek gertaera gogor salatu nahi izan dute, izan ere, Etxe- barriaz gain beste hainbat presok ere zauriak izan zituz- ten; horietako zenbait, gaine- ra, gose greban dira. Presoek gertatutakoagatik salaketak aurkeztu dituzte.

Bestetik, espetxeetan pro- testa ekintzek jarraitzen dute prozesuan parte hartzea gal- degiteko. Hala, Herrera de La Manchán plantoa egin zuten astelehenean.

Txaro Arizkurennek anaia animoso ikusi du, baina kezkatuta dago oso

■ TXARO ARIZKUREN Jose- txo Arizkurenen arrebak atzo oren bateko bisita egi- teko parada izan bazuen ere, heldu den larunbate- an iragarrita zegoen bisita- rik ez du izanen familiak, atzo erietxeko zaindarien Txaro Arizkuren adierazi ziotenez. «Ni bertan geldit- zeko poltsa prestatuare- kin joan naiz erietxera, baina ez didate han geldit- zen utzi. Are gehiago, larunbateko bisitarik ez dugula izanen adierazi didate».

Hala ere, pozik agertu zen neba ikusirik. «Argal- duta ikusi dut, baina ani- moz beterik. Erietxean be- re osasun egoeraren berri ematen diote Josetxori, eta berak perfusiorik nahi ez duenez, ez dute horretara behartu. Ahul baina gogo biziz dago», adierazi zuen. Hala ere, «45 eguneko gose grebaren ondoren gerta da- kiokenaz beldur» direla ai- tortu zuen sendiak. «Baina berak oso argi du zertan eta zergatik ari den», gehitu zuen arrebak.

Preso grebalarien alde egiteko eskatu dio EHk Europako Parlamentuari

Koldo Gorostiaga europar- lamentarioak urgentziatzko gai gisa preso gose greba- rien alde egiteko eskatu zion Europako Par- lamen- tuari. Gorostiagak gose grebalarien eta batez ere Arizkurenen egoera azaldu zuen. Duela 18 urte Irlan- dan Sands eta beste 10 preso gose grebaren ondo- riorik hil ostean Erresuma Batuko Gobernuak eskae- rak onartu zituela gogora- tu zuen, eta orain gauza bera gertatu beharrik ez izatea eskatu zuen. Beran- du baino lehen Espainia eta Frantziako gobernu- ek preso- en eskaerak onartzea beharrezkotzat jo zuen.

Iruñean herenegun atxilotu zazpi gazteak aske utzi dituzte

Iruñean herenegun preso- en alde egindako protesta ekintzetan atxilotutako 7 gazteak aske utzi zituzten atzo, kargurik gabe, epai- learen aurrean pasatu eta gero. Bi Nafarroako Ospi- talean zintzilikatu ziren Sotero Etxandiri elkarta- suna adierazteko. Beste hiru UPNko balkoian kate- atu ziren, eta beste biak PSNko egoitzakoan. AABek Nafarroak paira- tzen duen «polizia-jazarpe- na» salatu du, aste hone- tan jadanik 12 lagun atxi- lotu baitituzte. Hortaz, larunbatean, 19:30etan, Gaztelu plazan elkarreta- ratzera deitu du.

Xabier Etxebarriak Bilboko EH eta EAKo zinegotzien bisita jaso du

Xabier Etxebarria presoak Bilboko EHko Lander Etxebarria eta Dabi Alon- so eta EAKo Jose Manuel Uribarri zinegotzien bisita jaso zuen atzo. Zinegotziek «hobetotxoago, baina oso ahul» ikusi zuten presoak. Lander Etxebarriak adie- razi zuenez, «gure aldetik ahal dugun guztia egingo dugu Basaurin jazo zena argitzeko eta funtzionario- ak euskal preso- en aurka oldartu izana salatzen». Arabako hautetsi talde bat ere Txagorritxuko ospita- lera abiatu zen bertan dauden presoak bisitatzet- ra, baina haiekin egotea eragotzi zieten.

Hamar lagunek gose greba abiatu dute Baionako San Andres plazan

Oihalezko etxola baten pean, presoen egoeraren informazio eta salaketa gunea izanen da

Hur Gorostiaga / Baiona

Koordinaketak eta Amnistiaren Aldeko Batzordeek antolaturik, hamar lagunek 12 eguneko gose greba abiatu zuten atzo Baionan. San Andres plazan, oihalezko etxola baten babesean, presoen egoerari eta eskakizunei buruzko informazio eta salaketa gunea izanen da.

«PRESOEK noraino heldu behar ote dute beren oinarritzko eskubideak errespetatuak izan daitezen?», galdegina zuen atzo goizean gose greba abiatu zutenetarikoa batek, Jean François Lefort Koordinaketako bozeramaileak.

«Ipar Euskal Herrian euskal presoek Euskal Herriratzearen alde 20.000 sinadura bildu ondoren, ehunka hautetsik eskakizunarekin bat egin ondoren, eta Frantziako gobernuak den Berdeen alderdiak ere Euskal Herriratzeari galdegina ondoren, Frantziak sakabaneta handitzea besterik ez du egin», salatu zuen.

Presoek orain 45 egun abiatu ekimenaren sustenguz eta gose grebalariei egoeraz kezkatutik, presoek informatzeko tokia izanen da San Andres plaza, besteak beste alderdi, sindikatu, gazte eta gizarte mugimenduekin biltzekoak baitira.

BOB EDMÉ

Koordinaketa-ko eta Amnistiaren Aldeko Batzordeek deituta 12 lagunek hasi zuten atzo gose greba Baionako San Andres plazan.

Kontzentrazioak igandean Martutene eta Basaurin, eta astelehenean PPren egoitzetan

Aitziber Iartza / Donostia
Senideak elkarrekin hainbat mobilizazio antolatu dituzte, euskal presoak Euskal Herriratzeari eta Euskal Herriaren hitza errespetatzea galdegiteko. Orain arte eginiko «mobilizazio ugariak» nahikoak ez direla uste dute senideek eta, hala, euskal gizarteak eta

instituzioei presoek aldeko konpromisoa areagotzeko deia egin diete.

Dei hori gauzatu ahal izateko senideek hainbat mobilizazioz aritu dira, eta herritarrei parte hartzeko eskatu diete. Hala, igandean, Bilboko Arriaga plazatik Basauriko espetxera martxa bat

abiatuko da 12:00etan. Ordu beretan, elkarretaratzeari egingo da Martuteneko espetxearen aurrean.

Bestetik, astelehenean, 19:30etan, kontzentrazioak egingo dituzte PP eta UPNren egoitzetara. Tomas Karre- ra bozeramaileak azaldu zuenez, «kon-

tzentrazioek PP eta UPNren ardura salatzea dute helburu; izan ere, presoek prozesuaren aldeko apustu garbia egin dute, baina haiek, aldiz, kontrakoa egin dute».

Senideek abenduaren 27tik urtarrilaren 2rako gose greban parte hartzeko deia egin dute.

Txandakako itxialdia Tolosako udaletxean

TOLOSAKO Amnistiaren Aldeko Batzordeek bultzatuta, itxialdia egingo da ostiralek abenduaren 30a bitartean, presoek gose grebarekin bat egin eta Euskal Herrian hasitako prozesua bultzatzeko. Ostiralerako Batera-k antolatutako kontzentrazioaren ostean hasiko da txandakako itxialdia, eta hiru eguneko txanda izango dira abenduaren 24a arte, eta hilaren 24tik 30era Gazte Ekimenak hartuko du txanda. Igandean manifestazioa egingo da 19:30etan, eta abenduaren 24an, berriz, Olentzeroko manifestazioa. Hala ere, abenduaren 25ean Kordobarako martxa egingo da, Edorta Agirre presoari elkartasuna azaltzeko.

Manifestaldia igandean Arrasate, eskualdeko plataformek deituta

Arrasate, Antzuola, Aretxabaleta, Bergara eta Oñatiko presoek aldeko plataformek deituz, manifestazioa egingo da igandean, 19:00etan, Arrasate. Plataformok elkarrekin egiten duten lehen ekimena da, eta eskualdeko biztanleei parte hartzeko deia egin diete. Hainbat udaletako alkatek eta zinegotzik parte hartuko dutela iragarri dute, Antzuola, Aretxabaleta, Arrasate, Elgeta, Eskoriatza eta Gatzagako udalek bat egin baitute.

Onditz Euskal Herriratzeko kalejira eginen dute igandean Donostian

Oraindik ez dira hasi Martutene haurrentzat egokitze lanean

Mikel Jauregi / Donostia

Onditzen bila joan ziren atzo Martuteneko espetxera 'Onditz Euskal Irrira' ekimenekoak: kantuan eta alai, Olentzeroren laguntzarekin, eta opariak eta seaska

alboan zituztela. Baina «begiak malkotan» itzuli behar izan zuten, «orain zazpi hilabete Espetxe Erakundeetako ordezkariak agindutakoa bete ez» dela ikusi ostean. Onditzek bere ama Maitane Sagastume presoarekin Palentzian darrai.

AMAIA ZABALO

Olentzero lagun zutela, 'Onditz Euskal Irrira' ekimenekoak haurren bila joan ziren atzo Martuteneko espetxera.

MAIATZAREN 12an izan zuen, Donostian, Onditz semea Maitane Sagastume euskal preso politikoak. Baina Martuteneko espetxea haurrentzat behar bezala egokitua ez dagoela argudiatuta, handik hamar egunera Palentziako kartzelara eramanean zituzten ama-semeak. Geroztik han dira.

Onditz Euskal Irrira ekimenekoak lehen unetik izan zituzten harremanak Espetxe Erakundeetako ordezkariekin zein Gasteizko Gobernu-koekin. «Espetxe Erakunde-

takoek Martutene haurrentzat egokitze lanean hasiko zituztela agindu ziguten eta zazpi hilabetera prest egongo zela Onditz ekar zezaten. Gaur bila etorri gara, igandean bete baitzen epea, baina bertan ez dela esan digute eta oraindik egokitze lanetan ez direla. Pozik etorri gara, baina begiak malkotan ditugula goaz», azaldu zuten Onditz Euskal Irrira ekimenekoak espetxe atarian.

Amnesty International eta Unicef erakundeekin egon direla aurreratu zuten atzo:

«Gaia aztertu eta jarraituko dutela adierazi digute».

Onditz Euskal Herrira ekarri ez dutenez, eta ekimena osatzen duten 32 taldeak nahikoa ez direla hausnartuta, ekimenekoek «jauzia» ematea pentsatu dute. Hala, iganderako, 12:00etan, kalejira deitu dute Donostian: «Kaloretsua izango da, pailazo, mago, hankapalo eta guzti. Jendea moztarotuta etor dadila, alai. Gure aldarrikapena lau haizetara zabaltu nahi dugu, Onditz Euskal Herriratzeko lortuko baitugu».

Patxi Gil pasaitarra aske geratu zen atzo, 12 urteko espetxealdiaren ostean

Erredakzioa / Donostia

PATXI GIL preso pasaitarra atzo atera zen Basauriko espetxetik hamabi urteko kartzelaldiaren ostean. Patxi Gilek duela hiru urte bete zituen zigorraren hiru laurdenak, eta beraz, 1996tik kalean beharko luke egon, baina atzo arte ez zuten espetxetik atera.

Espetxean egin dituen hamabi urteetan Gilek Alcala, Carabanchel, Herrera de la Mancha, Ocaña II, Logro-

ño, Langraitz, Sevilla, Villabona eta Basauriko espetxeak ezagutu ditu. Gogoratu behar Basauriko espetxera joan den irailean ekarri zutela Barne Ministerioak iragarritako 105 presoen espetxe aldagetakaren baitan. Amnistiaren Aldeko Batzordek gogor salatu dute gertaera hori, izan ere, orduan «Barne Ministerioak ezkutu egin zuen Gilek 1996tik kalean beharko lukeela egon».

Patxi Gilek azaroaren lehen Preso Politikoen Kolektiboak hasitako gose greban parte hartu zuen. Hala, Gil gose greban izan zen azaroaren 1etik 26ra, eta 40 kilo baino ez zituen pisatzen protestaldia utzi zuenean.

Patxi Gil 1987ko urriaren 23an atxilotu zuen Espainiako Poliziak, eta bost egun inkomunikatuta egon ostean, Entzutegi Nazionaleko epaileak Alcala espetxeratzeko agindu zuen.

MANUEL H. DE LEON / EFE

Jose Maria Aznar, Espainiako Kongresuko saio batean.

Aznar: «Gobernuak ez du utziko egungo legalitatea aldatzen»

■ Poza agertu du IUK Lizarrako Akordioa utzi duelako

Agentziak / Madril

JOSE MARIA AZNAR Espainiako presidenteak Euskal Herriko egoera politikoaz jardun zuen atzo Espainiako Kongresuko saioan, Felipe Alcaraz IUKo bozeramailearen galderei erantzunez. «Ordena konstituzionala eta Gernikako Estatutua mantentzeko balio dezakeen ezein ekimen jarriko du martxan Gobernuak bake prozesuak aurrera egin dezan». Sekula egingo ez duena ere argi asko utzi nahi izan zuen: «Zorroan sartuta, zorrotik kanpo edota tiroka ari direla ere, inoiz ez dugu pistolen txantaiaren aurrean amore emanen». Baina areago ere joan zen: «Gobernuak ez du utziko egungo legalitate demokratikoa beste ezein egoerarengatik aldatzen».

«Guztiekin» ahalik eta adostasun handiena bilatuko dutela baieztatu zuen. Baina adostasun horretan, «ezin du egon erdibiderik zuzenbidezko estatuaren eta krimenaren artean, botoen indarraren eta kale indarkeriaren artean, Konstituzioaren eta soberanismoa deitzen dioten horren artean». Espainiako presidenteak adierazi zuenez, Euskal Herrian ez dago legeria edo marko juridiko-instituzional desegoki baten arazorik, «gizartearen parte bat kikiltzen duen izuikara arazo bat baino».

IUK Lizarra-Garaziko Akordioa uzteko hartutako erabakiarekin pozik agertu zen, «indarkeria babestu eta bakearen, elkarbizitzaren eta askatasunaren aurka dauden helburuak betetzeko baita», gehitu zuen.

Deklaratzeari ekin diote biktimen batzordean

■ Murureta eta Fernandez sendien txanda izan zen

Agentziak / Gasteiz

BIOLENTZIAK eragindako biktima guztien egoera jorrazteko Gasteizko Legebiltzarrean erabakitako lan taldean deklaratzeko hasi ziren atzo. Josu Murueta eta Anton Fernandez sendiek deklaratu zuten atzokoan. Murueta eta Fernandez Estatuko Segurtasun Indarrek hil zituzten 1969. urtean, Erandion kutsaduraren aurka izan zen manifestaldi batean. Senideen izenean, Miguel Angel Etxebarriak esan zuen senideek «erantzun egoki bat» espero dutela agintarien aldetik.

Deklarazioak egiteko hiru

txanda antolatu ditu EAJk, EAK, EHk eta IUK osatzen duten lan taldeak. Lehenean deklaratzeko dute Estatuko Segurtasun hildako edo zauritutakoen ordezkariak. Gero, ETArekin biktimen txanda izango da, eta, azkenik ez batean eta ez bestean sailkatzen ez direnak.

IUK eskatu du Biktimen Legean sartzea Segurtasun Indarrek eragindako biktimak. «Legearen aurrean guztiok berdina gaitza erabazteko ordue da», adierazi zuen Koldo Usin IUKo legebiltzarkideak proposamena aurkeztu zuenean. Kongresuan ere proposamen bera aurkeztu du IUK.

«EUSKARA KOMUNIKABIDEETAN GARATZEKO EGINDAKO LANA» ESKERTU DIO MARTIN UGALDE KAZETARIARI EHU

Duintasuna, 'honoris causa'

■ Euskal Herriko Unibertsitateak *honoris causa* doktore izendatu duen lehen kazetaria da Martin Ugalde atzodanik

■ Juan Jose Ibarretxe: «Sakon-sakonean bide bakarrari heldu dio Martin Ugaldek: duintasunari»

■ Martin Ugaldek EUSKALDUNON EGUNKARIAREN sorreran egindako lana goraipatu zuten EHUko ordezkariak

Imanol Murua Uria / Donostia

«INFORMAZIOAREN esparruan egindako lan handi-gatik eta bereziki euskara komunikabideetan garatzeko egindakoagatik» *honoris causa* doktore izendatu zuen Martin Ugalde idazle eta kazetaria Euskal Herriko Unibertsitateak atzo, Donostiako Mirmar Jauregian egindako ekitaldi akademikoan. EHUk *honoris causa* doktore izendatu duen lehenengo kazetaria da, honenbestez, Martin Ugalde EGUNKARIAKO ohorezko lehendakaria. Ekitaldi berean, Pedro Miguel Etxenike eta Juan Jose Goiriena irakasleei Unibertsitatearen Urrezko Domina eman zien EHUk.

Juan Jose Ibarretxe Eusko Jaurlaritzako lehendakariak, hiru orduko ekitaldiaren bukaerako hitzaldian, Martin Ugaldereen eredugarritasuna nabarmendu zuen: «Gutxitan izaten dugu euskaldunok aurrean halako gizon eredugarririk». Ibarretxeren hitzetan, «sakon-sakonean bide bakarrari eutsi dio Martin Ugaldek: duintasunari. Hori xe izan du aldi bereko bide eta ikur».

Martin Ugaldek «belaunaldien arteko egindako zubi

EDURNE KOCH

Jose Manuel Susperregi irakaslea aitabitxi zelarik, Pello Salaburu errektoreak ezarri zion Martin Ugalderei *honoris causa* doktorearen birreta.

lana» ere goraipatu zuen Ibarretxe: «Joandako belaunaldien oihartzuna gaur egungoei pasatzen asmatu du. Gaur egungo gazteak herri honen eraikuntzan sartu ditu. Gazte horientzako askorentzat eredu bihurtu da». Eta konpromisorik zailenak hartzeko izan duen adorea nabarmendu zuen: «Ez du inoiz atzera

egin euskararen aldeko ekimenik konprometituenetan. Gazte zoro batzuen egitasmok besterik ez zirela esaten zenean ere ez. Han zengoen, beti gidari, partaide umil baina eraginkor, esanez: 'Gazte-ek egiten ez badute, nork egingo du?'».

Euskal Herriak bere historia hurbileko «unerik garran-

tzitsuen» bizi duen honetan, Ugaldereen jokaera eredu dela esan zuen lehendakariak: «A zer garrantzia duen gizon honen adibideak gure gizarteak bizi duen une hauetan!».

Pello Salaburu EHUko errektoreak ere Martin Ugalde «belaunaldien arteko kate-maila» dela adierazi zuen. «Euskal kazetaritzaren profe-

sionaltasunaren bidean aitzindari» dela esan zion Salaburuk Ugalderei. Kazetari izateko bidean zailtasun handiak izan zituela gogoratu zuen EHUko errektoreak, baina «kazetari jantzi eta saritu» bihurtzea lortu zuela.

Komunikabideak, euskararen zutabe

Salaburuk esan zuenez, «argi eta garbi ikusi zuen Martin Ugaldek, beste askok baino lehenago, komunikabideak direla euskararen biziraupenaren zutabe. Horregatik aitzindari izan da eta horregatik euskara hutsezko egunkaria sortzearen aldekoa izan zen hasiera-hasieratik». Errektorearen hitzetan, «berak eman zion aurpegia proiektuari, bera izan zen EGUNKARIAREN Administrazio Kontseiluko lehenengo presidentea».

Erbestetik Euskal Herrira itzuli ondoren, «euskara lantzea eta euskara txukun erabiltzea» izan zuen Ugaldek «zinezko helburuetako bat». Euskara batuaren inguruko eztabaidan, «gauzak batere argi ez ziren garai hartan», batuaren aldeko jarrera argia

soslaia

Etika eta estetika

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEAK ohorezko kazetari nagusi-edo izendatu du Martin Ugalde. Zorionak Martini, eta zorionak Euskal Herriko Unibertsitateari. Biak ohoratzen ditu izendapen honek.

Martin Ugalde kazetaria da, errotik kazetaria. Ez da kazetari hutsa, ordea. Martinek bere bizitzan zehar alor asko landu ditu: kazetaritza bai, eta gainera, literatura, euskalgintza, politika, kulturgintza.

Martin Ugalde bat eta bera da beti, baina mila modutara islatzen da bere irudia.

Martinen traiektoia laburbiltzeko, bi kontzeptu (kontrajarriak?) behar dira, honen kasuan sintesi edo sinbiosi mires-

garrian bat eginda ageri direnak: etika eta estetika.

Etikaren baitan ulertzen da politika, konpromisoa, borroka soziopolitiko, gizakiaren eta gizartearen problemak.

Estetika aipatzen dugunerako zera da-torkigu burura, forma, artea, moduak, ederra.

Bi mundu arrotz eta estrainio, askorentzat. Martinentzat bat bera dira biak.

Martin Ugaldereen literatura aztertu dutenak aho batez aitortzen dute Martinen literaturan edertasuna eta konpromisoa batean biltzen direla.

Martinen literaturan pertsonaiak baino gehiago pertsonak agertzen dira. Gizon-emakume arruntak, justizia gabeko

edo txarreko gizarteak ekoizten dituen biktimak, pobreak, inmigranteak. Jende apala, arrunta, txiroa da Martinen ipuinetako sujeta.

Eta Martinek bat egiten du pertsona horiekin. Haien begiekin ikusten du egoera. Solidario da haien sofrikarioarekin. Eta solidaritasun hori denuntzia bihurtzen da. Biktimak sofritzen duen injustiziaren salakuntza.

Gai horiek «literatura» bihurtzean datza Martinen sekretua. Martin ez da esteta soila, hori ez. Berak esana da edukirik gabeko hitz politikak hutsaren adornoak bezala direla. Baina edertasuna, musikan, literaturan, ez da ezteusa, dio berak. Ez du enbarazurik egiten, bizitzen lagun-

hartu izana ere eskertu zion Ugalderi errektoreak. Jarre-ra hori hartu izanaren garrantzia «bereziki azpimarratu» nahi zuela esan zuen, «gauzak errazago ikusten baitira distantziatik».

Laudatioa

Jaurilaritzako eta EHuko agintari nagusien hitzen aurretik, Jose Manuel Susperregi katedradunak irakurri zuen Martin Ugalderen *laudatio*a, Gizarte eta Komunikazio Zientzien Fakultatearen izenean, fakultate honen proposamenez izendatu baitute doktore Ugalde.

Susperregi irakasleak Martin Ugalderen biografia-
ren nondik norakoak laburbildu zituen. Gerra zibilaren ondoren Venezuelara erbesterratu eta kazetaritza lanari han ekin ziola gogoratu zuen: *Elite*, *Nosotros*, *El Farol* aldizkarietan eta *El Nacional* egunkarian aritu zen, besteak beste, Ugalde. Eta erreportari gisa nabarmendu zen. *Cuando los peces mueren de sed* liburu sarituan bildutako lanak nabarmendu zituen Susperregik. Venezuelan bizi zen artean Martin Ugaldek, formazioa helburu, Estatu Batuetan ere zenbait egonaldi egin zituela azaldu zuen Susperregik. Erbestetik itzulita, *Zeruko Argia*-n eta *Deia*-n egindako lanak aipatu zituen Susperregik, eta *Hablando con los vascos*, *Síntesis de la Historia del País Vasco* eta *Hablando con Chilli* liburu «garrantzitsuak» argitaratu zituela.

EGUNKARIA-ren sorreran izandako parte hartzea gogoratu zuen Susperregi irakasleak ere. «Esku hartze hau izan da, beretzat, jaso duen saririk onena».

«Miraria zirudien!»

EGUNKARIAren sorreran bidelagun izandako Joxemi Zumalabe eta Joseba Jaka gogoratu zituen Martin Ugaldek

IDAZLE gisa ezaguna bada ere, bere burua kazetaritzat duela esanez hasi zuen hitzaldia Martin Ugaldek. Idaztea eta euskaraz hitz egitea debekatzen zuten garaia bizitzea egokitu zitzaionlarik, «idazteko errebeldia» amaren komunikaziorako «doain naturalari» zor diola

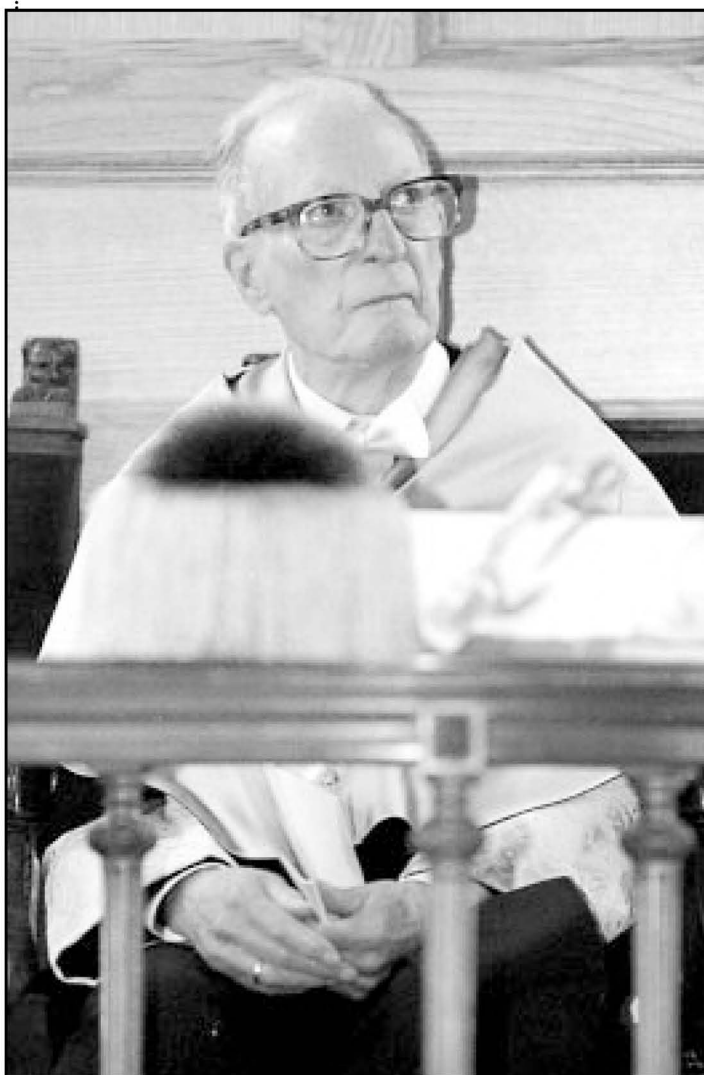
aitortu zuen. Aita euskaldun hutsa izanik ere, etxean *El Día* eta *Euzkadi* hartzen zituztela gogoratu zuen: «Orduko gure herriko kazetak erderetako eskolak ziren!».

Garai hartan ezina izan zen «kazetaritza euskalduna» gauzatzeko EUSKALDU-

NON EGUNKARIAren sorreran egindako lana ekarri zuen gogora ondoren: «Neroni tartean nintzela euskaldun erdaldundutako eta euskal kazetaritza gabeko, euskaldun gazteez inguratuta, horien errebeldia eta arrazoiak ematen duen adarrearekin, honen anparoan, ausartu nintzen enpresa honetan sartzen orain hamar urte, eta sosik gabe, Mezenas baten bila, edo diru pixkakako asko! Hori bai, dirudik gabeko herri osoa zetorren bultzaka. Miraria zirudien!».

Euskarazko egunkariaren sorreran bidelagun izandako Joxemi Zumalabe eta Joseba Jaka aipatu zituen Ugaldek —ongi merezia dute aipamena—, eta Zumalabek hilzorian zegoela idatzi zion gutuneko pasarte bat irakurri zuen. «Maitasun handia behar da gaurko egunean edozein hizkuntzetan lehen aldiz egunkari bat sortzeko», esan zuen Ugaldek, Zumalaberen hitzak gogoan. «Maitasun baten historia» izan daiteke egokia euskarazko kazetaritzaren historia laburtxo honi izena emateko».

EHUrentzat izan ziren Ugalderen azken hitzak: «Lorpen ederrak egin baditu ere, euskararen jauzi handi baten behar gorrian dago. Hau saiatzeko ordua heldu da! Itxaropenaren ondoren, ekintza beti!».

EDURNE KOCH

Martin Ugalde, atzo, Miramar jauregian.

Hiru lehendakari erbesteko kontseilariarentzat

■ *Politika, kultura eta gizarteko pertsona ezagun ugari izan ziren Miramar jauregian*

I.M.U. / Donostia

CARLOS GARAIKOETXEA eta Jose Antonio Ardanza elkarren aldamenean eserita, eta Juan Jose Ibarretxe ekitaldiko mahaiburua. Eusko Jaurilaritzako azken hiru lehendakariak Miramar Jauregian izan ziren. Erbesteko Jaurilaritzaren azken urteetan —Leizaola lehendakari zela— kontseilari izandako gizonari ohore egin zioten horrela, Martin Ugalde klandestinitatean «barneko kontseilari» izan baitzen. Garaikoe-txearen gobernuan ere parte izan zen gainera Ugalde, Euskararen Sustapenerako arduradun gisa.

Politikagintzako beste hainbat pertsonalitate ere izan ziren Miramarren. Jaurilaritzako kide Inazio Oliveri, Mari Karmen Garmendia eta Patxi Ormazabalekin batera, Roman Sudupe Gipuzkoako diputatu nagusia, Iñaki Alkiza Batzar Nagusietako lehendakaria, Odon Elorza Donostiako alkatea, Juan Maria Atutxa Eusko Legebiltzarreko burua eta Xabier Markiegi Arartekoa ageri ziren lehenengo lerroetan eserita.

EHUko doktoreek hainbat lerro bete zituzten. Haien artean ziren Martin Ugaldek bere hitzaldian bereziki eskertu zituen Jose Vicente Idoiaia, Lontxo Oiartzabal, Manuel Montero eta Jose Manuel Susperregi. Baita Unai Ugalde irakaslea ere, Martinen semea. Javier Retegi han zen, Mondragon Unibertsitatearen izenean. Txillardegi ere, Martin Ugalderen aspaldiko adiskide, ez zuen hutsik egin.

Martin Ugalde euskaltzain urgazle ere badela gogoratzen zuten Jean Haritzelhar euskaltzainburuaren eta Juan San Martin, Xabier Kintana, Jose Antonio Arana Martija euskaltzainen presentziak.

Martin Ugalderen azken urteotako lanik garrantzitsueneko lankideak ere ondolan izan zituen: Iñaki Uriak, Joan Mari Torrealdaik eta Martxelo Otamendik ordezkatu zuten EGUNKARIA.

Eta lehenengo lerroan, atzoko hitzaldietan behin baino gehiagotan goraiatu zuten pertsona: Ana Mari Martinez. Emaztea.

du egiten du, eta sendatu ere egiten omen du!

Etikaren eta estetikaren elkarlotze miragarri hori ez da Martinen obran bakarrik ikusten. Bere bizitzan zehar ere bai. Paradigmatikoak dira, bai bere itzulera (Caracasetik Euskal Herrira) eta bai gero-ko bidea.

Idatzita utzi du berak ez zela Euskal Herrira itzuliko herri hau herri normalizatua izan balitz. Pobrea, kulturalki murriztua eta gutxitua zegoelako itzuli zen. Venezuelan utzi zituen gurasoak, etxea, literatur arrakasta, posizio sozial inbidigarria, karrera profesional oso bat. Eta ez zen indiano gisa eta ez jubilatzerara etorri, baizik eta herri gutxitu honen alde lan egitera.

Geroztik, herri honen alde jo eta ke lanean ezagutu dugu. Politikan, klandestinitateko arriskuan, euskal herritarrari

bere herriaren berri eta kontzientzia ematen, euskararen eta euskal kulturaren aldeko proiektuak sortzen eta bultzatzen.

Bere kontzientzia etikoak horretara bultzatu du Martin. Sekulako koherentzia erakutsi du bere bizitza osoan zehar. Egunkarian bukatu du 90eko hamarkadan, eta normala da. Egunkariak sinbolizatzen du bere borroka politiko-kulturaren funtsa. Eta, esango nuke, era berean bere estetika ere bai, jokatzeko modua alegia.

Martin Ugaldek bere ibilbidean borrokari berari adina munta eman dio moduari. Ez politikan eta ez kulturaren edozein modutara jokatzeko ez da bidezko, dio berak. Helburuek adina garrantzi eduki dezake askotan bideak, moduak, formak. Konfliktu egoera batean ere jokatzeko jakin egin behar da, garbi jokatu behar da, bestearekiko begirunez. Borroka bako-

itzak, istilu bakoitzak bere unea du, bere modua, bere terrenoa. Irreitasuna eta malgutasuna ez daude kontrajarriak.

Martinek bere posizioei tinko eutsi die, istilu eta guzti, eta bere deskargua egin gabe ez da sekula erretiratu, baina ez du sekula jo eskandalua lehertzerako, kontrarioa deskalifikatzera.

Estetikak ez du etika ahuldu Martinen baitan, kontrara baizik. Jokatzeko ikusi dugunok badakigu hori.

Martin Ugalderen traiektoria eredugarri hau zeinek aitortu eta sarituko du? Klandestinitateko Eusko Jaurilaritzan «kartera» gabeko kontseilari izan den Martini, ez al dio Eusko Jaurilaritzak aitortpenik egin behar, bizi den bitartean?

Joan Mari Torrealda

EUSKALDUNON EGUNKARIAko
Administrazio Kontseiluko lehendakaria

Urrezko saria Etxenike eta Goirienarentzat

*EHUko bi irakasleon lana goraipatu
zuen Pello Salaburuk*

I. Murua Uria / Donostia

Pedro Miguel Etxenike eta Juan Jose Goiriena EHUko irakasleek Unibertsitatearen urrezko domina bana jaso zuten atzo Pello Salaburu errektorearen eskutik, Martin Ugalde *honoris causa* doktore izendatu zuten ekitaldi berean. Zientziaren alorrean egindako lana saritu diote Etxenikeri eta EHUren alde egindakoa, berriz, Goirienari.

EHUko idazkari nagusi Mari-sol Estebanek irakurri zituen EHUko Gobernu Batzordearen aktak, bi irakasleak zergatik saritu dituzten azaltzeko. «Zientziak lantzen egindako lan nabarmenagatik» eman diote urrezko domina Etxenikeri. «Materia kondentsatuaren fisikaren alorrean egindako ekarpen garrantzitsuak» ez ezik, Kimika Fakultatean ikerketa talde inportantea sortu izana aipatu zuen Etxenikereren meritu nagusitzat. Juan Jose Goiriena Eusko Ikaskuntzako lehendakariari EHUko errektore izan zenean Unibertsitatearen «instituzionalizatzean eta modernizatzean» egindako lana eskertu diote urrezko dominarekin, Marisol Estebanek adierazi zuenez.

Pello Salaburu errektoreak, besteak beste, Etxenikeren «konpromisoa» eta «esku-

zabaltasuna» azpimarratu zuen: «Bere herriaren eta bere unibertsitatearen garapenarekin engaiatzeko erakutsi duen konpromisoaz eta eskuzabaltasunaz ari naiz», zehaztu zuen. Haren lanak nazioartean lortu duen «sinesgarritasuna» eta «distira» ezohikoak direla esan zuen eta, mundu osoko unibertsitateetan aritzeko aukera edukita, Etxenikek EHUari aritzea erabaki duela nabarmendu zuen Salaburuk.

Juan Jose Goirienak —«unibertsitario errenazentista» eta «gaur egungo entziklopedista» deitu zion— EHUko Errektoretza oso une zailetan hartu zuela eta Unibertsitateari «norabide egokia» egokia ematen asmatu zuela adierazi zuen Salaburuk: «Unibertsitatea ez da jabetzen gizon honi zenbat zor dion», esan zuen.

Pedro Miguel Etxenike eta Juan Jose Goiriena, Urrezko Domina jaso ondoren.

Zientzia eta unibertsitatea hizpide

■ ZIENTZIA eta Unibertsitatea izan zizuten hizpide, hurrenez hurren, Pedro Miguel Etxenike eta Juan Jose Goirienak atzo, urrezko domina jaso ondorengo hitzaldietan.

Zientziaren aldeko eta zientifismoaren aurkako hitzekin hasi zuen hitzaldia Etxenikek. «Hitz hutsari ez fida; baizik eta begiratu izateari. Horra enpirismoa!», esan zuen Etxenikek zientziaren balioa azpimarratzeko. Baina «zientziak ez du usterik gizadia-

ren arazo guztiak konpontzekorik» esan zuen ondoren, zientifismoaren zentzugabekeriak ohar-tarazteko.

Ikerketak askatasuna eskatzen duela esan zuen, eta ikerketak askatasuna ematen duela. Etxenikereren hitzetan, «ikertzailea arriskatu egiten da lurralde ezezagunean ibiliz» eta «arriskurik onartu nahi ez duen Herriak, noski, kaltea nozitu beharko du hezkuntzan eta industrian». «Herri agintariekin hobe

lukete bestelako giroa eragin zientziaren eta sorkuntzaren garapena ahalbidetzeko», ohartarazi zuen.

«Ezagutzaren gizartean» Unibertsitateak izango duen garrantziaz aritu zen Juan Jose Goiriena Eusko Ikaskuntzako lehendakari eta EHUko irakaslea. Ezagutzaren gizarte berri honetan «gizarteen etorkizuna goi tituludunen kantitateak eta kalitateak baldintzatuko du, mende hasieran alfabetizatzeak eta es-

kolatzeak baldintzatu zuten bezala», adierazi zuen Goirienak. Horregatik, Goi Hezkuntzak, «Ezagutzaren Gizartean subjektu gisa» bere funtzioak eta helburuak berriro definitu behar ditu.

Eta ikerketaren garrantzia azpimarratzean, bat egin zuen Etxenikerekin: «Unibertsitatea Ezagutzaren Gizartean berrikuntza eta garapen faktorea izan dadin, ikerketak izan behar du bere lehentasun nagusia».

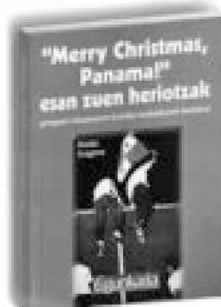
Egin euskal opariak Gabonetan

zure betiko
liburudendan

2000. urteko
AGENDA
1.500 pta / 60 lb

Merry Christmas Panama!
esan zuen heriotzak
KOLDO IZAGIRRE
1.800 pta / 75 lb

Su-etenaren apustua
PELLO URZELAI
1.500 pta / 60 lb

2000. urteko
EGUTEGIA
600 pta / 25 lb

Sare nagusiko A-15, A-68 eta N-1 errepideak itxiarazi zituen atzo elurrak

Etxegarate eta Altube eta Irurtzun-Andoain autobideetan arazo larriak izan ziren atzo

Erredakzioa / Donostia

Euskal Herriko errepide sare nagusiko autobide inportanteenetako bi —A-68 eta A-15— itxi behar izan zituzten atzo arratsalde partean elurrak sortutako arazoengatik, eta lerro hauek idazteko orduan gainera, egoera gero eta txarragoa zen. Halaber, N-1 errepidea ere itxi behar izan zuten gauean, Etxegarate mendatean kamioiak ez aurrera ez atzera geratu zirelako.

LERROOK idazteko orduan Iruñea eta Donostia lotzen dituen A-15 autobideak itxita segitzen zuen, Gipuzkoako aldean hainbat kamioi bide erdian baitziren, elurrak harrapatuta, Belabietako tuneletik gertu. Bi norabideetan zegoen autobidea itxita, eta egoera «gero eta larriagoa» zela adierazi zion Ertzaintzak EGUNKARIARI. Nafarroako zatian, kamioiak ilaran gertzen hasi ziren Leitzako zerbitzugunearen inguruan, aitzinago ziren arazoek jakitun, Pagozelaiko zerbitzuguneko langile batek EGUNKARIARI adierazi zionez.

Bilbo eta Gasteiz lotzen dituen A-68 autobidea ere itxi behar izan zuten arratsalde partean, elurrak sortutako arazoek ondorioz, eta makinak lanean aritu ziren arren, ezin izan zuten egoera kontrolatu.

N-1 errepidea ere bi norabideetan itxi behar izan zuten, Etxegarate mendatean hainbat kamioi gurutzatuta geratu baitziren, ez aurrera ez atzera.

Halaber, Irun eta Iruñea bitartean, N-121 errepidean, Belate tunelaren inguruan arazoak gero eta handiagoak izan ziren gauean.

Mendate ugari itxita, batez ere Araban

Errepide nagusian ez ezik, bigarren mailako errepide sarean ere makina bat arazo izan ziren atzo egun osoan. Araban, mendate asko eta asko itxita egon ziren egun osoan. Esaterako, Altube, Opakua, Herrera, Zaldian Barazar, Azazeta eta Gasteizko mendateak itxita zeuden atzo lerroak idazteko orduan, eta hala egon ziren ia egun

JESUS DIGES-EFE

Lizarragako mendatean (Nafarroa) kateak behar ziren atzo ibiltzeko.

osoan. Halaber, Arlabandik igarotzeko kateak behar ziren.

Arabako bigarren mailako errepide sareko beste puntu askotan eragozpenak ziren elurra eta izotzaren ondorioz, esate baterako, Altubetik Gasteizera doan N-622 errepidean.

Bizkaian Orduña eta

■ ■ ■ A-15
errepidean egoera
gero eta larriagoa
zen atzo gauean,
Ertzaintzak
jakinarazi zuenez

Urkiola itxita egon ziren atzo eguneko ordu askotan, eta beste hainbat mendateetan arazoak egon ziren.

Gipuzkoan, Deskarga mendatea itxi egin zuten arratsaldean, eta gauak aurrera joan ahala beste hainbat mendateetan ere elur geruza gero eta handiagoa zen.

Nafarroako hainbat mendate ere itxita egon ziren atzo eguerditik aurrera. Esaterako, Belagoako eta Aralarko San Migelgo mendateak. Horiez gain, Lizarraga, Urbasa eta Meanoko mendateetan ere kateak behar ziren ibiltzeko, eta orduak aurrera joan ahala, gainera, egoera txartzen ari zen.

Bi pertsona hil dira Gallartan jazotako istripuan

■ Ezbeharra A-8 autobidean gertatu zen, arratsaldean

Erredakzioa / Bilbo

ATZO Euskal Herriko errepideetan gertatu zen ezbeharrik larrienean, bi pertsona hil ziren, Gallartan (Bizkaia). Istripua A-8 autobidean jazo zen, Bizkaitik Kantabriarako bidean, auto bat errepidetik irten eta babes hesiaren kontra jo zuenean.

Istripua arratsaldeko 04:00ak aldera gertatu zen, eta errepidetik irten zen autoaren barruan zihoazen bi pertsonak hilik gertatu ziren: D.L.C. 76 urteko Santurtziko gizona, eta MT.A.O 71 urteko emakume portugaletearra. Ezbeharra izan zen lekura, laster, suhiltzaileak, Ertzaintza eta sorospen zer-

bitzuetako kideak abiatu ziren, eta zaurituen bizitza salbatzeko ahalegina egin arren, ezin izan zuten deus egin. Ertzaintzak A-8 autobideko errei bat itxi behar izan zuen bide erdian geratu zen autoa kendu bitartean. Ondorioz, auto ilara luzeak gertatu ziren, arratsaldeko 18:00ak arte.

Bestalde, bi pertsona zauritu ziren Lezon (Gipuzkoa) izan zen auto istripuan. Gaintxurizketa mendatean bi autok elkar jo zuten, eta bi autoetako gidariak zaurituta gertatu ziren. M.A.L. 73 urteko erreteriarra, eta A.M.C.G. 73 urteko gizona zaurituta eraman zituzten ospitalera.

LUIS TEJIDO-EFE

Atzo Gallartan (Bizkaia) izandako auto istripu larrian bi lagun hil ziren.

Elikadurako segurtasun agentzia propioa izatearen alde agertu da Jaurilaritza

Administrazioak kontsumitzaileen konfiantza sustatu behar duela uste du

Gorane Agirre / Bilbo

Euskal Autonomia Erkidegoak (EAE) elikadurako bere segurtasun agentzia izatearen alde agertu da Belen Greaves, Eusko Jaurilaritzako Merka-

taritza eta Kontsumo sailburuordea. Greavesen hitzetan, «gure autonomi erkidegoak kontsumo alorreko eskumen eksklusiboak dituen heinean, mota horretako agentzia bat izan dezake». Bestalde, azken urtean eli-

kagaiekin izandako arazoak direla medio, administrazioak kontsumitzaileen eta enpresen «konfiantza» sustatu behar du elikagaien segurtasunari dagokionez, Greavesen uste-
tan.

KONTSUMITZAILEEN heziketa sustatzeko, *Elikagaien segurtasuna Europako Batasunean* jardunaldia egin zen atzo Bilbon. Belen Greaves Eusko Jaurilaritzako Merkataritza eta Kontsumo sailburuordeak egin zuen jardunaldien hasiera ekitaldiko hitzaldia.

Europako Batasuna (EB) elikadurako segurtasun agentzia eratzea aztertzen ari da; «ekimen garrantzitsutzat» da hori, Greavesen ustez. Amsterdango Itunaz geroztik Europako Batasunak «kontsumitzaileak segurtasunez babestearen alde egin duen apustu sendoaren barruan» kokatzen du.

Edonola ere, hauxe gehitu zuen: «Eztabaidagarria da Estatuko agentzia bakarra behar den edo gure erkidegoak —zeinak Kontsumitzaileen Europako zentroa duen eta kontsumo eskuduntza eksklusiboak dituen— horrelako agentzia bat izan behar duen».

Greavesen ustez, EAEk bere agentzia izan beharko luke. Bertan, Osasun, Kontsumo eta Nekazaritza Sailak

MONIKA DEL VALLE

Elikadura arloko segurtasunari buruzko jardunaldiaren hasiera ekitaldia.

egongo lirarteke ordezkatuak.

Bestalde, Greavesek nabarmendu zuen Administrazioak lortu behar duela kontsumitzaile eta enpresek «konfiantza» izatea elikadura

segurtasunarekin. Ildo horretan, erabiltzaileen kezka nagusiak elikagaien etiketak, garbitasuna eta ikuskaritza direla azaldu zuen.

Elikadurako segurtasuna «oso kontrolatua» dagoela eta kontsumitzaileek benetako informazioa exijitzeko beren eskubidea erabili behar dutela esan zuen.

Rodrigo Garcia • EUSKO JAURLARITZAKO KONTSUMO ZUZENDARIA •

«Etiketak hobetzea beharrezkoa da arazoak saihesteko»

Elikadura segurtasuna Europako Komunitatean gaia jorratu zuen Rodrigo Garcia Azurmendik, Eusko Jaurilaritzako Kontsumo zuzendaria, atzoko saioan.

■ **Behi eroen, Coca-Colaren eta txirlen auziek agerian utzi dute elikadura segurtasunaren alorrean zer eginik badagoe-la.**

Bai, hala da. Arazoa orokorra da, European eta, azken finean, munduan ez dago mugarik estatuen artean. Horrek abantailak ditu, baina arazoak ere sortzen ditu, bereziki kontsumo gaien kontrolaren alorrean.

■ **Segurtasun arazo horiek saihesteko zer egin daiteke?**

Nire ustez, araudia osatu egin behar da maila guztietan. Kontsumoaren aldetik, etiketak hobetzea ezinbestekoa da arazoak saihesteko. Kontsumitzaileak jakin egin behar du erosten duen produktua nondik datorren. Etiketarik gabe erosten diren produktuen kasuan ere, haragia adibidez, nire ustez etiketa beharko lukete.

Osasun publikoaren ardurara, bestalde, Osasun Sailarena da, eta oso balorazio baikorra egin behar dugu kontrola beste herri batzue-

tan baino askoz ere zorrotzagoa baita.

■ **Etiketen alorrean EAEk badu eskumenik?**

Alor horretan, uste dut nahiko aitzindariak garela Euskal Labela dela eta. Hor badugu esperientzia garrantzitsu bat. Edonola ere, merkatu global batean aurkitzen gara, eta ez dugu indarrik kanpotik datozen elikagaien etiketak arautzeko edo etiketatzeria behartzeko.

■ **Europako Batasuna Elikadurako Segurtasun Agentzia eratzea aztertzen ari da.**

Oso ekimen garrantzitsua da. Baina badago arrisku

MONIKA DEL VALLE

bat: alegia, elikadurako segurtasun agentzia Estatuan sortzeko arriskua. Gure ustez, ez da oso bidezkoa Bruselarekin harremanak izateko Madrildik pasatu behar izatea. Horregatik, gure ustez, agentzia horiek sortu behar dira eta Euskal Herriak ere bere agentzia izan behar du.

Bilboko Udalak zarataren aurkako plana aurkeztuko du urte hasieran

■ *Zarata da bilbotarren kezka nagusia, enpleguaren ostean*

Europa Press / Bilbo

BILBOKO mapa akustikoa datorren urtarilaren 12rako prest izango du Labein laborategiak, Maria Asis Fernandez Udaleko Ingurugiro ordez-kariak atzo iragarri zue-
nez.

Zinegotziak «oso erabilgarritzat» jo zuen mapa zarataren kontrako udal plangintza jorratzeko; 2000. urteko lehenengo hiruhilabetekoan aurkeztuko dute plan hori. Egitasmoak zarataren kontrako jardueren ildo nagusiak zehaztuko ditu.

Mapa akustiko horren bidez hiriko gunerik zaratsuenak zeintzuk diren zehaztuko da. Era berean, kutsadura akustiko gehien sortzen duten eragileak identifikatuko ditu mapak, eta horrek konponbideak prestatzeko bidea emango du.

Herritarren kezka

Aipagarria da, Bilbao Metropoli-30 erakundeak egindako inkestaren arabera, zarata dela bilbotarren kezka nagusia, langa-beziaren atzetik.

Maria Asis Fernandez Ingurugiro Saileko delegatuak zarataren kontrol eta prebentzioari buruz PP alderdiak atzo Bilbon egin zuen jardunaldian hartu zuen parte.

Topaketan Gasteiz, Zaragoza, Valladolid, Madril eta Bilboko udale-tako ingurugiro arduradunek hartu zuten parte, baita Labein laborategiko ordez-kariak eta Zarataren aurkako Bilboko Plataformako kideak ere.

Antonio Basagoiti Bilboko Udaleko PPko zinegotziaren esanetan, «onena da plangintza aurkeztzen denerako hutsetik hasiko ez garela». Zentzu horretan, bere alderdiak atzo egin zuen jardunaldia bezalako ekimenen garrantzia azpimarratu zuen.

Zaratagatik aurkeztutako salaketarik gehienak Basurto, Deustu eta Zazpi Kaleetako gunetako auzokideek aurkeztutakoak dira.

UEMArekin euskara ikastaroak antolatu ditu AEK-k helduentzat

Bereziki udalerri euskaldunetako hautetsiei zuzendurik

Arantxa Iraola / Donostia

Udalerri Euskaldunen Mankomunitateak (UEMA) eta AEK-k elkarlanean ekimen bat atondu dute: *Euskaraz leitu eta eskribitzeko 50 orduko ikastaroa*. Euskaldunak euskara idatziarekin trebatzeko antolatu dute ikastaro sorta hau, bereziki udalerri euskaldunetarako pentsatua. Izena emateko epea zabalik da.

EUSKARA hutsean diharduten udalerrriak izaki, UEMA barruan dauden udaletxeetako hautetsiek premiazkoa dute euskaraz idazteko eta irakurtzeko arazorik ez izatea. Administrazioan erabili ohi den hizkuntza arrotza eta korapilotsua izaten da maiz, eta horregatik, AEK-k beraientzat propio atondu dituen ikastaroetan esku hartzera gonbidatu ditu UEMak.

Ikastarook oro har udalerrri horietako eta inguruko herriar guztientzat dira, eta bereziki hautetsientzat pentsatuak. «Izan ere, euskararen normalizazioa guztion konpromisoa da», azaldu zuen atzo Donostian egin zen aurkezpenean UEMako koordinatzaile Iñaki Arregik. «Ikastaro hauen bitartez zera lortu nahi dugu: alkate eta zinegotziek ez eragozpenik izatea udalerrri euskaldunetako udaletxeetan euskaraz jarduteko», gaineratu zuen.

Euskaldunek euskara hobetzeko aukera izango dute ikastarookin.

«Ohitura kontua da»

AEKren izenean Gipuzkoako ordezkari Joxe Leon Otaño eta ikastaroen koordinatzaile Aitziber Arnaiz mintzatu ziren atzo. «Erakutsi nahi zaie euskaraz jardun behar duten politikariei ez dela hain zaila, ohitura kontua dela», azaldu zuen Otañok.

Ikastarootan batez ere administrazioaren alorreko testuak jorratuko dituztela azaldu zuen. Baina ez horiek bakarrik. «Euskal prentsak

ere, esaterako, garrantzi handia izango du».

Udalerriz-udalerrri jada ikastaroon berri ematen ari direla azaldu zuen atzo Arnai-zek: «Kanpaina hasia da». Izena eman nahi duten guztiek urtarilaren 14ra arteko epea dutela jakinarazi zuen eta eskolak otsailaren 1ean hasiko direla. Ikasleek izan ditzaketen denbora arazoei aurre egiteko eskola orduak —50 denera— ahalik eta era malgunean antolatuko dituztela esan zuen.

Ibilaldia 2000 Balmasedan izango da maiatzaren 28an

Kalitatezko euskarazko hezkuntza aldarrikatuko du

Gorane Agirre / Bilbo

ZUBI ZAHARRA ikastolak antolatuta Balmasedan egingo da Ibilaldia 2000 Mendez mende zubiak eraikitzen lelopean. Maiatzaren 28an ospatuko da jaia. XXI. edizioak euskarazko kalitatezko hezkuntza aldarrikatuko du.

Richar Diez de Guereñu Zubi Zaharra ikastolako zuzendariak adierazi zuenez, euskarak enkarterrietan bizi duen egoeraz hitz egitea «Bizkaian egin daitezkeen azterketen ezkorrenetako» bat egitea da, hiritar gehienak gaztelera hutsez mintzo direlako eta euskararen presentzia eskasa delako.

Edonola ere, egoera hori eraldatzeko euskaltegiek, euskara taldeek eta ikastolak berak egin eta egiten

duten lana nabarmendu zuen. «Elkarte horiei guztiei esker Enkarterrietan euskarari ateak irekitzea lortu da».

2000. urteko Ibilaldia Mendez mende zubiak eraikitzen lelopean egingo da. Juan Carlos Campo Ibilaldia 2000ko arduradunak azaldu zuenez, «lemak ondo islatzen ditu gure xedeak, Enkarterrietan euskararen normalizazioa bermatuko duten zubiak eraikitzea eta, aldi berean, Euskal Herriko ikastolekin zubi handi bat eratzea, bide hau denok batera ibili beharrekoa dela pentsatzen dugulako».

Bestalde, Jokin Salaberri Ibilaldiko Kultur arduradunak dei egin zien euskaltzale orori Ibilaldian eta bere karietara, hilabeteotan izango diren ekitaldietara parte hartzera.

MONICA DEL VALLE

Ibilaldia 2000ren aurkezpen ekitaldia atzo.

Obren egonkortasuna aztertuko dute Itoizen

Koordinadorak hiru teknikari bidaliko ditu

Erredakzioa / Iruñea

ITOIZKO Koordinakundeak hiru teknikari bidaliko ditu urtegiaren obretara egoera azter dezaten. Koordinakundeak urtegiaren hegalean egonkortasuna eta labaintzea arriskuak nola diren ikusi nahi du, eta nazioarteko hiru teknikari izendatuko ditu bertara joateko.

Koordinakundeak esan duenez, hegalek labaintzen direla ezaguna da, «informe ofizialetan ere azaldu dute»; oraingo emaitzak publiko egingo dituztela iragarri dute.

Koordinakundeak Ingurumen Ministeritzako Obra Hidrauliko Zuzendaritza Orokorrari azterketa egiteko baimena eskatu zion ekainean, baina ez du oraino erantzunik jaso. Isiltasuna dela-eta eskakizunarekin aurrera eginen dute eta urtarilaren 3an Koordinakundeak aukeraturiko hiru tekniko Itoizera joanen dira egoera aztertzerako.

Horretarako hiru teknikariei bertarako sarrera erraztea eta azterketa eta behaketa lana ez oztopatzea eskatu zion Koordinakundeak atzo Ingurumen Ministeritzari.

Arrigorriagako Udala

ABUSU-
ARRIGORRIAGAKO
VII. GABON-KANTA
LEHIAKETA

EGUNA: ABENDUAK 22

ORDUA: 20.00etan

TOKIA: SANTA ISABEL
FRONTOIA

2 maila: Abesbatzak eta
zaletu taldeak

Oinarriak eta izenematea:

Abusu Kultur Gela
Santa Isabel, 68
Tfno/Fax: 94.416.97.72

UBIDEKO UDALA

IRAGARKIA

Ubideko Udaleko Udalbatzak, 1999ko urriaren 14an ospatutako bileran erabaki hauek hartu ditu:

- Babes Ofizialeko Etxebizitzak egiteko U.A.U.1.4.ko lurrei buruz premiazko desjabetza bidea hastea, behar diren ondasun eta eskubideak okupatzeko.
- Beharrezkoak diren ondasun zerrenda onartzea, eta guztientzako interesa eta okupatu beharra Udalbatza honek 1998ko irailaren 18an Arau Ordezkoen aldaketa puntuala U.A.U.1.4.an Babes Ofizialeko Etxebizitzak eraikitzeak erabaki zueneko akordioan barne egonez.
- Ukitutako ondasun eta eskubideen zerrenda jendeaurrean azaldu, Legeak ezarritakoaren arabera, B.A.O. argitaratu eta hurrengo egunetik hasita hamabost egunetan interesdunak behar diren behaketa eta erreklamazioak aurkez ditzaten eragindako ondasun eta eskubideak edo beraien titularrak zerrendatzean agiango hutsak zuzentzeko.
- Eusko Jaurilaritzako Lurralde Antolamendu, Etxebizitza eta Ingurugiro sailera premiazko okupazio izendapenaren eskaria luzatzea.

UKITUTAKO ONDASUNEN ZERRENDA:

ONIBARRAREN DATUAK: 1. Poligonoan, 321. Partzela.

Durango Erregistroan:

JAUBEAK: Manuel Lacha Ormaetxea
Baltasar Ajuria Agirre

AZALERA: Okupazio iraunkorra; 4.298,17 m2.

ESKUBIDEA: Jabetasuna.

Droga-menpekotasunei buruzko Plana onestekotan da Jaurларitza

Datozen bileretako batean onartuko du laugarren plangintza

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

Droga-menpekotasunen aurkako IV. Hiru Urteko Plana Eusko Jaurларitza-ren mahai gainean dago, datorren asteko bileran edo hurrengoan onartuko zain. Tabakoaren, haxixaren eta alkohol-dun edarien kontsumoaren kontrako borroka eta prebentzioa ditu lan ildo nagusiak.

AURREIKUSPENEN arabera, garai honetan Eusko Legebiltzarrean behar zuen, baina Droga-menpekotasunen aurkako IV. Hiru Urteko Plana Jaurларitzako sailburuen bilera mahaian da oraindik, datorren asteartean edo hurrengoan eztabaidatu eta onesteko zain. Hala azaldu zuen atzo Gasteizen Kontxi Gabantxok, Eusko Jaurларitzako Droga-menpekotasunei buruzko idazkaria.

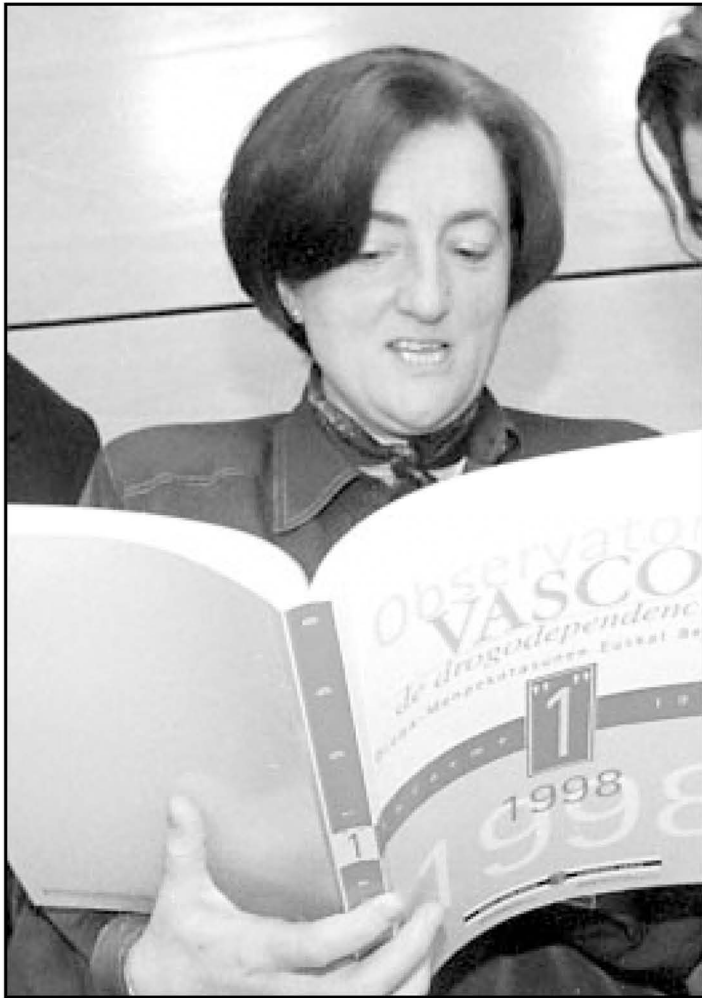
«Gustura egin dugu lan laugarren plana prestatzean», zioen Gabantxok Araban abiatutako ekimen bati buruzko prentsaurrekoan. «Hamar urteko eskarmentua generaman, eta aurretik zegoena hobetzea genuen xede nagusia».

Gabantxoren arabera, plangintza berriak bi zutabe ditu. Alde batetik, alkohol-dun edarien, tabakoaren eta haxixaren kontsumoaren aurkako borroka, «hiru gai horiek ari baitira arazo gehien ematen». Bestetik, ohi denez, prebentzio lana ere funtsezko izango da ekimen horretan.

«Trantsizio garaian gaude»

Jesus Perez Arrospeide Vivir sin Drogas Fundazioko lehendakariaren ustez, gaur egungoa «trantsizio garaia» da droga-menpekotasunen aurkako borrokan. «Erakundeek ekimenak lortu egin du heroinaren edo estasiaren kontsumoari aurre egitea, baina beste horrenbeste egin beharra daukagu kalamu edo kokainarekin; eta alkoholarekin ere tinko jarraitu behar dugu, betiko moduan».

Perez Arrospeideren uste-tan, hau izango litzateke lan eskema orokorra: alkohol-dun edariak hartzearen kontrako jardunak «lehentasunezko helburua» izaten jarraitu

XOUSE SIMAL

Kontxi Gabantxo, Jaurларitzako Drogomenpekotasunei buruzko idazkaria, artxiboko argazkian.

behar du, baina halaber, heroinarekin edo sintesiko drogekin erakutsitako «sendotasuna» behar da orain kalamu nahiz kokainarekin ere.

Kontxi Gabantxok, gainera, dei berezia egin zuen; Gabonak gertu direla ikusirik, oso erne egoteko eskatu zuen, «kontsumo handia egiteko garai aproposa» izaten dela aintzat harturik.

Eusko Jaurларitzako Droga-menpekotasunei buruzko buruak, Perez Arrospeidek berak egin bezala, aitortu egin zuen alkohol-dun edarien kontsumoa dela arazo nagusia gazteen ohituretan.

Hainbat datu eman zituen, baina bakar bat nabarmendu zuen horien guztien artean: %66 gaztek alkohol-dun edariak edaten dituzte asteburuetan.

13 eta 14 urte bitartean da koxka

■ ALKOHOLDUN edarien gehiegizko kontsumoa gaztetxoengan izaten da arazo larrienetakoa, eta zaila da geldiaraztea. Datua erabatekoa da: 13 eta 19 urte bitarteko lau gaztetik batek larregi kontsumitzen du. Baina apur bat sakonduz gero, aise ikusten da non dagoen koxka. Izan ere, abstemioak %81 dira 12 eta 13 urtekoetan, baina kopuru hori ia erdira jaisten da (%45) 14 eta 15 urte dituztenen multzoan. Bistan da, beraz, 13 urtetik 14ra igarotzea une benetan garrantzitsua gertatzen dela.

Datu horiek eman zituen atzo Jesus Perez Arrospeide Vivir sin Drogas Fundazioko buru eta Droga-menpekotasunei buruzko idazkari ohiak. Gabantxok berretsi egin zituen, eta joeraz galdetuta, 1992tik 1998ra bitarteko datuak hartu eta abstemio nahiz gehiegizko edale kopuruak, eta hartzeko modua bera ere aldatu da: gaur egun denbora gutxian alkohol-dun edari piloa kontsumitzen da.

l a b u r r e a n

■ Victoria Cinto izendatu dute Gipuzkoako Probintzia Entzutegiko lehendakari

ESPAINIAKO Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak (CGPJ) Maria Vitoria Cinto epailea izendatu zuen atzo Gipuzkoako Probintzia Entzutegiko lehendakari, eta horrela, Luis Blázquez ordezkatu du aurrerantzean, orain arte lehendakari izandakoa. Maria Victoria Cinto Hego Euskal Herriko probintzia entzutegietako bigarren emakume lehendakaria izango da, iaz Ana Iratxeta izendatu baitzuten Bizkaiko Probintzia Entzutegiko buru. Bestalde, CGPJk hiru magistratu izendatu zituen atzo Auzitegi Gorenerako, tartean Juan Saavedra, orain arte Arabako Probintzia Entzutegiko lehendakari izandakoa.

■ Caritas-ek etorkin orori doako osasun zerbitzua emateko eskatu dio Nafarroako Gobernuari

ESPAINIAKO Gobernua atontzen ari den Atzerriarren Legea indarrean jarr dadin itxaron gabe Nafarroako etorkinei doako osasun zerbitzua eskaintzen hasteko eskatu dio Caritas-ek Nafarroako Gobernuari. Gainerakoan, etorkinek, larrialdiren batean sendagilearengana joanez gero, dirutza handia ordaindu behar izaten dutela salatu zuen atzo Caritas erakundeko ordezkari Vicente Blascok. «Dokumentaziorik eduki ezean ez dago osasun zerbitzuak jasotzeko eskubiderik», esan zuen, eta iazko irailetik aurtengo urrira 1.265 pertsonari lagundu behar izan dietela arazo hori dela eta.

■ EHEk bat egin du IAK larunbaterako deitu duen manifestazioarekin

LARUNBATEAN Iruñean manifestazioa egiteko asmoa du Ikasle Abertzaleak erakundeak, eta Euskal Herrian Euskaraz-ek atzo dei horrekin bat egiten duela azaldu zuen. Talde euskaltzaleak *Euskal Herria irakaskuntzatik eraiki* leloarekin guztiz ados dagoela plazaratu zuen atzo, eta euskarak hezkuntzaren munduan oraindik urrats ugari egin behar dituela. «Egoera tamalgarria du euskarak hezkuntzan», salatu zuen EHEk, «eta hori salatzeke eta euskararen aldeko alternatibak plazaratzeko aukera izango da larunbatean».

■ Larunbatean legeztatze-batzarra izango du EIRE Unibertsitateko Euskal Irakasleen Elkarteak

LARUNBATEAN, EIRE Unibertsitateko Euskal Irakasleen Elkarteak legeztatzen biltzarra izango du Bilboko La Bolsa udal-zentroan. Batzar horretan elkarte berriaren estatutuak eztabaidatu eta onartuko dira, elkarte juridikoki sortzeko beharrezkoa den akta sinatuko da eta zuzendaritza izendatuko. Batzarkideen izen-ematea 10:30etan zabalduko da, eta 11:00etan batzarra hasiko da.

■ Urumeako autobaien ibilbide proiektua onartu du Gipuzkoako Foru Aldundiko diputatuen kontseiluak

ASTEARTEAN Urumeako autobaien ibilbide proiektua onartu zuen Gipuzkoako Foru Aldunduko diputatuen kontseiluak. Onarturiko ibilbidea lau kilometro luze da eta Urumea ibaiaren ibar ezkerretik joango da, Hernani eta Donostia lotuz. Errepide diputatu Antton Jaimek atzo azaldu zenez, astearteko urratsa egin aurretik ahalegin handia egin dute ibilbideari egin zitzaizkion alegazioak —29 denera— aztertzeko, baina azkenean hasiera batean erabakitako ibilbideari eutsiko diote. Datorren urtearen hasieran desjabetzeak tramitatuko dituzte, eta gero lanak hasiko dira.

■ Europako Legebiltzarren arabera, elikagai transgenikoei etiketa jartzea berriz aztertu behar da

ELIKAGAI transgenikoei eraman behar dituzten etiketen gainean Europako Batasunean dauden arauak ez direla egokiak salatu zuen atzo Europako Legebiltzarra, eta berriz aztertu behar direla esan. Atzo parlamentu horretako Ingarugiro Batzordeko txosten batean aditzera eman zutenez, berriz aztertuta kontsumitzaileei egingo zaie mesede: «Segurtasun handiagoarekin aukeratu ahal izango dituzte elikagaiak».

■ Huelvan hilda agertutako neska nafarraren familia akusazio partikularra izango da hilketaren argitzeko epailetan

HUELVAKO Gibráleon udalerrian hilik agertu zen iragan azaroaren 20an Maria Pilar Garcia Jimenez neska nafarra (gorputza guztiz zatitua zuen). Hilketaren argitzeko egingo den epailetan familiak akusazio partikular modura esku hartuko duela esan zuen atzo hilaren amak.

INFLAZIOAK GORA EGIN DU ESPAINIAN AZAROAN, GARRAIO ETA ELIKAGAIEN PREZIOEN IGOERAREN ERAGINEZ

Azaroko KPIren igoerak Espainiako Gobernuaren iragarpenak gainditu ditu

■ Inflazioa %0,2 igo da Espainian, tasa %2,7an utziz, Madrilgo Gobernuaren azken iragarpena baino hiru dezima gehiago

■ Bizkaian %0,3 igo ziren prezioak joan den hilean; Gipuzkoan, Araban eta Nafarroan, berriz, %0,1

■ Inflazioaren kalkulak desbideratu direlarik, 116.300 milioi pezeta gastatu beharko ditu Gobernuak pentsiodunei emateko

Agentziak / Madril

KONTSUMORAKO PREZIO-EN INDIZEA (KPI) Espainian %0,2 igo da azaroan, Estatistikako Institutu Nazionalak atzo jakinarazi zuenez. Era-kunde horrek emandako datuen arabera, urte arteko inflazioa (1998ko azarotik 1999ko azarora) %2,7koa izan da. Aurtengo hamaika hilabeteko inflazio tasa, berriz, %2,5ekoa da.

Modu horretara, bederatzi dezimatan igo da Madrilgo Gobernuak urte hasieran azarorako iragarritako inflazio tasa, urte amaieran prezioen indizea %1,8koa izango zela esan baitzuen. Hala ere, aurreko %1,8ko iragarpena aldatu egin zuen urtean zehar, eta %2,4an jarri zuen KPIren tasa. Hala ere, hiru dezimako alde dago. Urte arteko inflazioaren prebisioak ere ez dira bete. Gobernuak %2,5ean geldituko zela iragarri bazuen ere, azkenean %2,7an gelditu da.

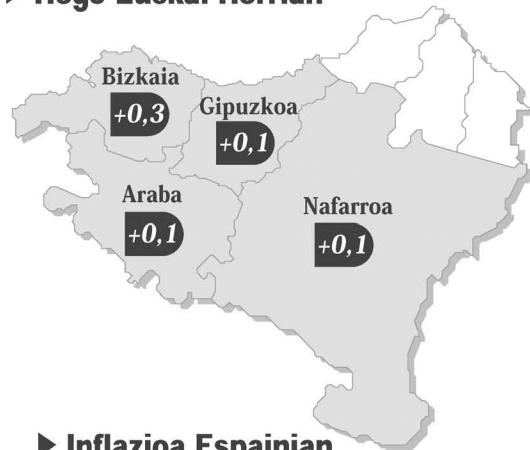
Azaroko KPIk eragin handia du Estatuko kontuetan, Espainiako Gobernuak datu hori erabiliko duelako pentsiodunen eros-ahalmena eguneratzeko eta prezioen prebisioak zuzentzeko. Eguneratze horrek kostuak eragingo dizkio Gobernuari.

Hala, Senatuko biltzarrak atzo 2000. urterako Aurrekontu Orokorraren Lege Proiektuan azaroko KPIren zifra sartu zuen. Izan ere, aurrekontuetan hasieran iragarritako %1,8ko indizea bederatzi dezimatan igo da.

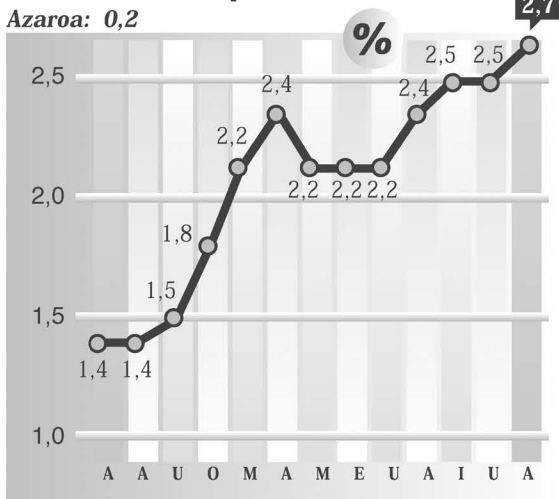
116.300 milioko kostuak

Pentsioen eguneratzeak 116.300 milioi pezetako kostuak eragingo dizkio Gobernuari, Lan eta Gai Sozialetako ministro Manuel Pimentelek atzo jakinarazi zuenez. 116.300 milioi horiek Estatuak zortzi milioi pentsiodunei eman beharko dizkie. Kopuru horrekin «pentsiodunek ez dute eros-ahalmena

► Hego Euskal Herrian

► Inflazioa Espainian

galduko», esan zuen Pimentelek. Hala, zortzi milioi pentsiodunek 7.000 eta 20.000 pezeta bitarteko paga estra izango dute otsailean.

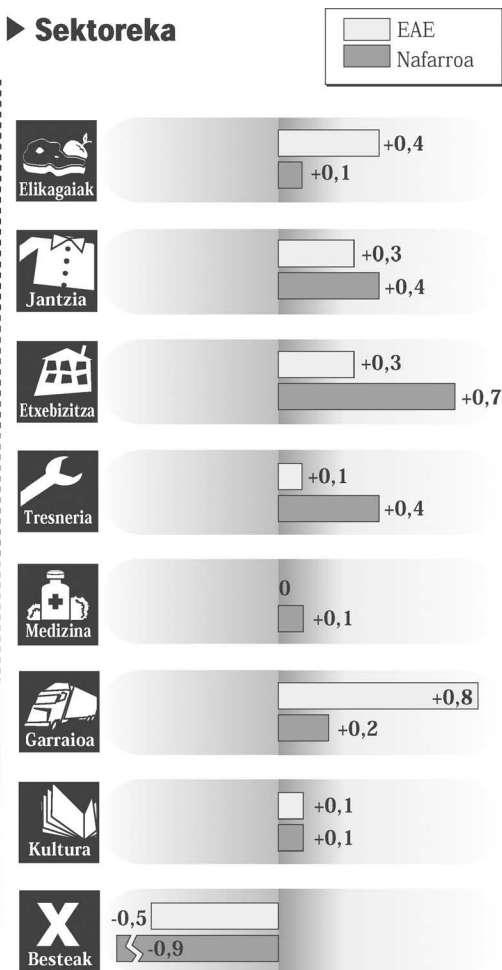
Espainian, inflazio gehieneko alorra Etxebizitzarena izan zen, %0,5 igo baitzen. Jarraian, Elikagaiak, Jantziak eta Kultura daude, %0,3ko igoerarekin. Tresne-

ria eta Garraioa, berriz, %0,1 igo ziren.

Estatuko Ekonomia idazkari Cristobal Montorok aurreratu zuenez, abenduan prezioak ez dira asko jaitsiko. Hala ere, 2000. urtearen hasieran inflazioak behera egingo duela esan zuen. Hala, datorren urtearen amaieran prezioak %2ren inguruan

egongo direla iragarri zuen. Rodrigo Rato Ekonomia ministroak ere 2000. urtean %2ko inflazioa lor daitekeela adierazi zuen. Azaroko emaitza «txarrak» elikagai eta energiaren eraginez izan zirela adierazi zuen. Era berean, euroak dolarrarekin izan duen deprezioak inflazioa igoarazi duela esan zuen.

► Sektoreka

Inflazioa %0,3 igo da Bizkaian eta %0,1 beste lurraldeetan

Agentziak / Madril

HEGO EUSKAL HERRIKO lau lurraldeetan ere igo egin zen inflazioa azaroan, elikagaien eta garraioen prezioek izan duten gorakadaren eraginez. Bizkaian igo da gehien inflazioa: %0,3 igo dira prezioak. Gainontzeko lurraldeetan igoera %0,1ekoa izan da.

Euskal Autonomia Erki-degoan igoera %0,2koa izan da. Erkidego horretan urte arteko inflazio tasa (1998ko azarotik 1999ko azarora) %2,9koa izan da, eta azken hamaika hilabeteakoa %2,5ekoa. Nafarroan, berriz, urte arteko inflazio tasa %3koa izatera pasatu da, eta 1999ko hamaika hilabeteetan, %2,8koa.

Inflazioaren tasa igoarazi duen sektorea Garraioa izan da, energia produktuen gorakadaren ondorioz. Garraioen sektorea EAEn %0,8 igo da. Etxebizitzak ere gorakada nabarmena izan du, %0,7 Nafarroan.

Besteak izeneko atala bakar-bakarrik jaitsi da, %0,5 EAEn eta %0,9 Nafarroan.

erreakzioak

Confebask •

«Igoerak arrazoi koiunturalei erantzuten die»

► Confebasken ustez, inflazioaren igoerak arrazoi koiunturalei erantzuten die. Urte arteko datua kezagarritzat jo zuen, eta «Europako Batasuneko herrialdeekin dagoen aldeaz eta gure produktuek galdu duten lehiakortasunaz» ohartarazi zuen.

Nafarroako UGT eta CCOO •

«Enpresarien etekinei ez zaie aurre egiten»

► UGTren ustez, erregaien prezioen igoe-

rak «KPI kontrolatzeko Espainiako Gobernuak hartutako neurriak gainditu ditu». Zenbait enpresari «ekonomiaren hazkundeaz aprobetxatzen» ari direla esan zuen. CCOOren ustez, soldatak ez igotzeko egin diren ahaleginak ez datoz bat enpresarien etekin handiekin. Horrek erakusten du bi aldeek ez dutela berdin jokatzin inflazioa kontrolatzeko orduan», esan zuen.

Francisco Iribarren • Nafarroako Ekonomia eta Ogasun sailburua

«Datorren urtean %2ren azpitik egon daiteke KPI»

► Inflazioak urte amaieran aurreikuspe-

nak gaindituko dituela onartu zuen Iribarrenek. Igoeraren arrazoiak erregaien egoera izan dela esan zuen, garraioan eta etxebizitzan eragin duelarik horrek. «Datorren urtean %2ren azpitik egon daiteke inflazioa», nabarmendu zuen.

Rodrigo Rato • Espainiako Gobernuko Ekonomia ministroa

«Ez dago tentsio inflazionistarik»

► Ratoren ustez, «ez dago tentsio inflazionistarik, elementu egonkorrenen prezioek behera egin dutelako». Igoera diru politikaren aldaketari egotzi zion. «Gobernuak hartutako neurriek inflazioa kontrolatu dute», esan zuen.

Bokarta harrapaketaren gutxitzea gaur eta bihar eztabaidatuko dute Bruselan

Europako Batzordeak eskatu murrizketa leuntzea espero du Arrantza sailak

Ivan Santamaria / Gasteiz

Europako Batasunak gaur eta bihar eztabaidatuko ditu hurrengo urterako arrantza kuotak. Europako Batzordeak igorritako txostenean, Bizkaiko Golkoan bokartaren kuota %85 gutxitzea gomendatzen da, itsaso-ko baliabideen egoera dela eta. EAEk %40ko murrizketa proposatzen du.

EB-KO Arrantza ministroek gaur eta bihar eztabaidatuko dituzte hurrengo urterako harrapaketa kuotak. Europako Batzordeak eskatutako murrizketak oro har %40koak badira ere, bokartaren kasuan %85eko murrizketa aholkatzen du Bizkaiko Golkoan. Neurria «basakeria» da Iñaki Gerenabarrena EAEko Nekazaritza eta Arrantza sailburuaren irudiko. Hala ere, harentzat, «ezustea» litzateke murrizketa %40tik gorakoa izatea.

Gerenabarrenak itsasoko baliabideak «arriskuan» daukela onartu zuen atzo Gasteizen, «baina egoera ez da larria». Hortaz, %40ko murrizketa eskatzen du. Murrizketa horren %25 EAEko arrantza-leei eragingo lieke. Beste %15a Portugalek Frantziari lagatako kuota osagarritik aterako litzateke.

Nekazaritza eta Arrantza sailburuak, halaber, gogor kritikatu zuen Espainiako Nekazaritza Ministerioaren jarrera, ez baitio EAEko Administrazioari zuzenean erabakiguneetan parte hartzen utzi. «Gure interesak ez dituzte defenditzen, eta defenditu izan dituztenean, berandu

JOSEBA OLALDE

Iñaki Gerenabarrena, EAEko Nekazaritza eta Arrantza sailburua.

izan da», esan zuen Gerena-barrenak.

Luis Miguel Macias Arrantza sailburuordea Bruselan da, sektoreko zenbait ordezkariarekin batera. Haien helburua erabakia hartu behar duten ahalik eta pertsona gehienekin biltzea da, Batzor-

dearen txostenak proposatutakoa atzera botatzeko asmoz.

Murrizketak kuota guztietan

Legatzaren kasuan, murrizketa %40koa izatea proposatzen du Batzordeak Bizkaiko

Golkoan. Egungo 20.620 tonetatik, 12.370 tonara. Zapolari dagokionez, %35eko murrizketa eskatu du, 7.360 tonatik 4.960ra.

Txitxarroan jaitsiera %12koa litzateke Bizkaiko Golkoan; egungo 73.000 tonetatik 64.000 tonara, alegia.

Lapurtarrak, kezkaturik

■ LAPURTAR arrantzaleak ere kezkaturik agertu ziren atzo; hala ere, pelagikoen eta arrantza tradizioaren artean ez dago adostasunik.

Joseph Blanco sare pelagikoak erabiltzen dituzten arrantzaleen ordezkariak zentzuzko-

tzat jo zuen bokarta kuotak jaisteko erabakia. «Orain arte bezala 33.000 tonari eustea erreserbekin bukatzea» litzatekeela adierazi zuen, «urte batez arrantza eteteak erreserbak gehitzea» ekarriko lukeela azpimarratu zuen.

Serge Larzabal baxurako arrantzaleen ordezkariak, aldiz, «Bikaiko Golkoan bokartaren arrantza debekatzea onartezina» dela adierazi zuen. Izan ere, Donibane-Lohizunetik Capbretonera (Londak) 180 arrantzale-erendako bokarta

urteko arrantzaren erdia izan ohi da. «Zientzialarien erranak hurbiletik segitzen ditugu, gure etorkizuna baitago jokoan, baina afera-aren alde ekonomiko eta soziala ere ez daiteste ahanztu», zehaztu zuen Larzabalek.

Murrizketen galera ekonomikoak ez zituela kontuan hartu aitortu du Europako Batzordeak

Efe / Brusela

BRUSELAN gaur eta bihar arrantza kuotak zehazteko egingo den bileraren aurretik, proposatu dituen apaltzeek eragin dezaketen kalte ekonomikoa ez duela kontuan hartu aitortu zuen atzo Europako Batzordeak.

David Armstrong Europako Batzordeko Arrantza Zuzendaritzako Ingurugiro Ataleko buruak prentsaurrekoan adierazi zuenez, «Batzordeak ez du arrantza kuoten murrizketak arlo sozioekonomikoan eragiten dituzten ondorioak aztertzeke erakunderik».

Armstrongek gogora ekarri zuen badagoela itsas baliabideen egoera zientziaren aldetik modu objektiboan ikertzen duen kontseilu bat, baina ez dela antzekorik sortu arrantzaren arloa ikuspuntu sozioekonomikotik aztertzeke.

Europako Batzordeak igorri txostenean galdegiten diren murrizketak zientzialariek eskatutakoa baino txikiagoak direla nabarmendu zuen Armstrongek. «Arrain mota gehienetan harrapaketa kuotetan %50etik gorako murrizketak aholkatu zizkiguten, eta Batzordeak %40tik beherakoa eskatu du».

Bokartaren kasua berezia dela ohartarazi zuen Batzordeko kideak. Kasu horretan, %80ko gutxitzea galdegiten du Europako Batzordeak. Zientzialariek, ordea, bokartaren arrantza gelditzeko eskatu zuten, Armstrongek azaldu zuenez.

www.egunkaria.com

Ontziolentzako neurrien azken helburua pribatizazioa den susmoa dute La Navalen

Lantegiak eta lanpostuak mantenduko direla agindu dute SEPIk eta Piquek

Erredakzioa / Bilbo

AESAko (Astilleros Españoles) ontziola eta lanpostu guztiak mantendu egingo direla hitz eman diete Josp Pique Industria ministroak eta SEPIk sektoreko sindikatuari. Hauen ustez, ordea, Madrilgo ontzigintzaren bideragarritasuna bideratzeko indarrean jarriko dituen neurrien azken helburua ontziolen pribatizazioa da.

ONTZIOLENTZAKO industri egitasmoaren eta laguntza neurrien berri eman diete SEPIko ordezkariak CCOO, UGT, CAT, ELA eta CIGA sindikatuetakoko ordezkariak, herenegun eta atzo egindako bileretan.

Madrilgo arduradunek lantegiak nahiz lanpostuak mantentzeko konpromisoa hartu dute eta, egitasmo zehatzak publikoki aurkeztu ez arren, ontziolen finantza egoera hobetzeko planteatutako neurrien artean «zenbait aktiboren likidazioa» dagoela aipatu dute.

Likidazio iragarpen horrek, praktikan, ontziolen pribatizazioa ekarriko duela aurreikusi dute La Navaleko CCOO eta UGT sindikatuetakoko ordezkariak.

«Ulertezina da SEPIk ontziolentzako lanpostuak mantenduko dituela agindu eta, aldi berean, aktiboak likidatuko dituela esatea. Ez dirudi likidazioak lanpostuak bermatzeko bidea denik», adierazi dute CCOOetik.

Ildo beretik, UGTko ordezkariak

Ignacio Fernandez Toxo CCOOko ordezkaria, Pedro Ferreras SEPIko presidentea eta Manuel Fernandez Lito UGTko arduraduna ontziolentzako egoera aztertzeko herenegun egin zen bileraren atarian.

kariaren hitzetan, «Administrazioak eskuartearen darabil-tzan neurrien artean Sestao, Astano, Juliana eta Manises ontziolak AESatik SEPIra pasatzekoa aipatu digu. Guk uste dugu hori pribatizaziorako lehenengo urratsa izango dela».

Sindikatuetakoko eta SEPIko ordezkariak aurreratu dutenaren arabera, urtea amaitzerako negoziazio markoa prest eduki nahi dute, urtariletik aurrera neurrien negoziazioa garatzeko.

Josep Pique ministroak «sektorearen arazoei aurre

egiteko ahalegin bat egiteko» eskatu zien atzo sindikatuetakoko ordezkariak. Ministroak hitz eman du ontziolen bideragarritasuna lortzeko indarrean jarriko diren neurriek ez dutela langile kaleraketa traumatikorik ekarriko, sektore horretan aurreko urteetan egin izan den bezala.

Laguntza publikoen amaiera 2000n

Ontzigintzaren azken birmoldaketa 1995. urtean burutu zen. Orduan finkatutako egitasmoa osorik bete arren,

ontziolak ez ziren errentagarritasunera iritsi 1998aren bukaeran, egitasmoak jasotzen zuen bezala, neurri handi batean Koreako ontziolen konkurrentzia desleialagatik.

Bestalde, Europako Batasunaren aginduz, ontziolentzako laguntza publikoak 2000aren bukaeran desagertuko dira, eta horrek sektorearen larrialdia areagotu egingo du. Horregatik, 2001eko urtariletik aurrera «sektorearen bideragarritasuna bermatzeko duen marko berri bat sortu behar dugu», esan du ministroak.

Erakustazoka berria Ansion jartzearen alde azaldu da Bilboko Merkataritza Ganbera

■ Lurzoruaren erabilgarritasuna eta komunikazioak kontuan hartu ditu

Europa Press / Bilbo

BILBOKO Merkataritza, Industria eta Nabigazio Ganberaren osoko bilkurak atzo erakustazoka berria Ansion kokatzea erabaki egokiena dela onetsi zuen.

Lurzoruaren erabilgarritasuna, errepidetik, metrotik eta aireportutik iristeko erraztasuna, eta lusailaren egitura dira Ganberak erabili dituen argudioak. Horrez gain, azoka berria 2004. urtean martxan jartzeko abantaila gehiago eta zailtasun gutxiago eskaintzen dituen tokia dela adierazi du.

Bilboko Merkataritzaren arabera, erakustazokaren egungo instalazioak ez dira nahikoak Makina-Erremintaren eta Ferroforma azokak antolatzeko. Gainera bi topaketa horiek beste azoka batera eramateko arriskua dagoela ohartarazi zuen.

Arazo hori areagotu egin da 2003rako Sabino Aranak sarrera eraldatzeko erabakiarekin. Horren arabera, erakustazoka bitan banatuko da eta bigarren pabiloia desagertuko da, 15.000 metro karratu erabilgarriak murriztuz.

Hedatzeko aukera murriztzak

Dena dela, bigarren pabiloia desagertuko ez balitz, azokak egun dagoen tokian hedatzeko aukera oso murriztzak dituela deritzo, eta epe ertainean ezin izango litzatekeela kokapen hori mantendu.

Merkataritza Ganberak erakustazokari buruzko plan estrategikoaren garapen prozesuaren eta kokapen posibleen identifikazio prozesuaren jarraipen zehatza eta iraunkorra egin du, azokan duen arduraren arabera.

Akordioa erakustazokaren batzar nagusira eramango dute Ganberako ordezkariak. Batzar nagusiak hil honetan hitz egin beharko du kokapen berriari buruz.

Espainiako legeei ematen zaien tratamendu bera eskatu du Arabako Diputazioak bere arauentzat

■ Ramondini emandako laguntzak legezkoak direla dio eta EBtik ez duela inolako komunikaziorik jaso

Agentziak / Gasteiz

ARABAKO Diputazioak bere arau foralenzat Espainiako legeek jasotzen duten tratamendu berbera eskatu zuen atzo, Ramondin Biasteriko botila kapsula lantegiari emandako laguntza fiskalek Europako Batzordetik jaso dezaketela zigorra dela eta.

Ramondin enpresari Errioxatik Biasterira aldatu zene-

an %45eko mailegu fiskala eman zion Foru Aldundiak, 2.500 milioi pezetatik gorako inbertsioei ematen diona. Horrez gain, Ramondinek Elkarteen gaineko Zerga oinarrian murrizketa izan zuen (opor fiskalak). Bi horiei gehitu zitzaizkien Jaurilaritzak Ekimen inbertsio programaren barruan emandako 150 milioi pezetak.

Badirudi Europako Batzor-

deak Ramondin emandako laguntza fiskal horiek Estatu laguntzat jotzeko dituela, eta ondorioz, enpresak jasotako laguntza gehiegizkoa dela esan duela.

Arabako Diputazioaren aburuz, Errioxako Gobernuak errekurritutako arau fiskal horiek erabat legezkoak dira. Foru Aldundiaren arabera, «arauok izaera orokorrekoak dira erakunde

foralen eskumenen lurralde eremuan, demokratikoki aukeratutako organuetan dute iturria eta Kontzertu Ekonomikoaren konexio puntuen barruan erabateko ahalmen normatiboa dute».

Diputazioetik azalduenez, oraindik ez dute Europako Batzordetik Ramondini buruzko komunikaziorik jaso, baina epaia datozen egunetarako espero da.

Frantziako Legebiltzarrak behin betikoz onartu du 35 orduko lan astearen legea

Kontseilu Konstituzionalak aztertu ostean, otsailaren 1ean izango da aplikagarria

Allande Sokarros / Baiona

Frantziako Legebiltzarrak behin betikotzat onartu zuen, asteazken gauean, 35 orduko lan astearen bigarren legea. Haatik, hau ez da Martine Aubryk aurkeztutako lege honen azkenengo urratsa izango, zeren eta eskuineko oposizioak Kontseilu Konstituzionalaren eskuetan ezarriko baitu atal batzuen aurkako salaketa.

Martine Aubry Lan eta Elkartasun ministroak aurkeztutako 35 orduko lan aste legearen azkenengo azterketa hasia zen asteazken arratsean, lerro hauek idatziak ziren orduan, Frantziako Legebiltzarrean, eta gauean zehar onartuta izatea espero zen. Ondorio honez ez zen inolako zalantzarik, zeren eta, abenduaren 7an gertatu zen bezala, ezkerreko gehiengoak bigarren lege hau ontzat joko baitu. Eskuineko oposizioa nagusi den Senatuan, aldiz, aurkako arbuioa azaldu zen berriro ere atzo, senadoreek uko egin baitzioten legearen 21 artikulua banan-banan aztertzeari. Alabaina, Frantziako Legebiltzarrak daukan lehentasuna, 35 orduko legea gainera azken erabakia berari tokatu zaio.

Eskuineko RPR, DL eta UDF oposizioak hargatik ez dauka amor emana lege honen aurka eta iragarria du Kontseilu Konstituzionalaren ezarriko duela atal batzuen salaketa. Martine Aubry ez zen, haatik, kezkatuta agertu atzo eta Frantziako instituzioen egitura gorenak legearen konstituzionalitatea

Martine Aubry, Frantziako Lan eta Elkartasun ministroa.

ontzat joko duela ziur zegoen. Kontseilu Konstituzionalak, ordea, ez du bere ebazpena ezagutzerat eman ahal izango urtarila baino lehen.

Alta bada, legeak zehazten du 20 langiletik gorako enpresetan 35 orduak aplikagarriak izango direla urtarilaren 1ean. Gertakizun hau aurretik asmatuta baitzaukan, Parisek, ordea, zuzenke bat jarri dio legerari, hots urtarilaren 1ean aplikapen dekretuak argitara emanak ez badira, legea hilabete bat berantago dela aplikagarria izango. Beraz, 2000.ko otsailaren 1etik aurrera da 35 orduko lanastearen legea derrigorrezkoa bilakatuko.

puntuz puntu

Legearen atal nagusiak

■ **Epeak** • 2000ko urtarilaren edo otsailaren 1etik aurrera, 20 langiletik gorako enpresa orotan lanastearen legeko iraupena 35 ordukoa izango da. 20 langile baino gutxiago daukaten lantegietan, berriz, lege honen xedapenak 2002. urteko urtarilaren 1ean dira aplikagarriak izango.

■ **Berezitasunak koadroen alorrean** • Exekutiboen kasuan, lege-zuzenketa batek kontuan hartu ditu beraien berezitasunak. Hala, zuzendaritzako exekutiboendako ez da aplikagarria izango derrigorrez 35 orduko lanastea. Lantaldean integratuak daudenendako edo soldatapeko exekutibo soilendako, aldiz, aplikagarria izango da legea.

■ **Kanporaketarik ez** • Kanporaketak eragingo dituen sozial plangintzarik ez da onartuko, enpresa zuzendaritza batek 35 orduko lanasteaz akordio bat finkatuko ez duen bitartean edo behintzat bide horretan sartuta egongo ez den artean.

laburrean

■ Iberdrolak 36 pezeta ordainduko ditu akzio bakoitzeko

IBERDROLAKO Administrazio Kontseiluak atzo onartu zuenez, konpainiak akzio bakoitzeko 36 pezeta ordainduko ditu 1999ko dibidendu bezala. Aurreko urtearekin konparatuz %5,88ko igo da 2000ko urtarilaren 3an gauzatuko den dibidendu hori. Enpresako ardura-dunen arabera, konpainiaren asmoa «akziodunen balioa handitzea da».

■ Gasolindegietako enpresarioei isuna jarri die Lehiaren Defentsak

LEHIAREN Defentsaren Auzitegiak Gasolindegietako Enpresarioen Espainiako Konfederazioari 3 milioi pezetako isuna jartzearabaki zuen atzo, «jarrera murriztailea» izan duelako. Lehiaren Defentsaren ustez, petrolio konpainien aurka elkarturik jardutea behartu diete enpresarioek euren bazkideei. Hala, ontzat hartu du Repsolek 1997an ezarritako salaketa, petrolio konpainiak blokeatzen saiatzeko presio neurriak ezartzea erabaki zutelako enpresarioek.

■ Eusko Jaurilaritzak LABi eman dizkion diru-laguntzak legitimak direla dio sindikatuak

EUSKO JAURLARITZAK 2000ko aurrekontuetan LABentzat aurreikusten dituen diru-laguntzak «legitimoak» direla uste du sindikatuak. Era berean, salatu egin du PP eta IUK egin adierazpenak. Diru-laguntzekin Gobernuak ezker abertzaleari «ustezko peajea» eman nahi diola esan zuten bi alderdiek. Aurreko gobernuek LABi diru-laguntzarik eman ez ziotelako «diskriminatu» zutela gogoratu zuen.

Burtsa

• J.B. ANDUEZA •

Hementxe gaude

Hainbat bertso saio bezala hasi zen atzoko burtsa saioa ere «Hementxe gaude»... defini gaitz batekin.

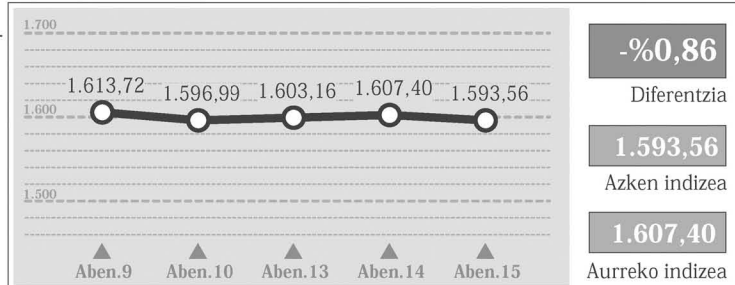
Aldakortasun handia dabil azken asteotan burtsan eta, irabaziak, sektore eta enpresa zehatz batzutan ari dira gertatzen.

Atzo, ordea, Espainiako Kontsumorako Prezioen Indizeak (KPI) jasandako igoerak

eragin zuen burtsetako galarra.

Atzerrira begira euroa larri dabil. Estatu Batuek (+%2,6) inflazioa behetik mantentzen duten bitartean, Alemaniako %1eko eta Espainiako %2,7ko datuak ez dira hain onak, jardura ekonomikoan dagoen aldea kontuan izanda. Beraz, hementxe gaude... Baina, nora ote goaz?

Bilboko indizea

Dibisen merkatua

	1 Euro
Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (EEBB)	1,0021
Libra Esterlina	0,62410
100 Yen (Japonia)	1,0370

Beste indizeak

New York (Dow Jones)*	11.228,68 (+%0,61)
Tokio (Nikkei)	18.138,36 (-%0,15)
Madril (IBEX-35)	11.372,50 (-%0,94)
Paris (CAC-40)	5.530,13 (-%0,62)
Londres (FTSE 100)	6.633,80 (-%1,02)
Frankfurt (DAX-XETRA)	6.232,75 (+%0,72)
Milan (Mibtel)	26.419 (-%1,38)

■ **ATZERAPENETAN** maixutasuna erakusten ari da Iberia Espainiako hegazkin konpainia, nola aireportuetan hala burtsan. Aurtan egitekoa zen Saltzeko Eskaintza Publikoa (SEP) urrira arte atzera daiteke Pique ministroaren esanetan. Behe laioagatik ote da?

2000ko negoziazioan soldatak «jaitsi» nahi izatea leporatu dio ELAk Confebaski

Aurtengoa ixtear dagoela, batez besteko igoera %2,38koa izan da Hegoaldean

Joseba Aiartza / Bilbo

ELA sindikatuak jarrera «harroputz eta probokatzailea» leporatu dio Confebask elkarteari, honek 2000. urteko negoziazio kolektiborako aur-

keztutako helburuengatik. Soldatak igotzeko Kontsumo Prezioen Indizea (KPI) aintzat ez hartzea «soldatak jaitsi nahi izatea» dela ohartarazi du ELAk. Bestalde, aurtengo negoziazio kolektiboa ixtear dagoela, sektore

mailako lan hitzarmenetako batez besteko soldata igoera %2,38koa izan da Hego Euskal Herrian; inflazioaren azpitik, beraz. Urteko lanaldia hiru ordu eta 13 minutuan murriztu da.

2000. urteko negoziazio kolektiboa oraindik hasi ez denean, Confebask euskal enpresarien elkarte eta ELA sindikatu nagusia dagoeneko aurrez aurre jarri dira, patronalak iragan astelehenean datorren urteari begira aurkeztutako asmo nagusiengatik.

German Kortabarria ELA-ko komunikazio arduradunak eta Josemi Unanue negoziazio kolektiborako ordezkariak «jarrera harro eta probokatzailea» leporatu diote patronalari. Bi buruzagiek lan gatazka ugari iragarri dute datorren urterako, langileen lan baldintzak hobetzeko helburuz.

Confebaskek lanorduen murrizketa orokorrari uko egin dio; aparteko lanorduak kentzearen truke, lanaldiaren malgutasuna bultzatuko duela iragarri du; eta soldata igoerak negoziatzeko KPI ez aintzat hartzea gomendatu die enpresariei.

Soldatek, eros-ahalmenari eusteko, gutxienez KPIren arabera igo behar dutela gogoratu dute ELAkoek. Baina datorren urtean inflazioaren gaineko igoerak eskatuko

dituztela aurreratu dute. Enpresarien irabaziak eta lanaren produktibitatearen hazkunde handiak argudiatu dituzte horretarako: azken bost urteetan, soldatek aberastasunean daukaten partaidetza 5,24 puntu jaitsi da, eta enpresarien mozkinena, berriz, 3,38 puntu gehitu da.

Era berean, ELAk ukatu du euskal enpresen lehiakortasuna lan kostuen menpe da-

goela. Enpresen tamainak, teknologiak eta prestakuntzak zerikusi handiagoa dutela azpimarratu dute. «Lan kostuengatik izango balitz, Alemania ez litzateke Europako lurralderik lehiakorrena izango», esan du Unanuek, lurralde hartako lan kostuak Euskal

Herrikoak baino %58,7 handiagoak direlako.

Aurtengo balantzea

Aurtengo negoziazio kolektiboa ixtear dago Hego Euskal Herrian, lan hitzarmen guztien %81 sinatuta baitaude. Sinatutako sektore mailako 63 hitzarmenek langileen %96ren lan baldintzak arautuko dituzte.

Hitzarmen horiek batez

Aberastasuna

Aberastasunean soldatek duten partaidetza 5,24 puntu jaitsi da bost urtetan eta etekinena 3,38

UGTk ere «probokazioa» salatu du

J. A. / Bilbo
UGT sindikatuak ere «proposamen probokatzaile eta gatazkatsua» aurkezte leporatu dio Confebask enpresarien elkarteari. Patronalaren negoziazio oinarria «etengabeko doikuntza» dela uste du sindikatuak.

«Planteamentu horiekin, Confebaskek sindikatuok gatazkara garamatza ezinbestean, langileok eros-ahalmenari ere ezin izango baitiogu eutsi», adierazi du UGTk idazki baten bidez.

Carlos Trevilla UGTko

idazkariaren hitzetan, Confebaskek «ezin du jarraitu etekinena logika gorenarekin, lehiakortasuna soldata apaletan eta lan baldintza kaskarretan oinarritzen».

Jarrera hori egoera ekonomikoarekin ez datorrela bat ohartarazi du Carlos Trevillak, euskal enpresek azken 22 hiruhilabeteetan «irabaziak pilatzen jardun dutelako, baita produktibitatea handitzen ere. Hazkunde horiek, ordea, urte hauetan ez dute inolako islarik izan soldate-tan».

besteko %2,38ko soldata igoera jaso dute orain arte. Inflazio tasa, berriz, %2,7an kokatu da iragan azaroan. Horrek esan nahi du soldatak prezioen azpitik hazi direla aurtén, are gehiago kontuan hartuta batez besteko soldata igoera horretan inflazioaren araberrako zuzenketa klausulak sartuta daudela.

Lanorduen murrizketa hiru ordu eta 13 minutukoa

izan da hitzarmen hauetan, eta langile guztien %77k murriztu ahal izan dute lanaldia aurtén.

Bestalde, urte bateko edo biko iraupeneko hitzarmenak negoziatzen hasi dira berriro, azken bi urteetan hitzarmen luzeagoak sinatzeko zabaldu-tako joera amaiturik. Hala, sinatutako hitzarmen guztietatik %90ek bi urteko balioa izango dute.

CCOOek eta UGTk manifestazioak egingo dituzte gaur hiriburuetan

J.A. / Bilbo

CCOO eta UGT sindikatu-tuetako ordezkariak manifestazioak egingo dituzte gaur Hego Euskal Herriko eta Espainiako hiriburuetan, langabeentzako babes ekonomiko handiagoa eskatzeko.

Sindikatu horiek kanpaina bat antolatu dute helburu horrekin. Neurri zehatzen artean, datorren urteko aurrekontuetan 200.000 milioi pezetako partida sartzeko eskatu diote Madrilgo Gobernuari, gaur egun prestaziorik jasotzen ez duten 300.000 langaberi babesa emateko, batez ere familia ardurak eta 45 urtetik gora dituztenei.

HERENEGUN ETA ATZO HAINBAT LAGUN ATXILOTUAK IZAN DIRA ARB TALDE ARMATUKO KIDE IZATEAZ AKUSATUTA

Emgann bretoi alderdi abertzaleko burua guztiak atxilotu ditu Poliziak

■ Atxilotuetatik bi aske utzi zituzten arratsaldean, haien aurkako inolako frogarik ez zegoelako

■ *Breman* bretoierazko hilebetekariaren urtarrileko edizioa harrapatu zuen Polizia Judizialak, ordenagailuak hartuta

■ Bretainiako Armada Iraultzaileak bere gain hartu zituen atzo azaroan eta abenduan Bretainian egindako 4 atentatu

Ander Fadda / Naoned
Allande Sokarros / Baiona

DNAT Dibisio Nazional Antiterroristak eta Frantziako Polizia Judizialak hainbat lagun atxilotu zituzten herenegun eta atzo Bretainian, Emgann alderdi abertzaleko buruzagi eta kideen artean. Lehen atxilotetak asteartean gertatu ziren Christian Georgeault, haren emazte Mireille eta alaba Solenn arrastatu zituztelarik Felgeren (Fougeres) eta Roazhonen (Rennes). Solenn Georgeaulten bizilaguna ere atxilotu zuten. Egun horretan bertan, Eric Bainvel Emganeko nazioarteko arduraduna harrapatu zuten Naoneden (Nantes), baita Le Berre izeneko bat ere Sant Briegen.

Atzo goizean, berriz, hiru lagun atxilotu zituzten, hots Gael Roblin Emganeko bozeramailea Sant-Herblainen, Reun Le Digerher Emganeko gizarte arazoetarako arduraduna Lanester hirian, eta Jean-François Bideault Kemperlen (Quimperle). Haren anaia gaztea ere atxilotzeko asmoa zeukan Poliziak, baina ez zuten atzeman etxean. Atzo iluntzean kargurik gabe libre utzi zituzten Plevian eta Roblin, baina Philippe Bonnet izeneko atxilotu zutela ueste zuten bretainiar iturriek. Halaber baieztu zuten Olier Mantel eta Jean Nai Salomon militante historikoa atzeman zituztela. Poliziak, bere aldetik, iragarri zuen Arnaud Vannierren autoan «materiala» topatu zutela, baina horrek alde egin ziela.

Lehen protestak

Atxiloteten aurka protesta egiteko, 50 lagun bildu ziren astearte arratsean Roazhoneko komisaria nagusiaren aurrean eta beste horrenbeste Polizia Judizialaren egoitza aitzinean Naoneden. Atzo iluntzean ere elkarretaratzekak egin ziren bi polizia etxe horien inguruan.

FRANCK PREVEL / AP

ARB Bretainiako Armada Iraultzaileak bere gain hartutako azken ekintza, hil honen 10ean Callac herriko zerga etxean egindakoa.

Klaod An Digou • SUSTENGU BATZORDEKO KIDEA •

«Emgannen desegitea da xedea»

■ Nola ulertzen dituzu atxiloketa hauek? Bretainiar nazionalisten eta Euskal Herriko abertzaleen arteko elkartasunari zaio eraso nahi izan?

Ez dakit hori den. Urrian, *El Mundo* egunkarian agertu zen artikulu batean, argiki errana zen Plevingo lapurretaren ostean izandako atxilotetekin asmoa zela ez hainbat euskal eta bretoi abertzaleen arteko elkartasunari erasotzea, baina bai, ordea, bretainiar nazionalismoari oldartzea. Emgann mugimenduaren aurka zehazki egitearekin baliteke hori desegiteko agintzea, hori baita helburua. Emganeko bulego nazionalako kideei oldartuta, dena den, oker dabilta. Plevinen

EGUNKARIA

lapurtutako 8 tona dinamiten ikerketan ez dira aurreratu, eta horren erdia orainokoan atzematekoa daukate. Ekintzaileak ere ez dituzte harrapatu, eta

gutxienez hiru militante nazionalistak sasia hartu dute.

■ Azken atxiloketa hauekin, bretoierazko prentsari ere eraso zaio, ezta?

Bai, eta hori salatu beharrekoa da. Ezen, atxilotuetatik bat, Solenn Georgeault, ofizioko kazetaria da eta lan egiten du *Breman* bretoierazko hilebetekarian. Hain zuzen ere, astearte arratsean, Polizia Judizialak *Breman*-en bulegoak arakatu zituen Naoneden eta ordenagailuak eraman zituzten. Kontua da ordenagailu horietan zela *Breman*-en urtarrileko edizioa. Ez da, beharbada, kasualitatea *Bremani* eraso diezaten une honetan».

Poliziak esan du miaketetan 2,5 kilo dinamita eta detonagailu zenbait atzemanak izan zirela, baina berri hori ez zuten egiaztatu bretoi nazionalistek. Efe agentziaren arabera, dinamita eta detonagailu horiek, iragan irailaren 28an, Plevin herrian ustez lapurtutako zortzi lehergaietatik ziren.

Gaur egun, bost militante daude Parisen eta inguruan lapurreta horrekin zerikusia dutelakoan: Denez Riou, Alain Sole, Gerard Bernard, Christian Lefaucheux eta Bertrand Grimault. Poliziak dioenez, Plevingo ebasketaren egiteko ETako komandoaren laguntzaile izan ziren espetxeratutako bost lagun horiek. Herenegun eta atzo harrapatutakoei ere gauza bera leporatzen diete, baita ARBekin zerikusia izatea ere.

ARBk 4 atentatu bere gain hartu ditu

Hain zuzen ere, Bretainiako Armada Iraultzaileak (ARB), atzo plazaratutako agiri baten bitartez, bere gain hartu zituen lau atentatu.

Ekintza horien jomuga izan ziren Ogasun administrazioaren egoitza bat Karaezen (Carhaix), azaroaren 5ean, eta Lanpostuetarako Agentzia Nazionalaren (ANPE) bi bulego Sant-Herblainen eta Naoneden, azaroaren 26an eta 29an. Hiru kasuetan lehergailuek ez zuten eztanda egin. Zart egin zuen, ordea, Callac herriko zerga etxearen aurrean jarritako bonbak, joan den abenduaren 10ean.

ARBk azaldu zuenez, Callaceko zerga etxeari eraso «Frantziako Estatuaren jokaera» salatu nahi zuen, «Bretainiako nekazariak laborantza produktibista batera akuilatu ondoren, politika horren porrot egitea ordainarazi nahi baitie. Bretainian bildutako zergek gure herriaren interes ekonomikoan alde inbertitu behar dira».

Kosovoren administrazioa bertakoekin banatuko dute aurrerantzean Nazio Batuek

Serbiarrei leku bat utzi diete Kontseiluan, baina oraingoz hutsik geratu da

Erredakzioa / Donostia

Nazio Batuek Kosovorako izendatutako administratzaile Bernard Kouchnerrek akordio bat izenpetu zuen atzo Kosovoko albaniarrekin

boterea partekatzeko. Kosovoko Behin-Behineko Administrazio Kontseilua eratu berriaren esku geratuko da aurrerantzean lurralde horren gobernuak. Nazio Batuetako misioko lau kideekin batera, albaniarren

hiru ordezkari eta serbiarren bat eseriko dira exekutibo horrean. Serbiarrek, ordea, ez dute ezer izenpetu, eta beraien lekua, hortaz, hutsik dago. Albaniarrek beren administrazio paraleloak desegingo dituzte.

BERNARD KOUCHNERREK sei hilabete zeramatzan behin-behineko gobernu osatu nahian, baina Kosovoko albaniarren arteko desadostasunek oztopatu egiten zuten. Azkenean, Hashim Thaqi UÇK zeneko buruak eta Ibrahim Rugova LDK-ko liderrak onartu egin zuten eskaini zitzaizen parte-hartzea. Biak behin-behineko Gobernuan eseriko dira, Rexhep Qosjaren Mugimendu Demokrata Batuko ordezkari batekin batera.

Kosovoko serbiarrei ere badagokie ordezkari bat Behin-Behineko Administrazio Kontseiluan. Alta, haien ordezkariak ez zuen izenpetu atzo akordioa. Zoran Andjelkovic Kosovoko administratzaile serbiar izandakoaren arabera, organu berriarekin boterea «Thaqi terroristaren esku» utzi du Kouchnerrek. «Kouchnerrek jarraitu egiten du UÇK-ko liderrekin lan egiten, eta horren ondorio da 350.000 serbiarren eta albaniar ez diren beste komunitateetako kideen ihesa».

Ekainean, Jugoslaviako Armada eta Serbiako Polizia Kosovotik erretiratu zirenean, albaniar errefuxiatuak itzuli ziren eta serbiarren jazarpena hasi zuten albaniar askok. Horren ondorioz, Kosovoko 200.000 serbiarretatik gehienak lurraldetik kanpo edo gune seguruetan bizi dira. Errepresio gogorra goa jasan dute ijitoek, Ser-

ALBAN BUJARI / EPA

Thaqi, Kouchner, Rugova eta Qosja, atzo, behin-behineko administrazioaren sinaduran.

bian ez baitituzte onartu nahi.

Kouchnerrek beto eskubidea du

Behin-behineko administrazioko presidentea Kouchner bera izango da, eta beto eskubidea izango du, hartzen diren erabakiek NBERen sustengua izan dezaten. UNMIK NBEko misioko beste hiru lagun ere eseriko dira Gobernuan. Lehen epean, Thaqi eta Jock Covey estatu batuarrak izango dira lehendakariorde, baina bi hilabete barru beste

bik ordezkatzeko dituzte eta berdin gertatuko da bi hilabeteko hauteskundeak egin arte.

Iturri albaniarren arabera, administrazio berriak 14 ministerio izango ditu, Defentsa sailik ez da izango, ezta Atzerrikerik ere.

Kosovo, gaur egun, ofizialki Jugoslaviaren zati bada ere, benetan Nazio Batuen protektoratu bat da, eta haren indar armatuak dira kanpo eta barne segurtasunak arduratzen direnak —Kfor—. Belgradeko Gobernuak ez du berez inolako eskumenik

Kosovon eta, ofizialki ezer esaten ez bada ere, baztertu egin behar da etorkizun hurbilean zeresana izatea. Albaniarrek dira Kosovoko biztanleen % 90etik gora eta gerrak eta aurreko errepresio bortitzak ia ezinezko bilakatu du serbiarrekiko elkarbizitza. Rugova lider moderatuagoak eta Thaqi erradikalagoak behin eta berriro eskatu dute independentzia, baina nazioartea ez dago horretarako prest, Kosovoren independentziak Balkanak are gehiago nahastuko lituzkeela argudiatzen baitute.

Errumaniako presidentek onartu du Vasileren kanporatzea ez zela zuzena izan

■ *Lehen ministroak, hala ere, utzi egin du karguan jarraitzeko borroka*

Agentziak / Bukarest

EMIL CONSTANTINESCU Errumaniako presidentek onartu egin zuen atzo Radu Vasile lehen ministroaren kargugabetzea ez zela oso zuzena izan lege aldetik. «Constantinescuk onartu egin zuen irtenbidea ez zela oso konstituzionala izan», azaldu zuen Ion Iliescu oposizio sozial-demokratako buruzagiak lehendakariarekin elkarriketatu ondoren.

Vasile astelehen gauean kendu zuen kargutik Constantinescuk, ministro guztiak haren aurka matxinatu ondoren. Ofizialki, Vasilek galdu egin zuen bere alderdi demokratikaren sustengua, Europako Batasunak eskatzen dituzten erreforma ekonomikoetan aurrera ez egiteagatik eta errumaniarren pobreziaaren aurka ezer gutxi egiteagatik.

Hasiera batean Vasilek ez zuen kargugabetzea onartu, Constantinescuk horretarako eskumenik ez zuela argudiatu baitzuen. Astearte gauean, oster, karguan jarraitzeko borroka utzi zuela iragarri zuen, bere alderdian nahiko laguntzarik ez zuela ikusita.

Presidenteak Alexandru Athanasiuren esku utzi du behin-behineko gobernuburutza, baina elkarriketaren prozesu bat hasi du beste lehen ministro bat izendatzeko. Teknikoen gobernuak eskatu du oposizioak.

Aldaketarik ez Suitzako Gobernuan

■ *1959az geroztik iraun duen 'formula magikoari' eutsi diote diputatuek*

Agentziak / Berna

SUITZAKO Kontseilu Federal edo Gobernuak zazpi ministroek beraien karguetan jarraitzea erabaki zuen atzo Asanblea Federalak. Diputatuek azken 40 urteotan Suitzari egonkortasuna emateko erabilitako *formula magikoa* erabili zuten Gobernuak zazpi kideak aukeratzean.

Hortaz, PRD eskuindarrak bi kide izango ditu, beste hainbat PDC demokristauak eta Alderdi Sozialistak eta bakarra UDC eskuin populistak.

UDC garailea izan zen urriaren 24ko hauteskundeetan, besteek baino boto gehiago eskuratu baitzituen. Hori dela-eta, Christoph Blocher UDCKo liderrak bere burua aurkeztu zuen Gober-

nurako. Alta, bozketan diputatu gehienek hautagai sozialisten alde eman zuten botoa.

Urtarriletik aurrera UDCKo Adolf Ogi izango da Suitzako lehendakari. Ogik, ordea, ez du harreman onik UDCKo korrante populistak nagusiarrekin. Politika europazalea defenditu beharko du, bera aurka egonagatik, jarrera hori nagusi delako Gobernuan.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

Txetxeniako gerrak erabat baldintzatuko ditu Errusiako bozak

Kremlinen hautagaiak ezerezetik bigarren lekura igo dira inkestetan

Erredakzioa / Donostia

Txetxeniako gerrak erabat aldatu ditu Errusiako Legebiltzarrerako hauteskundeetako aurreikuspenak. Vladimir Putin lehen ministroak bultzatutako gerrak biztanleen % 78ren sustengua du azken sondaketan eta, horri esker, Kremlinek bultzatutako hautagaitza —Batasuna— da faborito bigarren geratzeko, komunisten atzetik.

BORIS JELTSINEK duela hiru hilabete aurkeztu zuen bere aldeko hautagaitza, Viktor Txernomirdinen Gure Etxea Errusia Da alderdiak ezer gutxi egin zezakeela ikusita. Sergei Xoigu Larrialditarako ministroa jarri zuen zerrendaburu, hain zuzen ere, Txetxeniako gerran protagonismo handia duen politikaria, errefuxiatuez berak arduratu behar duelako.

«Txetxeniar terroristen aurkako kanpainak» jendearen artean duen arrakasta ikusita, Xoiguren Batasuna mugimenduak aparra bezala egin du gora, eta gaur egun botoen % 14-18 espero ditu. Alderdi Komunista soilik espero dute horren aurretik geratzea, gaur egungo alderdi bozkatuena, bozen % 15,5-28rekin.

Gerra sustengatu duen arren, haren arrakastak kalte egin dio udazkena arte faborito zen koalizio zentristari. Jevgeni Primakoven eta Juri Lujkov Moskuko alkatearen Aberria-Errusia Osoari (OVR). Azken inkestetan % 8-16rekin dago OVR; sortu zenean % 30 espero zituen. Emaiza horiek egiaztatzen badira, Primakovek edo Luj-

kovek oso zaila izango dute Lehendakaritzarako hauteskundeetan garaitzeko, 2000. urteko ekainean.

Gerra mediatikoa

Gerrak ez ezik, bere aurkako kanpaina mediatikoak ere kalte handia egin dio bloke zentristari. OTR telebista publikoa buru zutela, Kremlinen aldeko hedabideek hamaika auzi zikinetan nahastu dute Lujkov: diru publikoarekin aberastea, hilketak ezkutatzea edo Zienziologiaren Eliza sektako kide izatea. Akusazio horiek ziur aski ez dute eragotziko Lujkovek Moskuko alkatetzari eustea igandean.

Proporzionalki hautatzen diren 250 aulkien banaketan beste bizpahiru talde soilik sartuko dira, aurreikuspenak betetzen badira. Leku segurua du Jabloko alderdi liberalak, % 6-11 botorekin. Hala ere, gerrari kritika txiki batzuk egiteagatik behera egin du alderdi horrek.

Sergei Kirienko lehen ministro ohia buru duen Eskuineko Indarren Batasunak ere baditu aukerak Duman sartzeko.

XAKH AIVAZOV / AP

Georgiako iparraldeko Duisi herrian babesa aurkitu duten errefuxiatu txetxeniarrek.

Moskuk atzera bota du berriro OSCEren bitartekaritza eskaintza

BIGARREN egunez jarraian borrokak izan ziren atzo Groznin gerrillari txetxeniarren eta soldadu errusiarren artean. Txetxeniarrek ziurtatu zuten hirutan lortu zutela errusiarren eraso geratzea, baina onartu zuten ofentsiba ez dela eten. Alde bakoitzak eta besteak emandako biktimen datuak ez dira oso fidagarriak, bakoitzak bereak gutxitu eta etsaiarenak puzten baititu.

Grozni da txetxeniarren esku geratzen den hiri bakarra. Txetxeniako ipar eta erdialdeko lautadetak beste hiriak jada utzi egin dituzte gerrillariak, eta hegoalde menditsuan babestu dira.

Txetxeniako hiriburuan milaka lagun geratzen dira, ihes egin ezinik, errusiarren bonbardaketak ia etengabeak direlako. Moskuk dio

3.000 lagunek alde egin dutela jada libre utzitako bideetatik, baina beste askok ezin dute ihes egin, gaixoak, adinekoak edo haurrak direlako, eta ibilgailurik ez delako geratzen Grozniko hondakinen artetik.

Negoziaketen aukera

Sergei Xoigu Errusiako Larrialdietarako ministroak ez zuen erabat baztertu atzo Grozniko zibilen ihesa negoziatzeari, «deabruarekin bada ere». Moskun, Itar-Tass berri agentzia ofizialak iragarri zuen agian gaur negoziaketa bat izango zela gai horri buruz Xoiguren, Aslan Maskhadov Txetxeniako presidentearen eta OSCEko presidente Knut Vollebaekenen artean.

Hala ere, agentzia horrek

jakinarazi du Moskuko Gobernuak ezezkoa eman diola gerra geratzeko OSCEk egindako eskaerari. Europako herrialde gutiz gehienak biltzen dituen erakunde horrek bere bitartekaritza eskaini du gatazka gainditzeko. Vollebaekek bisita egin zien atzo Inguxetian dauden errefuxiatu txetxeniarrei, eta haien egoera neketsuaren berri jakin zuen.

NATOk ere Txetxeniako agintariekin berehala negoziatzeko eskatu zion atzo Moskuri. «Herriarren aurka indar itsua eta neurri gabekoa erabiltzea ez da bateragarria Errusiak OSCEn, Nazio Batuetan eta Europako Kontseiluan hartutako konpromisoarekin», ziurtatu zuten NATOk Atzerri ministroek atzo.

l a b u r r e a n

MAZEDONIA

■ Lehendakari kargua hartu du Boris Trajkovskik

BORIS TRAJKOVSKI 43 urtekoa Mazedoniako lehendakari da atzoz geroztik. Kargua hartzeko ekitaldia iskanbilatsua izan zen, oposizio sozialdemokratak boikota egin baitzion hauteskundeetan iruzurra izan zela salatu nahian. Mazedoniako albaniar gutxiengoak Trajkovskiren alde eman zuen botoa, Tito Petkovski sozialdemokrata serbiarren oso aldekoa baita.

ALEMANIA

■ Egon Krenz oraingoz ez da kartzelara joango

IRAGARRITAKOAZ bestera, Egon Krenz Eki Alemaniako azken buruzagi komunista oraingoz ez dute kartzelaratuko Berlingo Hakenfelde espetxean. Berlingo Harresia zeharkatu nahi zutenen hilketagatik zigortu zuten, baina errekurso batek atzeratu egin du prozesua. Guenter Schabowski, ordea, preso sartu da; Harresiaren deusezteia iragarri zuen hark.

VALERY HACHE / EPA

Marea beltza garbitzen hasi dira.

Frantziako Itsas Armadako itsasontziek Erika untiak eragindako marea beltza garbitzeari ekin zioten atzo, Britainiako kostaldetik hegoaldera. Lau-pabost metroko uhinek asko zaildu zuten lana, baina beste alde batetik, iparraldeko haize bortitzak isuritako petroloia hegoaldera bultzatu du azken orduotan, hots, itsas ertzetik urrun.

1948TIK HONA LEHEN ALDIZ AURREZ AURRE HITZ EGIN DUTE TEL AVIV ETA DAMASKOKO GOBERNUETAKO ORDEZKARIEK

Bakea lortzeko aukera onena eskutan dutela onartu dute Clinton, Barak eta Al-Xarakek

■ Bill Clinton EEBBetako lehendakariak zabaldu zituen atzo Ekialde Erdiko bi herrien arteko negoziazioak

■ «Erabaki zailak» hartzeko prestatzeko eskatu die Clintonek Israelgo lehendakariari eta Siriako Atzerri ministroari

■ Israelgo tropak Golango Gainetatik noraino erretiratu diren zehaztea dute lan zailena bi aldeek

Erredakzioa / Donostia

«HONAKOA bezain aukera handirik ez dugu inoiz izan». Hori esan zuen atzo Bill Clinton EEBBetako lehendakariak, Israel eta Siria arteko elkarriketen hasiera iragar-terakoan. Ez zen gutxiagorako. Bi herrialdeen arteko maila goreneko lehen hizketaldiak dira 1948tik, Israelgo estatua sortu zenetik; eta azken hiru urte pasatxotako lehen hartuemanak.

Negoziazioen hasiera iragarri zuen Clintonek Etxe Zurian, Ehud Barak Israelgo lehen ministroa eskuinean zuela eta Farouk al-Xara Siriako Atzerri ministroa ezkerrean. Negoziazioek arrakasta izatea ezin dela ziurtatu esan zuen Clintonek, baina itxaropentsu mintzatu zen. Gainera, bi aldeei eskatu zien «erabaki zailak» hartzeko prest egotea. Hizketaldien emaitza bakea izan dadin, «ahalegin guztiak» egingo dituzte EEBBek.

Barakek hartu zuen hitza ondoren. Israel eta Siria arteko 50 urteko «etsaitasunarekin amaitzeko edozer egiteko prest» dagoela esan zuen. «Hona etorri gara gerraren ankerkeriak atzean uzteko eta bakerako bidea hartzeko».

Al-Xara mintzatu zen hiru-erentan azkena. «Elkarriketen emaitza izango da justizian oinarritutako akordioa, eta bakea eramango dute 50 urtetik gora gatazkan eta gerran dagoen eskualdera». Ekialde Edirako bake ohorezkoa eta justua lortzeko «lehen aukera» honakoa dela azpimarratu zuen Al-Xarak.

Hirurak batera elkarriketatu ziren gero. Ondoren, Clinton eta Barak, eta Madeleine Albright EEBBetako Estatu idazkaria eta Al-Xara bildu ziren. Eta azkenik, Barak eta Al Xara. Gaur segida izango dute hizketaldiek.

Gai ugari aztertuko dituz-

■ Protagonistak

Yitzhaken ondorengoa

► Ehud Barak

Israelgo lehen ministroa

1942an jaio zen Mishmar Hasharon *kibutzean*, britainiarren menpeko Palestinan. Armadan egin zituen 30 urte eta ondoren politikan hasi zen. Israelgo historiako militar kondekoratuena da. 1991an utzi zuen Armada, komandanteburua zela. 1995eko azaroan sartu zen politikan, Yitzhak Rabin Israelgo lehen ministro zenaren eskutik. Lehen ministro, berriz, urte honetako udan bihurtu zen. Rabinen bidetari eutsiko ziola esan zuen berehala, eta hitza bete du. Bake negoziaketak abiarazi ditu Palestinako Aginte Nazionalarekin eta Siriarekin. Gauza bera egiteko asmoa du Libanorekin. Horregatik, «Yitzhaken ondorengoa» dela esan du Rabinen alargun Leahk. Azpimarratzekoa da Lizentziatua dela Matematika eta Fisikan, eta pianojole trebea.

te. Guztien artean garrantzitsuena da Golango Gainena. Israelen kontrolpean dago Siriako eremu hori. Barak prest dago hori Damaskori

itzultzeko, azkenak exijitu bezala. Kontua da Israelgo tropak noraino erretiratu diren argitzea, eta Tiberiades Lakuaren kontrola norenpe-

Siriako aurpegi abegikorrena

► Farouk al-Xara

Siriako Atzerri ministroa

1938an jaio zen Deran, Damaskotik hegoaldera 100 kilometrorra. Siriako Gobernuak aurpegi abegikorrena dela uste dute askok; Hafez al-Assad Siriako lehendakariak eta Israelgo bakea sinatzea egi bihur lezakeena, alegia. Siriaren Italiako enbaxadore izan zen 1977an, Informazio ministro izendatu zuten 1980an eta Atzerri ministro lau urte geroago. Herri arabiarretako Atzerri ministro beteanoa dela esan ohi da, nahiz eta zeregin horretan urte gehien daramatzana ez izan. 1991n egin zen ezaguna, Madrilgo Konferentzian. Yitzhak Shamirrek terrorismoa bultzatzea leporatu zien siriarrak. Orduan, idatzita zuen orria alboratu eta 40ko hamarkadako egunkari artikulua bat azaldu zion: Shamirren argazkia ageri zen «Bilatzen da» hitzekin. «Nor da terrorista?» itaundu zion.

an geratuko den zehaztea. 1967an Israelgo Golan inbaiditu aurreko mugetara atzera egitea nahi du Siriak, lakuaren kontrola hartzeko. Bara-

kek, berriz, Frantziak eta Erresuma Batuak zehaztutako mugetara erretiratzea. Horrela eutsiko dio lakuaren kontrolari.

kronologia

Israelgo estatuaren sorreraren ondorioak

■ 1948an sortu zen Israelgo estatua. Kolono juduek aldarrikatu zuten, tropa britainiarrek Palestinatik alde egitean. Harrezkero, gatazkan bizi dira Israel eta bizilagun dituen herri arabiarak. Hona ordutik gaur arteko gertakizun garrantzitsuenak Ekialde Erdian:

1967ko ekainak 5 • Israelgo tropek Egiptori kendu zizkioten Sinai eta Gaza, Golango Gainak Siriari, eta Zisjordanian eta Ekialdeko Jerusalem Jordaniari.

1972ko irailak 5 • Palestinar talde batek Israelgo 11 atleta hil zituen Muniqueko Olinpiadetan.

1978ko martxoa • Israelgo tropek inbaiditu zuten Libano hegoaldea.

1978ko iraila • Camp Davideko akordioa sinatu zuten Egipto, Israel eta EEBBek. 1979an Sinai Egiptori itzuli zion Israelgo.

1982ko ekainak 6 • Libano barruraino sartu ziren Israelgo tropak. Handik erretiratu zen 1983tik 1985ra, hegoaldeko segurtasun eremutik ezik.

1987ko abenduak 9 • Palestinarrek Intifada hasi zuten, Israelgo soldadu armatuei harriekin erasoz.

1991ko urriak • Ekialde Erdiko Bake Konferentzia hasi zen Madrilan.

1993ko irailak 13 • Osloko Akordioa sinatu zuten Washintonen Jasser Arafat Palestinaren Askapenerako Erakundeko buruak eta Yitzhak Rabin Israelgo lehen ministroak.

1994ko urriak 26 • Bake akordioa sinatu zuten Israelgo eta Jordaniak.

1995eko azaroak 14 • Yitzhak Rabin hil zuen judu ortodoxo batek. Palestinarekin bakea egitearen aurkakoa zen hiltzailea.

1996ko maiatzak 29 • Benjamin Netanyahu eskuin oposizioko buruak

irabazi zituen hauteskundeak Israelen.

1997ko urtarrilak 17 • Israelgo palestinarren esku utzi zuen Hebron hiria- ren % 80, 30 urtez menpe eduki eta gero.

1997ko martxoak 18 • Har Homa asentamendua eraikitzen hasi zen Israel, Ekialdeko Jerusalemgo gune palestinar batean. Hautsi egin zen Israel eta palestinarren arteko bake prozesua.

1998ko urriak 23 • Wyeko Akordioa sinatu zuten Benjamin Netanyahu eta Jasser Arafatek. Urte horretako abenduan hori aplikatzeari utzi zion Israelgo.

1999ko maiatzak 18 • Ehud Barak laboristak irabazi zituen bozak Israelen.

1999ko irailak 5 • Xarm el Xeikheko Akordioa sinatu zuten Ehud Barakek eta Jasser Arafatek.

JORGE UZON / EPA

Euriteen gaintik, bozkatzera. «Ados al zaude Batzar Eratzaille Nazionalak egindako Konstituzio proiektua onartzearekin?» Bai edo ez erantzun behar zioten atzo Venezuelako herritarrek galdera hori, Konstituzio berriari buruzko erreferenduma egin baitzen. Azken egunotako euriteek arazo handiak sortu zituzten, eta horregatik, uste baino jende gutxiago joan zen bozkatzera. Hugo Chavez lehendakaria izan zen baiezkoaren bultzatzaile nagusia. Agerian geratu zen, gainera, maitasun eta gorrotak pizen dituela Chavezek. Argazkian ageri direnak haren jarraitzaileak dira, Chavezek bozkatu zuen eskolako atarian pilatuta, hura ateratzeko zain.

Iturri ofizialek GI Ari egotzi diote FISeko Haxaniren hilketa

Poliziak gazte bat atxilotu du buruzagi islamista hil zuelakoan

Agentziak / Aljer

Aljeriako Segurtasun Indarrek 26 urteko gazte langabetu bat atxilotu zuten herenegun Abdelkader Haxani FIS Salbaziorako Fronte Islamikoko buruzagiaren hiltzailde

delakoan. Atzeman zutenean, Haxaniren nortasun agiriak eta hilketa egiteko erabiltako arma gainean zituela azaldu dute Barne Ministerioako bozeramaileek. Egunkari nagusiek atxilotua GIAko kide dela plazaratu dute iturri ofizialean oinarrituz.

AZAROAREN 22an hil zuten Abdelkader Haxani FISeko buruzagitza hirugarrena, Aljer hiriburuan. Haginlariaren kontsultan zegoen Haxani eta pertsona batek tiro egin zion.

Hilketa hori kolpe handia izan da Aljeriako bake prozesuarentzat, Abdelaziz Bouteflika lehen ministroak FISen onespenearekin martxan jarritako Adiskidetze Nazionalerako Planarentzat.

Izan ere, FISen barruan bake prozesua indartsuen bultzatzen zuen buruzagietako bat zen Haxani, eta gainera, hierarkian bere aurretik dauden beste bi buruzagiak espetxeratuta daude. Ondorioz, prozesuak aurrera egin zezan funtsezko pertsonatzat hartzen zen Haxani.

Iturri ofizialek, Adiskidetze Nazionalerako planaren aurka dauden sektore islamistei leporatu zuten berehala atentatua; funtsean, GIA Talde Islamista Armatuari, gerrilla horrek ez baitu onartu Bouteflikaren proposamena.

Bake prozesua

■ ■ ■ Oposizioko hainbat talderen iduriko Aljeriako Segurtasun Indarrak daude Haxaniren aurkako atentatuaren atzean, eta bake prozesua lehertzea zen haien asmoa

Herenegun jakin zen Aljeriako Poliziak lagun bat atxilotu zuela Haxaniren hiltzailde delakoan. Fuad Bualemia da atzeman duten pertsona: Barne Ministerioaren arabera, 26 urte ditu eta langabetua da.

Hortik gorako azalpenik ez zuten eman herenegun Barne Ministerioako iturriek, baina atzo, Aljeriako egunkari garrantzitsuenek gai horri

buruzko esplikazio zabalak ema zituzten iturri ofizialean oinarrituta. Ildo horretatik, komunikabide horiek GIAko kide izatea leporatu diote *Liberté, El Watan* eta *La Nouvelle Republique* egunkariak atxilotuari. Informazi horien arabera, 1995ean egin zen Bualemia FIAko kide, eta handik bi urtera, Bentalthan 250 lagun sarraskian parte hartu ostean mendia alde egin zuen. GIAren barruko Konpainia Berdea deritzon taldean sortu zen orduan.

Era berean, atentatua bakarrik egin zuela plazaratu dute aipatu komunikabideek. *La Nouvelle Republique*-k zehaztu du Antar Zuabri GIAko buruzagi nagusiak agindu zuela hilketa.

Nolanahi ere, oposizioko talde ugari erreparoz hartu dituzte hasieratik Gobernuaren inguruko iturriek eandako azalpenak. Sektore horiek iduriko, Segurtasun Indarrak daude Haxaniren hilketaren atzean, eta bake prozesua lehertzea izango litzateke haien helburua

l a b u r r e a n

Q U E B E C

■ Gobernuak lege bat onartu du Kanadaren eskuhartzea eragozteko

LUCIEN BOUCHARD Quebecoko lehen ministro eta Parti Quebecoiseko buruzagia atzo gauean zen herritarrei zuzentzekoa, Gobernuak onartu duen lege bat azaltzeko. Gobernuak atzo aurkeztu zuen legea. Horrek argi zehaztu du quebecarrek soilik erabaki dezatela lurraldeak Kanadari lotuta jarraitu behar duen edo ez. Horrez gainera, Quebecen mugak horko Gobernuak adostu gabe ezin direla aldatu biltzen du legeak. Azkenik, lurraldea Kanadatik banantzeko gehiengo sinplea nahikoa dela finkatzen du. Hain zuzen, hiru puntu horiek biltzen ditu Kanadako Gobernuak joan den astean aurkeztu zuen lege batek, Quebecen independentzia eragozteko.

K O L O N B I A

■ FARCEko 60 bat gerrillari hil dituzte Poliziaren arabera

FARC Kolonbiako Indar Armatu Iraultzaileetako 60 kide gora hil ziren herenegun gauean Armadaren eraso baten ondorioz, Bogotako Polizia Nazionalak atzo jakinarazi zenez. Kolonbia hegoaldean gertatu dira heriotza horiek: Kolonbiako Aire Indarrek Hobo kanpoaldean bonbardatu zuten gerrillari talde bat, eta hildakoak, gutxienez, 60 dira.

KONGOKO ERREPUBLIKA
D E M O K R A T I K O A

■ Hilabetean mila soldadu inguru hil dituztela diote erreboltariak

KAM Kongoren Askapenerako Mugimenduko erreboltariak Armadari jipoi handia eman diotela jakinarazi dute atzo nazioarteko albiste agentziei helarazitako agiri baten bidez. Idatzi horren arabera, hilabeteko epean Laurent Desire Kabila Kongoko Errepublikako lehendakariaren aldeko mila soldadu inguru hil dituzte gerrillariak. Kongoko ipar-ekialdean borroka gogorak ari dira gertatzen Armada eta gerrillarien artean, eta horietan hil bide dira soldaduak.

A N G O L A - N A M I B I A

■ Namibia iparraldera ari da zabaltzen Angolako gerra

NAMIBIA iparraldea Angolako Indar Armatuen eta UNITA Angolaren Erabateko Independentziaren Aldeko Batasun Nazionala gerrillaren arteko borroken eszenatoki bihurtu da. Angolako iturri militarrek atzo azaldu zutenez, Namibiako Gobernuaren baimena jaso dute herrialde hartan sartu eta UNITAren kontrako operazioak aurrera eramateko.

CHRISTIAN LUTZ / AP

Sakharov Saria Xanana Gusmaorentzat. Giza Eskubideen alorrean eta kontzientzi askatasuna defenditzen nabarmendu den jendea gorestekoa ematen du Europako Legebiltzarrak Sakharov Saria, eta aurtan Xanana Gusmao Ekialdeko Timorko buruzagi independentistari eman dio. Gusmaoren 25 urteko borroka omendu nahi izan dute. Nicole Fontaine Parlamentuko lehendakari frantziarrak eman zion ikurra Gusmaori.

• Futbola

Reala: Realak ez du esan Victor Bonilla zigortuko duenetz, jokalariaik gauez izandako auto istripuagatik → **36**

• Saskibaloia

Tau: Klubak ez dio berritu kontratua Lisard Gonzalezi, eta Alexey Carvalho hegale brasildarra fitxatu du haren ordeaz → **40**

Alaves ♦ Germanek sartu zuen iruindarren gola, neurketako 20. minutuan

Lokaztian, Union nagusi

Alaves ez zen ondo egokitu partidura, eta galdu egin zuen

Real Unionez ezustean harrapatu zuen Alaves eta gipuzkoarrak aurreratu dira kanporaketan.

Real Union	Alaves
1	0

Real Union.- Riobo; Ponce (Joseba, 73m.), Antxon, Vallejo, De Luz; Vidaurreta, Gabino I, Txetxu (Laguardia, 59m.), David; German (Gabino II, 64m.) eta Ramirez.

Alaves.- Kike; Morales, Berruet, Eggen, Begoña; Gañan, Desio, Pablo, Salcedo (Javi Moreno, 45m.); Alex (Azkoitia, 65m.) eta Julio Salinas (Kodro, 75m.).

GOLAK: 1-0: Germanek (20m.);

EPAILEA: Megia Davila. Txartel horiak: Real Unionezko Gabino Iari, Antxon, Remirezi eta Eizmendi entrenatzaileari eta Alaveseko Eggeni eta Desiori. Txartel gorriak: Alaveseko Azkoitiari.

Ivan Santamaria / Gasteiz

IRUNGO Gal zelaia eguraldi txarrari kasu egin gabe bildu ziren Real Unionen jarraitzaileek sari polita izan zuten bart, Real Unionez mendeaz hartu baitzuen Alaves hori, alegia.

Eta aitzakiarik gabeko porrota pairatu zuten gasteiztarrek. Futbol zelaiazen egoera txarrak ere ezin du leundu Gasteizkoek eginiko lan eskasa. Lehen Mailako talde batek edozein egoeratan kontrako emaitza bati buelta emateko irtenbideak izan behar ditu Bigarren B Mailako talde baten aurka. Eta Alaves, gola jaso zuenetik 70 minutu izan arren, ez

zen irundarrak gaintitzeko gai izan. Minutuak joan ahala, ordeaz, jokoa gero eta gehiago nahastu zen, eta horrek Alavesen ideia apurrrak lurperatu zituen.

Arabarrek ez zuten ulertu Gal zelaiazen egoerak eskatzen zuen jokatzeko modua. Luze jokatu beharrean, Pablo baloia soropilean erabiltzen saiatu zen, eta Real Unionezko futbolariak, presio egokia eginez, aurea hartzen zieten behin eta berriro gasteiztarrei. Aukerak soilik geldikako jokaldietan irits zitezkeen, eta halako bat baliatu zuen Irungo taldeak gola sartzeko. Areako eskuintetik zetorren erdiraketa ondo ukitu zuen Germanek, bakar-bakarrik, lehenbiziko

gola markagailuan jartzeko.

Handik aurrera gogotsu jardun zuen Alavesek. Eta neurketa berdintzeko bizpahiru aukera oso garbi izan zituen, baina zutoinak eta Riobo atezainak bertan behe- ra utzi zituzten.

Bigarren zatian Javi Moreno eta Meho Kodro zelairatu zituen Manek, zetorkion porrota aldarazteko asmoz. Alta, ahalegina antzua izan zen, Alavesek ez baitzuen golik sartu. Datu bat ematearren, bigarren zatian lehen kornerra 37. minutuan jaurti zuten Gasteizkoek. Real Unionez, aldiz, nahikoa izan zuen atzealdean orden handiarekin defendatzea eta baloia luze mugitzea Alavesi irabazteko.

Eibar ♦

Eibarrek garrantzi handiko berdinketa lortu zuen Lleidan

Ipuruan erabakiko da nork egingo duen aurrera

Lleida	Eibar
0	0

Lleida.- Busquets; Fran, Navarro, Quique Alvarez, Milosevic; Escoda, Stanic, Calderon, Maqueda; Maldonado eta Mikel.

Eibar.- Iru; Goio, Deskarga, Matxon, Arce, Gorka Garcia; Artetxe, Gorka Soria; Olano, Morales; eta Ruben.

ARBITROA: Pino Zamora.

Erredakzioa / Donostia

EIBARREK emaitza ona ekarri zuen atzo Lleidatik, eta kanporaketa Ipuruan erabakitzezko aukera izango du. Blas Ziarretaren taldeak defentsako lan bikaina egin zuen, eta Lleida ez zen Iruren atea zulatzezko gauza izan.

Sevillak Gorka Garcia nahi du

Eibarko zuzendaritza Sevilla taldearekin ari da negoziatzen Gorka Garcia atzelariak Andaluziako taldean joka dezan urtarritetik aurrera. Gorka Garciak 24 urte ditu, eta Antzuolarra da.

Kopako 1/16 (joa.)

Sporting	0-3	Celta
Almeria	-	Barcelona
Ourense	2-2	Mallorca
Las Palmas	-	At. Madrid
Zaragoza	2-1	Racing
Logroñes	3-2	Oviedo
Albacete	0-0	Espanyol
Merida	-	Betis
Tenerife	-	Compostela

Athletic ♦ 0-1 galdu zuen atzo gauean San Mamesen, Rayo Vallecanoren kontra

Kanporaketa aldats gora

Luis Fernandezek 2001eko ekaina arte segituko du Athleticen

Athletic	Rayo
0	1

Athletic.- Lafuente; Edu Alonso (Tiko, 70m.), Carlos Garcia, Vales (Larrainzar, 70m.), Ferreira, Javi Gonzalez; Felipe, Alkiza, Guerrero; Guerrero; Ezquerro (Joseba Etxeberria, 46m.), Urzaiz.

Rayo.- Lopetegui; Cota, Amaya (Ferron, 90m.), Hernandez, Alcazar; Estibariz, Helder, Pablo Sanz, Llorens; Canabal (Luis, 59m.), Bolo (Michel II.a).

GOLA: 0-1: Luisek (65m.);

ARBITROA: Bueno Grimal. Txartel horiak: Vales, Alkiza, Ferreira. Amaya eta Hernandezi.

Ramon Basaldua / Bilbo

ATHLETICEK ezin izan zuen bete atzoko partidurako zituen helburuak. Zuri-gorriak ez ziren golik jaso gabe gertatzeko gauza izan eta ez zuten zulatu aurkariaren atea. Ondorioz, Rayo Vallecanoren aurkako Kopako kanporaketa aldats gora jarri zaio Bilboko taldeari.

Athleticek hasiera makala eman zion partiduari. Zuri-gorriak ez ziren Lopetegiren ate ingurura iristeko gauza eta Urzaizen burua bilatzen saiatu arren ez zuten asmatu Rayoko atzelariak nagusi zirelako goiko baloietan. Edu Alonso izan zen arrisku apur bat sortu zuen gizon bakarra. Atzo ere, garbi geratu zen Athleticen erasoko baliabideak asko murrizten direla Joseba Etxeberria zelaian ez badago. Aurrealdean makal ibiltzeaz

gain, zuri-gorrien atzealdea ez zen fin ibili eta Rayok hiru gol aukera garbi izan zituen lehen zatian. 14. minutuan Bolok ez zuen asmatu Lafuenteren aurrean bakar-bakarrik zegoela. 26. minutuan Hernandezen burukadak zutoinean jo zuen eta 39an Canabalek aukera garbia huts egin zuen.

Luis Fernandezek Joseba Etxeberria zelairatu zuen bigarren zatirako eta Elgoibar-koak bizitasun gehiago eman zion talde zuri-gorriari. Hala ere, Rayok aurea hartu zion Athleticici markagailuan 64. minutuan Luisek sarturiko golari esker. Golak iratzarri egin zuen talde zuri-gorria eta Javi Gonzalezek zutoinera jaurti zuen bi minutu beranduago. Etxeko taldeak jo eta ke jardun zuen Rayoren atea zulatu nahiean baina ez zuen asmatu Lopetegiren aurrean Javi Gonzalez eta Urzaizek au-

Santi Ezquerro, atzoko partiduan. Luis Fernandezek aldatu egin zuen atsedenean.

MIKEL MARTINEZ

kera garbiak izan zituzten arren. Juande Ramosen gizonak atzean sartuta ari ziren arren aldea handitzeko aukera izan zuten. Julen Guerrerok aukera bikaina alferrik galdu zuen azken minutuan.

Luis Fernandezek beste urtebete segituko du

Partiduaren ondoren Jose Mari Arratek esan zuenez, Luis Fernandezek beste urtebete

segituko du Athleticen, 2001a arte. Klubak kontratua luzatzeko aukera zeukan, eta luzatzea erabaki. «Oso pozik gaude Luisekin», zioen Arratek. Laugarren denboraldia du hau Athleticen.

Osasuna ♦ Gorritxoek erraz irabazi zioten atzo Valenciari, Sadarren

Txapeldunak bezala

Osasuna	Valencia
3	0

Osasuna.- Sanzol, Krutxaga, Emeka, Mateo, Aitor, Orbaiz, Palacios (Alex Fernandez, 77m) Alfonso, Alfredo (Iñaki Muñoz, 49m), Arpon (Ismael, 65m), Ziganda.

Valencia.- Cañizares, Fagiani, Bjorklund, Djukic, Gerardo, Farinos, Mendieta (Vlaovic, 69m), Albeida, Oscar, Juan Sanchez, Claudio Lopez.

GOLAK: 1-0: Zigandak (53m.); 2-0: Palaciosek (76m.); 3-0: Alex Fernandezek (85m.)

ARBITROA: Diaz Vega. Txartel horiak: Valenciako Albelda eta Farinosi, eta Osasunako Alfonsori.

Eduarne Elizondo / Iruñea

OSASUNAK Kopako bigarren kanporaketa gainditzeko urrats garrantzitsua egin zuen atzo Sadarren, Valenciari 2-0 irabazi ondoren. Gorritxoek partida bikaina

egin zuten txapeldunaren kontra, eta merezitako saria jaso zuten, Ziganda eta Palacios nafarren eta Alex Fernandezek golei esker.

Nafarrak jaun eta jabe izan ziren Lehen Mailako lehen zatiarren aurrean, eta, lehen

minututik, argi eta garbi utzi zuten zelaian partida irabazi nahi zutela.

Zelai erdian ederki kokatu ziren Miguel Angel Lotinaren jokarariak, eta presio handia eragin zuten, baloia ederki mugituz. Valentziarrek, ondorioz, ezin izan zuten euren jokoa egin, eta arazo handiak izan zituzten Sanzolen ate ingurura hurbiltzeko. Hector Cuperren jokarariak ez ziren atzo arriskua sortzeko gai izan.

Lehen gola, Zigandarena, bigarren zatiaren hasieran ailegatu zen. Arponek baloia Alfonsori eman, Alfonsok Zigandari eta nafarrak Cañi-

JOXE LACALLE

Palacios, Valenciako jokalaria baten atzetik, atzoko partiduan.

zaresen atean sartu zuen. Lehen gola sartu ondoren, giroa berotu zen Sadarren. Zelaian bildutako zaleek (12.000tik gora) gol gehiago nahi zuten eta gorritxoek eman zizkieten.

Palaciosek sartu zuen bigarrena, 76. minutuan, eta, une horretatik aurrera, joko-

tik erabat kanpo gelditu zen Valentzia.

Palaciosen ordez Alex Fernandez zelairatu zuen Lotinak, eta jokalaria hori izan zen, hain zuzen, hirugarrena sartu zuena.

Partida amaituta, pozaren pozez ziren jokalaria gorritxoak eta zaleak Sadarren.

Reala ♦ Realak Victor Bonillaren istripuari buruzko azalpenak eman ditu

Eta orain, azalpenak

Goizeko laurak arte bideo konsolarekin jolasten eta hizketan izan zen Josu Busto Reala B-ko masailariaren etxean

Jon Balenziaga / Donostia

REALAK Victor Bonilla aurrelari kolonbiarrak astearte goizaldeko 4:30etan izandako auto istripuari buruzko xehetasunak eman zituen atzo. Andoni Iraolak, talde txuri-urdineko kanpo harremanetako arduradunak, istripuaren inguruko xehetasunak eman zituen Zubietan, goizeko lan saioa amaitu ostean.

Iraolak, aldeztu aurretik, Victor Bonillarekin eta Josu Busto Realeko masailariarekin hitz egin zuen gertaturikoa argitzeko asmoz. Ondoren, astelehen gauean gertaturikoa azaldu zuen: "Jokalaria Josuren (Busto) etxera joan zen afaltzera, bata zein besteak hurrengo egunean jai baitzuten, baita Josuren emazteak ere. Afal ostean, Donostiako Gros auzora joatea bururatu zitzaion kafea hartzera, hain zuzen, Bonillari golen bat egitearen truke kafea oparitzen dioten tabernara. Goizaldeko 1:45etan tabernatik irten ziren; eta kotxea hartzera zihoaztela, Josuren autoa garabiak eraman zuela konturatu ziren. Ondorioz, Bonilla masailaria etxera eramateko prestatu zen. Behin Intxaurrendora iritsitakoan—masailaria han bizi da—, Josuk etxera igotzera gonbidatu zuen. Etxean, bideo konsola batekin jolasten eta hizketan jardun zuten; besteak beste, Bonillaren aita fut-

PABLO S. QUIZA

Victor Bonillaren istripuaren nondik norakoak jakinmina piztu du. Realak hitzegin zuen atzo; jokariak ez.

bolari zeneko kontuak izan zituzten hizpide. Goizeko 4:00ak aldera, elkar agurtu eta etxerako bidean istripua izan zuen Bonillak. Orduan Josuri deitu zion. Hura berehala agertu zen istripua izan zen tokira taxian. Anbulantzia bat hartu eta Gurutze Gorriko ospitalera joan ziren. Han, ongi zegoela ikusi ondoren, biak jokariaren etxera, Ondarretara, abiatu ziren oinez".

Victor Bonilla ez zen goizeko lan saioan entrenatu nekatuta zegoela argudiatuz. Istripuaren ondorioz, herene-

gun, komunikabide askorekin aritu omen zen hizketan eta ez omen zuen behar adinako atsedena hartzerik izan. Aurrelari kolonbiarra, hala ere, Zubietan izan zen, baina ez zuen adierazpenik egin nahi izan.

Erabakirik ez

Realak oraindik ez du erabaki jokariari isuna jarriko dion edo ez. Atzo, ordea, Iñaki Otegi talde txuri-urdineko gerentea izan zen Zubietan jokariaren eta masailariaren ikuspuntua

biltzen. Andoni Iraolak gerentea Zubietan izan zela onartu zuen. "Realak ez du erabakirik hartuko, bi aldeekin hitz egin gabe. Horregatik izan da hemen Iñaki Otegi. Hala ere, hartzen den erabakia hartzen dela ere, Realak ez du jakitera eman". Realeko jokariak bete beharreko barne arauetan, goizaldeko 4:30ak aldera etxean egon behar izana jasotzen den galdetu zitzaion Iraolari, baina berak ez zuen galdera horri erantzun nahi izan, talde barneko gaia dela aipatuz.

hor zain

Hasi dira Milanen mendeurreneko ospakizunak

Atzo mendea bete zen sei ingeles eta bost italiarrek Milan Cricket and Football Club-a sortu zutenetik, eta jadanik ospakizunetan hasiak dira Italia aldean. Milanek 1900eko martxoaren 11n jokatu zuen bere lehen futbol partidua, Medilanumen aurka, eta 2-0 irabazi zuen. Ordutik Milanek 16 liga irabazi ditu, Italiako lau Kopa eta lau Superkopa, Europako bost Kopa, bi Errekopa eta hiru Superkopa, eta Kontinente arteko hiru Kopa.

Betiseko Vidakovic jokatzeko prest bost ebakuntza eta 19 hilabete igaro ondoren

Risto Vidakovic Betiseko atzelari jugoslaviarra jokatzeko prest dago, 19 hilabetez lesionaturik egon ondoren. Vidakovic bost ebakuntza jasan ditu epe honetan, eta berriro jokatu ezingo zuen beldur ziren medikuak. Vidakovic 1998ko otsailaren 28an jokatu zuen azken partidua, Compostelaren aurka. Ordutik egunero 1500 ariketa egin behar izan ditu errekupeartzeko. Vidakovic 30 urte ditu.

Eurokopa 2000ko hamaikakoa aukeratu dute 200 kazetarik

Joan den igandean 200 kazetarik Eurokopa 2000n izango diren jokariaren arteko hamaikako onena hautatu zuten: Schmeichel, Thuram, Desailly, Mihajlovic, Maldini, Beckham, Rui Costa, Zidane, Nedved, Raul eta Bierhoff.

Alaves, Athletic eta Realeko 20 jokari abenduko azokan

Lehen Mailako 160 jokari sartu dira abenduko azokan—bost partidu baino gutxiago jokatu dituztenak—, eta hauetatik 20 dira hiru euskal taldeetakoak: Alaveseko Kike, Josete, Begoña, Salcedo, Eggen, Alex eta Gañan; Athleticen Lafuente, Rios, Lasa, Imaz, Vales, Yeste, Jose Mari eta Tiko; Realeko Alvarez, Sarriegi, Jauregi, Llorente eta Alonso.

Reala sukarrak jota eta Antia eritetxean

J. B. / Donostia

REALAK lehen taldeko zazpi jokari sukarrak jota ditu. Hala ere, beheagoko mailatan ere badira zenbait jokari eta entrenatzaile, Roberto Olabe kasu, sukarrak jota daudenak. Eduardo Escobar Realeko sendagileak Zubietan birusa dagoela azpimarratu zuen atzo.

Mikel Antia donostiarra izan da, ordea, birusak gehien astindu duen jokala-

ria. Astelehenean, 39,5 graduko sukarra izateraino ailegatu zen eta gainera, hainbat aldiz zorabiatu zen. Oso gau txarra pasa ondoren, astearte arratsaldean berriz ere sukarra igotzen hasi zitzaion. Beraz, Eduardo Escobar eta Antxon Gorrotxategi Realeko sendagileak, badaezpada jokalaria Poliklinikara eramateko erabakia hartu zuten. Oraindik ere eritetxean jarraitzen du donostiarrak.

Bestalde, atzo goizeko lan saioan, Alberto eta Jose Felix Guerrero ere ez ziren entrenatu. Biak sukarrarekin dira eta Zubietara iritsi bezain laster berriz ere etxera abiatu behar izan zuten. Haatik, Agustin Aranzabal, Javier De Pedro, Mutiu Adepoju eta Sergio Corino, okerrera pasata daude eta atzo goizeko entrenamenduan nahiz eta taldekideekin batera ez aritu, gutxienez, euren kasa aritu ziren.

Gimnasioko saioa

Javier Clementek atzo goiz eta arratsaldeko lan saioak iragarri zituen, baina batetik eguraldi kaxkarra zela eta bestetik jokari eskasia zela, Barakaldoko entrenatzaileak berdegunean entrenatu beharrean gimnasioan entrenatzea erabaki zuen arratsaldean. Victor Bonilla, goizean ez bezala arratsaldean taldekideekin batera aritu zen.

Miarritze ♦ European Shieldeko hirugarren partida irabazi du

Mont-de-Marsanen kontrakoa paratu du

Asteazkenean Landesek aurka jokatu du

Miarritze	Espainia
57	10

Miarritze.- Fitzgerald (Dutrey, 40m.), Gonzalez (Beraxategi, 60m.), Avril; Puleoto (Matiu, 56m.), Versailles; Milheres (Keith, 45m.), Nauroy (Lamour, 49m.), Toloa; Morlaes, Botica; Bidabe (Gerraçage, 60m.), Couttet, Cech, Bernat-Salles; Bonetti.

Espainia.- Salazar, Jimenez, Ortega (Montreal, 78m.); Garcia, S. Souto (Abril, 63m.); Astarloa (Padriza, 65m.), Velasco (C. Souto, 44m.), Leon; Urkiza, Etxebarria (Roldan, 76m.); Ripol, Garrido (Ezkerra, 55m.), Velazco, Martin; Ventura.

MARKAGAILUA: Miarritzek: bederatzi entsegu: Couttet (6, 38m.), Bidabe (9m.), Bernat-Salles (34, 77m.), Morlaes (42m.), Botica (56m.), Matiu (62m.), Gerraçage (71m). Sei transformaketa: Botica (6, 34, 38, 42, 56, 71m.). **Espainiak:** entsegu bat: Leonek (46m.). Transformaketa bat: Etxebarriak. Zigor kolpe bat: Velazcok (80m.).

EPAILEA: Rowden (Ingalaterra).

Koldo Alduntzin / Miarritze

ENTRENAMENDU gisa erabili zuen atzo arratsean Miarritzek European Shield txapelketako hirugarren partida, erraz irabazi zuelako Espainiaren kontra Aguilera. Lehengo astean Espainiaren kontra Tuteran adina entsegu egin zituzten miarritzarrak atzo: bederatzi. Hala ere, ez zuen joko ikusgarria egin, eta heldu den asteazkenean Liga jardunaldiko partida prestatu zuen oro har aitzinean.

Lehen zati kaskarra egin zuen Miarritzek, eta aitzineko eta gibleko lehen hamar minutuak kenduta, eskuko huts ugari egin zuen. Horrez

gain, hankako jokoan ez zuen asmatu Botica. Espainiak defentsa zorrotza egin zuen, eta sarritan heldu zen arinago aurrekoen bilketetarako; Astarloa elorriotarra ondo moldatu zen.

26-0 atsedenean

Couttetek egin zuen estreina-ko entsegua, Milheres eta Morlaesekin konbinaketa polita eginda. Bigarrena Bidabek, berak erasoko ostikada jo ondoren. Hurrengo bi entseguak eskura erraz jokatuta lortu zituzten. Eta 26-0 atsedenera. Bigarren zatian izugarri kostatu zitzaion erritmoa hartzea Miarritzeri, eta aitzinean oinarritu zen.

CRISTINA BERRAIN

Botika Cech.

Morlaes uztartze erdiak egin zuen hasi eta berehala taldearen bosgarren entsegua. Ondoren erantzun zuen Leon espaniarrak. Gero jokalaria lapurtarrek lau entsegu egin zituzten, azkenean 57-10 irabaziz.

Heldu den asteazkenean Mond-de-Marsanen jokatu du Miarritzek, Ligako jardunaldian.

European Shield

Multzoko sailkapena

1. Miarritze	6 puntu
2. Gloucester	5 puntu
3. Bridgend	3 puntu
4. Miarritze	0 puntu

laburrean

JOE MARQUETTE

Galdeketa gogorra Samaranchi. Juan Antonio Samaranch NBOKo presidentea EEBBetako Kongresuan izan zen atzo, bertako kideek Salt Lake Cityko ustelkeriaz eginiko galderei erantzuteko. Samaranchek erabateko garbiketa egin dutela defendatu zuen, baina Kongresuko kide batek baino gehiagok kargua uzteko eskatu zion.

R A L L Y A K

■ **Zazpi taldek parte hartuko dute 2000 urteko mundialean** DATORREN urteko Munduko Txapelketan zazpi talde izango dira lehian. Hauek dira taldeak eta bakoitzeko bi gidariak: Mitsubishi (Tommi Makinen eta Freddy Loix), Subaru (Ricahrd Burns eta Juha Kankkunen), Ford (Colin McRae eta Carlos Sainz), Seat (Didier Auriol eta Toni Gardemeister, Peugeot (Francois Delecour eta Marcus Gronholm), Skoda (Armin Schwarz eta Luis Climent), Hyundai (Kenneth Eriksen eta Alistair McRae).

TXIRRINDULARITZA

■ **Vandenbrouckek auzitara eramango du Cofidis taldea** FRANK VANDENBROUCKEK bere talde zena auzitara eramango duela iragarri du. Cofidisek kontratua eten zion maiatzean dopin auzi batean nahasturik zegoelakoan. Txirrindularia errudun atera zen eta denboraldi amaieran taldea uztea erabaki zuen. Bi aldeak ez dira akordio batera iritsi eta ziklistak epaitegira jotzea erabaki du.

UEFA ♦ Arsenal-Deportivo eta Juventus-Celta final-zortzirenetan

Maila handiko aurkariak Galiziako bi taldeentzat

Agentziak / Geneva

UEFA KOPAKO final-zortzirenetako zozketa egin zen atzo eguerdian Genevan, eta Galiziako bi ordezkariak goi mailako aurkariak egokitu zaizkie. Deportivo Arsenalarekin jokatu du eta Celtak Juventusarekin. Final-laurdenetan nola gurutzatuko diren ere erabakita utzi zuen atzo UEFAk. Horrelako zozketa bat egiten duen lehen aldia da.

UEFAko kanporaketak

Final zortzirenak

Parma-Werder Bremen	1	→ 1 irabazlea - 3 irabazlea
Arsenal-Deportivo La Coruña	8	
Juventus-Celta	2	→ 2 irabazlea - 7 irabazlea
At. de Madrid-Lens	7	
Roma-Leeds	3	→ 3 irabazlea - 6 irabazlea
Slavia Praga-Udinese	6	
Mallorca-Monaco	4	→ 1 irabazlea - 3 irabazlea
Borussia Dortmund-Galatasaray	6	

Finalerdiak zozketatu egingo dira

Final-laurdenak

ADI EGUNKARIAKO HARPIDEDUNA!

Eskura itzazu goi mailako gimnasia ekitaldi baterako sarrerak **doan***

EUSKAL HERRIA-UKRANIA III. NAZIOARTEKO NORGEHIAGOKA

Abenduak 18, larunbata, 18:30etan
Mendizorrotza kiroldegian
GASTEIZ

DEI EZAZU 943 300222 TELEFONORA

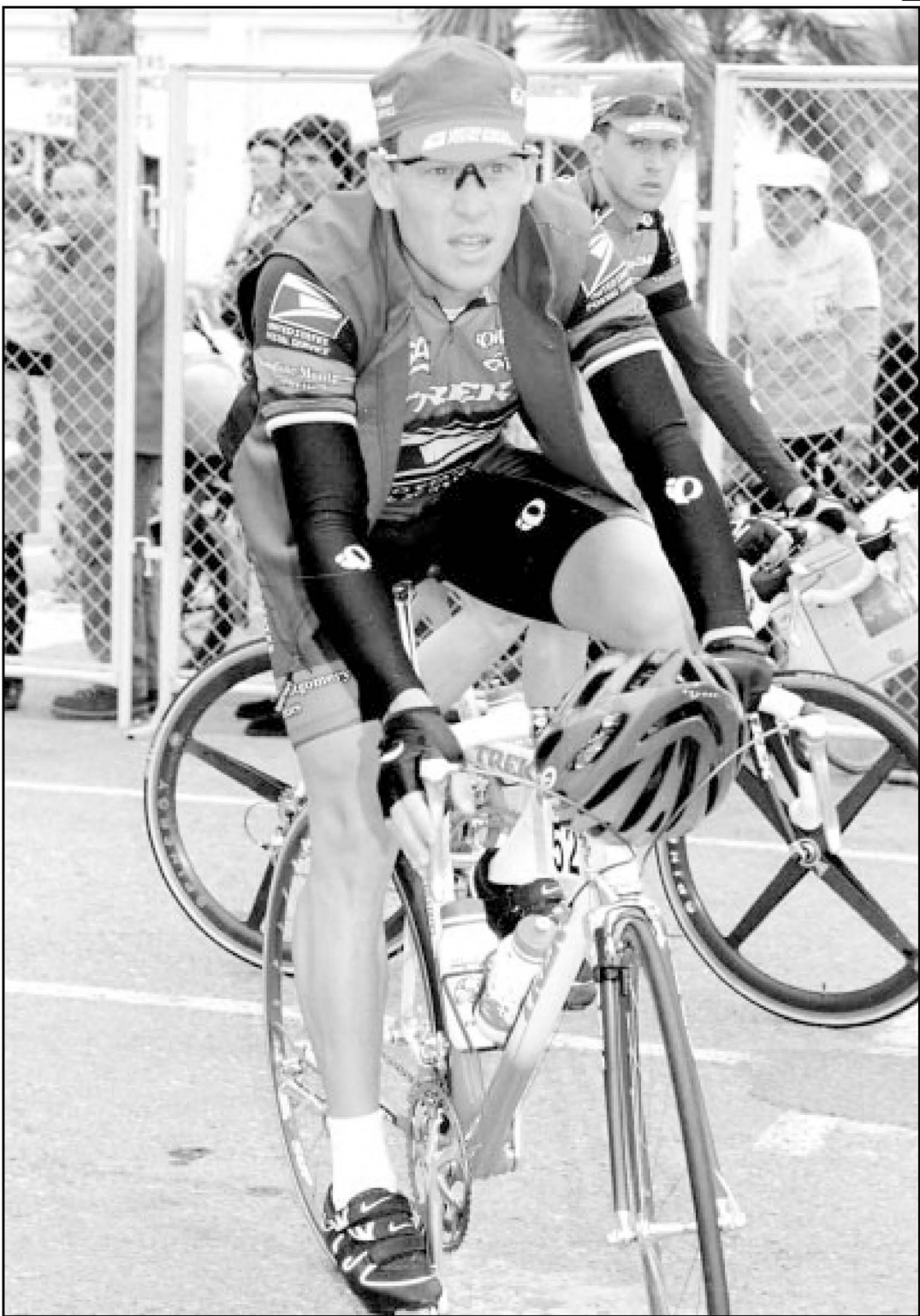
* Sarrera kopurua mugatua da.

Xabier Usabiaga / Donostia

ORAINTXE EZ DA txirrindulari asko izango heldu den urteari so entrenatzen hasi ez denik. Gehientsuenak —lesionaturen bat beti izaten baita— badabiltza, bizikletan ez bada, igerian, pisu altxaketak egiten, eskian edo beste edozein kirol aerobikotan izerdia botatzen, nahiz eta gehienak orotarik egiten duten, huraxe baita gorputzeko dohainak osotasunean doitzeko modu bakarra. Talde buru zein *morroi*, salbuespenik gabe, denek dute ezinbestekoa lan egitea, eta honatx zertan diren pelotoiko izenik nagusiak.

Lance Armstrong • Urriaren 12an jaio zen bere semeari so adurra dariola egonagatik, Lance Armstrong, berriro Tourra irabazi nahi duen 28 urteko estatu batuarra, ez dago lo, eta jada hasi da denboraldia prestatzen. Ofizialki abenduaren 1ean hasi zen entrenatzen hura. Us Postal taldeko 15 kide (orotara 19 dira) eta Johan Bruyneel zuzendaria Austingo hotel batean kontzentratu ziren orduan (Estatu Batuak) eta bertan izan ziren 8a bitartean. Kontzentrazioaren aurretik, baina, nork bere etxean entrenamenduren bat egina zuen. Armstrong, esate baterako, azaroan hasi zen bizikletan ibiltzen, ohiko legez Chris Carmichaelen aginduetara. Astean bitan ordu eta erdiko ibilaldia, eta beste horrenbestetan bikoitza egiten jardun zuen, soberako gantzak erretze aldera, 145 pultsazio inguruan. Taldea Avila Beachen kontzentratuko da berriro (California), urtarrilaren 14tik 25era.

Marco Pantani • Maddona Di Campligion kontzentratuko da gaur, Italian, Marco Pantani eta haren taldea, Mercatone Uno. Hotz egiten du han, mendian dago eta, baina ez ekainaren 5ean bezain hotz, orduan Pantani izoztu egin baitzen odol likatsuegiaren erruz. Gertaera tamal hura izan zen inguru eta hotel berean kontzentratu da, beraz, eskalatzaille italiarra, denbora luzean burua nahastu dioten mamuak uxatze aldera. Orain baino lehen ere, urriaren 16an, hantxe izan zen beste hainbat taldekideekin, baina orain ez bezala, garai hartan arazoa ahaztu eta minaren errea arintzen ahalegindu zen gauaren isila urratuz. Gaur —eta gaur bezala hilaren 22a bitartean— mendi bizikleta, eskia eta pisu altxaketak egingo ditu. Giroko aur-

RAFAEL DIAZ / EFE

Egon hadi lo...

Pelotoiko izar nagusiak hasi dira entrenatzen heldu den denboraldiari begira

kezpenera agertu ez bazen ere, huraxe da Pantaniren xede nagusia, eta hartarako hasi da entrenatzen. Mallorcako Challengean hasiko du denboraldia.

Jan Ullrich • Negu partean kiloak hartzeak fisiologikoki aldeko ezaugarri asko izan baditzaite ere (oreka anabolikokatabolikoa hobea da), eskarmentuak bestelakorik irakatsi dio Jan Ullrichi, eta ez du, atzera, berriro, harri berean estropozu egin nahi. Horregatik atentzioa eman zuen Ullrichen itxura abenduaren 1ean

Telekom taldeak Alemanian eginiko aurkezpenean. «Ez dut itxura horrekin ikusi 1991az geroztik», esan zuen, aurpegian alderik aldeko irribarre gozoz, Wolfgang Strohbandek, txirrindulariaren managerrak. «79 kilo pisatzen ditu; iaz baino bost gutxiago», aitortu zuen. Abenduaren 2an Ullrichek 26 urte bete zituen, baina ez zuen festa berezirik nahi izan txirrindulari ahaltsuak. Estreinako Tourraren poza artean bero zuela, 2000. urteko Tourra irabazi nahiko lukeela esan

zuen alemaniarrek; bada, heldu zaio garaia. Tourraz gain, Sydneyko Joko Olinpikoak ditu jomuga. Hori guztia eskuratzeko asmoz entrenatzen hasia da, Fuerteventuran ikusi dute (Espainia), eguzkipean, izerditan.

Abraham Olano • Euskal Herrian ezer gutxi ospatzen da mahai baten ingurutik urrun, eta zernahitarako jan-edana izaten aitzakia. Hori ondo daki Abraham Olanok. Denboraldia amaitu zenetik, ez da izan Euskal Herrian, Gi-

Goiko argazkian, Jan Ullrich eta Marco Pantani, iaz, Tourraren azken egunean, podiumean. Pantanik irabazi zuen orduan, eta bigarren izan zen Ullrich. Ezkerreko argazkian, Lance Armstrong; hura izan da aurtengo Tourrean irabazle. Eskuinean, berriz, Abraham Olano.

puzkoan batez ere, Olano gonbidatu ez duen omenaldi, mahainguru edo kirolarekin lotutako bestelako ekitaldirik. Anoetarra ez da denetara joan, baina bai gehientsuenetara; ez du, ordea, ez horixe, entrenamenduan huts egiterik izan. Metodologiaren jarraitzaile sutsua izaki, saihezt hezurreko minak ahalbideratu bezain laster hasi zen bizikletan ibiltzen. Errepideaz gain, mendiko bizikletan lagun giroan ibili zale da, eta mendi buelta ugari egin du etxe inguruko tontorrrak bisitatuz. Osterantzeko liderren aldean dezente entrenatzearen fama du, eta haren plangintzak ere hala erakusten du. Sierra Nevada da joan den azaroaren 29az geroztik (Espainia), neguko presaketan buru-belarri. Entrenamentu espezifikorik egin ez badu ere, kilometro dezente ari da egiten.

PETER DEJONG / AP

Abraham Olano • ONCEKO TXIRRINDULARIA •

«Betiko moduan nabil orain arte»

MONDELO / EFE

AURTEN egin dituen bazkari eta afari guztietan komentario bera entzun da: «Bai arga-la dagoela Olano...»

■ Aurreko urteetan baino argalago al zaude?

Bai, baina ez gehiago entrenatu naizelako, baizik eta janariarekin askoz ere gehiago zaindu naizelako. Taldeak dieta bat prestatu dit, gero botatzea asko kostatzen zaizkidan kiloak ez hartzeko, eta oraingoz lortu dut xedea.

■ Horrek zer esan nahi du, heldu den denboraldia indartsuago hasiko duzula?

Asmo hori daukat, baina oraindik ez dut Manolorekin zehaztu nire egutegia [Manolo Saiz, bere zuzendariari buruz ari da]. Hemendik etxerakoan Madrilen gelditu eta Manolorekin hitz egin nahi dut hori erabakitzeke. Edozein moduz ere, orain arte, betiko moduan nabil.

■ Nola entrenatzen zara Sierra Nevada?

Autoz jaisten gara Granada, hemen goitik behera bizikletaz jaisteko hotz handia egiten duelako. Eguraldia askoz hobea da, epelagoa, egunero 17 graduren bueltan gabiltza. Astean bost bat egunetan ibiltzen naiz bizikletan, eta hirutan gimnasio lana egiten dugu Sierra Nevada. Gimnasioa dudan egunetan arrabola egiten dut pisu altxaketak egin aurretik, eta gero Granadara jaitsi eta pare bat orduz ibiltzen naiz bizikletan. Bizikleta hutsa egiten dudanean hiruzpalau orduz ibiltzen naiz.

■ Beste urtetan baino sa-soitsuago zaude?

Antzera, ez pentsa. Kilo-metroak egiten ari naiz soilik, ez dut lan espezifikorik egin, eta nire sentsazioak ez dira beste urte batzuetan baino hobeak. Kantitatean ere ez dut uste askoz kilometro gehiago egin ditudanik.

■ Heldu den urterako helburuak zehaztu dituzu?

Oraindik ez dut Manolo Saizekin hitz egin. Espainiako Vuelta aurkeztu arte itxarongo dut, zein itzuli handitan parte hartu erabaki aurretik.

2000. urteko Banesto Madrilen elkartu da

X. U. / Donostia
BANESTO taldeak lehen kontzentrazioa atzo hasi zuen, Madrilen. Gaur eta bihar baino ez dira izango elkarrekin 2000. urteko Banesto taldea osatzen duten ziklistak, baina nahikoa izango da duten programa laburra betetzeko. Ziklistek esfortzu proba egingo dute, Jesus Hoyosen eta Jose Ibargurenen esanetan, eta horretaz gain arropa banatu eta taldeko argazkia egiteko baliatuko dituzte bi egunok.

Banesto taldean ez da aparteko aldaketarik izango datorren denboraldian, ez kantitateari, ez edukiari

GERARD MALIE / EFE

Unai Osa.

Talde buru lanetan, dagokienez. Taldean 22 lagun izango dira (aurten bezalaxe), hiru txirrindularik utzi baitute taldea eta beste horrenbeste fitxatu ditu. Manuel Beltran (Mapeira), Miguel Angel Peña (ONCERRA) eta Jeremy Hunt (Big-Matera) dira taldea utzi dutenak. Fitxatu dituenak, aldiz, Alberto Benito eta Denis Mentxov, biak ala biak afizionatu taldetik, eta Tomasz Brozyna (Mroz taldetik). Talde buru lanetan,

hasiera batean behintzat, Alex Zulle suitzarra eta Jose Maria Jimenez espainiarra ariko dira.

Taldean zortzi euskal txirrindulari ariko dira, aurtentzen aurtentatik ez baitu inork taldea utzi: Unai Osa, Aitor Osa, Aitor Garmendia, Cesar Solaun, Jose Luis Arrieta, Txente Garcia, Jon Odrizola eta David Latasa. Taldearen jomuga

nagusia k hiru itzuli handiak dira. Leonardo Piepoli izango da liderra Giroan, Alex Zulle Tourrean eta Jose Maria Jimenez eta Zulle Vueltan. Espainiako itzuliak ego-kia dirudi Jimenez eskalatzailearen

tzat, oraindik probaren ibilbidea aurkeztu ez bada ere (astelehenean aurkeztuko da, Madrilen). Hala ere, atzo kaleratu ziren Vueltako hainbat xehetasun. 15. etapa Covadonga-ko Lakuetan amaituko da, eta 17.ak Angliruko gainean izango du akabera. Beste etapa bat ere Asturiasen jokatu da, 16.a hain zuzen ere: Cangas de Onisen irten eta Gijonen amaituko dena.

SAN MAMES FUTBOL ZELAIA

Igandea, abenduak 19, 19:30etan
Liga Txapelketa, 1. Maila

ATHLETIC CLUB - REAL ZARAGOZA S.A.D.

TXARTEL SALMENTA

TXARTELDEGIA: SAN MAMES STADIUMean
ostiralean, 17:30etatik 20:00etara
larunbatean, 10:30etatik 13:30etara eta
17:30etatik 20:00etara
igandean, 10:30etatik 13:30etara eta
17:30etatik aurrera

Lezamako Kirol Instalazioak
Larunbata, abenduak 18, 17:00etan
Liga Txapelketa, 2. Maila "B"
Bilbao A.C. - Gimnástica

Larunbata, abenduak 18, 11:30etan
Gazteen Liga Nazionala
Athletic Club - Amorebieta

Coche Oficial del
Athletic Club

Tau ♦ Israelen izango du estreinako oztopoa

Atenasera begira

Saporta AEKren eta Iraklisen kantxetan jokatzeari hobetsi du

Luis Karlos Garcia / Gasteiz

ATENAS-EN izango du, neurri handi batean, Tauk finalera heltzeko giltza. AEK eta Iraklis talde indartsuen kantxetan jokatu dituzten Lamasen taldeak Lausanako zitarari ailegatu ahal izateko aukerak.

Tau Baskoniak Israelgo Maccabi Raananaren aurka ariko da urtarilaren lehenengo hamabostaldian, Saportako aurreneko kanporaketan. Ez da oztopo handia izango, nahiz eta Radovic jugoslaviarra, Patxutine errusiarra eta Salters estatu batuarra han izan.

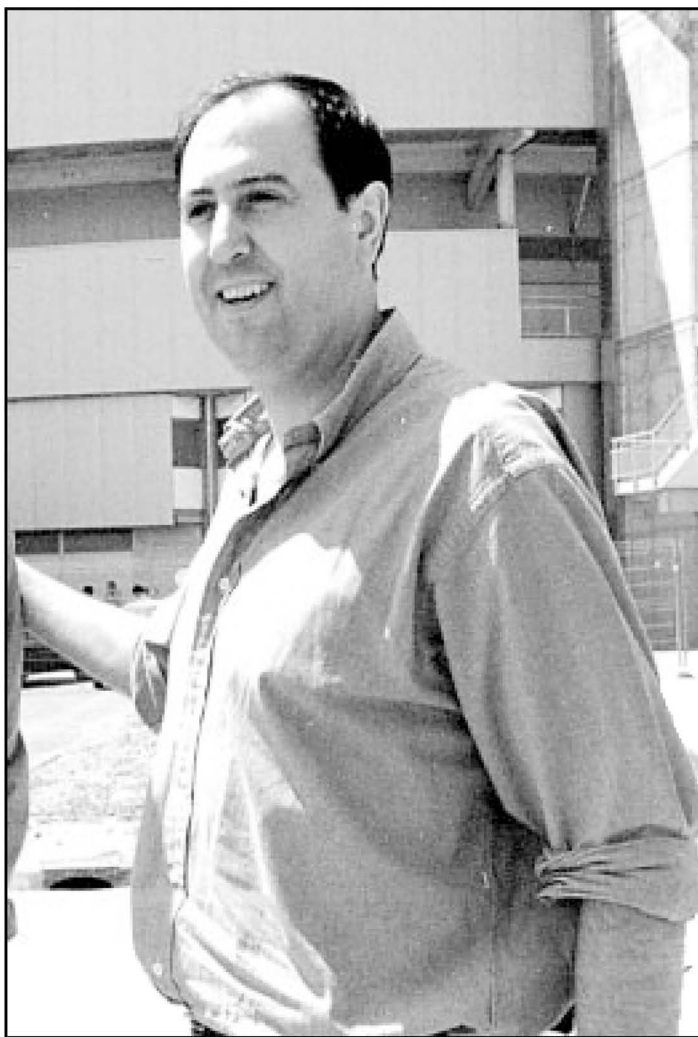
Baskoniaren bigarren kanporaketak lehendabiziko azterketa ekarriko du: Atenasko AEK. Koronios basearen, Bowie hegalarren eta Tsakalidis eta O'Sullivan piboten taldea da. Itzuliko partidua, gainera, Atenasen izango da, OAKA pabilioian (20.000 ikusle).

AEK gaingidituz gero, emaitzak logikoak badira, Atenasera bueltan. Izan ere, Iraklis izango luke final-laurdenera. Gerora, final-erdietan, Parisko Racing errazaren

kontra jokatu beharko luke finalerako txartela.

Alexey Carvalho fitxatu du Tauk

Bestalde, Tauk atzo jakinarazi zuen Alexey Carvalho hegaleko brasildarra fitxatu duela Lisard Gonzalez ordezkatzeko. Hegaleko kataluniarra «beste talde batean gehiago jokatzera» joan baita.

JOSEBA OLALDE

Kerejetak Alexey Carvalho fitxatu du Lisard Gonzalez ordezkatzeko.

Suarekin jolasean

Luis Karlos Garcia

FORMA gordinak? Emaitzak nahiz arrakastak. Egun gutxi batzuetako behin-behineko kontratuak? Langileak errentagarri bihurtzeko enpresa irizpideak. Entrenatzaile baten erabilera hutsa? 2000. urterako proiektu erakargarriena osatu. Nahita galdu? Europako indartsuena saihestu.

Erantzunak badaude.

Erruz. Baina horrek ez du ezer esan nahi, Tauk etzi Madrilén irabaziko balu ere edo Saportako finalean Kinderrin nagusituta ere. Aspaldi esana da Saski Baskoniako agintariak ez direla munduko txapeldun forma oneko estiloan, eta hori bistan geratu zen atzera herenegun Pruszkowen kontrako porrot itxurabakoan. Eta zale gehienek ez

dute batere ondo hartu. Baskoniako buruen antziazioa ondo dago, baina kontuz hazteko moduarekin: helburuak lortu ezean, egurra jaso ohi du forma txarrak darabiltzanak, ez gizalegez jokatzeko duenak. Suarekin jolastea arriskugarria da. Hala sumatu da azken orduetan Gasteizen.

Kirola? Negozio entretenigarri samarra.

NBA ♦

Mutombok 29 errebote jaso zituen Atlantak eta Minnesotak jokatu partiduan

Atlantako pibotak bere karrerako bigarren marka du hau, behin 31 hartu baitzituen

Erredakzioa / Donostia

ATLANTA HAWKS taldeko Dikembe Mutombo pibotak denboraldiko partidua onena osatu zuen bart gauean, Minnesotako Timberwolves taldearen aurka. Atlantak 105-94 irabazi zuen, eta Mutombok 29 errebote eta 27 puntu lortu zituen. Lenny Wilkens entrenatzailea liluratuta zegoen bere jokalariek egindakoarekin: «Harrigarria izan da. Dikembek goi mailako jokoa egin du. Berak beti ematen du neurria, baina gaurkoa izugarria izan da». Dena den, ez da Mutomboren inoizko markarik onena, duela hiru urte 31 errebote hartu baitzituen Charlotte Hornetsen aurka.

Timberwolves taldean Kevin Garnettek partidua bikaina egin zuen —22 puntu, 16 errebote, 10 asistentzia eta lapurturiko zazpi baloi—, baina ez zen irabazteko nahikoa izan.

Clippersek hiru puntu laurden batean

Los Angeles Clippers taldeak NBAko historiako markarik eskasenetakoa ezarri du Lakeren aurka derbian —Lakersek 95-68 irabazi zuen—. Clipperseko jokalariek hiru puntu baino ez zituzten egin laurden batean, eta 19 puntu lehen zati osoan. 1981n Utah Jazzek bost puntu baino ez zituen egin, berriro Lakeren aurkako partiduan.

Jardunaldiko beste emaitzak: Washington 80-Utah Jazz 101, Cleveland 115-Boston 88, Toronto 105-Indiana 97, Houston 90-New York 101, Dallas 93-San Antonio 111, Phoenix 114-Detroit Pistons 104, Seattle 109-Denver 84, Golden State 102-Miami 97.

CLUB ATLETICO OSASUNA

Sinadurak lortu eta zure lagunekin harrotu zaitez.

Gaur osteguna
7etatik 8etara

OSASUNAko dendan

El Sadarren,
gure taldeko

BI JOKALARI egongo dira
autografoak zintzeko.
¡Aukerarik ez galdu!

HOBETI ZURE TALDEA

Euren argazkiekin gorde nahi badituzu, OSASUNAko dendan AUTOGRAFO EHIZTARIA lortu ezazu.

Pilota ♦ Altuna II.a eta Etxaberen asmoa Imazi jokatzea da, txapelduna saihestuz

Ezkurra gainditzea helburu

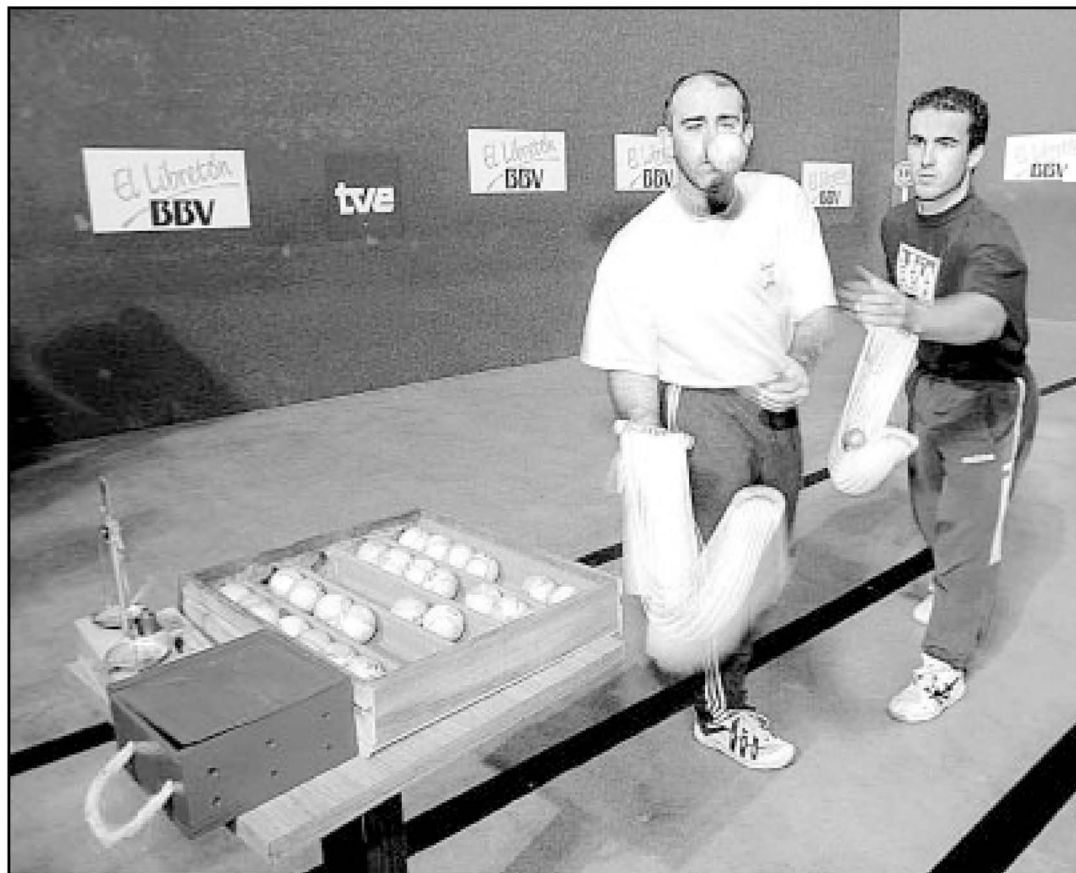
Binakako finalerako pilotak aukeratu zituzten atzo Galarretan

Enekoitz Telleria / Hernani

HERNANIKO Galarreta pilotalekuan bildu ziren atzo aurtengo Erremonteko binakako txapelketa-TVE Kopako lau finalistak: Altuna II.a-Etxabe eta Ezkurra-Imaz. Aparteko arazorik gabe aukeratu zituzten datorren larunbateko finalean (La 2, 18:00) aritzeko pilotak. Launa bikote bakoitzak. Txapelketa osoan erabili duten material bera zuten Miguel Zestau intendenteak jarritako otarrean, eta gustura gelditu ziren aukeratutakoekin.

Pilotekin gustura, eta finalearen atarian zuhur lau finalistak. Garikoitz Altunak eta Jokin Etxabek garbi dute finalean zer joko egin behar duten. «Saihestu beharrekoa Ezkurra da. Ikaragarritzko abiadura ematen baitio jokari. Hark ahal den gutxiena sartu behar du jokoan», nabarmentzen zuen Jokin Etxabe azkoitiarrak. Garikoitz Altuna laguna ere iritzi berekoa zen: «Kotetori jokia kentzea izango da gure helburua eta, sartzen denetan, ahalik eta ezerosoen sar dadila. Jokoa Imazi kargatu».

1997ko txapeldunak dira Altuna II.a eta Etxabe. Ezkurra eta Imazen kontra irabazi zuten, hain zuzen, final hura. «Nire lehenengo txapelketa zen hura eta bi urtetan esperientzia gehiago hartu dut. Konfiantza handiagoa daukat neure buruan», adierazi zuen atzo Altuna II.ak. «Txapelketan ez dugu partidurik galdu. Konfiantza handia daukagu», jarraitu zuen.

GARA

Inaxio Imaz eta Koteto Ezkurra, atzo egindako pilota aukeraketan.

GARIKOITZ ALTUNA

«Txapelketa guztian ez dugu partidurik galdu. Konfiantza handia daukagu biok»

JOKIN ETXABE

«Ezkurra saihestu behar dugu. Ahal den gutxienetan sartu behar du jokoan»

'KOTETO' EZKURRA

«Ni erabat saihestea lortzen badute, ez da erraz izanen finala irabaztea»

INAXIO IMAZ

«Atzetik pilota kentzea zaila izango da. Hori izango da euren jokia»

Eugi-Unanue finalerako pilota aukeraketa, gaur

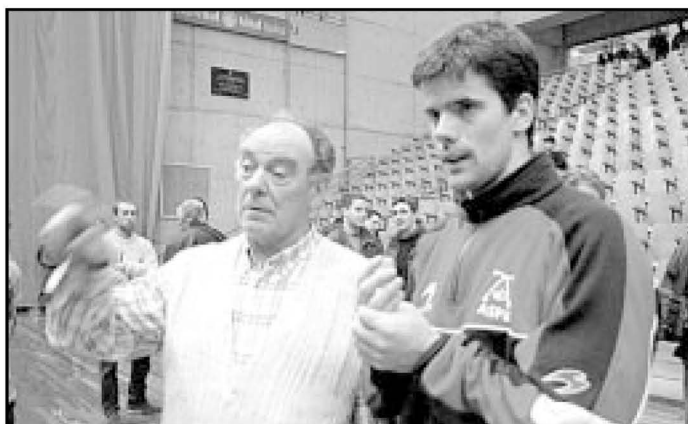
E. Telleria / Donostia

IGANDEKO finala da hitzordu garrantzitsuenak Gasteizko Ogetan, baina gaurkoa haren atariko beroena: pilota aukeraketa (12:00). Materialaren inguruan izan da saltsarik lau t'erdikoan, eta Fernando Tapia eta Ladis Galarza hautatzaileek tentuz aritu beharko dute Eugi eta Unanueren neurriko pilotak otarrean jartzeko.

Sarreraren salmenta aurreara doa. Etzi jarriko dira sal-

gai Iruñeko Labriten (12:00etatik 13:00era) eta igandean bertan ere bai Ogetan (12:00etatik 14:00ak arte, eta 15:30etatik aurrera).

Kantxako jarlekua 9.000 pezetan (360 libera) salduko da, lehenengo solairuko lehenengo lerroa 5.000 pezetan (200 libera), gainontzekoak 4.000 pezetan (160 libera) eta errebotekoak 3.000 pezetan (120 libera). Erreserbak egiteko: 606-459970 eta 670-205051 telefonoak.

JOSEBA OLALDE

Martin Ezkurra eta Patxi Eugi, laz Ogetan egindako pilota aukeraketan.

txokoan

Lau pilotarirekin ekingo dio Garfek bere ibilbideari

Logroñon aurkeztu zen atzo eskupilota profesionaleko enpresa berria: Garfe. Fernando Perez eta Tomas Garrido errioxarrek sortu dute. Azken bi urteotan afizionatu mailan aritu dira lanean, eta Errioxan, Nafarroan eta Sorian profesionaleko partidak ematea da euren asmoa. Lau pilotarirekin ekingo diote: Martinez eta Otaegi aurrelariak, eta Marin II.a eta Errandonea III.a atzelariak. Urtarrilean hasiko dira partidua ematen, eta datorrenean koadroa handitzekotan dabilta. Garfek elkarlanerako akordioa sinatu du Aspe enpresarekin, baina garbi utzi nahi izan zuen atzo Fernando Bidartek ez dela euren adar bat.

Tirapu eta Esainen berragerpenak

Ritxar Tirapuk ia sei hilabete egin ditu jokatu gabe, eskuineko belaunean izandako lesio larri bategatik. Esainek, berriz, hilabete egin du geldirik sudur-trenkada zuzentzeko egindako ebakuntzagatik. Larunbatean berragertuko da Tirapu, Bergaran, eta bihar bertan Esain, Tolosan. Tirapu, gainera, Asegarceren Gabonetako Torneoan ere sartu dute Armentarizekin.

Jaialdi polita Galarretakoa

Ederrak dira gaur Galarretan atondu dituzten bi estelarrak. Altuna I.a-Aizpuru eta Zeberio II.a-A. Lekunberri lehenengoan, eta Elizalde-Lizaso eta Matxin-Iriarte bigarrenen. Azken horretan, binakako txapelketako finalerdietan kanpora gelditutako bi bikoteek jokatu dute. Interes handia dauka.

gaurko partidua

GALARRETA. 16:00 (La 2, 19:00).

- Agirresarobe-Badiola / Zalakain-Etxeberria II.a
- Altuna I.a-Aizpuru / Zeberio II.a-A. Lekunberri
- Elizalde-Lizaso / Matxin-Iriarte
- Kalongo-Urreta II.a / Bitoria-Mendizabal.

DEPORTIVO. 17:00.

- Unda I.a-Garma / Iriondo-Beldarrain
- Daniel-Juan Pablo / Urkia-Torre
- Sanchez-Garrido / Ziskar-Gorostiaga.

biharko partidua

TOLOSA. 22:30 (ETB1).

- Gorri II.a-Gorri III.a / Olaizola I.a-Lasa III.a
- Esain-Hirigoin / Gonzalez-Arroyo II.a.

EUSKAL HERRIA OSO-OSORIK HARTZEN DUEN ANTROPOLOGIAKO ARGITALPEN BAKAR ETA ZAHARRENA DA

‘Munibe’ aldizkariak 50 urte bete dituela eta, Aranzadiren liburutegia Interneten zabaldu da

■ ‘Munibe’ aldizkariak euskal ondare arkeologikoa mundu osoan barrena zabaldu izanaren meritoa du

■ Atzodanik kontsultagarri dago Interneten Aranzadiren liburutegia eta ondare dokumentala, ‘Munibe’ tartean

■ Aranzadiren erronka berrietako bat ikerketa lanetan euskara gehiago erabiltzea da

Lorea Agirre / Donostia

EZ DIRA asko izango 50 urte betetzeko aukera izan duten zientzia aldizkariak, asko eta asko bidean geratutako ekimenak gertatu baitira. Aranzadiko kideek elkarte sortu orduko hartu zioten aldizkari bat kaleratzeko erronkari, izan ere, Aranzadik hasera haseratik argi izan baitu ikerketa lanak argitaratu egin behar direla. Horrelaxe adierazi dio EGUNKARIAri *Munibe* aldizkari zuzendari eta Aranzadiko Historiaurreko arduradun Jexux Altunak: «Azken finean, aldizkaria sortu zen Euskal Herriko gaien inguruan ikerketak argitaratu ahal izateko, argitaratzen ez den ikerketa bat *hobby* hutsean geratzen baita. Argitaratzearen helburua, berriz, beste adituek gure lanak baieztatu, zuzendu, osatu eta ezagutu ditza-ten da».

Munibe aldizkariak euskal ikerlarien eta kanpokoen lanak argitaratu izan ditu eta horien artean izen handiko adituenak. «Esate baterako, Joxemiel Barandiaranek *Muniben* 67 lan argitaratu zituen; egin zituen gehienak. Koldo Mitxelena eta Caro Baroja ere idatzi zuten. Gero, badira Europa eta Estatu Batuetako aditu handiak *Muniben* argitaratu izan dutenak». Lan guztiek, baina, eremua dute amankomunean: Euskal Herriko ondarea.

Euskal ondarea munduan zabaldu

Hain zuzen horixe da *Munibe* aldizkariak 50 urtetan zehar egin duen ekarpen handiena. «Aranzadik Euskal Herriko gure ondare arkeologikoari buruz lan handia egin du eta lan hori *Muniberi* esker ezagutzen dute mundu osoan, Europan eta Iparrameriketan bereziki», azpimarratu du Altunak. Eta zera gehitu: «hori dela eta atzerriko ikerlari asko etortzen da guregana

PABLO S. QUIZA

Aranzadiko lehendakari Jose Miguel Larrañaga eta *Munibe* aldizkari zuzendari Jexux Altuna, atzo arratsaldean eginiko ekitaldian.

JEXUX ALTUNA

Aldizkariaren ekarria

■ ■ ■ «*Euskal ondare arkeologikoa ‘Munibe’-ri esker ezagutzen dute mundu osoan, Europan eta Ipar Amerikan bereziki*»

beren lanak gure lanekin gonbaratzeko eta gure materialetatik ikasteko. Aranzadiren egoitzan Gipuzkoako ondare arkeologiko guztia

gordetzen dugu eta *Munibe* ezagutzen dutelako etortzen dira gureratzerriko adituak bertako materialak kontsultatzera». Gainera, atzerriko

aditu talde batek zenbait ikerketa argitaratu baino lehen irakurri eta kontrastatu egiten ditu, *Muniberen* partetik artikulu horiei eskatzen zaizen zuzentasun eta zorrotasuna bete-beteko izan dadin.

Esan beharra dago, Euskal Herrian ez dela beste aldizkariarik lurralde osoa hartzen duenik antropologia eta natur zientzien mailako ikerketak argitaratzeko. Eta, gai-

nera berau da zaharrena. Horrek guztiak euskal antropologia eta natur zientzien gaietan erreferentziazko aldizkari bilakatu du *Munibe* argitalpena.

Arkeologiarekiko interesa handituz doa

Munibe adituentzako aldizkaria da, baina Aranzadik baditu beste bide batzuk dibulgaziorako. Berriena, oraintxe interneten jarri duen webgunea da. Izan ere azken urtetan arkeologia eta antropologiarekiko interesa gero eta handiagoa da. Horrela bizi dute, bederen, Aranzadin bertan. «Batez ere unibertsitatea dugulako», argitu du Altunak. «Ikasle asko etortzen zaigu indusketetan laguntzera. Garai batean Joxemiel Barandiaran eta biok bakar bakarrik ibiltzen ginen eta orain, igoal, biltzen gara hogeitazko lagun eta horietatik lauzpabost izango gara lizentziatuak, gainontzekoak, ikasle eta afizionatuak dira».

Interneta eta euskarazko ikerkuntza

■ Atzo estreinatu zen Aranzadi Interneten eta horrek bultzada polita emango dio dibulgaziorari. Atzodanik euskaraz zein gazteleraz kontsultatu daiteke sarean Aranzadiren liburutegia. Liburutegi hori berezia da, zientzia arloan onenetarikoa. Horrezaz gainera, munduan zaba-

leko aldizkari asko ere kontsultagarri izango dira. Kontuan izan, *Munibek* 2.000 ale argitaratzen dituela eta horietatik 500 trukatutako egiten dituela munduko unibertsitate eta ikerkuntza zentruetako beste hainbeste aldizkariarekin.

Aranzadik aurtten

abian jarritako berrikuntza prozesuaren ondorio da interneten leku bat izatearena. Baina badu, berritasun bide horrek beste helburu aipagarri bat ere: ikerketak euskaraz egin daitezen bultzatzearena. Horretarako Donostiako Euska Udal Patronatoarekin eta Kon-

tseiluarekin hitzarmen bana sinatu, eta euskara batzorde bat jarri du abian plangintza linguistiko bat egiteko. Euskaraz egindako ikerketa lanak ugaritu egingo dira. Ikerlari gazteak euskaldunak direlako batetik, eta Aranzadik gizar-teak hori eskatzen duela ikusi duelako.

Lau urtetako bidea

Bilboko Kafe-Antzokiak dantza eta musika jaialdi berezi batez ospatu du bere laugarren urteurrena

Itñaki Uriarte / Bilbo

1995eko abenduan atea ireki zituenetik Euskal Herrian diren musika talde, bertsolari eta kantari gehienak izan dira noiz edo noiz Kafe-Antzokian. Atzo Bilboko areto horrek hainbat lagun bildu zituen laugarren urteurrena ospatzeko. Ideia sustraitu eta beste zenbait herritan ere antzeko guneak antolatzea atseginez hartu dute Bilboko arduradunek.

EUSKAL HERRIAN bestela ezin izan daitekeenez, Kafe-Antzokiak ere mahai baten inguruan hasi zituen laugarren urteurrenaren inguruko ospakizunak. Askari arinak eta pintxo ugari lagunarteari ekiteko.

Arratsaldeko 20:00etatik aurrera izan zen *jai-luntxa*, eta hor, pintxoaren inguruan, lagun ugari izan zen hizketan: musika eta kultura munduko kideak, hainbat komunikabidetako kazetariak, euskara ikasle eta irakasleak, Bilboko konpartsetako jendea...

Handik gutxira hasi zen Kafe-Antzokiaren laugarren urtebetetzea ospatzeko antolatatu zuten musika festa.

Urbeltz eta Urdangarin

Aretoa girotuta, ordu txikiak arte iraungo zuen jaialdia hasi zen oholtzaren gainean. Juan Antonio Urbeltzek *Dantzaren Ganbara* ikuskizuna eman zuen ordu erdi inguruan, eta ondoren Anje Duhaldek sei bat kantu abestu zituen. Gainera, jendearen artean aritu zen Anje Duhalde, ez oholtzaren gainean.

Mikel Udangarin kantautoreak, bestalde, doinu samur eta kantu melodikoak ekarri zituen atzoko festara, eta, horietaz gain, beste zenbait musikari ere aritu ziren Kafe-Antzokiko oholtza gainean: Josu Zabala, T.L.T. taldeko kantari eta gitarra jole Rafa, Lorelei taldeko kantari Asier Serrano eta beste hainbat.

Behean, berriz, festa giroa zen nagusi. Urtean hainbat kontzertu, film, hitzaldi, prentsaurreko, antzerki eta beste aterpetu dituen aretoak bere jaia izan zuen. Euskaltzaleek eta lagunak ez zuten hutsik egin.

XOUSE SIMAL

Euskal Herriko kantari eta lagun franko bildu zen Kafe-Antzokian, festak ustekabeko atseginak agindu zituen.

Joxe Angel Irigarai • PROGRAMAZIO ARDURADUNA •

«Gure herriaren burujabetzaren festa handi bat antolatzea gustatuko litzaidake»

KAFE-ANTZOKIAREN laugarren urteurrena dela eta, Joxe Angel Irigarairekin erreparatu dugu egindako bidea eta proiektuak.

■ **Arin joan dira lau urteak, eta Kafe-Antzokia erreallitate finkoa da jada.**

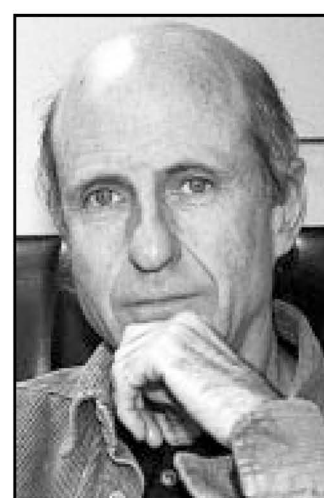
Hasieran genituen helburuak eta motibatu gintuzten arazoak ziren euskararentzat toki berriak, topagune berriak sortzea. Euskararen mundutik sortu eta loratua, baina, era berean, konplexurik gabea, irekia, baina elkarrenganako errespetuan oinarritua. Gure mundua mundu oso bat da, guk euskaratik eta euskararen unibertsotik mundu osora ireki behar dugu. Lau urtetan hori bete egin da.

Euskal Herrian erreferentzia moduko bat gara, ez bakarrik kontzertu areto bat delako edo ekitaldi asko egiten delako, euskara erreferentzia nagusi duen tokia delako baizik. Bilbora etortzen den jende anitz etortzen da Kafe-Antzokira bidena-bar, hau ere erreferentzia delako, batez ere euskaldunentzat.

■ **Azken aldian sano ugalduridira kanpoko promotoreen eskaintzak. Horrek ez du nolabait lausotzen Kafe-Antzokiaren programazioa bera?**

Guretzat beti oso garrantzitsua izan da euskarazko produkzioari lehentasuna ematea, eta gero Euskal Herrikoari, nahiz eta euskarazkoa ez izan, eta azkenean dago kanpotik datorren eskaintza-eskaera. Borroka zaila da, askotan kanpotik datorrena guk produzitu ahal duguna baino gehiago delako. Larregizko eskaera dugu kanpoko, eta etxean askotan nekez gabiltza gurea nola bete. Saiatzen gara % 60 baino gehiago gure produkzioa izan dadin, eta, gainera, euskarazkoa.

Batzuetan, kanpotik datozen taldeekin negoziatzen hasten garenean talde horren *telonero* modura euskal talde bat jartzea proposatzen dugu. Bi taldeak estilo aldetik bat badatoz, oso interesgarria izaten da hemengoentzat kanpoko talde famatu batekin aritzea.

MONIKA DEL VALLE

Bestalde, hemen taldeetako harremana ez da izaten gauza konbentzional bat, etorri jo eta joan. Hemendik pasatzen diren taldeek eza gutzen dute Euskal Herriaren beste ikuspegi bat. Askotan ahalegintzen gara herri berezietakoak ekartzen Euskal Herrira, eta era horretako gauzak hasi behar ditugu hobeto antolatzen. Arte eszenikoak, dantza, antzerkia, *performance*-ak gehiago garatu beharko genituzke, zirkloekin, egun bereziekin... ez daitezen gauza solteak izan.

■ **Zenbat kafe-antzoki**

dago Kafe-Antzokian? Egun eta orduaren arabera giroa guztiz aldatzen da.

Funtzio-aniztasunak kris-toren aberastasuna ematen du, eta egia da bizitasuna ematen diola. Egia da goizeko giroa, bazkaritakoa, kontzertua dagoenean edo aste-buruetakoa oso ezberdina dela. Saiatu gara eta saiaturik gara hori hobetzen eta fintzen, baina mantenduz aukera zabal bat.

■ **Zer ekitaldi antolatu nahiko zenuke Kafe-Antzokian?**

Mugarik gabeko ametsen barna abiatuz gero, gure herriaren burujabetza eta subiranotasunaren festa herrikoia handi bat egitea gustatuko litzaidake. Aldi berean bilduko genituzke elkartasunean eta festan mundu guztiko herriak, egun batzuetako festan.

Bestela, herrien arteko kontzertu handi bat antolatzea eta hori ziklo finkoa izatea nahi nuke.

Itñaki Uriarte
BILBO

«Bakarrik dagoen gizon baten tragedia modernoa agertzen du Suskindek»

El Brujok 'El contrabajo' antzezlan emango du gaur Gasteizko antzerkialdian

Cristina Puellas / Gasteiz

La sombra del Tenorio eta **El avaro** lanak erakutsi ondoren, **El contrabajo** lanarekin itzuli da Rafael Alvarez Gasteizko Antzerkialdira. Suskindek idatzitako testu horren bidez, gizartearen balore eta hierarkiari kritika gogorra eta umoretsua egiten die El brujo aktoreak.

GASTEIZKO Antzerki Jaialdia amaitzeaz dagoenean, agertokietan ezaguna den izen bat iritsi da jardunaldi hauetara. Rafal Alvarez **El Brujo** aktorea hirugarrenez etorri da antzerkialdira, baina oraingoan, Principalean aritu beharrean, Lakua auzoko Garcia Lorca aretoan izango da. Emanaldia gaur izango da, 20:30etan.

El contrabajo lana da Alvarezek dakarren ikuskizuna (Euskaraz Mikel Martinezek ezagutarazi zigun: *Kontrabaxua*). Bere iritziz, «testuak alde komikoak baditu, baina alde patetikoak ere bai, bai eta tragikoak ere. Umoretsua da, baina hainbatetan umorea gogorra gerta daiteke. Ondoren *dramatismoa* agertzen da, eta bakarrik dagoen gizon baten tragedia modernoa agertzen zaigu».

Tresna horietaz guztietaz baliaturik, metafora aberats bat aurkeztu nahi du aktoreak. «Esate baterako, orkestran kontrabaxua azken ilarran jartzen da; horrek gizartearen hierarkia eta iraganeko baloreak kritikatzeko balio die idazleari».

EL BRUJO
Bakarriketa
■■■ «*Arnasketa zaindu behar duzu, ikusleek ere zurekin batera hartzen baitute arnasa*»

Bakarriketazalea da Rafael Alvarez. *El lazarrillo de Tormentes* 1.500 aldiz antzeztu du, eta *La sombra del Tenorio* 500

emanalditan taularatu du. «Horiek batuz gero, zera ateratzen da: 4.000 ordu baino gehiagoetan agertokian ni bakarrik egon naizela», argitu zuen atzo.

Kirolariak bere burua prestatzen duen bezala, aktoreak ere prestakuntza berezia behar du horrelako lan bat eskaini ahal izateko. «Izan ere, zu zara antzezlanaren erritmoaren erantzulea, zu zara ardatza eta zure arnasketa zaindu behar duzu, ikusleek ere zurekin batera hartzen baitute arnasa, eta zu itoz gero, edota urduri ja-

rriz gero, ikuslea ere ez da eroso sentituko».

Edozein antzezlan prestatzeko hila eta erdiz entseguak egitea aski badu ere, Rafael Alvarezek sei hilabete behar ditu bakarriketa bat prestatzeko. «Baina merezi du. Lana menperatzea lortzen duzunean, zoragarria da, sekulako askatasuna senti dezakezu».

Taulatik ihes egiteko gogoa

Bakarriketak antzezteak muturretik muturrerako sentipenak ernatzen ditu aktorearengan, edo hori da behintzat Alvarezen esperientzia. «Izugarri ongi pasa dezakezu, baina baita izugarri gaizki ere. Hor zaudenean ez dago atzera egiterik, inoren laguntzarik ez daukazu».

Agertokia uzteko gogoa ere inoiz izan omen du. «Hainbatetan ihes egingo zenuke. Adibidez ordu eta erdiko lan batean, hogeigarren minutuan zaudenean, txistea bota eta ikusleengan inongo erre-akziorik lortzen ez duzunean. Orduan, kosta ahala kosta, hortik irtengo nintzateke, baina zeozek ez dizu uzten».

Rafael Alvarezen iritziz «antzerkia ikusleekin egiten da. Ikuslea antzerkiaren lehengaietako bat da. Tes-tuarekin batera, antzezpena eta muntaiarekin batera, ikusleak ere antzerkiaren zati bat dira. Ikusleek bere energia ez badute jartzen, ez da posible izaten antzerkia egitea. Horregatik, tokian tokiko ikuslearen araberako moldaketak egin behar dira emanaldietan».

Agerre taldeak amaiera emanen dio gaur Iruñeko Antzerki Aroa zikloari

■ *'Gauzen arima'* antzezlan aurkeztuko du NAEren aretoan

Erredakzioa / Iruñea

AGERRE antzerki taldeak emanen dio gaur amaiera Iruñeko Udalak eta Nafarroako Antzerki Eskolak (NAE) antolatutako Antzerki Aroari. *Gauzen arima* aurkeztuko du, 20:30etan, NAEren aretoan.

Antzezlanak egungo bizimodua du ardatz. «Gure bizitza eta gizarte merkatu handi bat bilakatu dela azpimarratzen du obrak, eta, merkatu horretan, arrakasta lortzea da helburu bakarra», azaldu dute taldeko arduradunek.

Alfonso Armadaren tes-tuaren gainean, Maite Agirrek eta Kepa Gallegok egiten dute antzezpena. Musikaz, berriz, Javier Area musikaria arduratu da.

Iruindarrek ia izan zuten Maite Agirre aktorea azkenekoz ikusteko aukera, *Hiru aldiz amapola Maria* lanarekin.

Bartzelonako Opera Mobilek bost emanaldiko bira egingo du larunbata bitartean

Gorka Erostarbe / Donostia

BI OPERA ikuskizun ezberdin interpretatuko ditu Bartzelonako Opera Mobile taldeak, Gipuzkoan eta Bizkaian egingo duen lau egunetako biran. Gaur *Il segreto di Sussana* Leioan erakutsiko dute, 20:30etan.

Etzi, ostiralean, bi emanaldi eskainiko dituzte Opera Mobilekoek. Lehena *La serva padrona* izeneko izango da, eta Durangon emango dute, arratseko 21:00etan. Gaueko 22:30etan, berriz, *Il segreto di Susanna* interpretatuko dute berriro, kasu honetan, Elorrioko Kultur Aretan. Heldu den larunbatean amaituko dute bira, Zornotzan, *La serva padrona* arekin, (21:00etatik aurrera). Eskainiko dituzten bi operekin, egitura txikia eta umorea dituzte ezaugarri nagusiz.

EGAN, 99 3/4 aldizkariaren

Aurkezpena
Atxaga Baionan:

* Iñaki Aldekoa, Marijose Olaziregi, Aizpea Azkorbebeitia

Borgeses mendeurrena

* Iñigo Fernandez Ostolaza

D. Nemesio Etxaniz Omenaldia

* Pako Sudupe, Joxe Azurmendi, Karnele Esnal, Mikel Atxaga

Sorkuntza

* Pello Zabaletaren poesia, Julen Lekuonaren kantak

Eta gainera

* Iñaki Zubeldia, Joxemari Satrustegi, Juan San Martin, Patxi Ezkiaga, Luisuari Mujika, Mariasun Landa

D. Nemesio Etxaniz Omenaldia

Azkoitian, Udal aretoan, abenduaren 18an, eguerdiko 12etan.

Aurkeztuak: Joxe Mari Urkia, Luis Mari Mujika, Guillermo Etxeberria, Pako Sudupe, Juan Mari Lekuona, Mikel Atxaga, Karnele Esnal.

ANTZERKIA EUSKARAZ

NAFARROAKO ANTZERKI ESKOLAN
(S. Agustin kalea)

Abenduak 16, 20:30

AGUERRE TEATROA "Gauzen arima"

NAFARROAKO ANTZERKI ESKOLAREKIN BATERA

Elvira Lindo

• |DAZLEA| •

■ ■ ■ Manolito Gafotas pertsonaiarekin batera ezagun egin da Elvira Lindo, eta haren liburu berria aurkeztera etorri da Bilbora. ■ ■ ■ Gura duena eta gura duen moduan esateko erabiltzen du pertsonaia. ■ ■ ■ Helduentzako eleberri bat idazteko gogoarekin dago orain Elvira Lindo.

«Bilbo da Manolito gehien irakurtzen den hirietako bat»

MANOLITO GAFOTASEN abentura berriak bildu ditu Elvira Lindo idazleak *Yo y el imbecil* (Ni eta ergela) liburuan, Alfaguara argitaletxearekin kaleratua. Manolito Gafotas pertsonaiak Europan izan duen arrakastak harritu egin duela ziurtatu zigun atzo.

■ **Ados Teatroaren eskutik Manolito Gafotas antzez-lana ikusiko duzu Bilbon. Nola sortu zen taldearekiko elkarlana?**

Hainbat konpainia etorri zitzaizkidan *Manolito Gafotas* egin nahi zutela esanaz, eta aukeratu beharra izan nuen. Zergatik Ados? Bada, intuitzioz erabaki nuen. Bilbo liburuok gehien irakurtzen diren hirietako bat da, eta hemen ulertua eta errespetatua sentitu naiz. Adosekoak Madrilerara etorri ziren nirekin berba egitera, eta jende sentikorra eta abegitsua iruditu zitzaidan. Errespetu handia erakutsi dute pertsonaiarekiko, eta hori berebizikoa izan da. Oso pertsonaia ezaguna izan-

Moldaketak

«Liburuak zinemarako moldatzea zaila da, eleberriarekiko fidela izan behar duzulako eta, aldi berean, sorkuntza lana egin»

da, norbaitek dirua irabazteko soilik erabil dezake, eta hori ezingo nuke jasan.

■ **Garbi Losada konpainiako zuzendariak egin ditu moldaketa lanak. Zerikusirik izan al duzu?**

Ez. Madrilerara etorri ziren, eta egin nahi zutena azaldu zidaten. Gero, antzerkirako moldaketa igorri zidaten, eta oso egokia iruditu zitzaidan. Orain ikusle bat gehiago naiz, gozatu egin nahi dut.

■ **Manolito Gafotas filmerako gidoia, berriz, zuk**

egin zenuen. Eraitza?

Ongi. Oso pelikula polita iruditzen zait. Hala ere, nahiago nuke besterik egingo ez balitz.

■ **Asko kosta al zitzaizun liburuetako kontuak zinema gidoi bilakatzea?**

Adaptazioak oso konplikatuak izan ohi dira. Orainsu Antonio Muñoz Molinaren *Plenilunio* moldatu dut, eta ez da lan erraza izan. Liburuak gustuko badituzu, are zailagoa dela uste dut, eleberriarekiko fidela izan behar baituzu, eta aldi berean sorkuntza lana egin.

■ **Miloi bat liburutik gora saldu ditu Manolitok. Espero al zenuen halako arrakastarik?**

Inondik inora ere ez. Lehen liburutik salmenta onak izan ditu. Lehen erosleak haurrak izan ziren, eta ondoren haien irakasle eta gurasoak. Lehen liburuak idatzi nuenean, ez nekien haur literaturari buruz ezer, eta berez ez nuen umeentzako liburu bat idatzi. Ni neu dibertituz idatzi nuen, eta gero ere hala jarraitu dut.

XOUSE SIMAL

Uste dut hori igarri egiten dela. Liburuok ez daude irakurle mota bati bideratuta, egileraren adierazpide dira.

■ **Zer berri dakar Manolitok *Yo y el imbecil* izeneko liburuan?**

Liburu bakoitza ezberdina izan dadin saiatzen naiz,

nahiz eta pertsonaia berbera den. Manolitoren liburuetan maiteen dudan pertsonaia *el imbecil* edo ergela da, anaia txikia. Identifikatua sentitzen naiz berarekin.

Montse Arregi
BILBO

Haur literaturaz

HAUR literaturaren merkatua «ireki» egin dela deritzo Elvira Lindok. «Lehenengo umeok ez genuen halako gai espezifikorik kontsumitzen, kalean jolasten genuen, heldu izateko gogo geneukan eta haienezko gauzak irakurtzen genituen. Baina orain, halako haurtzaro eta nerabezaro luzeekin, bada, kontsumo-merkatu potentziala handia da. Onartu beharra daukagu hemen gaudela merkatu ona daukagulako».

Helduentzako ere idazten du Lindok. Haur literaturan beste era bateko presioa jasaten duela ziurtatu du. «Haurrentzako liburuak pedagogikoak, psikologoak, gurasoen elkarteak... dituzte atzean, eta guztiak

daude prest zuri aurre egiteko pertsonaia- ren bat egokia ez bazaie iruditzen. Nire askatasuna bizi dut nire liburuak idaztean, haurrentzako badira ere. Nire pentsakera nire askatasuna da».

Zinema gidoilaria ere bada. eta duela urte bi argitaratu zuen eleberria, *El otro barrio* izeneko, zinemara eramango du aurki. Helduentzako liburu bat idatzi nahi du orain. «Manolito bakarrik dabil, ez du nire arreta osoa merezi», ziurtatu du.

Euskal haur literaturan Bernardo Atxaga, Asun Balzola edota Mariasun Landa miresten ditu Andaluzian jaioetako idazleak (bere burua madrildartzat du).

HAZPEITIA

Euskadiko
XVII.
Euskal
Antzerki
Topaketak

1999ko udasko
Urriaren 30etik
Abenduaren 21era

abenduak 16 osteguna, 11:00etan
Zelaitxo Antzokian

“Txio Txio!”

Taun Taun

Egile Berrien Lehiaketa, inoiz baino arrakastatsuagoa aurten

Ladron, Suarez, Silveira eta Labari gazteak saritu dituzte

Edurne Elizondo / Iruñea

◀
Egile Berrientzako XIV. Literatur Lehiaketako epaimahaiak sarituen izenak ezagutzera eman zituen atzo: Alberto Ladron narrazio laburrean, Maria Castillo Suarez

olerkigintzan, Xabier Silveira bertso-pape-
retan eta Jose Angel Labari komikien alo-
rrean. Epaimahaiko kideek aurtengo eki-
taldiaren arrakasta azpimarratu zuten,
parte hartu duten lanen kopurua dela-eta,
batetik, eta haien kalitateagatik, bestetik.

JOXE LACALLE

Jose Angel Labari, Alberto Ladron eta Maria Castillo Suarez, Iruñeko Udalak saritutako egile berriak.

IAZ baino zazpi lan gehiagok parte hartu dute aurten Iruñeko Udalak antolatu duen Egile Berrientzako Literatur Lehiaketan, 31 denera. Epaimahaiak lan horien guztien kalitatea nabarmendu du.

Narrazio laburren sailean, Alberto Ladronen *Zurru-rruaren estrategiak* irabazi du lehen saria. Epaimahaiko kide Eugenio Arraiza honela mintzatu zen lan horri buruz: «Idazlan borobila da, euskara

aberats eta arinean idatzia. Goi mailako lana da». Senarrarengandik tratatu txarrak jasaten dituen emakume bat da protagonista; zurru-rruen bidez borrokatuko da haren kontra.

Olerkigintzaren alorrean, iazko idazle berak jaso du lehen saria, Maria Castillo Suarez altsasuarrak, alegia. Mediterraneo inguruan kokatutako poema motzak bildu ditu Suarezek, *Bitaminak*

izenburupean. Bidaiak, maitasuna, maitasun eza eta etsipena dira, besteak beste, poema horien ardatz. Suarezek Ernestina Champurcy saria irabazi du aurten ere

Bertso-pape-
retan, *E. Vare-laren igande bat* lanarekin Xabier Silveirak jaso du lehen saria, «bertsoen origi-naltasun eta kalitateagatik»; eta komikien artean, berriz, Jose Angel Labariren *Narao* saritu du epaimahaiak.

Borgesekin Kafea Hartzen jardunaldiak Donostian

■ Hainbat ekitaldi izango dira gaurtik aurrera

Joxi Ubeda / Donostia

◀
JORGE LUIS BORGES Argentinako idazlearen «misterioak» agerian jarriko dituzte gaur Donostiako hainbat tabernatan eta kafetegitan, Borgesekin Kafea Hartzen jardunaldietan—urtarrilaren 29a arte—. «Borges eta bere misterioak aterako ditugu, jendeak horien berri izan eta dasta ditzan», Begoña del Teso koordinatzailearen hitzetan.

Koldo Mitxelena Kultur-
nea eta Catedral Centena-
rio Dendari Elkartea dira antolatzaileak. Jardunal-

dietan irakurketa musika-
tuak, hitzaldiak, kontzer-
tuak eta tangoak izango
dira. Halaber, *Borges en fik-
zioa eta Babelgo Liburutegia*
erakusketa zabalduko da
Koldo Mitxelenako Ganba-
ran, eta Viena kafetegia eta
Pokhara taberna *Borges en*
txokoak izango dira.

Borges ahoz aho saioa-
rekin hasiko dira gaur
20:00etan, El Nido taber-
nan. Josu Lopez, Esther
Remiro, Carolina Sainz de
Bikuña eta Martin Tejeria
errezitatuko dituzte tes-
tuak, Juan Garziak hauta-
tuta. Musika, berriz, Pascal
Gaigneren ardurapean.

Castejongo trenbideari buruz liburua argitaratu du Sendoak

■ Eloy Tejada y Herrerok osatu du idazlana

Erredakzioa / Iruñea

◀
SENDOK argitaletxe donos-
tiarrak *Biblioteca de Narra-
tiva Popular (Herri Narrati-
baren Liburutegia)* bilduma-
ko zenbaki berria aurkeztu
zuen herenegun, Iruñean:
Eloy Tejada y Herrerok ida-
tzitako *Castejon y el ferroca-
rril (Años 1920 a 1931)* izen-
buruko lana, alegia. Bildu-
ma horretako zuzendari
Antonio Zabalak idatzi du
hitzaurrea. «Bere oroitzape-
nen bidez, herri oso bat per-
tsonaia literario bihurtu du
egileak. Castejongo histo-
riari hitza eman dio», erran
zuen Zabalak berak.

Egileak, berriz, liburua
«maitasunez» idatzi duela
nabarmendu zuen: «Haur-
tzaro eta gaztaroko oroitzap-
enak idazteari ekin nion
behin, eta, bat-batean, oro-
itzapen guztiek ardatz bera
zutela konturatu nintzen,
trenbidea, alegia».

Herritarren artean *Caste-
jon y el ferrocarril* lanak izan
duen «harrera aparta» azpi-
marratu zuen egileak. «Fine-
an, nere oroitzapenak beste
jende askoren oroitzapenak
badira ere. Argi dago trenbi-
deak erabat baldintzatu
duela Castejongo herria,
eta, aldi berean, bertako biz-
tanleonek bizitza markatu du».

musikaren kutxa			
	ABENDUAK 16	ABENDUAK 17	ABENDUAK 18
andoain	JULIA LEON "Sefardien legatua" Urigain Kultur Etxean 20,00etan	JABIER MUGURUZA "Fiordoan" Urigain Kultur Etxean 20,00etan	BIDINTE "Kumura" Urigain Kultur Etxean 20,00etan
	JABIER MUGURUZA "Fiordoan" Antonio M ^o Labaien Kultur Etxean 20,15etan	BIDINTE "Kumura" Antonio M ^o Labaien Kultur Etxean 20,15etan	JULIA LEON "Segardien legatua" Antonio M ^o Labaien Kultur Etxean 20,15etan
tolosa			

erakusketak
GANBARA

BORGESen fikzioa eta Babelgo liburutegia
1999ko abenduaren 16tik 2000ko urtarrilaren 29ra

BORGESekin KAFEA HARTZEN

Abenduak 16 20:00etan **EL NIDO** taberna

«Borges ahoz aho» Irakurketa musikala

Errezitatzaileak: Josu López, Esther Remiro, Carolina Sainz de Bikuña, Martin Tejeria

Musika: Pascal Gaigne. Testuen aukeraketa: J.Garzia

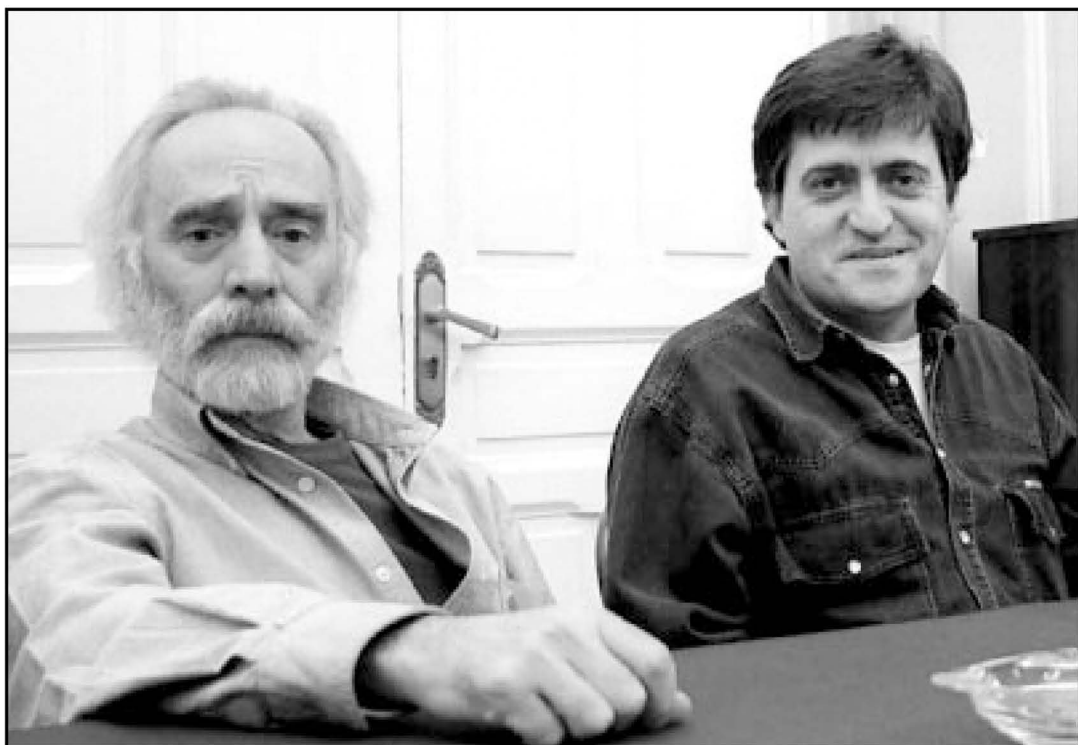
Lirika eta Iseka Jardunaldiak Donostiara iritsi dira

Sei kantari igaroko dira Victoria Eugeniako agertokitik

Gorka Erostarbe / Donostia

Espainiar estatuko lau hiriburutan aritu ondoren, Donostian dira jada Lirika eta Iseka Jardunaldiak. Atzo, El Gran Wyoming —Maestro Reverendoren lagun—

tzaz— eta Pepe Beginesek eskaini zuten beren erreztaldi musikala Victoria Eugeniari. Gaur, Javier Ruibal eta Pepinen Treken txanda izango da, eta Javier Krahe eta Pablo Carbonenek itxiko dituzte emanaldiak, bihar.

EFE / JAVIER ECHEZARRETA

Javier Krahe eta El Gran Wyomingek aurkeztu zituzten Lirika eta Iseka jardunaldiak, atzo.

UMOREA eta musika uztartzeko asmoz, zenbait artistek Lirika eta Iseka izeneko Jardunaldiei ekin zieten iragan uda aurretik. Besteak beste, El Gran Wyoming, Pablo Carbonell, Javier Krahe eta Pepe Begines bildu ziren proiektu hartara. Bartzelona, Tenerife, Coruñan eta Bilbon aurkeztu dituzte bere ikuskizunak orain arte. Orain, aldiz, Donostian dira artista *isekariok* eta, hiru egunetan, binaka igoko dira Victoria Eugeniako oholtzara.

El Gran Wyoming, Maestro Reverendo eta Pepe Beginesek zabaldu zituzten, atzo,

jardunaldiok. Goizean emaniko prentsurrekoan, ohiko hitz-jario jori, fresko eta ironikoa azaldu zuen El Gran Wyomingek: «Artistek normalean bana-ka egin ohi dituzte beren obrak; guk, aldiz, taldekako lana hobetsi dugu. Nolabait ere, *all-stars* talde bat osatu dugu» adierazi zuen.

Gaurko saioa Javier Ruibalek eta No me pises que llevo chanclas taldeko abeslari Pepin Trekek eskainiko dute,

Victoria Eugeniari bertan, arratsaldeko 20:00etan. Jardunaldiei amaiera Pablo Carbonell eta Javier Kraheren erreztalziek emanen diete, bihar, aurreko emanaldien leku eta ordu berean.

Bai gaurko emanaldian eta baita biharkoan ere inprobisazioak leku nabarmena izango duela adierazi zuten artistek: «Ez

da harritzekoa izango artista bat beste baten emanaldian sartzea».

EL GRAN WYOMING

■ ■ ■ «*Guk taldekako lana hobetsi dugu. Nolabait ere, all-stars talde bat osatu dugu*»

EDURNE KOCH

San Telmo santuaren taula, izen bereko museoan.

Donostiako San Telmo Museoak XVI. mendeko taula bat eskuratu du, bere Adiskideen Ekartearen eskutik. Bertan, Museoari izena damaion santuaren irudia agertzen da. Bai eraikina eta bai taula ere mende berekoak dira.

Espainiako Grabatu Sari Nazionala jaso du Artelekuk

■ *Sari banaketa atzo egin zuten, Zaragozan*

Erredakzioa / Donostia

GIPUZKOAKO Foru Aldundiko Artelekuk jaso zuen, atzo, Zaragozan, San Fermandoko Arte Ederretako Errege Akademiak eman ohi duen Espainiako Grabatu Sari Nazionala. Sari banaketaren ekitaldian Gipuzkoako Kultura dipu-

tatu Luis Bandres eta Artelekuko zuzendari Xabi Erasoz izan ziren.

Artelekuk jasoriko garai-urrak, urteetan arte grafi-koaren alorrean eginiko lana agerian jartzen du. Bere sorreratik egundaino, 29 litografia-tailer, serigrafia alorreko 22 eta hainbat erakusketa atondu ditu.

Unicefen alde joko du Pablo Sarasate Orkestrak

■ *Iruñeko Gaiarren izanen da kontzertua, bihar*

Edurne Elizondo / Iruñea

UNICEFEN aldeko kontzertua emanen du Pablo Sarasate Orkestrak bihar, 20:00etan, Iruñeko Gaiarre antzokian. Sarasate Orkestrarekin, Iñaki Fresan bari-
tono nafarra eta Santo

Tomas haurren abesbatza ariko dira. Kontzertuan, Bachen 82. kantata, Telemannen kantata eta Gabonetako kantak jo eta abestuko dituzte. Sarreraren bidez lortutako dirua Boliviako Arampampa herria laguntzeko izanen da.

IRAGARKI MERKEAK 9 4 3 3 0 0 2 2 2

66 x 69 4 MODULO (Edizio orokorra) Eguna: 11.600 Astea (6 egun): 8.800 2 aste (12 egun): 8.000 Hilabetea (24 egun): 5.600	31 x 33 mm 31 x 33 MODULO (Araba-Nafarroa) Eguna: 2.100 Astea (6 egun): 1.800 2 aste (12 egun): 1.500 Hilabetea: (24 egun): 1.100	66 x 33 mm 2 MODULO (Edizio orokorra) Egun: 5.800 Astea (6 egun): 4.400 2 aste (12 egun): 4.000 Hilabetea (24 egun): 2.800	SANTUTXUN pertsona bat behar da 4 urteko umea zaintzeko eta etxeko lanak egiteko ☎ 94 433 24 86 GAUEZ	IRAKASLE IZATEKO IKASTAROA Urtarrilaren 10etik martxoaren 22ra Bi ikastaro izango dira, bat goizez eta bestea arratsaldean IZENA EMATEKO EPEA: abenduarien 21era arte INFORMAZIOA: ☎ 943 471 935 ANTOLATZAILEA: Gipuzkoako
		31 x 33 mm 31 x 33 MODULO (Edizio orokorra) Eguna: 2.900 Astea (6 egun): 2.200 2 aste (12 egun): 2.000 Hilabetea: (24 egun): 1.400	KEZKU LUDOTEKA Urtarrila 17tik aurrera tailerrak 5-10 urte bitarteko umeentzako 18:00etatik 19:30etara. ESKULANAK: astearte, osteguna. TXALAPARTA: asteazkenetan. DRAMATIZAZIO JOKUAK: ostiralean. Kontaktua: 943 65 55 84 Araba etorbidea, 5 atzekaldean TOLOSA	

Arimarik gabeko zirriborroak

Filma: Asterix y Obelix contra Cesar.
Jatorrizko izenburua: Astérix et Obélix contre le Caesar. Frantzia-Alemania, 1999. **Zuzendaria:** Claude Zidi.
Gidoigileak: Claude Zidi, Gerard Lauzier.
Argazkia: Tony Pierce-Roberts. **Musika:** Jean-Jaques Goldman, Roland Romanelli. **Aktoreak:** Christian Clavier, Gerard Depardieu, Roberto Benigni, Gottfried John, Laetitia Casta.
Iraupena: 112 minutu.

IRAGANA idealizatzeko joera saihestezina zaigu. Eta, noski, Asterix eta Obelix gure iraganaren parte dira. Xalogoak gineneko garai galdu baten oroitzapen xamurren isla. Atseginak egin zitzaizkigun hasiera-hasieratik. Inperio erromatarraren armadari baino areago, bere zibilizazio ikuskerari aurre egiten zion herrixka txiki baten kide zirelako, beharbada. Euren nortasunaz harro izan arren, apalak zirelako oso.

Uderzoren marrazki ederrren eta Goscinyren istorio irudimentsuen emaitza ezin hobia ziren Asterix eta Obelix. Inteligentzia eta ontasunaren sinbiosi perfektua. Gainera, Asterix txikia eta Obelix lodikotea ohiko heroi gihartsu eta biolentoen antitesi argia ziren. Galiar bikotearen eta Idefix txakurtxo maitagarriaren inozentziak etsaien aurkako borroka joko alai bihurtzen zuen. Asterixek eta Obelixek huts egingo ez zizutela ziur egon zintezkeen. Ez zintuzten txanpon mixerable batzuegatik salduko inola. Basurde goxoz osatutako afari batengatik... akaso.

Magiarik gabeko egokitzapena

Claude Zidi zinemagileak Asterix eta Obelix hezur eta haragiz mamitu ditu *Astérix et Obélix contre le Caesar* ekoizpen hanpatuan. Horretarako, Christian Clavier eta

Asterix eta Obelix, basoan.

Gerard Depardieu aktore txukunen dohain komikoei Duboi enpresaren efektu berezi digitalizatu ikusgarriak gaineratu dizkie. Alferrik, ordea. Edabe magikorik gabeko Asterix eta Obelix triste batzuk baino ez dira protagonistak biak. Mozorro festa aberats batean noraezean dabiltzan bi gizajo besterik ez.

La vita é bella samurrean hunkitu gintuen Roberto Benigni italiarra da interpretazioen maila kaskarra hausten duen bakarra. Detritus makurraren rola ezin hobeto jokatzeko baitu. Laetitia Casta modeloaren interpretazioak, berriz, Raphael abeslari espainiarraren kanta kerratu baten leloa dakarkit gogora. Korsikarrarena eskandaluzkoa baita. Falbala erakargarria baino areago, Elite agentziako eskrupulu bako hara-

gijaleak asetzeko erabilitako sentimendu arrastorik gabeko txuletoi bat baitirudi. Bene-benetan.

Hala eta guztiz ere, ahuleziarik handiena filmaren bihotzean datza. Gidoia erritmorik gabeko lardaske-ria hutsa baita. Asterixen abentura ezberdinetako pasarteak nahasiz fabrikatutako zirriborro txaplatatu bat, alegia. Claude Berri ekoizleari, ordea, horrek guztiak bost axola. Asterixen komikiei darien lilura profetatuz, aurki segida izanen duen ekoizpen errentagarri bat erdietsi baitu. Galiar hauek ez dira burutik oso sano egongo, baina sakelak, behintzat, sextertzioz beteta daramatzatela ziur izan. Erromaniza itzazu, Caesar, otoi!

Ilñaki Lazkano

Txito zinemazaleak

Konpainia: Taun-taun. **Zuzendaria:** Ilñaki Mata. **Txotxongiloak:** Naiara Errasti. **Eszenografia:** Mikel Ibarzabal. **Soinua:** Xabi Labaien. **Argiztapena:** Xanti Ezkurra. **Antzezle bizi-emaeleak:** Itsaso Azkarate, Ilñaki Mata, Karlos Odriozola. **Lekua:** Bilbo-Rock aretoa. **Eguna:** Abenduak 13.

«BEHIN baziren txito batzuk, nahiago zutenak jan barik egotea zinemara joan barik geratzea baino, hain ziren zinemazaleak. Behin batean, beren amatxo azokara joan zen arrautzak saltzera, txitoak Tapioka izekoaren zaintzapean geratzen zirela. Izeko hura ez zen batiere zinemazalea, baina lokartu egin zenean...»

Horrela laburbiltzen dute gutxi gorabehera Taun-taun taldekoek *Txio Txioka* ikuskizunaren argumentoa. Izatez, Bernardo Atxagaren *Txitoen istorioa* izeneko ipuinetik atera omen zuten oinarrizko ideia, baina Bergarako lagunek moldatu egin dute Asteasukoaren kontakizuna, hirura mugatuz txito kopurua eta nortasun propioa emanez haietarikako bakoitzari. Hala, Piagorin orojakina, Txima amazuloa eta Txiton jatun eta alferra (baina hiruron artean filosofoena) dira Klotilde oiloaren hiru seme-alaba gozoak.

Animalien inguruko irudimen poetikoa

Baina aldaketak gorabehera, Taun-taunen bertsioan mantendu egiten da, ederki mantendu ere, Atxagak sinpletasunaren bitartez sortu ohi duen animalien inguruko irudimen poetikoa.

Lorpen hori hainbat eragileren pean egon daiteke, baina nik uste dut kasu honetan bereziki zor zaiola Taun-taun taldearen gustu fin-finari eta baita ere xehe-

tasun guztietan ipinitako arretari.

Ezin hobia da, adibidez, film askotatik ateratako musika, eta dibertigarriak bezain politak iruditu zaizkit agertutako panpinak, bikain maneiatzen dituztenak ahots eta ahoskera landuen laguntzaz. Baina aparteko aipamena merezi du eremu eszenikoaren kontzeptuak, erraz gainditzeko dituelako txotxongilo lanetan izaten diren mugak, elementurik funtsezkoenak baino ez erabiliz eta argiztapenari garrantzi handia emanez.

Mende hasierako film bat tartean

Muga gainditze horren adibide dugu, panpinak eta txinatar itzalak erabiltzeaz gain, benetako proiektzioaretoa atontzen dutela eszena gainean instant bakar batzuetan —bere benetako besaulki lerroekin eta guzti— eta bertan 1903. urteko film bat ematen dutela, txitoen komentarioak hortik handik tartekatuta.

Ikuskizunaren erritmo jarraikiari esker, Bilbo-Rock aretoa betetzen zuten umeez huts egin barik jarraitu zieten une oro txito abenturazaleen eta Bakarty James heroi eskuzabalaren pasadizoei, eta ildo horretatik berriz ere aldarrikatu nahiko nuke pena handia dela txotxongiloak eskola emanaldietan bakarrik ematea, Bilbon hain errotua dagoen ikuspegi hertsuari jarraiki. Ea noiz konturatzeko garen ez dagoela adin finkorik irudimenarekin gozatzeko.

Eta hala zan ez bazan, sar dadila kalabazan...

Agus Perez

MUSIKA

ANDOAIN

► **Julia Leon.** Urigain kultur etxean, 20:00etan.

BARAKALDO

► **Lady Esther Ford & The Ward Singers.** Barakaldo Antzokian, 20:30etan.

BERGARA

► **Undrop, Ceremonia.** Jam aretoan, 22:00etan.

BILBO

► **Lorelei, Ene Bada.** Kafe Antzokian, 22:00etan.
► **Manoukian.** Flash aretoan, 01:00etan.
► **Los Activos.** Bilborock aretoan, 21:00etan.
► **Haydnen La Creación.** Bilboko Orkestra Sinfonikoa. Euskalduna jauregian, 20.00etan.
► **Bilboko Akordeoi Orkestra Sinfonikoa.** Abandoko San Bizente elizan, 20:00etan.
► **Zezo Ribeiro & Rodney D'Assis.** La Bilbainan, 22:00etan.

DONOSTIA

► **DJ Pez.** Etxekalten.
► **Matamala.** Ilunbeko Irish pubean.
► **Fede Aguado Duo.** Egiako Beti Boga tabernan, 21:00etan.
► **Javier Ruibal eta Javier Krahe.** Victoria Eugenia antzokian, 20:00etan. Umore zorrotzez idatzitako abestiak.

GASTEIZ

► **Alaitz eta Maider.** K-2 tabernan, 20:15etan.
► **Angel Celada.** Montehermoso kulturgunean, 20:00etan.
► **Bide Ertzean.** Parral tabernan, 20:30etan.

GETXO

► **Xabier Montoia.** Gwendolyne aretoan, 20:00etan.

LEIOA

► **Il Segreto di Susana.** Opera Mobile. Kontserbatorioko auditorioan, 20:00etan.

MIARRITZE

► **Compañía Nacional de Mexico.** Gare du Midi gelan, 21:00etan.

TOLOSA

► **Jabier Muguruza.** Kultur etxean, 20:15etan.

ZALLA

► **Fernando Latorre (baritonoa) eta Itziar Barredo (pianoa).** Mikel Deuna elizan, 20:00etan.

ANTZERKIA

ARETXABALETA

► **Zapata ondaturik.** Pinpilin-pausa taldearen eskutik, Kurtzebarri eskolako aretoan, 17:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

GARI GARAIALDE

Marronen diaporama bere herrian, Ataunen

Joxemiel Barandiaran hil zeneko VIII. urtemugarako hainbat ekitaldi antolatututuzte Ataunen. Gaur, Jose Ramon Agirre Marron-ek Ene errailetara diaporama jarriko du, San Gregorio eskoletan, 20:00etan. Toki horretan bertan, gaurtik asteartera arte, zestogintza erakusketa izango da ikusgai.

AZPEITIA

► **Txio Txioa.** Taun Taun taldearen eskutik, Zelaitxo Antzokian, 11:00etan.

BAIONA

► **Germaine ma science.** Tavekela taldearen eskutik, Luna Negra aretoan, 20:30etan.

BILBO

► **666.** Yllane taldearen eskutik, Ayala antzokian, 20:30etan.
► **Xagukumeak.** La Merced aretoan, goizeko 09:45etan eta 11:30etan.
► **Jordiet contrataca.** Pot de Plom taldearen eskutik, Barrainkua kultur etxean, 19:00etan.

DONOSTIA

► **Gu.** Zurriolako ikastolako antzerki tailerraren eskutik, Zurriolako aretoan (Kortxosen), 20:00etan.

GASTEIZ

► **El contrabajo.** R. Alvarez 'El Brujo'-ren eskutik, Garcia Lorca antzokian, 20:30etan.

IRUÑEA

► **Gauzen arima.** Agerre taldearen eskutik, Nafarroako Antzerki Eskolako lokaletan, 20:30etan.

MIARRITZE

► **L'Euro des temps modernes.** G. Berdoten eskutik, Koliseoan, 21:00etan.

URNIETA

► **El pianista del oceano.** Tanttakaren eskutik, Sarobe antzokian, 21:00etan.

HITZALDIA

ATARRABIA

► **Kirola: Osasuna al da?** Hitzaldi-eztabaida, kultur etxean, 20:00etan.

BEASAIN

► **Bakegintzarako azterketa eta proposamenak Euskal Herrian.** Hizlariak: Elkarriko Gorka Espiau eta BAKeko Txema Urkijo. Udaletxeko areto nagusian, 20:00etan.

BELAUNTZA

► **Memoriari buruzko hitzaldia.** Kultur etxean, 20:00etan.

BILBO

► **Arkitektura hitzaldi-topaketak.** Roberto Ercilla eta Migel Angel Camporen eskutik, Euskal Herriko Arkitektoen Elkargoa, 20:00etan.
► **La mujer escritora ayer y hoy.** Marina Mayoralen eskutik, Bidebarrieta liburutegian, 20:00etan.

DONOSTIA

► **Kitarra eta Jazza.** Santiago de la Muelaren eskutik, Koldo Mitxelena, 19:30etan.
► **Jostailuei buruzko txarlar.** Egiako kultur etxean, 18:00etan. Gurasoei zuzendua.
► **¿Deuda externa deuda eterna?.** ONCEko aretoan, 19:00etan. Hizlariak: Manuel Egiguren eta Francisco Alvarez.
► **Haurdunaldi, erditze eta edoskitze aldiko emozio alderdiak.** Cristina Aznar medikuaren eskutik, Villa Paz Etxean, 17:30etan.

GASTEIZ

► **Implicaciones económicas del ejercicio físico y la salud.** Pedro M. Ramos Calvoren eskutik, Estadio aretoan, 20:00etan.

GETARIA

► **Bizkarrezurreko gaitzetatik alde egin eguneroko bizitzan.** Michel Marmierren eskutik, Alondiga Zaharrea, 19:30etan.

GETXO

► **Olentzaro gabon aroa euskal munduan.** Bittor Kapanagaren eskutik, kultur etxean, 19:30etan.

LARRABETZU

► **Nekazaritza eta Transgenia.** Enrike Gisasola eta Felix Elortzaren eskutik, kultur etxean, 20:00etan.

LASARTE

► **El movimiento de los sin tierra.** Kultur etxeko hitzaldi aretoan, 19:30etan.

LEABURU

► **Memoriari buruzko hitzaldia.** Udaletxean, 17:30etan.

OREXA

► **Euroari buruzko hitzaldia.** Udaletxean, 21:00etan.

DANTZA

DONOSTIA

► **Soul. Joaquín Cortesen ijito arima.** Kursaaletan, 21:00etan.

BEASAIN

► **Ortzadar dantza taldea.** Usurbe Antzokian, 22:00etan.

ZINEMA-BIDEOA

DONOSTIA

► **El Odio.** Lugaritz kultur etxean, 20:15etan.
► **Txanogorritxu Ertamerikan.** Belinda Walsh eta Jon Villaren lana. Egiako kultur etxean, 20:00etan.

EIBAR

► **Poliedro.** Natxo Zenborainen eskutik, Portalean, 19:30etan.

IDIAZABAL

► **Meteorologia.** Diapositiba emanaldia Gloria Latasaren eskutik, 20:00etan.

IRUN

► **Broad Peak-era igoera.** Ikus-entzunezkoa Gorka Obeso eta Manolo Cañadaren eskutik. Amaia KZn, 19:30etan.

LASARTE

► **Los golpes de la vida.** Kultur etxeko auditorioan, 22:00etan.

ZORNOTZA

► **Go Fish.** Gaztetxean, 18:30etan.

BERTSOLARITZA

BILBO

► **Bertso-trama.** Maialen Lujanbio, Igor Elortza, Unai Iturriaga eta Iratxe Ibarra bertsolariekin. Kalderapeko kulturgunean, 20:00etan.

BESTELAKOAK

BILBO

► **Bilba.** Liburu aurkezpena, Hikaateneoan, 19:30etan.
► **Margenes de encuentro.** Txe-petxen liburu aurkezpena, Kafe Antzokian, 20:00etan.

DONOSTIA

► **Poesiaren alde, poesiaren kontra.** Udal Liburutegi Zaharrea, 20:00etan. Partaideak: Iban Zaldúa, Kirmen Uribe, Arantza Ozaeta, Gerardo Markuleta eta Pili Kaltzada.

GASTEIZ

► **Aún eta Anuncio de una casa donde nadie quería vivir.** Poesia emanaldia Victor Sunyol eta Carles Tornerren eskutik. Filologia, Geografia eta Historia fakultatean, 12:00etatik 14:30etara.

IRUN

► **Ipuinak helduentzat, euskaraz.** Oihulari Klowneko Maite Larrearen eskutik, Ikust Alaia Udal Liburutegian, 20:00etan.

ZALDIBIA

► **Ipuin tailerra.** Arrate Leundarekin, kultur etxean, 17:00etan. 5-10 urte bitarteko haurrentzat.

ARABA

GASTEIZ

GURIDI. Tarzán: 18:00 - 20:00 - 22:30. Caprichos del destino: 17:00 - 19:45 - 22:30. Jugando con el corazón:17:00 - 19:45 - 22:30. Nadie conoce a nadie:17:00 - 19:45 - 22:30 . Buena vista social club:17:30 - 20:00 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:30. El final de los días: 17:30 -20:00 - 22:30.

MIKELDI. Sobreviviré: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI ZINEMAK.Nadie conoce a nadie:17:30 - 20:00 - 22:30. El final de los días: 17:45 - 20:30 - 22:45. Tarzán:17:30 - 20:00 - 22:30. El mundo nunca es suficiente: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SAMANIEGO.Under de sun: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:30 - 20:00. Inquietud: 22:30. De ladrón a policía:17:30. Viviendo sin límite: 20:00 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BIZKAIA

BILBO

AVENIDA. Rosetta: 17:30 - 20:00 - 22:30. El mundo no es suficiente: 17:00 - 19:45 - 22:30. Sobreviviré: 17:15 - 20:00 - 22:30. Rudolph: 17:00. Hoy empieza todo:19:45 - 22:30. Nadie conoce a nadie: 17:15 - 20:00 - 22:30. Under the sun: 17:15 - 19:45 - 22:30.

CAPITOL.El mundo nunca es suficiente:17:00 - 19:45 - 22:30. Nadie conoce a nadie: 17:15 - 20:00 - 22:30. Jugando con el corazón: 17:00 - 19:45 - 22:30. Caprichos del destino: 17:00 - 19:45 - 22:30.

COLISEO ALBIA.Asterix y Obelix: 17:30 - 19:45 - 22:00.

IDEALES.El final de los días: 17:00 - 19:45 - 22:30. Asterix y Obelix:17:00 - 19:45 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:30 - 20:00 - 22:30.Caprichos del destino:17:00 - 19:45 - 22:30.Los sin nombre: 17:15 - 20:00 - 22:30.Sobreviviré:17:00 - 19:45 - 22:30. De ladrón a policía: 17:30 - 20:00 - 22:30. Rosetta: 17:30 - 20:00 - 22:30.

MIKELDI. Tarzán: 17:30 - 20:00 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:30 - 20:00 - 22:30. El mundo nunca es suficiente: 17:15 - 20:00 - 22:30.

MULTI.Buena vista social club: 17:30 - 19:45 - 22:30. Las huellas borradas: 17:30 - 20:00 - 22:30. Under de sun: 17:15 - 19:45 - 22:15. Un banco en el parque: 17:30 - 20:00 - 22:30. Tedio: 17:15 - 19:45. Inquietud:17:30 - 20:00 - 22:30. Todo sobre mi madre:17:30 - 19:45 - 22:30. La lengua de las mariposas: 17:30 - 20:00 - 22:30.

BARAKALDO

MAX CENTER. El final de los días: 16:45 - 19:45 - 22:30 . Nadie conoce a nadie: 17:00 - 20:00 - 22:30. Tarzán: 17:30 - 20:00 - 22:30. Los sin nombre: 17:15 - 20:00 - 22:30. Jugando con el corazón: 16:45 - 19:45 - 22:30. De ladrón a policía: 17:00 - 20:00 - 22:30.Sobreviviré: 17:15 - 20:00 - 22:30.Asterix y Obelix: 17:00 - 20:00 - 22:30.

El mundo nunca es suficiente:16:45 - 19:45 - 22:30. La hija del general:16:45 - 19:45 - 22:30. Caprichos del destino: 16:45 - 19:45 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:00 - 20:00 - 22:30.

BASAURI

BILBONDO. Asterix y Obelix:17:15 - 20:00 - 22:30. El mundo nunca es suficiente: 17:00 - 19:45 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:15 - 20:00 - 22:30. De ladrón a policía: 17:15. Los sin nombre: 20:00 - 22:30. Jugando con el corazón: 17:00 - 19:45 - 22:30. Caprichos del destino: 17:00 - 19:45 - 22:30. El final de los días: 17:00 - 19:45 - 22:30. Tarzán: 17:30 - 20:00 - 22:30.

SOCIAL ANTZOKIA Asterix y Obelix: 17:00 - 20:00. Jaiki Zine Kluba: La passion Beatrice: (JBA) 22:30.

ELORRIO

ARRIOLA. La fuente amarilla: 20:15.

GETXO

LAUREN. Mickey ojos azules: 16:10 - 18:20 - 20:30 - 22:40. El club de la lucha: 16:20 - 19:30 - 22:30. Buena vista social club: 16:00 - 18:10 - 22:30.Sobreviviré: 16:15 - 19:15 - 22:15. Agnes Browne: 16:45 - 18:45 - 20:45 - 22:45. De ladrón a policía: 16:20 - 18:20 - 20:20 - 22:20. Caprichos del destino: 16:30 - 19:30 - 22:30. Nadie conoce a nadie: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El mundo nunca es suficiente: 16:20 - 19:20 - 22:20. Tarzán: 16:30 - 18:30 - 20:30 - 22:30. Jugando con el corazón: 17:00 - 19:45 - 22:45. El final de los días: 16:30 - 19:30 - 22:30.

AREETAKO GRAN CINE-MA. El general: 20:00.

LEIOA

CINESA ARTEA.Caprichos del destino:16:00 - 19:00 - 22:00. Tarzán: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:30. El mundo nunca es suficiente: 16:15 - 19:15 - 22:15. Nadie conoce a nadie: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. De ladrón a policía:18:15 - 22:30. Dentro de mis sueños:16:00 - 20:15. Mickey ojos azules: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. El fin de los días: 16:00 - 19:00 - 22:00. Asterix y Obelix: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. Jugando con el corazón: 16:15 - 19:00 - 22:00.

PORTUGALETE

COLISEO JAVA.Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:15.

SANTURTZI

SERANTES.El mundo nunca es suficiente: 17:15 - 20:00 - 22:30.

Asterix y Obelix: 17:15 - 19:45. Zine Kluba: Hana Bi: 22:15. La lengua de las mariposas: 17:15 - 19:45 - 22:15.

GIPUZKOA

DONOSTIA

ASTORIA.El mundo nunca es suficiente:17:00 - 19:45 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:00 - 19:30 - 22:15. El fin de los días: 17:30 - 20:00 - 22:30. Caprichos del destino: 17:00 - 19:45 - 22:30. Buena Vista Social Club: 17:15 - 19:30 - 22:15. Asterix y Obelix: 17:00 - 19:30 - 22:15. Nadie conoce a nadie: 17:00 - 19:30 - 22:15.

ANTZOKI ZAHARRA. Bajo el sol: 17:15 - 19:45 - 22:30.

TRUEBA. El mundo nunca es suficiente: 17:15 -19:45 - 22:15. Rosetta:17:30 - 19:45 - 22:00.

PRINCIPE. Caprichos del destino: 17:00 - 19:45 - 22:30. Sobreviviré:17:15 - 19:30 - 22:15. Un banco en el parque: 17:30 - 20:00 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:15. Hoy empieza todo: 17:15 - 19:45 - 22:30. Jugando con el corazón:17:00 - 19:30 - 22:15.

GARBERA. Tarzán: 17:15 - 19:30 - 22:15. El mundo nunca es suficiente: 17:00 - 19:45 - 22:30. Mickey ojos azules: 17:00 - 19:45 - 22:30. Nadie conoce a nadie: 17:30 - 20:00 - 22:15. Caprichos del destino: 17:00 - 19:45 - 22:30. Asterix y Obelix: 17:30 - 20:00 - 22:30. El fin de los días: 17:00 -19:45 - 22:30.

WARNER LUSOMUNDO.Asterix y Obelix:16:00 - 18:20 - 20:40 - 23:00. Los sin nombre: 16:15 - 18:30 - 20:50 - 23:00. Caprichos del destino:16:30 - 19:15 - 22:00. Mickey ojos azules: 16:15 - 18:30 - 20:40 - 22:50. El fin de los días: 16:30 - 19:15 - 22:15. Tarzán:16:00 - 18:00 - 20:15 - 22:30. Un papá genial: 16:00. De ladrón a policía: 16:15 - 18:15 - 20:15 - 22:15. Una terapia peligrosa:18:00 - 20:15 - 22:45. Nadie conoce a nadie:16:15 - 18:30 - 20:45 - 23:00. El mundo nunca es suficiente: 17:00 - 20:00 - 22:45.

ARRASATE

ALAI. Asterix y Obelix: 19:00 - 21:30.

BEASAIN

USURBE. Quieres que te lo cuente: 21:00.

BERGARA

NOVEDADES.Zine kluba: Ione sube al cielo: 20:00.

hiriburuetako filmak

ASTERIX Y OBELIX.Frantzia, Alemania, Italia, 1999. Zuz.: Claude Zidi. 105m. Akt: Christian Clavier, Gerard Depardieu. Zesarrek eta Erromako legioek Galia okupatuta daukate. Hala ere, herri txiki batek aurre egingo die erromatar boteretsuei edabe magiko bati esker. *Gasteiz (Guridi), Samaniego), Bilbo (Coliseo Albia, Ideales), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Olite).*

BUENA VISTA SOCIAL CLUB.EEBB, Alemania, 1999. Zuz.: Win Wenders. 105m. Akt: Ry Cooder, Ibrahim Ferrer. Wendersen bi filmetako musika ondu ostean, Ry Cooder eta bere taldekoak Kuban izan ziren single bat grabatzeko, eta Wenders ere eurekin joan zen. Hasieran, film musikal soil bat egin nahi zuten, baina, azkenean, Kubako artista zaharrak berriro ezagutzeko balio izan du. *Gasteiz (Guridi), Donostia (Astoria), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

DE LADRON A POLICIA.EEBB, 1999. Zuz.: Les Mayfield. 95 m. Akt: Martin Laurence, Luke Wilson. Lapur batek

kartzelatik irtetean diamantea eskutatu zuen lekuan komisaria aurkituko du. Orduan, diamantea lortzeko, polizia dela esango du, eta sinesti egingo diote gainera. *Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Ideales), Donostia, (Warner Lusomundo).*

FIGHT CLUB/EL CLUB DE LA LUCHA.EEBB, 1999. Zuz.: David Fincher. Akt.: Brad Pitt, Edward Norton. Brad Pittek eta Edward Nortonek borrokarako klub bat sortuko dute. Altxamendu soziala bultzatuko dute. *Baiona (Marine).*

HOY EMPIEZA TODO. Frantzia, 1998. Zuz.: Bertrand Tavernier. Akt: Phillipe Torreton, Maria Pitarresi. Daniel 40 urteko irakasle eta zuzendaria da. Hernaingo haurren ikastetxean. Irakasleak ikasleei lagundu nahi die, baina hierarkiak menpean du. *Donostia (Principe), Bilbo (Avenida, Multi), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

JUGANDO CON EL CORAZON.EEBB, 1999. Zuz.: Willard Carroll. 121m. Akt: Sean Connery, Gillian Anderson. Gaur egungo Los Angeles

hirian, belaunaldi eta bizimodu guztiz desberdineko jendeak bat egin du maitasunaren eta adiskidetasunaren bila. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol), Donostia (Principe).*

JUST MARRIED. EEBB, 1999. Zuz.: Garry Marshal. 116 m. Akt: Richard Gere, Julia Roberts. Maggie informatikako denda batean egiten du lana, eta kickboxinga praktikatzen du. Ezkontzeak beldurra ematen dio; bost aldiz egin du ihes senargaia aldarean utzita. Ike kazetariak mozkor bati entzun dio Maggieren istorioa, eta akatsez betetako zutabea idatziko du. Maggie haserretu egingo da, eta Ike, bere izen ona babesteko, Maggieren hurrengo ezkontzara agertuko da. Izen ona berreskuratzeko helburuarekin, Maggieren ezkontzari buruzko erreportaia on bat egitea izango da ekarriko duen asmoa.. Hegoaldean aspaldi estreinatu zuten Novia a la fuga izenarekin. *Baiona (Marine),*

LAS HUELLAS BORRADAS. Espainia, 1999. Zuz.: Enrique Gabriel. Akt: Federico Luppi, Hector Alterio. Manuel herrira itzuli da Argentinian erbeste-

ratura urte asko egin eta gero. Antzitanako maitasun bat berreskuratu nahian itzuliko da, baina bai emakumea eta bai herria arrotzak egingo zaizkio. *Bilbo (Multi), Iruñea (Golem Yanmaguchi).*

CAPRICHOS DEL DESTNO. EEBB, 1999. Zuz.: Sidney Pollack. Akt: Harrison Ford, Kristin Scott Thomas. Drama erromantikoa da. Bertan, Harrison Ford ezagunak maitasun istorio bat biziko du Kristin Scott Thomasekin. New Hampshireko kongresurako berriro hauta dezaten, kanpainen dihardu Kay Chadlerrek, eta Dutch Van den Broeck sarjentua ezagutuko du. *Gasteiz (Guridi), Bilbo (Capitol, Ideales), Donostia (Astoria, Principe, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona),*

LA BUCHE. Frantzia, 1999. Zuz.:Daniel Thompson. Akt: Sabine Azema, Emmanuelle Beart. Eguberrietan, hiru ahizpa amarekin bilduko dira, urterot egiten duten moduan. Ahizpetako batek jaiaik beti bezala ospatu nahi ditu; ahizpa errebeldeenak, aldiz, gorroto ditu Gabonak. Sendi horre-

tan iritzi desberdinak kontuan hartzea izango da gakoa Eguberrietan denen gustua egin ahal izateko. *Baiona (Vauban).*

LA LENGUA DE LAS MARIPOSAS. Espainia, 1999. Zuz.: Jose Luis Cuerda. Monchori, etxetik eskolarako pausotan, Gregorio maisuak lagunduko dio, eta bizitzan beharrezkoak diren balioak irakatsiko dizkio: sentiberatasuna, maitasuna...*Bilbo (Multi), Iruñea (Golem Yamaguchi).*

LOS SIN NOMBRE. Espainia. 1999. Zuz.: Jaime Balaguer. Akt: Karra Elejalde, Tristan Ulloa. Emakume batek duela urte batzuk eraildako alabaren telefono deia jasoko du. Karra Elejalde poliziak lagunduko dio gertaerak argitzen. *Bilbo (Ideales), Donostia (Warner Lusomundo).*

MICKEY OJOS AZULES. Frantzia, 1999. Zuz.: Solveig Anspach. 110 m. Akt.: Karin Viard, Laurent Lucas. Gina haserretu egingo da ezkontzeko proposatzen diotenean. Berak aste du, ezkonduz gero, senarrak aitaren eta osabaren ohitura txar berberak izango dituela. Hegoaldean aste

honetan estreinatu dute, Iparraldean, berriaz, duela aste batzuk kendu zuten. *Gasteiz (Mikeldi Zinemak, Samaniego), Bilbo (Ideales, Mikeldi), Donostia (Astoria, Warner Lusomundo), Irñea (Principe de Viana).*

MIFUNE. Danimarca. 1999. Zuz.: Soren Kragh Jacobsen. Akt: Aners W Berthelsen, Iben Hjelte. Krestenek,Copenhageko Yupoi batek albiste migarria jaso du bere ezkontza gauean: aita hil egin zaio. Hala, bere jaioterrira itzuli beharko du, baina bere emazteari eta lagunei gezurra esanez. Kresten lotsatu egiten da bere base-rritar jatorriaz, eta hortik hurruntzen saiatuko da. *Baiona (Atalan-te).*

NADIE CONOCE A NADIE. Espainia, 1999. Zuz.: Mateo Gil. Akt.: Eduardo Noriega, Natalia Verbeke. Idazlea izan nahi duen gazte batek hitz gurutzatuak eginez ateratzen du bizimodua. Anonimo baten txantajea onartuko du, eta, horren ondoren, Sevillako Aste Santuan atentatu ugari egingo dituzte. Errua berari botako diote. Berak, estuasunean bere pisukidea-

zinema

BILLABONA

GUREA.La vida es bella: 17:30.

EIBAR

RIALTO. Caprichos del destino: 19:30 - 22:15.

ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA.Zine Kluba: Un plan sencillo: 21:30.

IRUN

TXINGUDI. **Tarzán**:16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. **Asterix y Obelix**: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. **Nadie conoce a nadie**: 16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45. **El fin de los días**: 17:00 - 19:45 - 22:30. **Mickey ojos azules**:16:00 - 18:15 - 20:30 - 22:45 .**Caprichos del destino**: 17:00 - 19:45 - 22:30. **El Mundo nunca es suficiente**: 17:00 - 19:45 - 22:30.

OÑATI

SANTA ANA. Quién mató a Curt Cobain?: 20:00.

LAPURDI

BAIONA

L'ATALAN. **.Rien à faire**: 18:30. **Mifune**: 16:30. **Une histoire vraie**: 20:30.

VAUBAN. **Tarzán**: 14:30 - 19:45 - 22:15. **Le fils du francais**:14:30 - 19:45 - 22:15. **Le monde ne suffit**: 14:30 - 19:45 - 22:15. **La Bûche**: 14:30 - 19:45 - 22:15. **Himalaya**:14:30 -19:45 - 22:15. **Un mari ideal**: 14:30 -19:45 - 22:15.

MARINE **.Le fin de temps**:14:30 - 19:45 - 22:15. **Just married**: 14:30 - 19:45 - 22:15. **American pie**:14:30 - 19:45 - 22:15. **Mystery men**: 14:30 - 19:45 - 22:15. **Star Wars: la menace fantome**: 14:30 - 19:45 - 22:15. **Le geant de fer**: 14:30. **Fight club**: 16:30 - 19:45 - 22:15. **Le geme sens**:19:45.

DONIBANE LOHIZUNE

REX.**Just married**: 21:00. **La fin des temps**: 21:00.

MIARRITZE

ROYAL.**Tarzán**: 15:00. **La fin des temps**: 15:00 - 20:30. **Just married**: 15:00 - 20:30. **Le monde ne suffit**: 20:30.

NAFARROA

IRUÑEA

GOLEM (BAIONA).**El fin de los días**: 17:15 - 20:00 - 22:30.

estreinaldiak

Himalaya filmeko irudia da.

■ **HIMALAYA-L'ENFANCE D'UN CHEFF**. 1999. Zuz.: Eric Valli. Akt: Thilen Lehondup, Lhapka Tsamchoe.104m. Himalayako herri txiki bateko istorioa kontatzen du film honek. Taldeko buruzagi zaharrak ez dio beste inori uzten euren karabana gidatzen. Film hau mendiaren eta gizakiaren arteko borroka izango da alde batetik, eta bestetik belaualdi desberdinen artekoa ere bai. Buruzagi zaharrak ohitura zaharrak defendatzen ditu, eta taldeko gazte bat ohitura horiek aldatzearen alde agertzen da. ***Baiona (Vauban)***.

■ **MISTERY MEN**. EEBB, 1999. Zuz.: Kinka Usher. Akt: Ben Stiler, Claire Fontani, Geoffrey Rush. Film hau Estatu Batuetako komiki baten egokitzapena da. Sarraskiz beteta dago filma. La Máscara, Timecop edo Barb Wire bezalako filmetan inspiratua dago, eta oso aktore onek hartzen dute parte bertan. Film honetan, efektu bereziak ugari erabili dituzte. ***Baiona (Marine)***.

■ **UN MARI IDEAL**. EEBB, 1999. Zuz.:Oliver Parker. Akt: Rupert Everett, Juliane Moore, Minie Driver. 100m. Sir Robert gizon arrakastatsua da. Zorionsua da eta ezkondata dago, eta politika gizon moduan jardunez ateratzen du bizimodua. Hala ere, bere arrakastaren bidea okertu egingo da, eta emakume batek egin dion mehatxua izango da okertzeko arrazoia. Emakume horrek iraganeko kontu zikinak argitara emango dituela esaten dio. Filma joan den mendeko azken urteetan dago kokatua, eta Oskar Wilderen idazlan baten egokitzapena da. Joan den mendeaz kokatua dagoen arren, gaurkotasun handia du, politikaren munduko ustelkeriaz hitz egiten duen neurrian. ***Baiona (Vauban)***.

EL FIN DE LOS DIAS/LA FIN DES TEMPS. EEBB, 1999. Zuz.: Peter Hyams. Akt: Arnold Shwarzenegger, Gabriel Byrne. Bigarren milurtea bukatzeko egun batzuk besterik falta ez direla, Deabruak giza gorputza hartuko du eta Lurrera itzuliko da, anti-kristoa sortuko duen emakume baten bila. Bere familia galduta eta deabruari aurre egin diezaiokeen bakarra. ***Baiona Vauban)***, ***Gasteiz (Guridi, Mikeldi Zinemak), Bilbo (Ideales), Donostia (Astoria, Garbera, Warner Lusomundo), Iruñea (Golem Baiona)***.

■ **UN BANCO EN EL PARQUE**. Espainia, 1999. Zuz.: Agusti Vila. Akt: Alex Brendemuhl, Victoria Freire. Juanek bere bizimodu sentimentalaz zortearen esku uztea erabakiko du. Egunerogunero, ordu berean, herriko parke bateko banku batean eseriko da, eta ondoren taberna batera joan eta beti mahai berean eseriko da. Kontua da, parkean emakume bat ezagutuko duela, eta tabernan beste bat. Alexek parkean ezagutuko duen emakumea Victoria Freire da, eta tabernan ezagutuko duena Monica Lopez. Film honetan, aktore gazteak ikusteko aukera dago. ***Bilbo (Multi), Donostia Príncipe)***.

.....

handia eta gorria du, eta eskolako lagunek adarra jotzen diote. Gainera, ametsa —Aita Noelen lerari tira egitea— ez zaiola betekoe esaten diote. ***Bilbo (Avenidas)***.

SOBREVIVIRE

Espainia, 1999. Zuz.: David Menkes, Alfonso Albacete. Akt: Enma Suarez, Juan Diego Botto. Gertaera larriak jazoko zaizkio Margari: bere lehenengo maitea hilko zaito, istripu batean, eta haurdun eta lanik gabe egin beharko du aurrera. Margak adiskidetasunean sinestera iritsiko da berriro, Rosa kubatar alaiari eta margolari homosexual bati eskerrak.Enma Suarez eta Juan Duego Botto dira protagonista nagusiak. ***Gasteiz (Mikeldi Zinema),***

Bilbo (Ideales),Iruñea (Golem Baiona).

STAR WARS: LA MENACE FANTOME. EEBB, 1999. Zuz.: George Lucas. 133 m. ui-Gon Jinnek eta Obi-Won Kenobi Nabao planetara bidaliko dituzte, han arazo politikoa baitute Merkataritza Federazioarekin: planetako bide komertzialen zergak igo ditu. Euren helburua, Nabaon sortu den arazoari konponbidea ematea izango da. ***Baiona (Marine)***.

TEDIO. Frantzia, Portugal, 1998. Zuz.: Cedric Kahn. Akt: Rolf Charles Berling, Sophie Guillemin.Filosofiako irakasle baten eta modelo baten arteko harremana kontatzen du film honek.

El mundo no es suficiente:17:00 - 19:45 - 22:30. **Tarzán**: 17:45 - 20:10 - 22:45. **Nadie conoce nadie**: 17:15 - 20:00 - 22:45. **Caprichos del destino**: 17:00 - 19:45. **Sobreviviré**: 17:15 - 20:00 - 22:45. **12 monos**: 22:30.

GOLEM (YAMAGUCHI) **.Buena Vista Social Club**: 16:30 - 18:30 - 22:45. **Mifune**: 18:30 - 20:30 - 22:45. **Las huellas borradas**: 16:30 - 20:30 - 22:45. **Té con Mussolini**: 17:30 - 20:00.**Celebración**: 16:30 - 18:30 - 22:45. **Hoy empieza todo**: 20:30 - 22:45. **La lengua de las mariposas**: 16:30 - 18:30 - 20:30.

OLITE. **El mundo nunca es suficiente**: 17:15 - 20:00 - 22:45. **Asterix y Obelix**:17:15 - 20:00 - 22:45.

PRINCIPE DE VIANA. **Tarzán**: 17:30 - 20:00 - 22:30. **Mickey ojos azules**: 17:30 - 20:00 - 22:30.**Los sin nombre**: 17:30 - 20:00 - 22:30.

LIZARRA

LOS LLANOS. **Asterix y Obelix**: 17:30 - 20:15 - 22:30. **El guerrero número 13**: 17:45 - 20:15 - 22:30. **Nadie conoce a nadie**: 17:45 - 20:15 - 22:30.

ETXARRI ARANATZ

UDAL ZINEMA.**Eyes wide shut**: 22:15.

TUTERA

VERSALLES.**Sin respiro**:(JB) 20:15.

CINEMAX.**Sobreviviré**: 18:00 - 20:15 - 22:30. **El mundo no es suficiente**: 19:30 - 22:15. **Tarzán**: 18:00 - 20:00 - 22:00. **Jugando con el corazón**: 19:30 - 22:15. **Caprichos del destino**:19:30 - 22:15. **los sin nombre**: 18:00 - 20:30 - 22:30. **Nadie conoce a nadie**:18:00 - 20:15 - 22:30. **Mickey ojos azules**:18:00 - 20:30 - 22:45. **Asterix y Obelix**: 18:15 - 20:30 - 22:45.

NAFARROA BEHEREA

DONAPALEU

SAINT LOUIS. **Peut etre**: 20:30.

ZUBEROA

MAULE

MAULE BAITHA. **Pas de scandale**:20:15.

.....

Neska gazteak kontrolatu ezin dituen desirak eragiten dizkio irakasleari. ***Bilbo (Multi)***.

UNA TERAPIA PELIGROSA. EEBB, 1999. Zuz.: Harold Ramis. 103 m. Paul Vitti EEBBetako ekialdeko kostako mafiako aitagaiun bihurtzeko bidean da Paul Vitti. Liderago hartu behar duenean, nerbioek erasango diote. ***Donostia (Warner Lusomundo)***.

UNDER DE SUN. EEBB, 1999. Zuz.: Colin Nuley. Akt: Rolf Lansgard, Helena Bergström. 118m. Baserritar bakarti eta ezjakin bat eta bere lagun gaztea emakume berarekin maiteminduko dira. ***Gasteiz (Samaniego), Bilbo (Avenida, Multi), Donostia (Antzoki zaharra)***.

UN PAPA GENIAL. EEBB, 1999. Zuz.: Dennis Dugan.100 m. Sonny Koufaxek 32 urte bete ditu, eta heldu aroaren erantzukizunak alde batera utziko ditu. Hala ere, neska-lagunari gizon heldu moduan jokatzek dakiela erakusteko, bost urteko haur bat adoptatuko du, eta aita lanak egingo. Plana ez zaito ongi irtengo. ***Donostia (Warner Lusomundo)***.

horoskopoa

Uxue Agirre

A R I E S

marxoak 21 - apirilak 20

Asteburu itzela dator! Aprobetxa ezazu! Aprobetxatzeko modukoa da-eta!

T A U R U S

apirilak 21 - maiatzak 20

Tristurak uxatu eta ondo pasa! Merez duzu eta zoriontsu izatea.

G E M I N I

maiatzak 21 - ekainak 20

Gauza asko esango zenituzke, baina ahoa gehiegi zabaltzea ere ez zaizu komeni.

C A N C E R

ekainak 21 - uztailak 20

Martxa honetan desagertu egingo zara. Hain gutxi jaten duzu...

L E O

uztailak 21 - abuztuak 23

Txutxumutxuak ez zaizkizula gustatzen? Ja, ja... Beti besteetaz hizketan ari zara.

V I R G O

abuztuak 24 - irailak 23

Besteak agintzen duena egiteari utzi diozu. Bazen garaia!

L I B R A

irailak 24 - urriak 23

Olentzero eguna gainean da, eta zuk oraindik ez duzu ezer eskatu!

S C O R P I U S

urriak 24 - azaroak 23

Erokeria asko egin dituzu azkenaldian. Jada nagusitxoa zara horrelakoetarako.

S A G I T T A R I U S

azaroak 24 - abenduak 23

Ile gabe ere indartsua zu. Zu bai zu sendoa! Edonori aurre egiteko modukoa!

C A P R I C O R N U S

abenduak 24 - urtarrilak 20

Gezurretan harrapatu zaituztela eta gorritu egin zara? Zu ohituta zaude, baina!

A Q U A R I U S

urtarrilak 21 - otsailak 18

Lotsatia ez dakit, baina besteak lotsagarri uzten jakin badakizu.

P I S C I S

otsailak 19 - marxoak 20

Gaur ere erdi biluzik! Hotz handia egiten du horrela ibiltzeko.

efemerideak

Jean Saint Pierre hil zen

1951. urteko abenduaren 16an hil zen Jean Saint Pierre. Lapurdiko Milafrangan jaio zen. Apaiz, Seminarioko irakasle, Kartagoko Gotzain,.... baina beti eta nonahi euskararen eta Euskal Herriaren alde langile borrokatua. *Gure Herria* aldizkariaren sortzaile taldeko kide eta zuzendari, *Herria* aste-kariaren sortzaileetako bat, *Euskalduna*-ren erredakzioburu, Nazioarteko Euskal Ikerlarien Elkarteko lehendakari... Bere azken urteetan, *Euskaldunon Historia* idazten hasi zen, baina tamalez, amaitu barik utzi behar izan zuen.

SANTUAK

Lur.

Araba

GASTEIZ. 09:00-22:00: GARCIA OTSOA, Di-putazio kalea, 18. NAVARRO, Araka kalea, 31 (Abetxuko). CARRASCAL, Tomas Alfaro Mar-golariaren kalea, 15 (Ajuria). *Gauze*: GONZA-LO-BILBAO, Posta kalea, 34.

LAUDIO. *Gau eta egun*: ANA FUERTES, Ka-maraka, 4.

AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA. *Gau eta egun*: CACERES, Udaletxeko plaza, 19 (Aiara).

Bizkaia

BILBO. 09:00-20:00: IRACULIS, Novia Salce-do, 10. MOLNER, Hurtado Amezaga, 13. OTXOA DE ALDA, Losada pintorea, 31 (San-tutxu). RIDAURA, Txomin Garat, 4 (Txurdina-gal). ROJO, Mazarredo zumardia, 9. VILLOTA, Egileor, 3 (Deustua). 22:00*etatik aurrera*: ARIETA-ARAUNABENA, Agirre Lehendakaria-ren etorbidea, 1. EGIRAU, Hurtado Ametza-ga, 10.

ARRATIA. *Gau eta egun*: TRAYER, Agirreren enparantza, z/g (Bedia).

BARAKALDO. *Gau eta egun*: RUIZ TELLO, Juan de Garai, 13.

BASAURI. *Egunez*: CATAPODIS, Hernan Cor-tes, 3. *Gauze*: RAMIREZ, Nafarroa, 14.

BERMEO, MUNDAKA. *Gau eta egun*: ZABALA, Intxausti, 38 (Bermeo).

DURANGALDEA. *Gau eta egunez*: GAZTELUMENDI, Frai J. Abasolo, 2 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. *Gau eta egun*: QUIJANO, San Martin, 158 (Zamu-dio).

GALDAKAO. 09:00-22:00: URIBARRI, Zamakoa, 10.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. *Gau eta egun*: BOYRA, Artekale, 1 (Gerni-ka).

GETXO. *Gau eta egun*: MORON, Bide-zabal, 2 (Algorta).

LEIOA. 09:00-22:00: RUIZ-ORTEGA, Artaza kalea, 8 (Neguri Gane).

LEKEITIO-EA. *Gau eta egun*: CAS-TRO, Atea kalea, 14 (Lekeitio).

MEATZALDEA. *Gau eta egun*: SESMA, Mea-tzariaren etorbidea, 10 (Abanto).

MUNGIALDEA. *Gau eta egun*: GUMUZIO, Aita Florriaga, 17 (Mundia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. *Gau eta egun*: URRUZUNO, Kantxope, 12 (On-darroa).

PORTUGALETE, SANTURTZI, SESTAO. *Gau eta egun*: ALONSO-ESPARZA, J.M. Barandia-ran, 18 (Santurtzi). *Egunez*: EGUZKAGIRRE, Maaria Diaz de Haro, 1 (Portugalete). GOMEZ ITURRIAGA, Miramar taldea, 2 (Sestao).

URIBE-KOSTA. *Gau eta egun*: ARANBURU, Erribera, 20 (Plentzia).

ZORNOTZA. *Gau eta egun*: GOIRIA, Sabino Arana, 6.

Gipuzkoa

DONOSTIA. 09:00-22:00: MOCOROA, Legazpi, 7. RUIZ-TAPIADOR, Felipe IV etorbidea, 8 (Amar). LANCHARES-VERJO, Erretereria, 10 (Gros). CAPDEVILA-PORTERO, Serapio Mugie-ka, 41 (Bidebieta). *Gauze*: ETXEBERRIA, Txu-rrika kalea, 5.

ANDOAIN. *Egun*: JESUS ANSA, Ondarreta. *Gauze*: AIZPURU, Latxunbe Berri, 11 (Herna-ni).

ARRASATE. *Gau eta egun*: AMEZUA, Santa Marina, 32.

AZKOITIA, AZPEITIA. *Egunez*: BERISTAIN, Euskalerria kalea, 1 (Azpeitia) *Gau eta egun*: JAEN, Ibai-ondo, 28 (Azkoitia).

BEASAIN, ORDIZIA. *Egun*: URBIZU, Nagusia, 8 (Beasain). *Gauze*: ATORRASAGASTI, Pakea auzoa, (Ordizia).

BERGARA. *Gau eta egun*: MOZOS, San Pedro, 4.

VILLABONA, ANOETA, IRURA, ASTEASU, ZI-ZURKIL. *Gau eta egun*: BRONTE, Correo, 20 (Tolosa).

DEBA, MUTRIKU. *Gau eta egun*: BARRENA, Lersundi, 20 (Deba).

EIBAR, ERMOA. *Egun*: LARRAMENDI, Fermin Calveton, 19 (Eibar). *Gauze*: cortina, ZUBIAU-RRE, 29 (Ermua).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. *Gau eta egun*: ANDUAGA, Mendarozabal, 1 (Mendaro).

ERRETERIA, LEZO, PASAIA. *Egunez*: OIAR-BIDE, Arditurri, 7 (Erretereria). *Gauze*: JOA-QUIN PAGES, Viteri, 11 (Erretereria).

ESKORIATZA, GATZAGA. *Gau eta egun*: ITU-RRALDE, Mitarte kalea, 18 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. *Gau eta egun*: AIZPURU, Latxunbe Berri, 11 (Hernani).

HONDARRIBIA. *Gau eta egun*: ERAUSKIN, San Pedro, 28.

IRUN. *Gau eta egun*: CALABUIG, Hondarribia, 14.

LASARTE-ORIA, USURBIL. *Egunez*: URBIS-TONDO, Francisco, 1, 28 (Lasarte-Oria).

Gabonetarako zinema

Era askotako film ugari eskainiko dituzte hurrengo hiru asteetan telebistaz

Erredakzioa/ Donostia

Gabonetan zinema izaten da telebistako izar handienetako bat. Telebista kateetako ardura-dunek aurreratu dituzte datozen hiru asteetan eskainiko dituzten zenbait lanen izenburuak, eta genero askotako filmak aukeratu dituzte.

ETB1-EAN, adibidez, sentimenduz betetako *Bihotzeko sekretuak* (Montxo Armendariz) emango dute. 1998an oscarretarako izendatu zuten, eta horrez gainera, sari ugari jaso zituen, tartean, Goya eta Berlingo Nazioarteko Zinemaldiaren oroigarria. Andoni Erburu mutiko nafarra da aktore nagusia. *Maskara* umorezko filma ere (Chuck Russell) emango du euskal kateak, eta *Angus* haur bihurri baten gorabeherei buruzkoa ere bai.

ETB2an, berriz, azken urteotako zenbait film ospetsuez gainera, lan klasikoak ere eskainiko dituzte, alboko taulan ikus daitekeen moduan. Klasikoen artean, *Gilda* (Charles Vidor), *Sonrisas y lágrimas* (Robert Wise), *Mujercitas* (Mervyn LeRoy), *Ben Hur* (William Wyler) edota *Quo Vadis* (Mervyn LeRoy).

Gainontzeko kateetan zer?

Espainiako eta Frantziako telebista kateek ere zerrenda mardula prestatu dute, baina batez ere kate espainiarrek. Espainiako Telebistako lehen katean (TVE1) adibidez, *Waterworld* abenturazkoa (Kevin Reynolds), *Mars Attacks!* estralurtarren gaineko komedia, eta *Mis doubles, mi mujer y yo* komedia

ETBko zenbait film

► ETB1

filma	zuzendaria
<i>Bihotzeko sekretuak</i>	Montxo Armendariz
<i>Maskara</i>	Chuck Russell
<i>Angus</i>	Patrick Read Johnson

► ETB2

filma	zuzendaria
<i>Cruzando la oscuridad</i>	Sean Penn
<i>El paciente inglés</i>	John Mingellar
<i>La línea de fuego</i>	Wolfgang Petersen
<i>Gilda</i>	Charles Vidor
<i>Parque jurásico</i>	Steven Spielberg
<i>Las Sandalias del Pescador</i>	Michael Anderson

filma	zuzendaria
<i>Sólo en casa</i>	Chris Columbus
<i>El peque se va de marcha</i>	Patrick Read Johnson
<i>Sonrisas y lágrimas</i>	Robert Wise
<i>Mujercitas</i>	Melvin LeRoy
<i>Ben Hur</i>	Willian Wyller
<i>Quo Vadis</i>	Melvin LeRoy

(Harold Ramis) emango dituzte. Bigarren katean (La2), berriz, *Luna nueva* kazetari-tzaren gaineko kontakizuna (Howard Hawks).

Tele 5 kate pribatuan, *Belle Epoque* (Fernando Trueba) emango dute. Atzerriko film onenari zegokion oskarra irabazi zuen 1992an. *Sabrina* ere emango du. Billy Wilderren film erromantikoren *remake*-a da, Sidney Pollackek zuzendua. *Presun-*

to inocente intrigazkoa ere (Alan J. Pakula) eskainiko dute; eta baita *Un asesino algo especial* komedia beltza ere (George Armitage).

A3 katean, berriz, *La costilla de Adán* klasiko handia emango dute. Spencer Tracy eta Katharine Hepburn aktore ospetsuen lan ezagunetakoia da komedia hori. *¡Qué bello es vivir!* drama ere emango dute (Frank Capra). Hori ohikoa da Gabonetan.

Frantziako kateei dagokie-nez, F2an esate baterako, *Soleil* (Roger Hanin) eskainiko dute, abenduaren 19an. Sophia Lorenek jokutzen du rol nagusia. Egun berean, baina F3 katean, *Lolita* drama ezaguna (Stanley Kubrick) emitituko dute; eta abenduaren 23an *Greystoke* abenturazkoa (Hugh Hudson). M6an, bestalde, *Robins des Bois* (John Irvin) eman-go dute, abenduaren 24an.

aditza badut ♦

Xabier Lasa

Gaitz kronikoa

Lisergio 45 • Ahalmen haluzinogenoak dituen azido lisergikoa du Roberto Moso satirazale txispatuaren *alter ego* honek. 60 eta 70eko hamarkadetako singelaren kantugintza *kistch*-a nostalgia parodiko deskribatzeaz hara-tago, Lisergiok gure iraganeko erretratu soziologi-ko irrigarri bezain argigarr-ia agertzen digu, REN osti-ralero, 17:30etan. Historia garaikideko katedradunik onenak, munduko erudizio guztiaz ere, ezingo luke izan pedagogoagoa, gertuko bizi aro baten gako estetiko, etiko, artistiko eta abarrak azaltze aldera.

Euskaraz!? • Abenduaren 3a Euskararen Eguna izendatu duenak honen egoera paradisiukoa ospatzea badu asmo, ospa beza berak; nik ospa egingo dut hortik. Egoera mingarria salatze-ko bada, bejondeiola. Lisergiok bigarren konnotazio horri eutsi zion abenduaren 3an. Bere saio umoretsua euskaraz ere egingarria dela frogatzeaz bat, agerian jartzen zuen, inkontzienteki bazen ere, bere etxe publiko baskoak euskarari eman ohi dion trataera gaitsezgarria. REN egoneza sentitzen dute euskararekiko, badakitenez hutsaren hurrenetik hurbil dabilzala: albistegien azken minutu lotsagarria ematen dioten TN eta RN karitatiboen pare. Eta alderaketa mingarri deritzaie. Moso, Etxaberri, Bera-zatagi eta pareko esatariek, ahal izatera, barruak agindu ahala erabiliko lukete euska-ra. Baina zuzendaritzak for-mularik bilatzeko borondate-rik izan ezean, REN indarre-an den ildo-a audientzia erdal elebakarra ez aztoratzean da-tza. Bere erosokerian, ez de-zala euskararen hurbiltze al-derako eginahalik egin.

Audientzia izuti • Orain ikusle bat gora, orain behera; TBei horren berri ematen die-ten kontakatilu milimetriko-ak ez dira irratietan aplika-tzen, eta eskerrak!, bestela-koan REko agintariek hamai-ka *delirium tremens* eduki zi-tuzten honezkero, Moso be-zalakoe-k gidoitik irten eta euskaraz minututxo batzue-tan jardun ohi duten aldi oro.

laburrean ►

Aiora Renteria Zea Mays taldeko abeslaria 'KTM!'-n, eta taldearen kontzetua 'Euskadi Gaztea'-n

Aiora Renteria Zea Mays taldeko abeslaria izango da gaur *KTM!* gazteen saio-ko gonbidatua, ETB1ean, arratsaldean. Eta gauean, Zea Mays taldeak Kafe Antzokian eskainitako kontzertua emi-tituko du ETB1etik bertatik, *Euskadi Gaztea* saioaren barruan.

Bernardo Atxagaren azken liburuaz 'Bertatik bertara' saioan

Bernardo Atxagaren *Ternuako poemak* azken liburuaren berri emango du gaur gauean *Bertatik bertara* ETB1eko saio-ak. Banbulo izeneko txakurra da isto-rioko protagonista. Horrez gainera, Andoni Aizpuruk eta bere lankideek astebururako proposamenak ere egin-go dituzte, 21:05etik aurrera.

Haurren heziketaren gaineko solasaldia 'Sorginen laratza'-n

UNICEF erakundeak martxan jarri duen kanpaina, *Jo gabe hezi*, izango dute hiz-pide gaur *Sorginen laratza* ETB1eko saioan. Horretarako, Isabel Epalza Gi-puzkoako UNICEFeko idazkaria eta Arantxa Sagarzazu Azpeitiko ikastolako irakaslea izango dira saioan, Xabier Euzkitze aurkezlearekin hitz egiteko.

telebista ♦ irratia

Carlos Iturgaitzekin hizketan

ETB2 • 10:00etan

Carlos Iturgaitzek egungo egoera politikoari buruz eta PPK EAJrekin dituen tirabirei buruz hitz egingo du gaur *El Punto* saioan.

Alfonso Guerrarekin solasean

TVE1 • 09:00etan

Alfonso Guerra PSOE alderdikoa *Los desayunos de RTVE* saioan izango da gaur, eta hainbat galdera egingo dizkiote.

Duran Lleida bere kargu berriari buruz ariko da

La2 • 00:00etan

Josep Antoni Duran Lleidak Pujolen gobernuan duen kargu berriari buruz hitz egingo du Carlos Davilaren saioan.

TVE1	LA 2	TF1	FRANCE 2	FRANCE 3	A 3	T 5	M 6
06:00: Canal 24 horas. 07:30: Telediario matinal. 09:00: Los desayunos de TVE. Gonbidatua: Alfonso Guerra. 09:50: Luz Maria. 11:20: Saber vivir. 12:45: Así son las cosas. 13:35: Noticias. 13:45: Informativo territorial. 14:30: Corazón de otoño. 15:00: Telediario 1. 15:55: El Tiempo. 16:05: Calle nueva. 16:45: Isabella, mujer enamorada. Telenobela. 19:15: El precio justo. 20:00: Gente. 21:00: Telediario 2. Albistegia. 21:30: El Tiempo. 21:45: El Tiempo. 22:00: Zinema. Dragón, la vida de Bruce Lee. Zuzendaria: Rob Cohen. Aktoreak: Jason Scott Lee, Lauren Holly. 1993. 00:25: Urgencias. Telesaila. 01:25: Telediario 3. Albistegia. 02:10: Brigada Central. Telesaila. 03:10: Corazón de otoño. 03:35: Telediario 4. 04:20: Peligrosa. 05:05: Gente.	06:00: Euronews. 06:30: La buena vida. 07:00: Amor y guerra en la tierra de los le-mures. 07:30: TPH Club. 09:30: Empleate a fondo. 10:00: TV Educativa. 11:00: Zinema. Corriendo en libertad. Zuzendaria: Peter Shepherd. Aktoreak: Andy J. Forest, Gerhard Hametner. 1995. 13:00: TPH Club. 15:15: Saber y ganar. 15:45: Grandes documentales. Las Rocas Meridionales. 16:50: El escarabajo verde. 17:20: Código Alfa. 17:50: Hyakutake. 19:00: Erremontea. Al-tuna I-Aizpuru / Zebe-rio II-A. Lekunberri. 19:30: Loca comisaria. 20:00: Informativo territorial. 20:30: Saskibaloia. Re-al Madrid-Tofas S.C. 22:00: La2 Noticias. 22:25: El tiempo. 22:30: La noche abier-ta. Gonbidatuak: Vic-tor Manuel eta Agatha Ruiz de la Prada. 23:55: Loteria primiti-va. 00:00: El tercer grado. Gonbidatua: Josep Antoni Duran I Lleida. 00:40: Los libros. 01:35: Conciertos de Radio-3. Susana Sei-vane. 02:00: Zinema. Cañas y Barro. Zuzendaria: Juan de Orduña. Aktoreak: Ana Amendola, Virgi-lio Teixeira. 1954. 03:35: Zinema. La carga de la Policía Montada. Zuz.: Ramon Torrado. Akt.: Alan Scott, Frank Latimore. 1964.	05:40: Ma voyante pre-férée. 06:05: Jamais 2 sans toi... T. 06:30: TF1 info. 06:35: Météo. 06:40: TF! jeunesse. 08:25: Météo. 08:30: Téléshopping. 09:05: Contre vents et marées. 10:20: Balko. Telesaila. 11:15: Dallas. Telesaila. 12:05: Tac o Tac TV. 12:15: Le juste prix. 12:50: A vrai dire. 13:00: Le journal. 13:40: Bien jardiner. 13:55: Les feux de l'a-mour. Foiletoia. 14:45: Arabesque. 15:40: Sydney police. 16:40: Sunset beach. 17:30: Melrose place. 18:25: Exclusif. 19:05: Le bigdil. 19:55: Clic & net. 20:00: Le journal. 20:40: Les courses. 20:50: Telefilma: Comite d'accueil. Zuz.: Marion Sa-rraut. Aktoreak: Pierre Mondy, Bruno Madi-nier. 22:55: Telefilma. Made in America: Commando Express. Zuz.: David. S. Jack-son. Akt: Pierce Bros-nan, Patrick Stewart. 00:15: Culture! 00:50: TF1 Nuit. 01:05: Météo. 01:10: Click & Net. 01:15: Très chasse. 02:00: Reportages. 02:30: Ernest Leardée ou le Roman de la bi-guine. Dokumentala. 03:25: Histoires natu-relles. 04:45: Histoires natu-relles.	05:40: La chance aux chansons. 06:30: Télématin. 08:35: Amoureuse-ment vôtre. Foiletoia. 09:05: Amour, gloire et beauté. Foiletoia. 09:30: C'est au progra-me. 10:50: Flash info. 11:00: Motus. 11:35: Les Z'Amours. 12:15: Pyramide. 12:50: Rapports du lo-to. 13:00: Le Journal. 13:50: Inspecteur De-rrick. Telesaila. 14:55: Le renard. Tele-saila. 15:50: Tiercé. 16:05: La chace aux chansons. 17:15: Des chiffres et des lettres. 17:50: Cap des pins. Foiletoia. 18:25: Police Academy. Foiletoia. 19:15: Qui est qui? 19:50: Un gars, une fi-lle. Telesaila. 20:00: Le journal. Albis-teak. 20:55: Envoyé spécial. Magazina. 23:05: Expression di-recte. 23:15: Zinema: La fiancée du pirate. Zuzendaria: Nelly Ka-plam. Aktoreak: Ber-nadette Lafont, Geor-ges Geret. 01:00: Le journal. 01:25: Union Libre. 02:20: Mezzo l'info. 02:30: Courts métra-ges. 03:55: 24 heures d'info. 04:10: Météo. 04:15: Des flics dans la ville: Istanbul. 05:05: Les vitraux de Cracovie.	06:00: Euronews. 06:40: Les minikeums. 08:30: Un jour en Fran-ce. 09:35: Comment ça va aujourd'hui? 09:40: Les brigades du tigre. 10:40: La croisière s'a-muse. 11:30: A table! 11:55: Le 12-13. 13:20: Régions. com. 13:50: C'est mon choix. 14:40: Keno. 14:55: Magazine du Sé-nat. 16:00: Côté jardins. 16:35: Les minikeums. 17:40: Le kadox. 18:10: Comment ça va aujourd'hui? 18:20: Questions pour un champion. Lehi-aketa. 18:45: Un livre, un jour. 18:55: Le 19-20. 20:05: Fa si la. 20:35: Tout le sport. 20:50: Consomag. 20:55: Zinema: Striptease. Zuzendaria: Andrwe-w Bergman. Aktoreak: Demi Moore, Burt Reynolds. 22:55: Soir 3. 23:25: Prise directe. 00:35: Saga-cités. 01:05: Espace francop-hone. 01:30: Nocturnales. 02:05: Amaiera.	06:50: Sally y la maga. 07:15: Club Megatrix, vacaciones. Hau-rrerentzako saioa. 09:20: Noticias. 09:30: El primer café. 10:25: El cronómetro. 10:55: Como la vida misma. 12:55: Farmacia de guardia. 13:35: Padres forzosos (Nafarroan). Telesai-la. 13:35: Albistegia (EA-En). 14:00: Nada es para siempre. Telesaila. 14:30: Sabrina: cosas de brujas. Telesaila. 15:00: Noticias-1. Albis-teak. 16:00: Sabor a tí. 10:55: Alta tension. 19:55: Los Simpson. 20:25: Nuevo impacto TV. 21:00: Noticias-2. 22:00 Manos a la obra Telesaila. 00:35: Alerta 112. Tele-saila. 01:30: Noticias-3. Albis-teak. 02:00: Los vigilantes de la noche. Telesai-la. 02:45: Televenta. 04:45: Punto de venta. 05:15: Zinema. Vibraciones negativas. Zuzendaria: Roderick Taylor. Aktoreak: Craig Sheffer, Annette Sinclair. 1990.	06:30: Informativos Te-lecinco. 10:00: Vacaciones en el mar. 11:00: Día a día. 14:00: El juego del eu-romillón. 14:30: Informativos Te-lecinco. Albistekak. 15:25: Al salir de clase. 16:15: Zinema. Dos pequeños problemas. Zuzendaria: Michael James McDonald. Ak-toreak: Beberly D'An-gelo, De Begley Jr. 1995. 18:15: Diagnóstico asesinato. 19:15: El Super. Tele-saila. 19:45: ¿Quiere ser mi-lionario? (50 x15). Lehiaketa. 20:30: Informativos Te-lecinco. Albistekak. 21:30: Telecupón. 21:35: El informal. 22:00: Zinema. Doctor Jekyll y Mrs. Hyde. Zuzendaria: David Pri-ce. Aktoreak: Sean Ypung, Timothy Daly. 1995. 00:00 Crónicas marcianas Magazina. 02:00: Informativos Te-lecinco. 02:45: Infocomercia-les. 04:40: Los Smith.	05:25: M comme musi-que. 08:00: M6 express. 09:05: M6 boutique. 11:50: M6 express. 12:00: Madame est ser-vie. 12:35: Docteur Quinn, femme médecin. Te-le-saila. 13:35: Telefilma. Avec intention de nuire. Zuzendaria: John Pa-tterson. Aktoreak: Tim Matheson, Kurt Fuller. 15:15: University hos-pital. 16:10: M comme musi-que. 17:35: Les bédés de M6 kid. 18:25: Stargate: SG-1. 19:15: Unisexe. 19:54: 6 minutes. 20:10: Une nounou d'enfer. 20:40: Passé simple. 20:55: Zinema: Il était une fois le Bronx. Zuzendaria: Robert de Niro. Aktoreak: Robert de Niro, Chazz Pal-minteri. 23:05: Zinema: Les jeudis de l'angoisse: Cyberjack. Zuzendaria: Robert Lee. Aktoreak: Micha-el Dudikoff, Suki Kai-ser.

CANAL + [e]

06:59: **Natura** dokumen-tala. 08:00: **CNN+**. Albis-teak. 08:20: **Transworld sport**. 09:10: **Lo + Plus**.
10:00: Zinema: **Atrapados**. 11:42: Zinema: **La te-niente O'Neil.**. 13:30: **Los 40 principales**. 14:00: **Más deporte**. 14:55: **CNN+** . Albistekak. 15:00: **Oh, Baby**. Telesaila. 15:30: **Dokumentala**. 16:22: **Zine-ma: Fotografiando hadas**. 18:10: Zinema: **The bo-xer**. 20:00: **Lo + Plus**. 21:00: **Cierra el trato**. Telesai-la. 21:25: **Contrarreloj**. 21:30: **Noticias. Redac-ción**. 21:52: **Las noticias del Guíñol**. 22:00: Zinema: **Frontera Sur**. 23:38: **Nuestro cine**. 23:54: Zinema: **Agujetas en el alma**. 01:23: Zinema: **El crimen de la calle bordadores**. 02:51: **Amerikar futbola**. 05:31: Zinema: **El hundimiento del Tita-nic**.

CANAL + [f]

07:00: **Flash info**. 07:05: **ABC News**. 07:25: **Le journal de l'emploi**. 07:30: **Teletubbies**.
07:55: **Une étoile est éteinte**. Telesaila. 08:05: **1 an de+**. Magazina. 09:00: Zinema: **Bienvenue a Gatta-ca**. 10:45: **Le Journal de cinéma**. 10:50: Zinema: **En plein Cœur**. 12:25: **Flash info**. 12:30: **Le journal du cinéma**. 12:40: **Un autre journal**. 13:45: **Le jour-nal du cinéma**. 14:05: Zinema: **L'arrière-pays**. 15:35: **Surprises**. 15:45: **Le vrai journal**. 16:35: Zi-nema: **Le dernier missile**. 18:20: **Nulle part ail-leurs**. 20:30: **Le journal du cinéma**. 20:40: Zine-ma: **Le Grain de sable**. 23:10: Zinema: **Back ho-me**. 00:40: Zinema: **Un capitaine de 15 ans**. 02:20: **Niqueurs-Nes**. 03:40: **Izotz gaineko hockeia**. 05:40: **H**. 06:05: **Les bébés primates**.

LA CINQ

03:00: **C'est mercredi**. 04:30: **Les grands docu-ments de la cinquième**. 05:30: **Les amphis de la cinquième**. 06:25: **Méthode Victor**. 06:45: **Alf**. 07:10: **Ça tourne Bromby**. 08:25: **Les écrans du savoir**. 10:10: **Terres insolites**. 10:40: **Arrêt sur images**. 11:35: **Forum Terre**. 11:50: **Le monde des animaux**. 12:20 **Cellulo**. 12:45: **100% question**. 13:15: **Les lumières du Music-Hall**. 13:45: **Le jour-nal de la santé**. 14:00: **Voyages**. 14:35: **La cinquiè-me rencontre...** Santé-sciences. 15:30: **Entretien**. 16:00: **Détours vers le le futur**. 16:35: **Alf**. 17:00: **Cinq sur cinq**. 17:10: **Galilée d'images et de sons (10/13)**. 17:30: **100% question**. 17:55: **Côté cin-quième**. 18:25: **Météo**. 18:30: **Le monde des ani-maux**.

ARTE

19:00: **L'Afrique du sud**. Dokumentala. 19:50: **Arte info**. 20:15: **L'African du foot-business**. 20:40: **Théma: Et sapiens inventa l'home.**. 21:50: **Une coïncidence au paradis**. 23:20: **Foreurs de mémo-rie**. 00:15: **Tire-au-flanc**. 01:40: **Amundsen: Un cœur de glace**. Dokumentala. 02:40: **Ceil pour ceil**. Laburmetraia. 02:45: **Amaiera**.

Erremonte

partidua

Galarretatik

La2 • 19:00etan

Altuna I.a-Aizpuru bikotea Zeberio II.a-A. Lekunberriren aurka ariko da gaur arratsaldean, Hernaniko Galarreta Jai-Alain.

gaurko filmak

Ane Muñoz

■ EL CRIMEN DE LA CALLE DE BORDADORES.

Hona hemen seinalea deskode dezakezuenontzat tarte gozagarria igarotzeko aukera. Film hau Edgar Neville ospetsuaren filmografian nabarmenetakoa duzue, zinemagintza espainiarrean klasiko txikitzat hartua. Zuri-beltzeko zinta ederra da, oso gozagarria, besteak beste, aktore talde sinesgarriari esker. Mende honen hasierako Madrilgo giro peto-petoa ederki islatzen du, zuzendariaren lan gehientsuenek bezala. Emakume alargun baten hilketaren inguruan garatzen da.

■ DOS PEQUEÑOS PROBLEMAS.

Beverly D'Angelo aktore eza-gunak protagonizaturiko zinta komertzial txiki eta arrunt samarra da, batik bat etxeko txikiek une entretenigarria igarotzeko egina eta, tira, helburua betetzen du, gutxienez. Famili giroko abentura arina kontatzen du, umorezko tonuan. Bi anaia bikiren bihurrikerien inguruan garatzen da. Gurasoek ez diete kasu handirik egiten, eta, ondorioz, txikiok pozik dabilta, beldurrik gabe gaiztakeria pila egiten. Noski, horiek dira izenburuan aipatzen diren *arazo txikiak*.

■ DOCTOR JEKYLL Y Mrs. HYDE.

R. L. Stevensonen eleberri klasikoaren bertsio ganberro eta arrunt samarra da, Ward Bakerrek 1971. urtean filmatu zuen *Dr. Jekyll and Sister Hyde* zoragarrian oinarritua, eta Sean Young (*Blade Runner*) arrakastatsuak eta Tim Dalyk protagonizatua. Aktore horien luzimendurako sortua da, baina ez bata ez bestea, ez dira askorik luzitzen.

■ STRIPEASE.

Demi Moore aktore garestiaren luzimendua da zinta komertzial baztergarri honen helburu bakar eta hutsa. Bestalde, emakume horren antzezpena

B serieko ‘western’ txiki bat

■ **LOS FORASTEROS.** Randolph Scott *cowboy* mitikoak Mendealde Urrunera egindako hamaika bidaien artean bat gehiago da, ez interesgarriena eta ez txarrenetakoa ere; entretenimendu gisa erraz ikusten den abentura txiki baina zuzena da. Scottek Donna Reed ederra du alboan, eta Lee Marvin ezaguna ere azaltzen da, rol labur batean. Lapurtutako urre kargamentu bat berreskuratu beharko du oraingoa protagonistak.

Corriendo en libertad	◆ ◆
1995, Peter Shepherd, 90 m.	11:00 La2
Dos pequeños problemas	◆ ◆
1995, Michael James McDonald, 84 m.	16:15 T5
Los Forasteros	◆ ◆ ◆
1952, Roy Huggins, 77 m.	17:30 ETB2
Il était une fois le Bronx	◆ ◆ ◆
1993, Robert de Niro, 120 m.	20:55 M6
Striptease	◆
1996, Andrew Bergman, 120 m.	20:55 F3
Doctor Jekyll y Mrs. Hyde	◆ ◆
1995, David Price, 83 m.	22:00 T5
Análisis final	◆ ◆
1992, Phil Joanou, 119 m.	22:00 ETB2
Frontera Sur	◆ ◆
1998, Gerardo Herrero, 106 m.	22:00 C+(e)
Dragón: la vida de Bruce Lee	◆ ◆
1993, Rob Cohen, 115 m.	22:00 TVE1

Back home	◆ ◆
1996, Bart Freundlich, 90 m.	23:10 C+(f)
La fiancée du pirate	◆ ◆
1969, Nelly Kaplan, 105 m.	23:15 F2
Tire-au-flanc	◆ ◆ ◆
1928, Jean Renoir, 85 m.	00:15 Arte
¿En vivo o en vitro?	◆ ◆
Jean-Paul Lilienfeld	00:20 ETB2
El crimen de la calle...	◆ ◆ ◆ ◆
1946, Edgar Neville, 88 m.	01:23 C+(e)
Cañas y barro	◆ ◆
1954, Juan de Orduña, 95 m.	02:00 La2
La carga de la Policía Montada	◆ ◆
1964, Ramón Torrado, 96 m.	03:35 La2
Vibraciones negativas	◆ ◆
1990, Roderick Taylor, 90 m.	05:15 A3
◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆	
TXARRA	ESKASA
BALEKOA	ONA
BIKAINA	

Beverly D'Angelo da *Dos pequeños problemas* filmeko protagonista.

ez da, inola ere, nabarmengarria, eta, beraz, haren gorputza miresteko baizik ez du balio. Horrekin asetzeko gai

bazarete, tira, baduzue zerekin entretenitu. Frantsesera bikoiztuta emango dute gaurkoan.

ETB 1

06:25: Bertatik Bertara.

07:00: Superbat. Marrazki bizidunak eta telesailak. ‘Superheroiak’, ‘Potto-kiak’, ‘Ninja Dortokak’, ‘Tom eta Jerry mutikotan’, ‘Yogiren lasterketa espaziala’, ‘Bugs Buny’.

09:00: Euskal Herritik.

09:35: Hau Komeria.

10:05: Euskal Herriko altzariak. Dokumental saila.

10:35: Mendeari Begira. Dokumental saila.

11:40: Bidaide.

12:55: Iparraldearen orena.

13:00: Harriketarrak. Marrazki bizidunak.

13:30: Gaur egun. Albistegia.

14:05: Goenkale.

14:45: Txirrita.

14:55: Galdestreet.

15:30: Egin Kontu.

17:00: Bidaide. Dokumentalak.

18:15: Atlantidako printzea. Marrazki bizidunak.

18:40: Altxorraren uhartea. Marrazki bizidunak.

19:00: Dinosauroen harana. Marrazki bizidunak.

19:25: KTM!

20:28: Gaur egun.

21:10: Bertatik Bertara.

21:45: Goenkale.

22:35: Sorginen laratza.

00:05: Euskadi Gaztea. Zea Mays.

00:45: Bakarrik.

02:35: Galdestreet.

03:00: Egin kontu.

04:30: 64. Telesaila.

05:00: Duplex. Telesaila.

05:25: Ikusgela.

06:15: Euskal Herrian barre-na.

ETB 2

08:15: Del pais de los vascos.

08:40: Herri musika sorta.

08:55: Palabra de ley.

09:30: El Punto... Gonbidatua: Carlos Iturgaitz..

10:00: Forum. Gonbidatua: Jose Ramon Basterra.

10:30: Señorío de Larrea.

10:55: Esta es mi gente.

11:45: La cruda realidad.

12:05: Maité.

13:00: La cocina de Pedro Subijana.

13:15: La vida con Roger. Telesaila.

13:40: Loco por tí. Telesaila.

14:10: Informativo territorial.

14:28: Teleberri.

15:45: Lo que faltaba.

17:30: Cine Western.

Los forasteros. Zuzendaria: Roy Huggins. Akt.: Randolph Scott, Donna Reed. 1952.

19:00: Esta es mi gente.

19:55: Señorío de Larrea.

20:25: Da la talla en la pantalla. Lehiaketa.

20:58: Teleberri.

22:00: Zinema.

Análisis final. Zuz.: Phil Joanou. Akt.: Richard Gere, Kim Basinger. 1992.

00:20: Zinema.

¿En vivo o en vitro?. Zuzendaria: Jean-Paul Lilienfeld. Aktoreak: Clementine Celarie, Patrick Braoude.

02:10: Lo que faltaba.

03:40: Forum.

04:10: Amaiera.

irratia

◆

Bilbo Hiria irratia. 10:00etan hasi eta 13:00ak arte, berriak, komentarioak eta elkarrizketak izango dira nagusi. *Argia* astekariko Xabi Letonarekin hitz egin ondoren, Jose Angel Hirigarairekin jardungo dute solasean. Bestalde, *Zenbat* Gara aldizkariari buruz ere hitz egingo dute, eta KEMeko kide bat ere izango da, gaur bertan egingo den epaiketa bat dela eta. Arratsalde partean, *Haratago* saioan, Bilboko Kafe-Antzokiaren laugarren urtemuga dela

eta, lau urteok eman dutenari eta etorkizunak eman dezakeenari buruz hitz egingo dute Jabi Lauzurikak eta Todor Etxaburuk. *Ziutateaz* arratsaldeko magazina 17:30etan hasiko da gaur, eta bertan, Goaz antzerki taldeko Lukas Dorronsororekin hitz egingo dute, eta Mikel Lizarralde kazetariak egunkari honetako *Barkatu Ama* gehigarriaren berri emango du.

Durango Irratia. Goizean, *Tal para cual*

saioaren barruan, *Tibetan medical center* izeneko saioa eskainiko dute, eta osasunari buruz hitz egingo dute bertan. Arratsaldean, 14:30etan, *Nahaste Borraste* saioa entzun ahal izango da. Saio horretan disko berrien aurkezpenak egingo dituzte, eta garai batean aurkeztutakoak gogora ekarri ere bai. Ondoren, arratsaldeko 19:30etan kirolei buruzko gaiak jorratuko dituzte. 20:00etan, *Salsunba* saioan, salsa musika izango da entzungai.

ZAKILIXUT

© Olariagak

Txistorrada!

*Euskadiko I.
 Txistor Leihaketa
 egin zuten atzo
 Ordizian*

AURKEZTU ziren txistorre-tako zenbait baino luzeagoa izan zen atzoko Euskadiko Txistor Leihaketa. Gipuzkoa, Araba eta Bizkaiko 54 ekoizle hartu zuten parte lehen ekitaldi horretan, gehienak gipuzkoarrak.

Luzea, bai, luze-luzea eta aspergarri samarra. Eta hotza. Eta interes gutxikoa, eta... Beno, sortu zuen, bai, azkeneko interesa, eta goxatu ere egin zen. Eta entretenigarria izan zen azken batean. Eta, finean, hain luze ere... Epaimahaikoak txistor bat, eta bi, eta lau, eta batek daki zenbat jaten ikusi eta ikusle izatea zegokigunoi gozamen hori ezin ahoratzetik amaieran eskura jarri eta nahi adina janez asetzera arteko aldea da iritzi aldaketa horretan suma litekeena.

Pentsa, 54 ekoizle aurkeztu zituzten leihaketara beren produk-

tuak, eta bederatzi epaimahaikidek denak probatu behar izan zituzten. Beno, den-denak ere ez. Txistorrak 18nakako hiru multzotan banatu zituzten, eta epaimahaikideak ere hiru multzotan banatu ziren, eta, hartara, atzoko jan *izarra*-ren heren bat dastatu zuten. Honako hauek ziren epaimahaiko kideak: Donostiako Sukaldari Eskolako irakasle Xabier Martinez ordiziarra; Hernaniko Fagollaga jatetxeko Isaac Salaberria; Tolosako Fronton jatetxeko Rober-

to Ruiz eta Alazne Zunzunegi, eta Julian jatetxeko Matias Gorrotxategi; beste tolosar bat, Joxe Mari Gorrotxategi gozogilea; Peio Garcia Amiano kritikaria; Sobremesa al-dizkariko Jose Ignazio Fagoaga, eta Felix Huizi harakina.

Dastatze lanak
 Lehendabizi, zenbaki bana jarrita zuten txistorren itxurari erreparatu behar zioten: kanpoko itxurari eta ehundurari, eta barneko itxurari eta usaimenari. Ondoren, txis-

torrak zartaginera! Donostiako Sukaldari Eskolako lau mutil gaztek prestatu zituzten txistorrak. Bakoi-tzetik lauzpabost zati erre-gosi zituzten; txistor bakoitzarentzat zartagin bat, zartagin bakoitzean zati bat, eta, noski, olio berria nahasturik ez egoteko. A zer mauka epaimahaikoen-tzat! Ogi puskaz eta batik bat ardo beltzez lagunduta, txistor zati haiek probatu ahala giro jatorrean mur-giltzen ziren. Horrek guz-tiak ordu pare bat iraun zuen. Eta bitartean, ekoiz-leetarik gutxi batzuk eta kazetariok hantxe, eguerdi partea zela-eta tripa ho-tsak disimulatu ezinik, EGUNKARIARI bidadizoa bo-ta, aldamenekoarekin egu-raldiaz solastu, Barrena jauregiko gela hartako leihotik elurrak Usurbeko gaina nola zuritu zuen ikusi...

Hala, 54 txistorretatik 9 bereizi, eta, ondoren, onena eta ondorengo biak aukeratu zituzten: Getariako Martin Arrutiren txistorra izan zen onena; bigarren, Donostiako Alberdi eta Erreteriko Elizondore-nak, eta hirugarren, Erreteriko Serrano harategikoa. Horiexek I. Txistorra leihaketako irabazleak.

Aitor Elduaen

ORDIZIA

Atzo Ordizian

izandako

lehiaketan

kalitate handiko

txistorra probatu

ahal izan zuten

epaimahaikideek.

PABLO S. QUIZA

N sistema edo transmisio automatikoa

power life sistema

erlaxatzeko besaulkiak, altxatzen laguntzeko tresnak dituztenak

hila bete honetan, merkeago

-%15 (horrelako altzarietan)

gozatu **besaulkiaz** beti ondo **lo egin** edozein adinetan

ohe artikulatuak xafra malgudunak, errotuladunak

lastaira ergonomiko latexezkoak

MOBILIARIO

INCHAUSTI

N-1, Errekalde auzoa. LASARTE-ORIA. Tel. 943 36 42 40
 Ternuako Arrantzaleak, Z.a. AMARA (ARCCOren ondoren). Tel. 943 46 46 66